

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

**ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ 6^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ (ΤΑΚΤΙΚΗΣ) ΤΗΣ 28^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 2016
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
63/2016**

Στη Κάρυστο, σήμερα 28 Μαρτίου 2016 ημέρα Δευτέρα και ώρα 12:00 π.μ., το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων του «Κτήματος Εκδηλώσεων Φαντασία», κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 169/21-3-2016 Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κ. Ασημίνας Παπαναστασίου, στην 6^η Συνεδρίαση (Τακτική) του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας, η οποία δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και απεστάλη ηλεκτρονικά στον Περιφερειάρχη κ. Κωνσταντίνο Π. Μπακογιάννη, στους κ.κ. Αντιπεριφερειάρχες, καθώς και σε καθένα από τους Περιφερειακούς Συμβούλους για συζήτηση και λήψη και λήψη αποφάσεων, επί των ακόλουθων θεμάτων ημερήσιας διάταξης:

Θέμα 8^ο	Έγκριση της «Μελέτης για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας».
---------------------------	---

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης, η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου, διαπίστωσε ότι από τα 51 μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου είναι:

Παρόντες

- Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας κ. Κωνσταντίνος Π. Μπακογιάννης
- Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου
- Ο Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Θωμάς Γρεβενίτης
- Ο Γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Κωνσταντίνος Αποστολόπουλος
- Οι Αντιπεριφερειάρχες Στερεάς Ελλάδας κ.κ. : Κωνσταντίνος Μίχος, Φανή Παπαθωμά, Φάνης Σπανός & Αριστείδης Τσιός
- Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι ως ακολούθως:

Περιφερειακή Παράταξη Πλειοψηφίας				Περιφερειακές Παρατάξεις Μειοψηφίας			
A/A	«Αλλάζουμε στην Καρδιά της Ελλάδας»	Παρών/ούσα	Απών/ούσα	A/A	«Η Στερεά σε Νέα Τροχιά - Βαγγέλης Αποστόλου»	Παρών/ούσα	Απών/ούσα
1	Αναστασίου Γεώργιος	✓		1	Αγγελέτος Ιωάννης	✓	
2	Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος	✓		2	Αλαμπάνου Δέσποινα	✓	
3	Αργύρης Δημήτριος	✓		3	Ζαννιάς Αθανάσιος	✓	
4	Αργυρίου Δημήτριος	✓		4	Γρεβενίτης Θωμάς	✓	
5	Βαρδακώστας Κων/νος	✓		5	Κουλούρης Γεώργιος	✓	
6	Βουρδάνος Δημήτριος		✓	6	Μελισσάρης Ιωάννης		✓
7	Γκάβαλης Σταμάτιος	✓		7	Παπαδιώτης Αθανάσιος		✓
8	Καλαντζή Αικατερίνη	✓		8	Στουπής Νικόλαος	✓	
9	Κάππος Ευστάθιος		✓	9	Τιμπαλέξης Δημήτριος	✓	
10	Καραγιάννης Κων/νος	✓		10	Τσολάκη Σοφία	✓	
11	Καρακάντζας Αθανάσιος	✓		«Θανάσης Γιαννόπουλος - Συμφωνία για τη Στερεά»			
12	Κατσαγούνος Ευάγγελος	✓		11	Γεωργούλης Αδαμάντιος		✓
13	Κατσαρός Χαράλαμπος	✓		12	Γιαννάκης Μιχαήλ		✓
14	Κελαϊδής Γεώργιος	✓		13	Γιαννόπουλος Αθανάσιος		✓
15	Κοντζιάς Ιωάννης	✓		14	Ευαγγελίου Παναγιώτης		✓

16	Κούκουζας Ευάγγελος	✓		«Ελληνική Αυγή για τη Στερεά Ελλάδα»		
17	Κυρίτης Δημήτριος	✓		15	Γκλέτσος Απόστολος	✓
18	Μηλίδου-Θαλασσινού Αφροδίτη		✓	16	Πάνος Θεόδωρος	✓
19	Μπακομήτρος Κων/νος	✓		«Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας»		
20	Μπουρμάς Ηλίας	✓		17	Γκικόπουλος Γεώργιος	✓
21	Παπαναστασίου Ασημίνα	✓		18	Ντούρου Ιωάννα-Σοφία	✓
22	Παπαχριστοδούλου Σπυρίδων	✓		«Ενεργοί Πολίτες Στερεάς»		
23	Περγαντάς Ιωάννης	✓		19	Χαϊνάς Κων/νος	✓
24	Περλεπές Ιωάννης	✓		«Αριστερή Παρέμβαση στη Στερεά Ελλάδα»		
25	Σανίδας Ηλίας		✓	20	Ζούμπος Βασίλειος	✓
26	Σανίδας Χαράλαμπος	✓				
27	Ταγκαλέγκας Ιωάννης	✓				
28	Τσιτσάνης Λάμπρος	✓				
29	Φακίτσας Βασίλειος	✓				
30	Χειμάρης Θεμιστοκλής	✓				
31	Ψυχογιός Γεώργιος	✓				
Σύνολο Συμβούλων Πλειοψηφίας		27	4	Σύνολο Συμβούλων Μειοψηφίας		13
						7

Αφού διαπιστώθηκε η ύπαρξη νόμιμης απαρτίας - καθώς από το σύνολο των πενήντα ένα (51) Περιφερειακών Συμβούλων ήταν παρόντες σαράντα (40), η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης. Χρέη υπηρεσιακού Γραμματέα άσκησε ο αναπληρωτής υπηρεσιακός Γραμματέας κ. Φώτης Παπαευσταθίου, υπάλληλος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Ασημίνα Παπαναστασίου, έδωσε τον λόγο στον εισηγητή του 8^{ου} θέματος ημερήσιας διάταξης Εντεταλμένο Σύμβουλο Περιφερειακής Πολιτικής κ. Θεμιστοκλή Χειμάρη, ο οποίος έθεσε υπόψη του σώματος την με αριθμ. πρωτ. 1023/16-3-2016 εισήγησή του, και ανέφερε τα ακόλουθα:

Διάγνωση Αναγκών Αγοράς Εργασίας στην ΠΣΤΕ

1. Γενικές συνθήκες

1.1. Ελλάδα

Η έντονη κλιμάκωση της πολιτικής αβεβαιότητας και η βαθιά ύφεση στην Ελληνική οικονομία, αποτέλεσαν βασικό προσδιοριστικό παράγοντα των πολιτικοοικονομικών εξελίξεων, τα τελευταία χρόνια. Το βάθος και η διάρκεια της ύφεσης αυτής, οδήγησαν σε έντονη επιδείνωση των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά εργασίας.

Το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 24,6% το τελευταίο τρίμηνο του 2015 από 7,2% που καταγράφηκε στο τρίτο τρίμηνο του 2008. Η ανεργία των νέων, η οποία είχε φτάσει στο 56,7%, είναι η υψηλότερη στην Ε.Ε., κυρίως εξαιτίας της διάρθρωσης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η οικονομική κρίση και η ανάσχεση της αναπτυξιακής δυναμικής, είχαν ήδη επιπτώσεις στην αγορά εργασίας, παρά την αναμενόμενη ώθηση στην απασχόληση από την κλιμάκωση της ανάκαμψης του ΑΕΠ. Στη Βιομηχανία, η παραγωγή περιορίστηκε αισθητά, με το ισοζύγιο στα αποθέματα να παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ζήτηση και παραγγελίες μειώθηκαν σημαντικά. Στο Λιανικό Εμπόριο, οι πωλήσεις κινούνται πτωτικά, με τις προβλέψεις να επιβεβαιώνουν την τάση αυτή και για το επόμενο βραχυπρόθεσμο διάστημα. Αντίστοιχη δυσμενής εικόνα αποτυπώνεται και στους κλάδους των Κατασκευών και των Υπηρεσιών.

1.2. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Η αρνητική εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών στο σύνολο της χώρας, αντανακλάται και στην εξέλιξη της Περιφερειακής οικονομίας. Η γενική εικόνα των βασικών μακροοικονομικών δεικτών φανερώνει ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρότι βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της ανάπτυξης, με σχετικά υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ των λοιπών Περιφερειών, η υπεροχή της είναι φαινομενική, καθώς μεγάλο μέρος του μεταγραφόμενου προϊόντος της Περιφέρειας δημιουργείται από επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Αττική και από ανθρώπινο δυναμικό που κατά μεγάλο ποσοστό διαμένει εκτός Περιφέρειας.

Ο πρωτογενής τομέας στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,6% της ΑΠΑ (Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία) του πρωτογενή τομέα της χώρας αποδίδοντας της, την τέταρτη θέση μεταξύ των υπόλοιπων Περιφερειών. Ο δευτερογενής τομέας στην Περιφέρεια, αν και ακολουθεί την γενική καθολική τάση μείωσης του μεριδίου στην αγορά, παραμένει ακόμη αρκετά σημαντικός. Η συγκέντρωση του δευτερογενή τομέα με βάση το μερίδιό του στην ΑΠΑ είναι 37,2%, υψηλότερη ακόμα και σε σύγκριση με την ΕΕ27 (24,7%). Τέλος, ο τριτογενής τομέας είναι ιδιαίτερα σημαντικός τόσο στο επίπεδο παραγωγής περιφερειακού εισοδήματος, όσο και σε επίπεδο αριθμού επιχειρήσεων και απασχολούμενων σε αυτές. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που ανήκουν στο τριτογενή τομέα αποτελούν το 80% με αντίστοιχο υψηλό ποσοστό απασχολούμενων στο συγκεκριμένο τομέα (67%).

2. Υφιστάμενη κατάσταση στην τοπική αγορά εργασίας

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας το 2011 ανέρχονταν σε **217.278** άτομα και υπολείπονταν του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού κατά **121.834** άτομα, γεγονός που φανερώνει άλλη μια αρνητική εξέλιξη για την αγορά εργασίας στην περιοχή. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής αποτελεί το **4,74 %** του αντίστοιχου πληθυσμού της χώρας.

Από την κατανομή των απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της απασχόλησης αφορά στον κλάδο της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας με τιμή 17,33% και ακολουθούν ο κλάδος του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου με ποσοστό 15,65% και ο κλάδος της Μεταποίησης με 13,88%. Εξίσου σημαντικά ποσοστά απασχόλησης καταγράφονται στον κλάδο της Δημόσιας Διοίκησης και των κατασκευών με 8,63% και 8,06% αντίστοιχα. Αντίστοιχα, το επάγγελμα με τους περισσότερους απασχολούμενους είναι αυτό των ειδικευμένων γεωργών και κτηνοτρόφων με ποσοστό 11,19%. Ακολουθεί το επάγγελμα των πωλητών, οι οποίοι αποτελούν το 9,53% των απασχολούμενων, οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων με ποσοστό 6,10%, οι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 6,02% και οι οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού με ποσοστό 5,91%.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το 2011, από την κατανομή των απασχολούμενων ατόμων κατά εκπαιδευτικό επίπεδο προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό (41,80%) αφορά στους απόφοιτους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακολουθούν οι απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 31,74% και οι πτυχιούχοι της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 21,88%. Πολύ μικρό θεωρείται το ποσοστό των κατόχων Διδακτορικού και Μεταπτυχιακού Τίτλου φτάνοντας μόλις το 1,36%. Τέλος υπάρχει ένα ποσοστό 3,22% των απασχολούμενων οι οποίοι είναι χωρίς εκπαίδευση. Αρνητικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός πως από το σύνολο των απασχολούμενων μόλις το 1,36% είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Επίσης, αρνητική εξέλιξη αποτελεί το γεγονός πως από τους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περίπου οι μισοί απασχολούνται σε θέσεις του ευρύτερου Δημόσιου τομέα και μόλις ένα ποσοστό της τάξης του 10% εργάζονται σε παραγωγικούς τομείς του Ιδιωτικού τομέα.

Το ποσοστό ανεργίας στη Στερεά Ελλάδα είναι σχεδόν ίδιο με αυτό της χώρας, φτάνοντας το τελευταίο τρίμηνο του 2015 το 26,4%, κατατάσσοντας την Περιφέρεια στην όγδοη θέση μεταξύ των υπόλοιπων Περιφερειών. Βάσει των στοιχείων του Δεκεμβρίου του 2015 οι άνεργοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανέρχονται σε **44.134** άτομα, εκ των οποίων το 51,34% (22.660 άτομα) αποτελούν οι μακροχρόνια άνεργοι, το 40,78% (17.999 άτομα) οι άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι κάτω από δώδεκα μήνες και το υπόλοιπο 7,87% (3.475 άτομα) αποτελούν οι τακτικά επιδοτούμενοι άνεργοι.

Από την παραπάνω ανάλυση είναι προφανές ότι, για την συστηματική συγκέντρωση δεδομένων και την παραγωγή αξιοποιήσιμων συμπερασμάτων, που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην ανάπτυξη της τοπικής αγοράς και την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας που καταγράφονται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

3. Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Η σύσταση και λειτουργία του Περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας έχει στόχο να αποτελέσει το βασικό εργαλείο εντοπισμού των κρίσιμων τάσεων και μεγεθών σε σχέση με το εργατικό δυναμικό, την απασχόληση, την ανεργία, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, την παραγωγικότητα, τη δυναμική και μετατόπιση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στη Στερεά Ελλάδα.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του θα διερευνώνται και προσδιορίζονται τα βασικά μεγέθη και στοιχεία για την αγορά εργασίας όπως η απασχόληση και η ανεργία σε κλαδικό, επαγγελματικό, εκπαιδευτικό και

περιφερειακό επίπεδο. Στο επίκεντρο των αναλύσεων εμπίπτει ο εντοπισμός αναντιστοιχιών ειδικοτήτων και δεξιοτήτων. Για την προετοιμασία λειτουργίας του Μηχανισμού δημιουργήθηκε διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο στην ηλεκτρονική διεύθυνση agora.stereahellas.gr σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) το οποίο και απευθύνθηκε σε επιχειρήσεις και Επιμελητήρια της περιοχής παρέμβασης. Το πληροφοριακό σύστημα σχεδιάστηκε ώστε να προσδιοριστούν όλα τα κρίσιμα θέματα της έρευνας πεδίου φιλοδοξώντας να αποτυπώσει τα μεγέθη που σχετίζονται άμεσα με την οικονομική εξέλιξη, την κοινωνική ευθύνη και τα προβλήματα των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Στόχοι - Διαδικασίες – Αποτελέσματα

Στόχοι

- Καταγραφή αναντιστοιχιών προσφοράς και ζήτησης επαγγελματιών, κλάδων, προσόντων και δεξιοτήτων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.
- Μεσοπρόθεσμη διάγνωση αναντιστοιχιών προσφοράς και ζήτησης επαγγελματιών, κλάδων, προσόντων και δεξιοτήτων.
- Συνεισφορά στον ορθολογικό σχεδιασμό πολιτικών και προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενίσχυσης της καινοτομίας σε τοπικό επίπεδο.
- Συνεισφορά στην ορθολογικό προσανατολισμό του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας μέσα από την παραγωγή και ανάλυση δεδομένων.
- Συνεισφορά στον ορθολογικό προσανατολισμό των επιχειρήσεων αναφορικά με την αγορά εργασίας της Περιφέρειας μέσα από την παραγωγή και ανάλυση δεδομένων.

Διαδικασίες

- Ποσοτική εκτίμηση της προσφοράς εργασίας κατά κλάδο και επάγγελμα στην Περιφέρεια
- Τακτική ανανέωση αποτελεσμάτων .
- Εκτίμηση των τάσεων εξέλιξης και της δυναμικής των επαγγελματιών κατά κλάδο και επάγγελμα σε τοπικό επίπεδο.
- Συμμετοχικό και δικτυακό σύστημα διακυβέρνησης.

Αποτελέσματα

- Προσδιορισμό δυναμισμού επαγγελματιών/κλάδων/εκπαιδευτικών επιπέδων και των αναντιστοιχιών που παρατηρούνται στην αγορά εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.
- Ροές και ζήτηση μισθωτής εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.
- Κενές θέσεις εργασίας και αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε επαγγελματικό και κλαδικό επίπεδο.
- Χαρακτηριστικά των ανέργων και αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε κλαδικό, επαγγελματικό και χωρικό επίπεδο.
- Προσόντα και δεξιότητες του εργατικού δυναμικού.
- Μεσοπρόθεσμη εκτίμηση/πρόβλεψη των τάσεων και της δυναμικής που εμφανίζουν τα διαφορετικά επαγγέλματα σε τοπικό επίπεδο, ανά κλάδο, επάγγελμα, προσόντα και δεξιότητες

Διασύνδεση με τον Εθνικό Μηχανισμό

Ο Μηχανισμός θα παρέχει τη δυνατότητα της συγκρισιμότητας, της ποσοτικοποίησης και της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων. Τα εισερχόμενα δεδομένα θα μετατρέπονται σε δείκτες και αναφορές με σκοπό τη στατιστική τους ανάλυση. Οι δείκτες αυτοί στη συνέχεια, θα μπορούν να εξάγονται από το σύστημα ανά τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να χρησιμοποιούνται είτε ενδοπεριφερειακά είτε ως δεδομένα - εισροές να ενσωματώνονται στον Εθνικό Μηχανισμό και στο γενικότερο εθνικό Σύστημα Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, όταν αυτό λειτουργήσει πλήρως.

Συμπερασματικά, η σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, θα προσδώσει τη δυνατότητα της συστηματικής και επιστημονικά αξιόπιστης καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης και των τάσεων της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και επαγγέλματα, δηλαδή την αντικειμενική βάση για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών απασχόλησης. Συμπληρωματικά δε, το Σύστημα Διάγνωσης αναμένεται να συνεισφέρει με κατάλληλη πληροφόρηση στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) και της επικαιροποίησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας, μετά από διαλογική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων δια της ψήφου των μελών του,

Αποφασίζει

κατά πλειοψηφία, εγκρίνει την «Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», σύμφωνα με το συνημμένο αρχείο, το οποίο αναπόσπαστο τμήμα και μέρος της παρούσας απόφασης.

Κατά ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας».

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό, υπογράφεται ως κατωτέρω:

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΑΣΗΜΙΝΑ Δ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

**Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**

Καταγραφή της Υφιστάμενης Κατάστασης

Έκδοση 1.2

Λαμία, Οκτώβριος 2015

Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε από την Rektis

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Εισαγωγή.....	9
2	Γενικά.....	10
2.1	Οικονομικές Συνθήκες - Αγορά Εργασίας.....	10
2.2	Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρήσεις.....	10
2.3	Επενδύσεις.....	12
2.4	Πολιτικές Απασχόλησης.....	12
3	Αντικείμενο της Μελέτης.....	16
3.1	Πηγές Συλλογής Δεδομένων.....	16
3.2	Μεθοδολογία.....	17
4	Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.....	19
4.1	Γεωμορφολογία.....	19
4.2	Διοικητική Διάρθρωση.....	20
4.2.1	Συνοπτική Παρουσίαση Περιφερειακών Ενοτήτων.....	21
4.2.2	Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες.....	24
4.3	Δημογραφικά Στοιχεία Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	26
4.3.1	Ο Πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	26
4.3.2	Πληθυσμιακή Εξέλιξη.....	27
4.3.3	Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού.....	28
4.3.4	Δείκτης Γήρανσης – Εξάρτησης.....	29
4.3.5	Εκπαιδευτικό Επίπεδο.....	30
4.4	Δημογραφικά Στοιχεία ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	31
4.4.1	Π.Ε. Φθιώτιδας.....	33
4.4.2	Π.Ε. Εύβοιας.....	35
4.4.3	Π.Ε. Βοιωτίας.....	38
4.4.4	Π.Ε. Φωκίδας.....	40
4.4.5	Π.Ε. Ευρυτανίας.....	43
5	Μακροοικονομικά Μεγέθη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	47
5.1	Βασικά Οικονομικά Μεγέθη.....	47
5.1.1	Περιφερειακό ΑΕΠ.....	48
5.2	Παραγωγικοί Τομείς.....	58
5.2.1	Πρωτογενής Τομέας.....	58
5.2.2	Δευτερογενής Τομέας.....	74
5.2.3	Τριτογενής Τομέας.....	81
5.2.4	Υποδομές.....	87
5.2.5	Εξαγωγές.....	89

6	Υφιστάμενη Κατάσταση της Τοπικής Αγοράς Εργασίας	91
6.1	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	91
6.1.1	Απασχολούμενοι κατά Φύλο, Ηλικία και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας.....	92
6.1.2	Απασχολούμενοι κατά Φύλο, Ηλικία και Επάγγελμα	96
6.1.3	Απασχολούμενοι κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας.....	99
6.2	Ανεργία στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.....	103
6.2.1	Χρονική Εξέλιξη της Ανεργίας στην Περιφέρεια	103
6.2.2	Άνεργοι Εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ.	104
7	Ανάλυση Αγοράς Εργασίας & Εργατικού Δυναμικού.....	110
7.1	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας – Τοπικές Αγορές.....	112
7.1.1	Τοπική Αγορά Βοιωτίας.....	112
7.1.2	Τοπική Αγορά Εύβοιας – Φθιώτιδας	113
7.1.3	Τοπική Αγορά Φωκίδας – Ευρυτανίας.....	113
7.1.4	Δυναμισμός Κλάδων	114
7.1.5	Χρόνος Απασχόλησης και Δυναμισμός	117
7.1.6	Δυναμικοί κλάδοι σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.....	118
7.1.7	Προκλήσεις για τους δυναμικούς κλάδους στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά παραγωγικό κλάδο	122
8	Περιφερειακός Μηχανισμός	124
8.1	Εμπλεκόμενοι Φορείς.....	124
8.2	Δομή και Λειτουργία του Περιφερειακού Μηχανισμού	125
8.2.1	Περιγραφή των Προτεινόμενων Δράσεων	125
8.2.2	Διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο.....	130
8.2.3	Αποτελέσματα – Δείκτες & Σύνδεση με τον Εθνικό Μηχανισμό	137
8.3	Συνέργεια με Πολιτικές Απασχόλησης.....	145
8.1	Συμπεράσματα – Προτάσεις	148
9	Βιβλιογραφία	151
10	Παράρτημα.....	152
10.1	Ερωτηματολόγιο	152
10.2	Επιστολή στα Επιμελητήρια για την Συμμετοχή των Επιχειρήσεων στην Έρευνα	164

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1:	Περιφερειακές Ενότητες και Δήμοι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 20
Πίνακας 2:	Συμμετοχή ΠΕ στο περιφερειακό ΑΕΠ 2011 (τρέχουσες τιμές).....
	25

Πίνακας 3:	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ 2011 (τρέχουσες τιμές)	25
Πίνακας 4:	Μόνιμος Πληθυσμός Χώρας, Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και Περιφερειακών Ενοτήτων για το 2001 & 2011	26
Πίνακας 5:	Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)	27
Πίνακας 6:	Ηλικιακή διάρθρωση των Περιφερειακών Ενοτήτων Στερεάς Ελλάδας	28
Πίνακας 7:	Δείκτης Γήρανσης – Εξάρτησης των Περιφερειακών Ενοτήτων Στερεάς Ελλάδας.....	29
Πίνακας 8:	Επίπεδο Εκπαίδευσης του πληθυσμού ηλικίας 20-59 ετών	30
Πίνακας 9:	Πίνακας του Νόμιμου Πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο	31
Πίνακας 10:	Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Στερεάς Ελλάδας.....	32
Πίνακας 11:	Πίνακας εξέλιξης πληθυσμού της Φθιώτιδας 1991-2011	33
Πίνακας 12:	Πίνακας πληθυσμού των Δήμων Φθιώτιδας ανά φύλο	34
Πίνακας 13:	Πίνακας πληθυσμού της Φθιώτιδας ανά ηλικιακή κατηγορία	34
Πίνακας 14:	Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Εύβοιας	35
Πίνακας 15:	Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Εύβοιας ανά φύλο.....	36
Πίνακας 16:	Ηλικιακή διάρθρωση της Π.Ε. Εύβοιας.....	37
Πίνακας 17:	Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Βοιωτίας	38
Πίνακας 18:	Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Βοιωτίας ανά φύλο.....	39
Πίνακας 19:	Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Βοιωτίας.....	40
Πίνακας 20:	Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Φωκίδας	40
Πίνακας 21:	Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Φωκίδας ανά φύλο	41
Πίνακας 22:	Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Φωκίδας.....	42
Πίνακας 23:	Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Ευρυτανίας	43
Πίνακας 24:	Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Ευρυτανίας ανά φύλο	44
Πίνακας 25:	Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Ευρυτανίας.....	45
Πίνακας 26:	Κατανομή του περιφερειακού ΑΕΠ ως ποσοστού επί του συνολικού ΑΕΠ της χώρας	48
Πίνακας 27:	Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ ως ποσοστό επί του μέσου περιφερειακού ΑΕΠ.....	51
Πίνακας 28:	Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ (απόλυτα μεγέθη)	52
Πίνακας 29:	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα (σε τρέχουσες τιμές)	53
Πίνακας 30:	Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα (σε τρέχουσες τιμές)	55
Πίνακας 31:	Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ.....	58
Πίνακας 32:	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά ΠΕ.....	58
Πίνακας 33:	Καλλιεργήσιμη έκταση ανά ΠΕ.....	59

Πίνακας 34: Παραγόμενα Προϊόντα ανά ΠΕ	60
Πίνακας 35: Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων ανά ΠΕ	61
Πίνακας 36: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας	62
Πίνακας 37: Έκταση των σημαντικότερων καλλιεργειών σιτηρών στην ΠΕ Εύβοιας	63
Πίνακας 38: Έκταση και παραγωγή για το βαμβάκι στην ΠΕ Εύβοιας (2011)	63
Πίνακας 39: Στοιχεία παραγωγής ελαιοκαλλιέργειας σε τόνους (έτος 2011)	63
Πίνακας 40: Κατανομή εκτάσεων αμπελώνων στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)	64
Πίνακας 41: Κατανομή αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)..	64
Πίνακας 42: Κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)	64
Πίνακας 43: Αριθμός προβάτων – αιγών στην ΠΕ Εύβοιας	65
Πίνακας 44: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών και κεφαλών ζώων στην ΠΕ Εύβοιας (2011).....	65
Πίνακας 45: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων χοιρινών και κεφαλών ζώων (2011)	65
Πίνακας 46: Παραγωγή αυγών 2011	66
Πίνακας 47: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων πουλερικών και αριθμός πτηνών στην Π.Ε. Εύβοιας (2011).....	66
Πίνακας 48: Κατανομή μελισσοκομίας στην ΠΕ Εύβοιας	66
Πίνακας 49: Αλιευτικός Στόλος της ΠΕ Εύβοιας.....	67
Πίνακας 50: Στοιχεία ιχθυοκαλλιέργειών στην ΠΕ Εύβοιας	67
Πίνακας 51: Έκταση των σημαντικότερων καλλιεργειών σιτηρών στην ΠΕ Βοιωτίας	67
Πίνακας 52: Έκταση και παραγωγή για το βαμβάκι στην ΠΕ Βοιωτίας (2011)	68
Πίνακας 53: Στοιχεία παραγωγής ελαιοκαλλιέργειας σε τόνους (έτος 2011)	68
Πίνακας 54: Κατανομή εκτάσεων αμπελώνων στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011)	68
Πίνακας 55: Κατανομή αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011).	68
Πίνακας 56: Κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011)	69
Πίνακας 57: Αριθμός προβάτων – αιγών στην ΠΕ Βοιωτίας	69
Πίνακας 58: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών και κεφαλών ζώων στην ΠΕ Βοιωτίας (2011).....	70
Πίνακας 59: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων χοιρινών και κεφαλών ζώων (2011)	70
Πίνακας 60: Παραγωγή αυγών 2011	70
Πίνακας 61: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων πουλερικών και αριθμός πτηνών στην Π.Ε. Βοιωτίας (2011).....	70
Πίνακας 62: Κατανομή μελισσοκομίας στην ΠΕ Βοιωτίας	71
Πίνακας 63: Αλιευτικός Στόλος της ΠΕ Βοιωτίας.....	71
Πίνακας 64: Στοιχεία ιχθυοκαλλιέργειών στην ΠΕ Βοιωτίας	71

Πίνακας 65: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας	72
Πίνακας 66: Προϊόντα φυτικής Παραγωγής ΠΕ Ευρυτανίας (τόνοι).....	73
Πίνακας 67: Ζωικό κεφάλαιο Ν. Ευρυτανίας	73
Πίνακας 68: Προϊόντα ζωικής Παραγωγής στο Ν. Ευρυτανίας (τόνοι).....	73
Πίνακας 69: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Ευρυτανίας	73
Πίνακας 70: Κατανομή ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ ...	75
Πίνακας 71: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας	77
Πίνακας 72: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας	77
Πίνακας 73: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Βοιωτίας	80
Πίνακας 74: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας	80
Πίνακας 75: Κατανομή ΑΠΑ τριτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ	82
Πίνακας 76: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας	83
Πίνακας 77: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας ...	84
Πίνακας 78: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας ...	85
Πίνακας 79: Επίσκεψεις στο Μουσείο και στον Αρχαιολογικό χώρο των Δελφών (2012).....	86
Πίνακας 80: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας ..	86
Πίνακας 81: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Ευρυτανίας	87
Πίνακας 82: Εξαγωγές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.....	89
Πίνακας 83: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΣΤΕ.....	89
Πίνακας 84: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	91
Πίνακας 85: Απασχολούμενοι ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και φύλο (2011)	92
Πίνακας 86: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και ηλικία (2011).....	94
Πίνακας 87: Μεταβολή της κατανομής των απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και φύλο (2011 - 2015).....	95
Πίνακας 88: Απασχολούμενοι ανά Επάγγελμα και φύλο (2011).....	96
Πίνακας 89: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Επάγγελμα και ηλικία (2011)	98
Πίνακας 90: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και επίπεδο Εκπαίδευσης (2011).....	101
Πίνακας 91: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Επάγγελμα και επίπεδο Εκπαίδευσης (2011).....	102
Πίνακας 92: Ανεργία (%) κατά Περιφέρεια	103
Πίνακας 93: Εξέλιξη της ανεργίας ανά τρίμηνο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	104

Πίνακας 94: Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015	105
Πίνακας 95: Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015	105
Πίνακας 96: Άνεργοι άνδρες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015.....	106
Πίνακας 97: Άνεργες γυναίκες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015..	106
Πίνακας 98: Άνεργοι κατά ομάδες ηλικιών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.....	107
Πίνακας 99: Άνεργοι κατά κατηγορία και ομάδες ηλικιών	108
Πίνακας 100: Άνεργοι κατά εκπαιδευτικό επίπεδο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	109

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Διοικητική διάρθρωση Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	20
Σχήμα 2: ΑΕΠ ανά ΠΕ (τρέχουσες τιμές).....	25
Σχήμα 3: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ 2011 (τρέχουσες τιμές).....	25
Σχήμα 4: Μόνιμος Πληθυσμός Χώρας, Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και Περιφερειακών Ενοτήτων για το 2001 & 2011	27
Σχήμα 5: Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)28	
Σχήμα 6: Ηλικιακή Διάρθρωση των ΠΕ της Στερεάς Ελλάδας	29
Σχήμα 7: Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)30	
Σχήμα 8: Νόμιμος Πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο	32
Σχήμα 9: Πληθυσμιακή πυκνότητα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά ΠΕ και Δήμο 32	
Σχήμα 10: Εξέλιξη πληθυσμού της Φθιώτιδας 1991-2011	33
Σχήμα 11: Εξέλιξη πληθυσμού Δήμων της Φθιώτιδας 1991-2011	34
Σχήμα 12: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της ΠΕ Φθιώτιδας 1991-2011 35	
Σχήμα 13: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Εύβοιας	36
Σχήμα 14: Πληθυσμός της Π.Ε. Εύβοιας ανά φύλο	37
Σχήμα 15: Ηλικιακή διάρθρωση στην Π.Ε. Εύβοιας.....	37
Σχήμα 16: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Βοιωτίας	38
Σχήμα 17: Πληθυσμός της Π.Ε. Βοιωτίας ανά φύλο	39
Σχήμα 18: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Βοιωτίας.....	40
Σχήμα 19: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Φωκίδας	41
Σχήμα 20: Πληθυσμός της Π.Ε. Φωκίδας ανά φύλο	42
Σχήμα 21: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Φωκίδας.....	43

Σχήμα 22:	Πληθυσμιακή πυκνότητα της Π.Ε. Ευρυτανίας	44
Σχήμα 23:	Πληθυσμός της Π.Ε. Ευρυτανίας ανά φύλο	45
Σχήμα 24:	Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Ευρυτανίας.	46
Σχήμα 25:	Σύγκριση Περιφερειακού και Εθνικού ΑΕΠ	50
Σχήμα 26:	Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ ανά Περιφέρεια.....	51
Σχήμα 27:	Περιφέρειες και Περιφερειακό ΑΕΠ (απόλυτα μεγέθη).....	53
Σχήμα 28:	Εξέλιξη εθνικού και Περιφερειακού ΑΕΠ (απόλυτα μεγέθη)	54
Σχήμα 29:	Περιφερειακό ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα	54
Σχήμα 30:	Εξέλιξη του Εθνικού και Περιφερειακού κατά κεφαλή ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος	56
Σχήμα 31:	Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ ..	58
Σχήμα 32:	Συμμετοχή της ΑΠΑ ανά ΠΕ.....	59
Σχήμα 33:	Καλλιεργήσιμη έκταση ανά ΠΕ	60
Σχήμα 34:	Μεταποιητικές επιχειρήσεις ανά ΠΕ και κλάδο	61
Σχήμα 35:	Γεωγραφική κατανομή επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα στην ΠΣΤΕ 75	
Σχήμα 36:	Κατανομή ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ.	76
Σχήμα 37:	Χωρική εξειδίκευση επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα.....	80
Σχήμα 38:	Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ ..	82
Σχήμα 39:	Διάρθρωση εξαγωγικής δραστηριότητας της ΠΣΤΕ	89
Σχήμα 40:	Εξαγωγική δραστηριότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΣΤΕ	90
Σχήμα 41:	Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011).....	93
Σχήμα 42:	Επαγγέλματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011).....	98
Σχήμα 43:	Επίπεδο Εκπαίδευσης των Απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011)	100
Σχήμα 44:	Η εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2013-2015) 104	
Σχήμα 45:	Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015 105	
Σχήμα 46:	Κατανομή των ανέργων κατά κατηγορία και φύλο	107
Σχήμα 47:	Κατανομή των ανέργων κατά ομάδες ηλικιών.....	108
Σχήμα 48:	Κατανομή των ανέργων κατά Εκπαιδευτικό επίπεδο	109

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα προχώρησε σε πρωτοφανή οικονομική προσαρμογή με στόχο αφενός την βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών και αφετέρου την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της. Η Ελληνική οικονομία απαριθμεί μεγάλες απώλειες σε όρους παραγωγής, απασχόλησης και εισοδημάτων λόγω της προσαρμογής αυτής έως σήμερα. Ένα ιδιαίτερα υψηλό κοινωνικό κόστος το οποίο για να μετριαστεί, να αναστραφεί η κατάσταση και να επιτευχθεί μια βιώσιμη ανάκαμψη, θα πρέπει να επιδιώκονται παράλληλα μακροοικονομικοί στόχοι και στόχοι απασχόλησης. Τα επόμενα χρόνια, οι διαρθρωτικές προκλήσεις στην Ελλάδα εμμένουν και θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με πιο δυναμικές και διεισδυτικές πρωτοβουλίες από αυτές που έχουν αναληφθεί μέχρι σήμερα.

Γενικότερος στόχος, είναι η καταπολέμηση της υψηλής ανεργίας, μεριμνώντας παράλληλα για τις ανάγκες των πλέον ευπαθών ομάδων. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτούνται σημαντικές δράσεις οι οποίες θα αξιοποιούν υφιστάμενα μέτρα για :

- την ενεργοποίηση όλων των νέων ανέργων και ομάδων που βρίσκονται σε μεγαλύτερη ανάγκη,
- την ενίσχυση των επιχειρήσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και
- την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας διευρύνοντας την οικονομική βάση και επενδύοντας στα υφιστάμενα πλεονεκτήματα της οικονομίας.

Το Υπουργείο Εργασίας σύμφωνα με το «Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2015»¹ δημιούργησε ένα ολοκληρωμένο σύστημα, ένα μόνιμο μηχανισμό με τον οποίο καθίσταται δυνατή η διάγνωση και πρόγνωση δεξιοτήτων και επαγγελματίων που αναζητεί η αγορά εργασίας ώστε να επιτύχει τη βελτίωση της στόχευσης και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών απασχόλησης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Για το σχεδιασμό και την εφαρμογή του συστήματος διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας καταρτίστηκε Σχέδιο Δράσης το οποίο εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στο πλαίσιο αυτό η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Στερεάς Ελλάδας δρομολόγησε στη σύνταξη Μελέτης διάγνωσης των αναγκών εργασίας για την Περιφέρεια Στ.Ελλάδας. Σκοπός του έργου, αποτελεί ο εντοπισμός των κρίσιμων τάσεων και μεγεθών σε σχέση με το εργατικό δυναμικό, την απασχόληση, την ανεργία, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, την παραγωγικότητα, τη δυναμική και μετατόπιση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η μελέτη έχει σαν αντικείμενο τη συλλογή, καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων με στόχο την αποτύπωση των αναγκών και των τάσεων που έχουν διαμορφωθεί στην αγορά εργασίας κατά κλάδο απασχόλησης με ταυτόχρονη αποτύπωση και παρακολούθηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της απασχόλησης και της ανεργίας σε περιφερειακό επίπεδο. Στο παρόν κείμενο αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση για την αγορά εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ενώ παρατίθενται στατιστικά στοιχεία για το εργατικό δυναμικό, την απασχόληση, την ανεργία, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, την παραγωγικότητα και τις ανάγκες ανά τομέα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας.

2 ΓΕΝΙΚΑ

2.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ - ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η έντονη κλιμάκωση της πολιτικής αβεβαιότητας το τελευταίο χρονικό διάστημα αποτέλεσαν το βασικό προσδιοριστικό παράγοντα των πολιτικοοικονομικών εξελίξεων για την ελληνική οικονομία. Η μη εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, η παύση της προσπάθειας δημοσιονομικής προσαρμογής, οι παρατεταμένες διαπραγματεύσεις για το Πρόγραμμα Οικονομικής Πολιτικής, η τραπεζική αργία και η μη εμπρόθεσμη εξυπηρέτηση του δημόσιου δανεισμού έπληξαν την ελληνική οικονομία Επιπρόσθετα η έλλειψη χρηματοδότησης του ελληνικού κράτους, οδήγησε στη συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων πόρων για την πληρωμή των τακτικών δαπανών και την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας να επιβραδυνθεί αρκετά στο πρώτο τρίμηνο του 2015, (0,4%), έναντι ρυθμού ανόδου του ΑΕΠ (1,3%) στο τελευταίο τρίμηνο του 2014. Ωστόσο, στο πρώτο τρίμηνο φέτος συμπληρώθηκε ένα έτος παραμονής της ελληνικής οικονομίας σε αναπτυξιακή τροχιά. Οι επιδράσεις στο ΑΕΠ, θετικές και αρνητικές, εκδηλώθηκαν κυρίως στην καταναλωτική συμπεριφορά και την πορεία του εξωτερικού ισοζυγίου της ελληνικής οικονομίας. Η αποκλιμάκωση του ΑΕΠ προήλθε από την έντονη επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των εξαγωγών. Σημαντική επίσης κατέστη η σταθερότητα στις επενδύσεις, ενώ ενισχύθηκε ελαφρώς η αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών και περιορίστηκε η πτώση των δημόσιων καταναλωτικών δαπανών. Ωστόσο οριακή ήταν η αύξηση του ΑΕΠ από την πλευρά της παραγωγής².

Το βάθος και η διάρκεια της ύφεσης στην Ελλάδα οδήγησαν σε έντονη επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας αλλά και των κοινωνικών συνθηκών. Έχει χαθεί μία στις τέσσερις θέσεις εργασίας που προϋπήρχαν της κρίσης. Το αποτέλεσμα είναι ότι το ποσοστό ανεργίας έφτασε στο 27,9% το πρώτο τρίμηνο του 2014 από 7,2% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2008. Η πολιτική αβεβαιότητα και η ανάσχεση της αναπτυξιακής δυναμικής είχαν ήδη επιπτώσεις στην αγορά εργασίας, παρά την αναμενόμενη ώθηση στην απασχόληση από την κλιμάκωση της ανάκαμψης του ΑΕΠ. Η αύξηση της ανεργίας το τρέχον έτος σχετίζεται και με την παρατεταμένη τουριστική περίοδο, η οποία εκτιμάται ότι ολοκληρώθηκε περίπου στο μέσο του τέταρτου τριμήνου του 2014, συντηρώντας έως τότε σημαντικό τμήμα της απασχόλησης σε επιχειρήσεις σχετιζόμενες με τον τουρισμό. Αυτή η εξέλιξη αποτυπώνεται στα στοιχεία για την απασχόληση κατά τομέα, σύμφωνα με τα οποία στον τομέα των υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης σημειώθηκε η εντονότερη κάμψη της απασχόλησης σε απόλυτο αριθμό θέσεων εργασίας κατά το αρχικό τρίμηνο του 2015.

Η σοβαρότητα της δυσχέρειας που υπάρχει στην αγορά εργασίας της Ελλάδας αντανakλάται επίσης στη διάρκεια της ανεργίας. Μεγάλο ποσοστό των ανέργων βρίσκονται εκτός εργασίας για περισσότερο από ένα έτος, ενώ σχεδόν οι μισοί εξ αυτών για περισσότερο από δυο έτη. Σημαντική παράμετρος είναι η υψηλή ανεργία των νέων η οποία έχει φτάσει στο 56,7% (Α Τρίμηνο 2014), η υψηλότερη στην Ε.Ε. λόγω κυρίως της διάρθρωσης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα³.

2.2 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο αυξημένος ανταγωνισμός βελτιώνει τις επιδόσεις της οικονομίας μιας χώρας, διευρύνει τις επιχειρηματικές δυνατότητες και μειώνει το κόστος αγαθών και

υπηρεσιών σε ολόκληρη την οικονομία. Όμως πολυάριθμοι νόμοι και ρυθμίσεις περιορίζουν τον ανταγωνισμό στην αγορά. Τα τελευταία χρόνια, πολλές χώρες έχουν ξεκινήσει μεταρρυθμίσεις με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων και την ελαχιστοποίηση των ρυθμίσεων στις οποίες υπόκεινται οι εθνικές οικονομίες. Εντούτοις, ελάχιστα επιτεύχθηκαν για την αποκατάσταση των θεμελιωδών παραγόντων εξωτερικής ανταγωνιστικότητας. Η ανισορροπία ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με διαρθρωτικές αδυναμίες της παραγωγικής βάσης. Η κυριαρχία των μικρής κλίμακας επιχειρηματικών δραστηριοτήτων δημιουργεί περιορισμούς για μακροπρόθεσμες επενδύσεις, εξωστρέφεια και υγιή ανταγωνισμό. Το 96% των επιχειρήσεων απασχολούν κάτω των δέκα (10) εργαζομένων και ταυτόχρονα άνω του 57% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων, το υψηλότερο της Ε.Ε.⁴.

Οι προσπάθειες για την αποκατάσταση της μακροοικονομικής ανταγωνιστικότητας είχαν επικεντρωθεί στη μείωση του μοναδιαίου κόστους εργασίας η οποία επιτυγχάνεται μέσω περικοπών μισθών, συμπεριλαμβανομένου και του κατώτατου μισθού. Οι μισθοί στην Ελλάδα μειώθηκαν περισσότερο από ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα στη διάρκεια της κρίσης. Μάλιστα, μεταξύ 2010 και 2013, ο ονομαστικός μισθός μειώθηκε κατά περισσότερο από 17%, και η Ελλάδα αποτελεί τη μόνη χώρα της Ε.Ε. όπου ο κατώτατος μισθός μειώθηκε στη διάρκεια της κρίσης. Επιπλέον, η απώλεια εισοδημάτων αποτέλεσε σοβαρή πρόκληση για την εσωτερική ζήτηση επιδεινώνοντας το βάθος και τη διάρκεια της ύφεσης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κύρια προσκόμματα για τη δημιουργία θέσεων εργασίας εντοπίζονται κυρίως στην πενιχρή εσωτερική ζήτηση καθώς και στην έλλειψη ανταγωνιστικότητας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, η αποκατάσταση της ισορροπίας στους μισθούς θα ήταν σημαντική για τη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθεροποίησης και την επίσπευση της ανάκαμψης. Από την άποψη αυτή, η βιώσιμη αποκατάσταση των επιπέδων των μισθών θα λειτουργούσε ενισχυτικά στις πρόσφατες θετικές μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις και θα τις μετέφραζε σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης για τον πληθυσμό. Τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την προώθηση των νέων επιχειρήσεων ίσως συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, ενθαρρύνοντας τις επενδύσεις στην πραγματική οικονομία, κυρίως σε δυναμικούς δυναμικούς κλάδους, βελτιώνοντας έτσι την πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων στο δανεισμό και στην αξιοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Θα πρέπει να ενισχυθούν παραγωγικές επενδύσεις σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας όπως η καινοτομία στις ΜΜΕ, ο κλάδος του τουρισμού, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η δημιουργία ενός υγιούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος βασισμένου σε ισχυρά κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια προωθούνται μεταρρυθμίσεις, όπως ο νέος Αναπτυξιακός νόμος, ο οποίος εστιάζει στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στις παραγωγικές επενδύσεις και στην δημιουργία θέσεων εργασίας, ειδικά στην περιφέρεια. Ο επικείμενος νόμος θα στηρίζει το νέο μοντέλο ανάπτυξης της χώρας το οποίο δεν θα βασίζεται πλέον στην εσωτερική υποτίμηση και στην συντονισμένη απορρύθμιση επαγγελματιών, αγορών και εργασιακών σχέσεων αλλά θα δίδει έμφαση στο συνδυασμό επενδύσεων και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Επίσης σημαντική είναι η προώθηση της κοινωνικής οικονομίας μιας και τα τελευταία χρόνια, υπάρχει μια σημαντική ανάπτυξη της ιδιαίτερα στους τομείς της αγροτικής παραγωγής και της διατροφής. Στόχος είναι η υποστήριξη και ενίσχυση αυτών των πρωτοβουλιών ώστε να αποτελέσουν υπολογίσιμο κομμάτι στο ΑΕΠ⁵.

Επιπρόσθετα η ορθή διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων (ΕΣΠΑ II) είναι απαραίτητη για την μεταβολή του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα, δίδοντας έμφαση στα μικρά και μεσαία έργα υποδομών με κριτήρια τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, τις προοπτικές δημιουργίας θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την καλλιέργεια του πολιτισμού. Επίσης πρέπει να γίνει επέκταση παραγωγικών δραστηριοτήτων μέσα

από την ενίσχυση της συνεργατικής και κοινωνικής επιχειρηματικότητας και την προώθηση οικονομιών κλίμακας. Σημαντική είναι και η δημιουργία ενός απλού και διαφανούς πλαισίου συναλλαγών ανάμεσα στο κράτος και τις επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, δρομολογείται η δημιουργία κέντρων εξυπηρέτησης σύμφωνα με το επιτυχημένο παράδειγμα των ΚΕΠ, τα οποία θα συνεισφέρουν στην μείωση του διοικητικού κόστους και της γραφειοκρατίας για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων⁶.

Ακόμα αναγκαία ρύθμιση αποτελεί το νομικό πλαίσιο για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος των «κόκκινων δανείων» επιχειρήσεων προς το κράτος και τις τράπεζες και τη δημιουργία ενός αμοιβαία πλαισίου με παροχή κινήτρων προς τις επιχειρήσεις ώστε να μπορούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους και ταυτόχρονα να μην απειλείται η βιωσιμότητά τους. Τέλος κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξη παρεμβάσεων σε διάφορους κλάδους της αγοράς οι οποίες στοχεύουν στην βελτίωση της λειτουργίας τους, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στην προστασία των καταναλωτών. Παραδείγματα τέτοιων παρεμβάσεων είναι η δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την λειτουργία του ηλεκτρονικού εμπορίου, η αντιμετώπιση προβλημάτων στο χονδρεμπόριο και ο νομικός καθορισμός της «τουριστική περιοχής»⁷.

2.3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Το συνολικό επίπεδο των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια παραμένει σχετικά σταθερό, με μεγάλη μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες, τον κλάδο που στο παρελθόν συμμετείχε σε σημαντικό βαθμό στη οικονομική ανάπτυξη της χώρας ενώ στους υπόλοιπους κλάδους υπάρχουν μικρές αυξομειώσεις. Το τελευταίο τρίμηνο του 2014 καταγράφεται μια μεγάλη αύξηση των συνολικών επενδύσεων κατά 20% κυρίως σε αμυντικές δαπάνες, οπότε είναι εξαιρετικά αμφίβολος ο πολλαπλασιαστικός ρόλος τους και η επίδρασή τους στην πραγματική οικονομία. Επίσης οι δαπάνες του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων ανήλθαν σε € 1.15 (μειωμένες κατά 48,8%) και παρουσιάζουν υστέρηση σε σχέση με τα έσοδα του ΠΔΕ (-875 εκ.€). Κατά συνέπεια, και οι δημόσιες επενδύσεις δεν προχώρησαν με ταχείς ρυθμούς και αποτελεσματικά. Στο ίδιο πλαίσιο, η υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (ΕΣΠΑ) που θα μπορούσαν να δώσουν πρόσκαιρες ανάσες στην οικονομία κατέστη προβληματική. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση των καθαρών κεφαλαιακών μεταβιβάσεων από την Ε.Ε. προς την γενική κυβέρνηση, η οποία αντικατοπτρίζει χαμηλότερους ρυθμούς απορρόφησης κεφαλαίων από τα διαρθρωτικά ταμεία και την μετάβαση στο ΕΣΠΑ 2014-2020. Ένας από τους βασικούς λόγους για τις καθυστερήσεις είναι και η προαπαιτούμενη ελληνική συμμετοχή στην χρηματοδότηση.

Επιπρόσθετα, το γενικότερο οικονομικό και πολιτικό κλίμα έχει ασφαλώς αρνητική επίδραση και στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, παράγοντα καθοριστικό για την οικονομική ανάπτυξη. Η ισχυρή αβεβαιότητα για τις πολιτικές εξελίξεις, η αναμονή για την έκβαση των διαπραγματεύσεων για ένα νέο πρόγραμμα, καθώς και για τα χαρακτηριστικά του, όπως επίσης η πρόσφατη αναταραχή στο τραπεζικό σύστημα και οι επιπτώσεις της στην κεφαλαιακή επάρκειά του, οι οποίες ακόμα δεν έχουν αποτιμηθεί πλήρως, εκτιμάται ότι θα αποτελέσουν τους βασικούς παράγοντες αναστολής της συντριπτικής πλειονότητας των επιχειρηματικών επενδύσεων το 2015⁸.

2.4 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα έχουν άμεση σχέση με την αξιοποίηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων μέσω του ΕΣΠΑ, οι οποίοι ωστόσο δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των πραγματικών αναγκών. Οι πόροι που διατίθενται και αφορούν στην αντιμετώπιση της ανεργίας είναι δυσανάλογα χαμηλοί σε σχέση με το

μέγεθος του προβλήματος. Επιπλέον οι πόροι που απομένουν μέχρι το τέλος της προγραμματικής περιόδου για την υλοποίηση δράσεων έχουν σαν αποτέλεσμα τη δραστική μείωση της ικανότητας παρέμβασης για την καταπολέμηση της ανεργίας. Συγκεκριμένα, οι χρηματοδοτικοί πόροι για τα επόμενα έτη μειώνονται κατά 80% κατά έτος σε σύγκριση με τους πόρους του 2015. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν περιοχές οι οποίες πλήττονται από ποσοστά ανεργίας που ξεπερνούν κατά πολύ τον εθνικό μέσο όρο. Για να αντιμετωπίσουμε τη φτώχεια πρέπει να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά την ανεργία.

Τα προγράμματα απασχόλησης πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες που αναδεικνύει ο σχεδιασμός της παραγωγικής ανασυγκρότησης, αλλά και οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε ότι αφορά τις εργασιακές σχέσεις και την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Είναι αναγκαία η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης, ειδικότερα τα προγράμματα κατάρτισης στο χώρο εργασίας θα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. **Ο μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας** θα συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη αυτού του στόχου. Για την ενίσχυση της ζήτησης εργασίας πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι λόγω της υφιστάμενης κατάστασης της οικονομίας είναι δύσκολο ο ιδιωτικός τομέας να έχει την ικανότητα να δημιουργήσει επαρκή αριθμό θέσεων εργασίας για τόσο μεγάλο αριθμό ανέργων⁹.

Ενώ οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης βελτιώνουν τις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού, το πρόβλημα της ανεργίας στην Ελλάδα εντοπίζεται ουσιαστικά στην έλλειψη ζήτησης της εργασίας. Τα προγράμματα που υλοποιούνται θα πρέπει να είναι στοχευμένα ως προς την ηλικιακή ομάδα, το εκπαιδευτικό επίπεδο και τις ανάγκες των ανέργων με σκοπό τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, την ένταξη και επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας, την προώθηση της επιχειρηματικότητας καθώς και την προώθηση στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα ατόμων ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Η αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων, που αποτελεί την μεγαλύτερη πρόκληση σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και η αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών που πλήττονται επίσης ιδιαίτερα από την ανεργία. Τέλος πρέπει να υπάρξει η δυνατότητα ευελιξίας στην εξειδίκευση της κατανομής των πόρων όσον αφορά την κατάρτιση, την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, τη συμβουλευτική, την παροχή εγγυημένης απασχόλησης, ώστε οι πόροι να είναι πιο αποδοτικοί και οι παρεμβάσεις να είναι πιο εμφανείς σε κοινωνικό επίπεδο. Οι πολιτικές απασχόλησης υλοποιούνται κυρίως μέσω των προγραμμάτων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, επιχορήγησης επιχειρήσεων, εγγυήσεων για τη νεολαία, μέσω δράσεων στοχευμένων στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, στο πληθυσμό μεγαλύτερης ηλικίας καθώς και δράσεις ευρύτερου επιπέδου.

Προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας

Με σκοπό την ενίσχυση των δεξιοτήτων και την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανέργων ηλικίας 18 έως 29 ετών, νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, υλοποιούνται εμπροσθοβαρώς στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» δύο προγράμματα επιταγής εισόδου (voucher) για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας: για 12.000 νέους από 18-24 ετών καθώς και για 30.000 νέους από 25-29 ετών, μέσω θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης σε πραγματικές συνθήκες εργασιακού περιβάλλοντος, η οποία δυνητικά καταλήγει στην τοποθέτησή τους σε θέσεις απασχόλησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όλων των κλάδων της οικονομίας. Μέχρι τα τέλη του 2014 είχαν ξεκινήσει τη θεωρητική κατάρτιση 6.711 άτομα και 18.943 άτομα αντίστοιχα. Αναμένεται, επίσης, η υλοποίηση επιταγής εισόδου για 8.000 άτομα ηλικίας 18-29 ετών για τον κλάδο του τουρισμού.

Στοχεύοντας στην ενίσχυση των ωφελοούμενων μέσω συνδυασμένων δράσεων θεωρητικής κατάρτισης, πρακτικής άσκησης και συμβουλευτικής, υλοποιείται μέσω του ΟΑΕΔ η δράση «Επιταγή Διασύνδεσης με την αγορά εργασίας ανέργων αποφοίτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ» στο πλαίσιο του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013». Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η παροχή σε 13.000 άνεργους, αποφοίτους Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., ηλικίας έως 29 ετών, υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης οριζόντιων δεξιοτήτων καθώς και σε θέματα της αγοράς εργασίας μέσω μίας ολοκληρωμένης δέσμης παρεμβάσεων η οποία θα περιλαμβάνει θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Προγράμματα επιχορήγησης επιχειρήσεων

Παράλληλα υλοποιούνται προγράμματα δημιουργίας θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης μέσω παροχής κινήτρων στους εργοδότες και της επιχορήγησης ιδιωτικών επιχειρήσεων και γενικά εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα. Το ποσό της επιχορήγησης καλύπτει μέρος του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους. Ειδικότερα, υλοποιούνται τα εξής προγράμματα για την πρόσληψη:

- 7.200 ανέργων πτυχιούχων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα, έως 35 ετών.
- 4.000 ανέργων νέων που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για άνεργους νέους έως 29 ετών» ή στο πρόγραμμα «Επιταγή Εισόδου στην αγορά εργασίας για άνεργους νέους ηλικίας έως 29 ετών στον κλάδο του τουρισμού».
- 5.000 ανέργων ηλικίας 25 – 66 ετών.
- 10.000 ανέργων, ηλικίας 30 – 66 ετών.

Επίσης, υλοποιούνται:

- Πρόγραμμα «Επιταγή επανένταξης» στην αγορά εργασίας με τη μετατροπή του επιδόματος ανεργίας σε οικονομική ενίσχυση για την εργασία και την επαγγελματική κατάρτιση 10.000 επιδοτούμενων ανέργων.
- Ειδικό διετές Πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 25.000 ανέργων
- Πρόγραμμα επιχορήγησης εποχικών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων για τη διατήρηση θέσεων εργασίας κατά τη χειμερινή περίοδο 2014-2015.
- Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα νέων με έμφαση στην καινοτομία» για προώθηση στην απασχόληση μέσω της οικονομικής ενίσχυσης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, 2.000 ανέργων νέων ηλικίας έως 35 ετών.

Εγγύηση για τη Νεολαία

Με βάση τη Σύσταση του Συμβουλίου προς τα κράτη μέλη αναφορικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Εγγύηση για τη Νεολαία» (Youth Guarantee). Οι δράσεις που προβλέπει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Εγγύησης για τη Νεολαία, διακρίνονται σε δράσεις πρώιμης παρέμβασης και ενεργοποίησης (ενημέρωση και ευαισθητοποίηση) και δράσεις διευκόλυνσης της εισόδου στην αγορά εργασίας (κατάρτιση, επιχορήγηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων νέων, επιχορήγηση νέων για να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση, κλπ.).

Εντός του 2014 ξεκίνησε να υλοποιείται, ως εμπροσθοβαρής δράση για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, το Πρόγραμμα Επιταγή εισόδου για νέους 18-24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, προϋπολογισμού 43,2 εκ. € για 12.000 ωφελοούμενους. Σκοπός της δράσης είναι η επίτευξη μιας δομημένης πορείας εισόδου των ανέργων νέων στην αγορά εργασίας, η οποία δυνητικά καταλήγει μέσω θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής άσκησης στην

τοποθέτηση τους σε θέσεις απασχόλησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, στο πλαίσιο του Σχεδίου Εγγύησης για τη Νεολαία, έχει σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί άμεσα σειρά κλαδικών δράσεων, με αντικείμενο την παροχή σε ανέργους νέους 18-24 ετών υπηρεσιών συμβουλευτικής, επαγγελματικού προσανατολισμού, συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης καθώς και πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα στους εξής τομείς που επηρεάζουν τη δυναμική της ανάπτυξης: εφοδιαστική αλυσίδα (logistics), λιανικό εμπόριο, εξωστρέφεια και διεθνές εμπόριο, τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών.

Δράσεις στοχευμένες στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού

Στο πεδίο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, ιδιαίτερη μέριμνα έχει δοθεί στις ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες για τις οποίες έχουν σχεδιαστεί συγκεκριμένες δράσεις. Σε εξέλιξη βρίσκεται το ειδικό τριετές πρόγραμμα ενίσχυσης εργοδοτών με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 2.300 ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ), Απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, Αποφυλακισμένων, Νεαρών Παραβατικών Ατόμων ή Νεαρών Ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο καθώς και το πρόγραμμα επιχορήγησης 800 Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών ανέργων ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, και αποφυλακισμένων ατόμων. Στα προγράμματα αυτά προβλέπεται και δυνατότητα επιχορήγησης θέσεων εργονομικής διευθέτησης του χώρου εργασίας για άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ).

Δράσεις για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας

Υλοποιούνται πολιτικές για την υποστήριξη της απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, που είτε απευθύνονται στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ως μέρος του γενικού πληθυσμού, είτε αποκλειστικά σε αυτούς. Συγκεκριμένα, υλοποιείται πρόγραμμα επιχορήγησης μέρους του μισθολογικού κόστους που απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης και δεν έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για τη συνταξιοδότησή τους από φορέα κύριας ασφάλισης. Οι άνεργοι μεγαλύτερης ηλικίας έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να ενταχθούν στο πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού (Δήμοι και Περιφέρειες) για την απασχόληση 5.000 ανέργων ηλικίας από 55 έως 64 ετών. Η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται σε 24 μήνες, ενώ μετά τη λήξη της επιχορήγησης οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για τρεις μήνες ακόμα, δίχως επιχορήγηση.

Δράσεις με ευρύτερη στόχευση

Με δεδομένη την παρατεταμένη ύφεση στην οποία βρίσκεται η ελληνική οικονομία, η οποία έχει επηρεάσει αρνητικά τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας καταρτίστηκαν και υλοποιούνται προγράμματα απασχόλησης που απευθύνονται σε ευρύτερες ομάδες πληθυσμού που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας

3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Αντικείμενο του έργου αποτελεί η ολοκληρωμένη υποστήριξη της ΕΥΔΕΠ Στερεάς Ελλάδας για την διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Το παρόν κείμενο αποτελεί το πρώτο από τα δυο παραδοτέα του έργου και αφορά στη συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων σχετικά με το εργατικό δυναμικό, την απασχόληση, την ανεργία, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, την παραγωγικότητα και τις ανάγκες ανά τομέα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας, ανά Περιφερειακή Ενότητα (υφιστάμενη κατάσταση) και διαρθρώνεται στα ακόλουθα κεφάλαια :

- Κεφάλαιο 1ο : Εισαγωγή.
- Κεφάλαιο 2ο: Οικονομικές συνθήκες – αγορά εργασίας, ανταγωνιστικότητα, επιχειρήσεις, επενδύσεις, πολιτικές απασχόλησης.
- Κεφάλαιο 3ο : Στοιχεία για τις πηγές συλλογής δεδομένων και τη μεθοδολογία.
- Κεφάλαιο 4ο : Στοιχεία για τη γεωμορφολογία, τη διοικητική διάρθρωση, και τα στοιχεία δημογραφίας.
- Κεφάλαιο 5ο : Στοιχεία για τα μακροοικονομικά μεγέθη της περιφέρειας.
- Κεφάλαιο 6ο : Στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση της τοπικής αγοράς εργασίας.

Στην επόμενη φάση κύριο έργο θα αποτελέσει η ανάπτυξη, εφαρμογή και λειτουργία ενός μόνιμου περιφερειακού μηχανισμού για την διάγνωση των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας, προσαρμοσμένου στις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα της Περιφέρειας. Επιπρόσθετα, θα παραχθούν στοιχεία που έχουν σχέση με τις κρίσιμες τάσεις, μεγέθη και ανάγκες σε προσόντα, ειδικότητες και δεξιότητες της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας και τις προτάσεις για την εξειδίκευση των δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης, προώθησης στην απασχόληση ή ανάπτυξης δεξιοτήτων από το ΕΚΤ με στόχο την επίτευξη των μέγιστων και κυρίως άμεσων αποτελεσμάτων.

3.1 ΠΗΓΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι πηγές συλλογής στοιχείων διαχωρίζονται σε πρωτογενείς και δευτερογενείς. **Πρωτογενείς πηγές**, είναι πηγές πληροφοριών από έρευνες που οργανώνονται και διεξάγονται κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή με στόχο τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών για κάποιο διερευνώμενο θέμα. Δευτερογενείς πηγές είναι αυτές που περιέχουν στοιχεία και πληροφορίες από μελέτες ή έρευνες που έχουν γίνει στο παρελθόν. Πρέπει να τονιστεί ότι η ερευνητική δραστηριότητα αρχίζει πάντα από την αναζήτηση στοιχείων από δευτερογενείς πηγές, γιατί η αναζήτηση στοιχείων από αυτές, είναι άμεση και τεκμηριωμένη με χαμηλό κόστος. Όταν τα στοιχεία δεν είναι διαθέσιμα σε δευτερογενείς πηγές ή δεν επαρκούν, τότε δημιουργείται η ανάγκη για τη διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας, όπως και έγινε στη παρούσα έρευνα.

Οι **δευτερογενείς πηγές** στοιχείων έχουν συλλεχθεί, οργανωθεί και ταξινομηθεί παράλληλα και συμπληρωματικά με την έρευνα πεδίου. Τα πλεονεκτήματα των δευτερογενών στοιχείων έχουν να κάνουν τόσο με την δυνατότητα καλύτερης αντίληψης του αντικείμενου της έρευνας όσο και του εντοπισμού βασικών στοιχείων, απαραίτητων για την ολοκληρωμένη προσέγγιση της, αλλά και την εξοικονόμηση χρόνου εκπόνησης της. Επιπλέον τα δευτερογενή στοιχεία δίνουν τη δυνατότητα δημιουργίας ψηφιακής Βάσης Δεδομένων όπου

μπορούν να συγκριθούν τα πρωτογενή, με τα δευτερογενή στοιχεία. Τέλος με τα δευτερογενή στοιχεία γίνεται συμπλήρωση κενών πληροφόρησης που δεν μπορούν να συλλεχθούν από τις πρωτογενείς πηγές.

Με βάση τα δεδομένα της προηγούμενης παραγράφου, έγινε αρχικά εντοπισμός πηγών (δευτερογενείς πηγές) σε επίπεδο Εθνικό, Περιφέρειας και Δήμων για στοιχεία απασχόλησης - ανεργίας, δημογραφίας, εκπαίδευσης, παραγωγικών τομέων της οικονομίας κ.α.. Στη συνέχεια ξεκίνησε η έρευνα πεδίου, συλλογή στοιχείων (πρωτογενείς πηγές) σε επιχειρήσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), για τους περιφερειακούς μηχανισμούς διάγνωσης αναγκών εργασίας. Κατά τη φάση συγγραφής του παρόντος η συλλογή και καταχώρηση στη Βάση Δεδομένων εξελίσσεται και αναμένεται να ολοκληρωθεί το επόμενο χρονικό διάστημα.

Τα κυριότερα προβλήματα που καταγράφονται κατά την έρευνα σχετίζονται με την έλλειψη επικαιροποιημένων δεδομένων (ενωρίτερα το έτος 2014) για επίπεδο ανάλυσης κατώτερο του Εθνικού. Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ. ΣΤΑΤ.) και η Eurostat διαθέτουν στατιστικά δεδομένα σε επίπεδο Περιφέρειας για το 2010 και προσωρινά για το 2011 και 2012. Επιπλέον η εύρεση στατιστικών δεδομένων σε επίπεδο μικρότερης διοικητικής διαίρεσης από εκείνη της Περιφέρειας απαιτεί πρωτογενή έρευνα.

3.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα, η δημιουργία του μηχανισμού διάγνωσης αναγκών εργασίας περιλαμβάνει δυο βασικά στάδια. Το πρώτο, αφορά στην υφιστάμενη κατάσταση με την ανάλυση των δευτερογενών πηγών δεδομένων και το δεύτερο στις εκροές του συστήματος διάγνωσης των αναγκών εργασίας. Στο παρόν κείμενο πραγματοποιήθηκε η καταγραφή μεγεθών και στοιχείων για τη δημογραφική τάση, την απασχόληση και την ανεργία, την εκπαίδευση και τα μακροοικονομικά μεγέθη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Κατά τη συγγραφή του κειμένου εξελίσσεται η έρευνα πεδίου, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να ενσωματωθούν στο επόμενο στάδιο με βασικό στόχο να αποτελέσει το σημείο καταγραφής δεικτών που έχουν σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα χαρακτηριστικών των παραγωγικών κλάδων της Περιφέρειας.

Το βασικό ζητούμενο της μελέτης, είναι ο εντοπισμός των δυναμικών κλάδων και επαγγελματιών (στοιχεία ζήτησης) και των χαρακτηριστικών των ανέργων (στοιχεία προσφοράς). Το θέμα του προσδιορισμού του δυναμισμού επαγγελματιών και κλάδων προσκρούει σε σειρά μεθοδολογικών ζητημάτων. Μεταξύ των αρχικών επιλογών μιας τέτοιας ανάλυσης εντάσσεται η επιλογή των ποσοτικών ή ποιοτικών μεθόδων ανάλυσης που θα χρησιμοποιηθούν, η επιλογή των συγκεκριμένων δεδομένων που θα αξιοποιηθούν στην ανάλυση, οι κωδικοποιήσεις και η χρονική περίοδος εξέτασης του θέματος. Οι επιλογές στα ανωτέρα ζητήματα προσδιορίστηκαν κυρίως από τη διαθεσιμότητα των δεδομένων.

Πρέπει να επισημανθεί ότι ο προσδιορισμός του δυναμισμού επαγγελματιών και κλάδων αποτελεί εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Τα βασικά θέματα διερεύνησης της έρευνας πεδίου είναι, οι κενές θέσεις, ο δυναμισμός της επιχείρησης και του κλάδου και οι (οριζόντιες) δεξιότητες. Τα ερωτήματα για τις δεξιότητες αφορούν την πολυπληθέστερη ειδικότητα κάθε επιχείρησης και μία ακόμα ειδικότητα που ο υπεύθυνος της επιχείρησης κρίνει ως σημαντική για τη λειτουργία της επιχείρησης. Η έρευνα στοχεύει στην κάλυψη των επιχειρήσεων όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η δειγματοληψία θα γίνει στη βάση τριών κριτηρίων: κλάδος, Περιφέρεια και μέγεθος επιχείρησης. Αντίστοιχη διαδικασία θα ακολουθηθεί για τους κλάδους ώστε να είναι εφικτή η στατιστική ανάλυση σε κλαδικό επίπεδο. Τα συνολικά

αποτελέσματα θα συνοδεύονται από συντελεστές στάθμισης που θα επιτρέπουν την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος σε εθνικό επίπεδο.

Για να πραγματοποιηθεί η έρευνα πεδίου στο ασφυκτικά στενό χρονοδιάγραμμα του έργου, σχεδιάστηκε **διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** (Παράρτημα Ι) που εμπεριέχει τόσο τα απαραίτητα πεδία της μεθοδολογίας του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) όσο και στοιχεία σχετίζονται άμεσα με την οικονομική εξέλιξη, την κοινωνική ευθύνη και τα προβλήματα των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Με τη συλλογή αυτών των στοιχείων θα υπάρξει μια ολιστική προσέγγιση του ζητήματος των αναγκών θέσεων εργασίας και μια χαρτογράφηση των τάσεων των παραγωγικών τομέων της μικροοικονομίας της Περιφέρειας. Συγκριτικό πλεονέκτημα θα αποτελέσει το διαδικτυακό ερωτηματολόγιο **που ουσιαστικά θα είναι μια δυναμική βάση δεδομένων** που θα δίδει τη δυνατότητα για επικαιροποίηση των στοιχείων σε χρόνο που η Περιφέρεια θα επιλέγει.

4 Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

4.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΠΣΤΕ) είναι μία από τις δεκατρείς (13) Διοικητικές Περιφέρειες της Ελλάδας και περιλαμβάνει πέντε (5) Περιφερειακές Ενότητες, την Βοιωτία, Εύβοια, Ευρυτανία, Φθιώτιδα και Φωκίδα. Βρίσκεται στο κέντρο του Ελλαδικού χώρου μεταξύ της Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πάτρας, κυρίαρχων διεθνών πυλών της ελληνικής χερσονήσου αλλά και του αναδυόμενου βορειοδυτικού διδύμου Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα στον άξονα της Αδριατικής.

Η άμεση γειτνίαση με την Αττική, συνεπάγεται την αποκόμιση σημαντικών αναπτυξιακών ωφελειών, αλλά και πολλών προβλημάτων. Ειδικότερα, οι ωφέλειες αφορούν στην αύξηση της ζήτησης των παραγόμενων από την Περιφέρεια προϊόντων και υπηρεσιών, την χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, την εγγύτητα στα κέντρα λήψης αποφάσεων, τη δυνατότητα αξιοποίησης ερευνητικών φορέων και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού καθώς και την αξιοποίηση των μεταφορικών υποδομών της Αττικής. Όσον αφορά στα προβλήματα που δημιουργούνται συνδέονται άμεσα με την αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων της Στερεάς Ελλάδας για κάλυψη αναγκών της Αττικής, τη μόνιμη μετακίνηση αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού προς την Αττική, τη μεταφορά ρυπογόνων δραστηριοτήτων από την Αττική προς την ΠΣΤΕ και την αδυναμία ανταγωνισμού των τοπικών αγορών.

Η Στερεά Ελλάδα είναι η δεύτερη σε έκταση Ελληνική περιφέρεια καταλαμβάνοντας συνολική έκταση 15.549 τετρ. χλμ., (ποσοστό 11,8% της συνολικής έκτασης της χώρας), με 230 χλμ. μήκος και 95 χλμ. πλάτος αποτελούμενη από ηπειρωτικό και νησιωτικό τμήμα με εξαιρετικά πλούσιο μορφολογικό ανάγλυφο. Προσφέρει μια μεγάλη ποικιλία τοπίων συνδυάζοντας πεδιάδες, οροπέδια μεγάλα δάση και υψηλές βουνοκορφές, ορεινές γεωργικές καλλιέργειες και βοσκότοπους, εσωτερικά και παραθαλάσσια νερά και ακτές. Διαθέτει εξαιρετικά ενδιαφέροντα γεωμορφολογικά, κοινωνικοοικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά, δημιουργώντας ένα σύνολο με σημαντικά πλεονεκτήματα (πλούσια και αξιόλογη παραγωγική βάση – αγροτική παραγωγή και βιομηχανία – ορεινούς όγκους, λατομικές περιοχές, μεγάλα δάση, πεδιάδες, εσωτερικά και παραθαλάσσια νερά, ακτές ακόμα και νησί, σημαντικό φυσικό, πολιτιστικό και ιστορικό απόθεμα και δυνατότητες υπηρεσιών ειδικά στον τουρισμό και το εμπόριο). Έχει έδρα τη Λαμία, πρωτεύουσα του νομού Φθιώτιδας.

Το μεγαλύτερο τμήμα της Περιφέρειας είναι ορεινό ή ημιορεινό (ποσοστό 47,4% και 31,8% αντίστοιχα της συνολικής έκτασης) ενώ το πεδινό είναι μόλις το 20,8% της έκτασης. Οι ορεινές περιοχές είναι από τις πιο μειονεκτικές της χώρας, με συνέπεια να υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες στη σύνδεση μεταξύ τους. Παρόλα αυτά, υπάρχουν δίοδοι που επιτρέπουν τη διέλευση μέσα από τους ορεινούς όγκους, που έχουν αξιοποιηθεί. Επιπλέον, το υπέδαφος της Στερεάς Ελλάδας είναι πλούσιο σε κοιτάσματα μετάλλου (μαγνητίτης, σιδηρονικέλιο, βωξίτης, δολομίτης), σε μάρμαρο και χρώμιο, τα οποία δεν αξιοποιούνται επαρκώς.

Οι πόλεις που κατέχουν τους κυρίαρχους κινητήριοι ρόλους είναι: Η Λαμία και η Χαλκίδα, περιφερειακοί κόμβοι με 100.000 κατοίκους στην αστική περιοχή τους καθώς και η Θήβα, η Λιβαδειά και η Άμφισσα – Ιτέα, κόμβοι με 20.000 έως 50.000 κατοίκους στην αστική περιοχή τους. Ιδιαίτερο ρόλο αναμένεται να διαδραματίσει το Καρπενήσι, ως αναδυόμενος πόλος αστικής διάχυσης με υψηλό ορεινό όγκο και οι νησιωτικές παραλιακές παραδοσιακές μικρές πόλεις, Ιστιαία Λ. Αιδηψού, Άγιος Κωνσταντίνος – Καμένα Βούρλα, Αταλάντη – Λιβανάτες, Κύμη – Αλιβέρι – Κάρυστος.

Εξειδικευμένα στην εξορυκτική βιομηχανία και τη μεταλλουργία αποτελούν τα δίπολα Μαντούδι – Λίμνη και Δίστομο – Αντίκυρα¹⁰.

4.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελείται από πέντε (5) Περιφερειακές Ενότητες που συστάθηκαν με το πρόγραμμα Καλλικράτης και είναι οι εξής: Π.Ε. Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας και Φωκίδας. Η δομή – διοικητική Διάρθρωση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η κάτωθι:

Πίνακας 1: Περιφερειακές Ενότητες και Δήμοι της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Περιφερειακή Ενότητα	Ονομασία Δήμου
Βοιωτίας	Δήμος Αλιάρτου
	Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας
	Δήμος Θηβαίων
	Δήμος Λεβαδέων
	Δήμος Ορχομενού
	Δήμος Τανάγρας
Εύβοιας	Δήμος Διρφύων-Μεσσαπίων
	Δήμος Ερέτριας
	Δήμος Ιστιαίας-Αιδηψού
	Δήμος Καρύστου
	Δήμος Κύμης-Αλιβερίου
	Δήμος Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας
	Δήμος Σκύρου
Ευρυτανίας	Δήμος Χαλκιδαιών
	Δήμος Αγράφων
	Δήμος Καρπενησίου
Φθιώτιδας	Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας
	Δήμος Δομοκού
	Δήμος Λαμιέων
	Δήμος Λοκρών
	Δήμος Μακρακώμης
	Δήμος Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου
	Δήμος Στυλίδας
Φωκίδας	Δήμος Δελφών
	Δήμος Δωρίδος

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 1: Διοικητική διάρθρωση Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: ΣΜΠΕ

4.2.1 Συνοπτική Παρουσίαση Περιφερειακών Ενοτήτων

Περιφερειακή ενότητα Βοιωτίας:

Η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας συνορεύει βόρεια με την ΠΕ Φθιώτιδας, δυτικά με την ΠΕ Φωκίδας, νότια βρέχεται από τον Κορινθιακό κόλπο και συνορεύει με την Αττική και ανατολικά βρέχεται από τον Ευβοϊκό κόλπο. Καλύπτει μια έκταση 2.952 τ.χλμ. και έχει συνολικό πληθυσμό 117.730 κατοίκους σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011. Πρωτεύουσα της είναι η Λιβαδειά ενώ αναλυτικά οι Δήμοι της ΠΕ έχουν ως ακολούθως:

1. Δήμος Τανάγρας με έδρα το Σχηματάρι αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Σχηματαρίου β. Οινοφύτων γ. Τανάγρας και δ. Δερβενοχωρίων
2. Δήμος Θηβαίων με έδρα τη Θήβα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Θηβαίων β. Θίσβης γ. Βαγίων δ. Πλαταιών.
3. Δήμος Αλιάρτου με έδρα την Αλιάρτο αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αλιάρτου β. Θεσπιέων.
4. Δήμος Ορχομενού με έδρα τον Ορχομενό αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Ορχομενού β. Ακραϊφνίας.
5. Δήμος Λεβαδέων με έδρα τη Λιβαδειά αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Λεβαδέων β. Χαιρωνείας γ. Δαύλειας δ. Κορώνειας και την κοινότητα Κυριακίου.
6. Δήμος Διστόμου - Αράχοβας - Αντίκυρας με έδρα το Δίστομο αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αραχόβης β. Διστόμου και την κοινότητα Αντικύρας.

Η Βοιωτία είναι πεδινή περιοχή και εύφορη ενώ διαθέτει και ορεινή έκταση. Αναλυτικά η κατανομή του εδάφους είναι 40% πεδινό, 38% ημιορεινό και 22% ορεινό. Οι μεγαλύτερες πεδιάδες που διαθέτει είναι της Θήβας, της Χαιρώνειας και της Κωπαΐδας. Οι πεδιάδες αυτές βρέχονται από μικρούς ποταμούς και χείμαρρους, κυριότεροι από τους οποίους είναι ο Ασωπός, ο Βοιωτικός Κηφισός και ο Λιβαδόστρας. Μικρότεροι ποταμοί είναι οι παραπόταμοι του Κηφισού, όπως ο Μέλας. Ο νομός έχει δυο λίμνες, την Υλίκη και την Παραλίμνη, που τροφοδοτούν με τα νερά τους τη λίμνη του Μαραθώνα.

Περιφερειακή ενότητα Εύβοιας:

Η Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας περιλαμβάνει το ομώνυμο νησί, μια έκταση που οριοθετεί την Ανατολική Στερεά Ελλάδα (ηπειρωτική περιοχή από την Αυλίδα μέχρι

την Παραλίμνη), τη νήσο Σκύρο καθώς και άλλα μικρότερα νησιά κοντά στις ακτές τους. Το νησί Εύβοια είναι το δεύτερο σε έκταση νησί της Ελλάδας και το τρίτο της ανατολικής Μεσογείου. Εκτείνεται κατά μήκος των ανατολικών ακτών της Στερεάς Ελλάδας. Δυτικό όριο της Εύβοιας αποτελούν ο Μαλιακός κόλπος, ο Βόρειος Ευβοϊκός κόλπος, ο Νότιος Ευβοϊκός κόλπος και ο κόλπος των Πεταλιών. Βόρειο όριο της είναι ο Δίαυλος Ωρέων και ανατολικό και νότιο το Αιγαίο πέλαγος. Η έκταση της ανατολικής Στερεάς Ελλάδας που διοικητικά και ιστορικά ανήκει στην Εύβοια (4.167 τ. χλμ.) είναι η δυτική ακτή του πορθμού του Ευρίπου μαζί με την ευρύτερη περιοχή της Αυλίδας και έχει συνολικό πληθυσμό 210.210 κατοίκους σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011.

Πρωτεύουσα και έδρα της περιφερειακής ενότητας καθώς και το εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο του νησιού είναι η Χαλκίδα, μια πόλη με ιστορικό παρελθόν, χτισμένη σε δεσπόζουσα θέση πάνω στη Βοιωτική και Ευβοϊκή ακτή, στο στενό του Ευρίπου.

Η ΠΕ Ευβοίας αποτελείται από τους παρακάτω Δήμους:

1. Δήμος Χαλκιδαιών με έδρα τη Χαλκίδα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Χαλκιδαιών β. Ληλαντίων γ. Ανθηδώνος δ. Νέας Αρτάκης και ε. Αυλίδος.
2. Δήμος Διρφύων - Μεσσαπίων με έδρα τα Ψαχνά αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Διρφύων και β. Μεσσαπίων.
3. Δήμος Ερέτριας με έδρα την Ερέτρια αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Ερέτριας και β. Αμαρυνθίων.
4. Δήμος Καρύστου με έδρα την Κάρυστο αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Καρύστου β. Στυρέων γ. Μαρμαρίου και την κοινότητα Καφηρέως.
5. Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού με έδρα την Ιστιαία αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Ιστιαίας β. Αιδηψού γ. Αρτεμισίου δ. Ωρεών και την κοινότητα Λιχάδος.
6. Δήμος Μαντουδίου - Λίμνης – Αγίας Άννας με έδρα τη Λίμνη Ευβοίας αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Νηλέως β. Ελυμνίων και γ. Κηρέως.
7. Δήμος Κύμης - Αλιβερίου με έδρα το Αλιβέρι και ιστορική έδρα την Κύμη αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Κύμης β. Κονιστρών γ. Ταμυνέων δ. Αυλώνος και ε. Δυστίων.
8. Δήμος Σκύρου, με έδρα τη Σκύρο στον οποίο δεν επέρχεται καμία μεταβολή

Η Εύβοια, το ανατολικότερο κομμάτι της Στερεάς Ελλάδας, μαζί με το νησί Σκύρος, είναι μια ΠΕ που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όσον αφορά της φυσικές ομορφίες, που περιλαμβάνουν σχεδόν όλες τις κατηγορίες, και βρίσκεται πολύ κοντά στην Αθήνα. Έχει πληθώρα ωραιότατων παραλίων (110 περίπου), όρμων και κολπίσκων με καταγάλανα καθαρά νερά, τόσο στον Ευβοϊκό κόλπο, όσο και στο πανέμορφο Αιγαίο Πέλαγος.

Περιφερειακή ενότητα Ευρυτανίας:

Η Ευρυτανία, στη βορειοδυτική άκρη της Στερεάς Ελλάδας, αποτελεί την ορεινή περιοχή της νότιας Πίνδου. Η ΠΕ, με έκταση 1.869τ.χλμ., συνορεύει με ανατολικά με τη Φθιώτιδα, νοτιοδυτικά με την Αιτωλοακαρνανία, βόρεια με την Καρδίτσα και δυτικά με την Άρτα. Αποτελεί την πιο αραιοκατοικημένη και ορεινή ΠΕ της Ελλάδας και έχει συνολικό πληθυσμό 20.280 κατοίκους σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011. Η ΠΕ Ευρυτανίας αποτελείται από τους παρακάτω Δήμους:

1. Δήμος Καρπενησίου με έδρα το Καρπενήσι αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Καρπενησίου β. Φουρνά γ. Προυσσού δ. Ποταμιάς ε. Δομνίστας και στ. Κτημενίων.

2. Δήμος Αγράφων με έδρα το Κερασόχωρι αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Φραγκίστας β. Βίνιανης γ. Ασπροποτάμου δ. Απεραντίων και ε. Αγράφων.

Οι ορεινοί όγκοι των Αγράφων, του Τυμφρηστού ή Βελουχίου, της Οξιάς, της Καλιακούδας, της Χελιδόνας και του Παναιτωλικού αποτελούν τον κύριο χώρο της ΠΕ της Ευρυτανίας. Η διάβρωση του εδάφους και οι μεγάλες κλίσεις, δημιουργούν πολλές χαράδρες τις οποίες διαρρέουν τα κυριότερα ποτάμια της περιοχής, Ο Αχελώος, ο Αγραφιώτης, ο Μέγδοβας, ο Τρικεριώτης, ο Καρπενησιώτης και ο Κρικελοπόταμος. Στην ανοικτή λεκάνη που σχηματίζεται της Ευρυτανίας, στη σημεία συμβολής των ποταμών αυτών, σχηματίζεται το μεγάλο Φράγμα των Κρεμαστών, με την ομώνυμη τεχνητή λίμνη. Αναφορικά με το κλίμα χαρακτηρίζεται από δροσερό καλοκαίρι και πλούσιο σε βροχές και χιόνια φθινόπωρο και χειμώνα.

Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας:

Η ΠΕ Φθιώτιδας καταλαμβάνει το ΒΑ τμήμα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και συνορεύει βόρεια με τις ΠΕ Μαγνησίας, Λαρίσης και Καρδίτσας, δυτικά με τις ΠΕ Ευρυτανίας, νότια με τις ΠΕ Φωκίδας και Βοιωτίας, ενώ ανατολικά βρέχεται από τον Ευβοϊκό και τον Μαλιακό Κόλπο. Η συνολική έκταση της ΠΕ είναι 4.422 τ.χλμ, ενώ οι μόνιμοι κάτοικοι σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011 ανέρχονται σε 158.220.

Πρωτεύουσα της ΠΕ και έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι η Λαμία, ενώ ξεχωριστή θέση κατέχουν οι Θερμοπύλες, τα Καμένα Βούρλα, ο Άγιος Κωνσταντίνος, η Στυλίδα, η Υπάτη και το Πλατύστομο. Κύριος ποταμός είναι ο Σπερχειός με μήκος 80χλμ, ο οποίος πηγάζει από τις χαράδρες του Τυμφρηστού και εκβάλλει στον Μαλιακό Κόλπο, ενώ το κλίμα χαρακτηρίζεται ψυχρό στα ορεινά μέρη, ενώ στα παράλια ήπιο το χειμώνα και δροσερό το καλοκαίρι.

Η ΠΕ Φθιώτιδας αποτελείται από τους παρακάτω Δήμους:

1. Δήμος Αμφίκλειας - Ελάτειας με έδρα την Κάτω Τιθορέα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αμφίκλειας β. Ελάτειας και γ. Τιθορέας.
2. Δήμος Λοκρών με έδρα την Αταλάντη αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αταλάντης β. Δαφνουσίων γ. Οπουντίων και δ. Μαλεσίνης.
3. Δήμος Δομοκού με έδρα το Δομοκό αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Δομοκού β. Θεσσαλιώτιδος και γ. Ξυνιάδος.
4. Δήμος Μώλου - Αγίου Κωνσταντίνου με έδρα τα Καμένα Βούρλα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αγίου Κωνσταντίνου β. Καμένων Βούρλων και γ. Μώλου.
5. Δήμος Στυλίδας με έδρα τη Στυλίδα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Εχιναιών β. Πελασγίας και γ. Στυλίδος.
6. Δήμος Λαμιέων με έδρα τη Λαμία αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Γοργοποτάμου β. Λαμιέων γ. Λειανοκλαδίου δ. Υπάτης και την κοινότητα Παύλιανης.
7. Δήμος Μακρακώμης με έδρα τη Σπερχειάδα αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού β. Μακρακώμης γ. Σπερχειάδος και την κοινότητα Τυμφρηστού.

Η ΠΕ Φθιώτιδας, αποτελεί χωρικά την «κεντρική» ενότητα της Στερεάς Ελλάδας και παρουσιάζει γεωγραφική πολυμορφία, με ορεινούς όγκους, παράκτια ζώνη και πεδινές περιοχές. Το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της Φθιώτιδας είναι ότι διασχίζεται σε όλο της το ανατολικό μήκος από τον ΠΑΘΕ, και αποτελεί κόμβο ανάπτυξης μεταφορικών δικτύων, ειδικά σε σχέση με τη σύνδεση του ΠΑΘΕ με τις Ιονία και Εγνατία Οδούς. Το γεγονός αυτό έχει ήδη δώσει ώθηση στην ανάπτυξη βιομηχανικών και άλλων δραστηριοτήτων (μεταποιητικών, οικιστικών –

παραθεριστικών, τουριστικών, κ.λ.π.) κατά μήκος του ΠΑΘΕ, με δυσανάλογο τρόπο σε σχέση με την ενδοχώρα.

Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας:

Η ΠΕ Φωκίδας βρίσκεται στο κέντρο της Ελλάδας και συνορεύει ανατολικά με την ΠΕ Βοιωτίας, βόρεια με τη Φθιώτιδα, δυτικά με την Αιτωλοακαρνανία και σε όλη τη νότια πλευρά βρέχεται από τον Κορινθιακό Κόλπο. Εκτείνεται σε 2.121 τ. χλμ, τα 36 από τα οποία είναι πεδινά, τα 560 δάση και τα υπόλοιπα ημιορεινά με χαμηλή βλάστηση και πετρώδες έδαφος. Ο μόνιμος πληθυσμός του νομού ανέρχεται στους 40.430 κατοίκους σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Άμφισσα, τα ιστορικά Σάλωνα. Η Φωκίδα πήρε το όνομα της από το Φώκο, γιο του Αιακού, αρχηγό των Αιγινητών που κατέλαβε την περιοχή ή κατά άλλη εκδοχή από το γιο του Ορνυτίωνα, αρχηγό των Κορινθίων, που κυριεύσε το χώρο της.

Η ΠΕ Φωκίδας αποτελείται από τους παρακάτω Δήμους:

1. Δήμος Δελφών με έδρα την Άμφισσα και ιστορική έδρα τους Δελφούς αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Αμφίσσης β. Γαλαξιδίου γ. Γραβιάς δ. Δελφών ε. Δεσφίνας στ. Ιτέας ζ. Καλλιέων και η. Παρνασσού.
2. Δήμος Δωρίδος με έδρα το Λιδωρίκι αποτελούμενος από τους πρώην Δήμους α. Βαρδουσίων β. Ευπαλίου γ. Λιδωρικού και δ. Τολοφώνος.

Η Φωκίδα έχει ένα εναλλασσόμενο γεωμορφολογικό τοπίο προικισμένο και από τη φύση με την ομορφιά των αντιθέσεων. Περιβάλλεται από ψηλά βουνά, άγριας ομορφιάς (Γκιώνα, Παρνασσός, Βαρδούσια, Οίτη), τα οποία συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό ορειβατών και χιονοδρόμων όλο το χρόνο. Στο μουσείο των Δελφών και στα αρχαιολογικά και λαογραφικά μουσεία του νομού μπορεί να συναντήσει κανείς την ιστορία του τόπου, ενώ για πεζοπορία προσφέρονται τα φαράγγια, και τα μονοπάτια της περιοχής. Επιπλέον, η Φωκίδα διαθέτει καθαρές και όμορφες ακτές με γραφικά παροχώρια και αρχοντικές κωμοπόλεις.

4.2.2 Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως και ο υπόλοιπος ελληνικός χώρος αντιμετωπίζουν πρόβλημα μειωμένης προσπελασιμότητας σε ευρωπαϊκό-διεθνές επίπεδο, που δεν είναι εύκολα αντιμετωπίσιμο για γεωγραφικούς λόγους. Έχοντας υπόψη την κατάσταση προσπελασιμότητας του εσωτερικού της χώρας, η κατάσταση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας μπορεί να θεωρηθεί καλύτερη, καθώς κατέχει κεντρική θέση που διευκολύνει την προσπελασιμότητα.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο τρόπος ανάπτυξης του συνολικού συστήματος μεταφορών στην Ελλάδα έχει οδηγήσει στην ενίσχυση των ευνοημένων από γεωγραφική και γεωμορφολογική άποψη περιοχών, με αντίστοιχη αποδυνάμωση και συρρίκνωση των μειωμένης προσβασιμότητας περιοχών. Το σύστημα μεταφορών έτεινε να παρακολουθεί τις τάσεις και τις ανάγκες μεταφορικής ζήτησης, χωρίς να αξιοποιεί παρεμβατικές δυνατότητες στην κατεύθυνση αναπροσανατολισμού των αναπτυξιακών τάσεων διαμέσου μιας στρατηγικής ενίσχυσης της προσβασιμότητας που θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη των δυσπρόσιτων περιοχών. Παράλληλα, πάγιο στοιχείο επί πολλές δεκαετίες ήταν ο έντονος προσανατολισμός στο αυτοκίνητο, και συνεπώς στις οδικές μεταφορές. Τα χαρακτηριστικά της εθνικής πολιτικής έχουν κρίσιμη σημασία για την περιφέρεια λόγω της διέλευσης από το ανατολικό ιδίως τμήμα της του κορμού του εθνικού συστήματος μεταφορών.

Επίσης είναι σημαντική η αναφορά στις οικονομικές επιδόσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Το 2011 η Βοιωτία παρήγαγε το 34,35% του περιφερειακού ΑΕΠ, η Εύβοια το 33,6%, η Φθιώτιδα το 24,52%, η Φωκίδα το 5,13% και η Ευρυτανία μόλις το 2,4% του περιφερειακού ΑΕΠ. Η εικόνα αυτή δυσχεραίνεται ακόμα περισσότερο σε όρους κατά κεφαλήν εισοδήματος: η περιφέρεια Βοιωτίας έχει πολύ

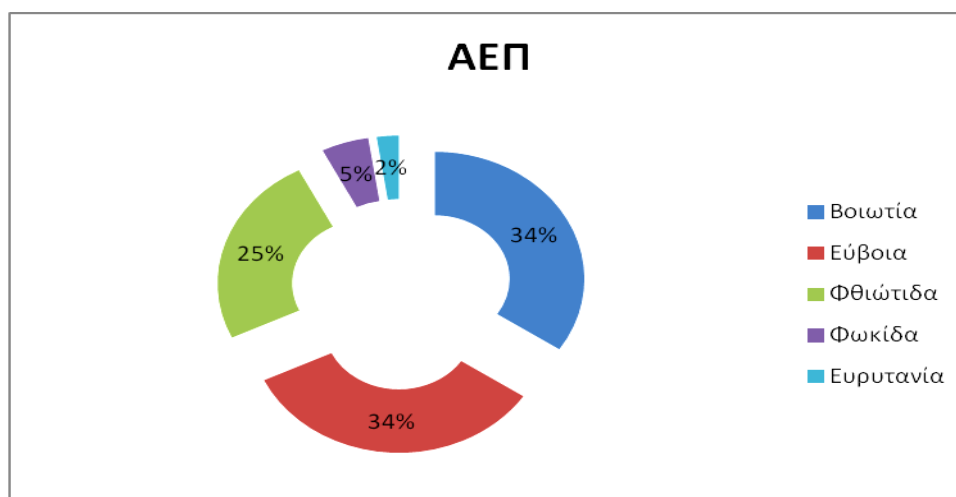
υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε σχέση με τις υπόλοιπες 3 ΠΕ της περιοχής. Η κατάσταση αυτή φαίνεται να οφείλεται στην ισχυρή βιομηχανική συγκέντρωση της Βοιωτίας και αντανακλάται ακόμα περισσότερο στα μερίδια των εξαγωγών¹⁰.

Πίνακας 2: Συμμετοχή ΠΕ στο περιφερειακό ΑΕΠ 2011 (τρέχουσες τιμές)

Περιφερειακή Ενότητα	ΑΕΠ
Βοιωτία	34,35%
Εύβοια	33,60%
Φθιώτιδα	24,52%
Φωκίδα	5,13%
Ευρυτανία	2,40%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 2: ΑΕΠ ανά ΠΕ (τρέχουσες τιμές)

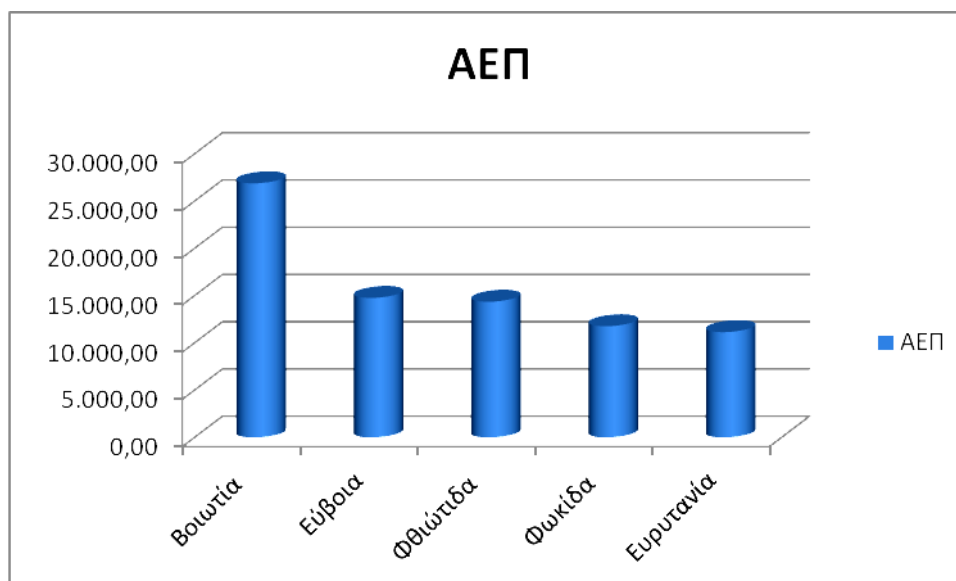
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 3: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ 2011 (τρέχουσες τιμές)

Περιφερειακή Ενότητα	ΑΕΠ
Βοιωτία	26.892,00
Εύβοια	14.764,00
Φθιώτιδα	14.357,00
Φωκίδα	11.766,00
Ευρυτανία	11.143,00

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 3: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ 2011 (τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

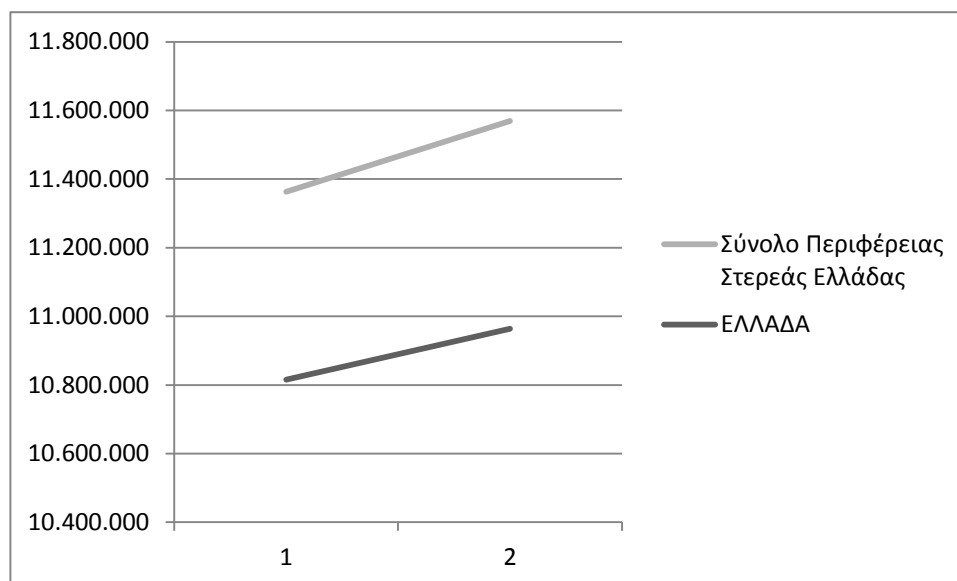
4.3.1 Ο Πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η τελευταία επίσημη απογραφή του πληθυσμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (ΕΛΣΤΑΤ, 2011), έδειξε πως ο μόνιμος πληθυσμός ανέρχεται σε 547.390 κατοίκους και αντιστοιχεί στο 5,07% του συνολικού πληθυσμού της Χώρας. Κατά την περίοδο 2001-2011 η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας παρουσίασε μείωση του μόνιμου πληθυσμού κατά 9,57%, ενώ η αντίστοιχη μείωση σε επίπεδο Χώρας ανήλθε περίπου στο 1,36%. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δημογραφικά δεδομένα απογραφής για τα έτη 2001 & 2011¹¹.

Πίνακας 4: Μόνιμος Πληθυσμός Χώρας, Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και Περιφερειακών Ενοτήτων για το 2001 & 2011

Χώρα, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα	2011	2001	Μεταβολή	Πυκνότητα πληθυσμού	Πυκνότητα πληθυσμού
	Πληθυσμός	Πληθυσμός	Μεταβολή από 2001	ανά τετρ. χλμ 2001	ανά τετρ. χλμ 2011
ΕΛΛΑΔΑ	10.815.197	10.964.020	-1,36%	82,86	81,96
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	547.390	605.329	-9,57%	38,90	35,20

Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ (Απογραφή πληθυσμού 2011)

Σχήμα 4: Μόνιμος Πληθυσμός Χώρας, Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και Περιφερειακών Ενοτήτων για το 2001 & 2011

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Η μείωση του πληθυσμού μεταξύ 2001 - 2011 είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση της πυκνότητας του πληθυσμού ανά τετρ. χλμ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, η οποία από 38,9 κατοίκους ανά τετ. χλμ. το 2001 μειώθηκε σε 35,2 κατοίκους ανά τετ.χλμ. το 2011 και είναι πολύ χαμηλότερη από την αντίστοιχη της χώρας (81,96 κάτοικοι ανά τετ. χλμ.).

4.3.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των απογραφών 1971, 1981, 1991, 2001 και 2011, διαπιστώθηκε σημαντική αύξηση του πληθυσμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατά την περίοδο 1971-1991. Συγκεκριμένα, κατά τη δεκαετία 1981-1991 ο πληθυσμός της Περιφέρειας αυξήθηκε κατά 8,21% ενώ την αμέσως επόμενη δεκαετία (1991-2001), η ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού μειώθηκε κατά το ήμισυ (4%). Τη δεκαετία 2001 - 2011 παρατηρήθηκε πληθυσμιακή συρρίκνωση με ποσοστό μείωσης της τάξεως του 9,57%. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας διαχρονικά.

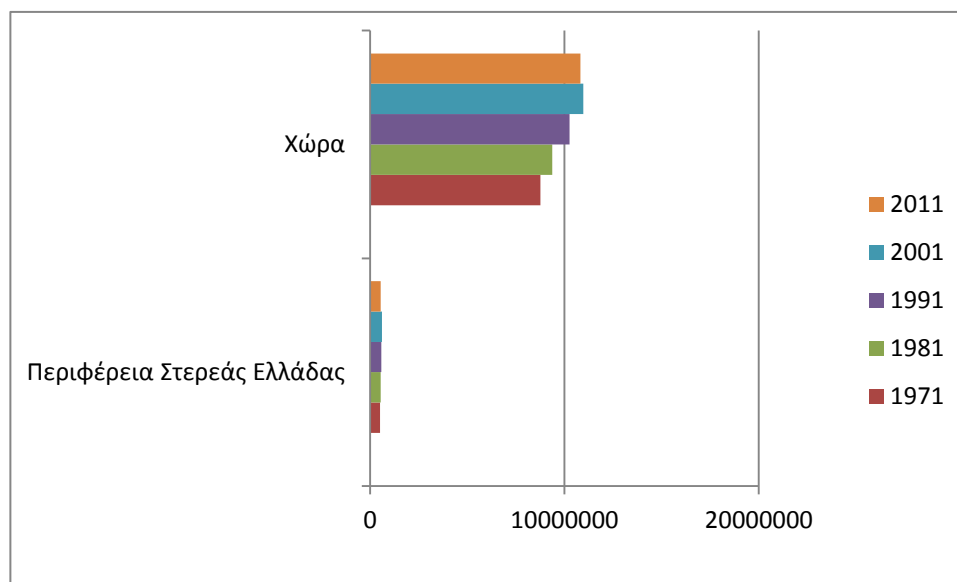
Πίνακας 5: Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ/ΕΤΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ					ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ			
	1971	1981	1991	2001	2011	1971-1981	1981-1991	1991-2001	2001-2011
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	505.468	538.111	582.280	605.329	547.390	6,46%	8,21%	3,96%	9,57%
Χώρα	8.768.372	9.379.589	10.259.900	10.964.020	10.815.197	6,97%	9,39%	6,86%	1,36%
% συμμετοχής πληθυσμού Στ. Ελλάδας στον πληθυσμό	5,76%	5,74%	5,68%	5,52%	5,07%				

της χώρας									
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ (Απογραφή πληθυσμού 2011)

Σχήμα 5: Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

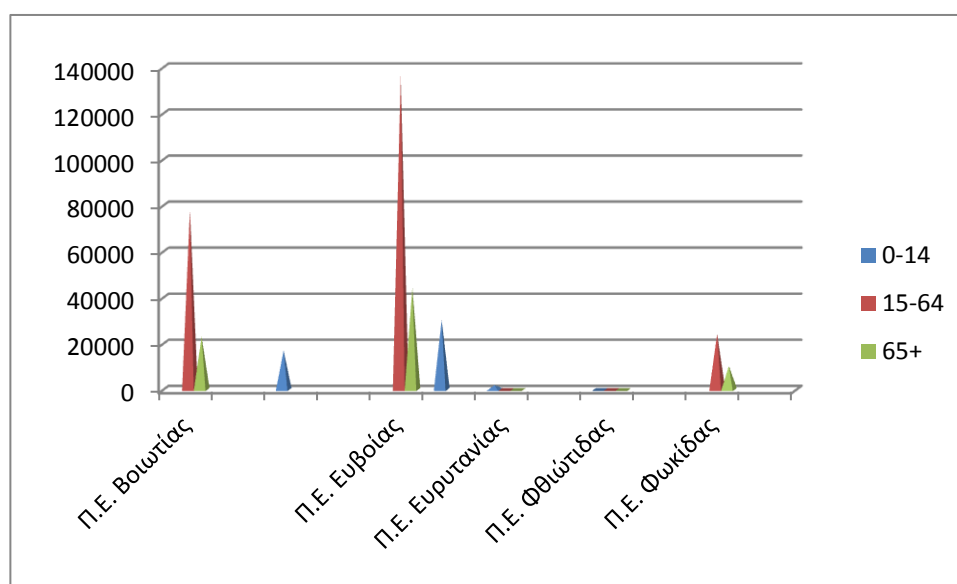
4.3.3 Ηλικιακή Διάρθρωση του Πληθυσμού

Οι Περιφερειακές Ενότητες Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρίζονται από υψηλή συγκέντρωση ατόμων ηλικίας 15-64. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται αναλυτικά η ηλικιακή διάρθρωση των Περιφερειακών Ενοτήτων της Στερεάς Ελλάδας.

Πίνακας 6: Ηλικιακή διάρθρωση των Περιφερειακών Ενοτήτων Στερεάς Ελλάδας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ					
	0-14	%	15-64	%	65+	%
Π.Ε. Βοιωτίας	17.005	14,4	77.936	66,1	22.979	19,5
Π.Ε. Ευβοίας	30.275	14,4	136.321	64,7	44.219	20,9
Π.Ε. Ευρυτανίας	1.949	10,2	11.728	61,3	5.460	28,5
Π.Ε. Φθιώτιδας	20.740	12,6	105.140	63,8	38.814	23,6
Π.Ε. Φωκίδας	4.372	11,3	24.197	62,4	10.226	26,4
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5

Πηγή: Επεξεργασία RIS3

Σχήμα 6: Ηλικιακή Διάρθρωση των ΠΕ της Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

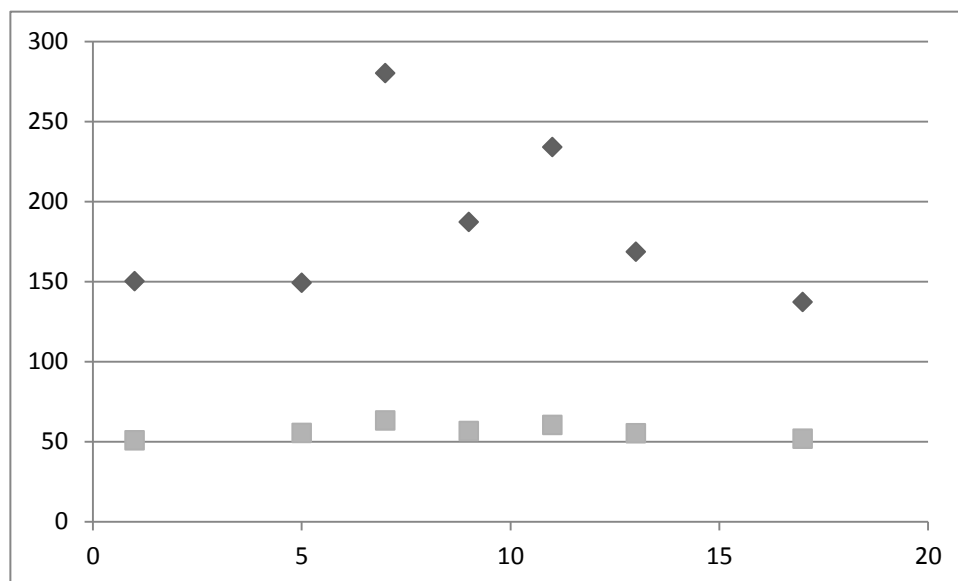
4.3.4 Δείκτης Γήρανσης – Εξάρτησης

Ο Δείκτης Γήρανσης δείχνει πως η πληθυσμιακή γήρανση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είναι πολύ μεγαλύτερη συγκριτικά με το σύνολο της Χώρας. Συγκεκριμένα, προκύπτει ότι κατά το έτος 2012 σε 100 παιδιά αντιστοιχούσαν 168,5 ηλικιωμένοι, ενώ για τη χώρα η αναλογία αυτή ανέρχεται σε 137,0. Το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει άμεση επίπτωση στο δείκτη εξάρτησης, που υποδηλώνει ότι κατά το ίδιο έτος σε 100 άτομα εργάσιμης ηλικίας αντιστοιχούσαν 55,2 άτομα που χαρακτηρίζονται ως οικονομικά εξαρτώμενα (ηλικιωμένοι και παιδιά), έναντι 51,7 άτομα σε επίπεδο χώρας.

Πίνακας 7: Δείκτης Γήρανσης – Εξάρτησης των Περιφερειακών Ενοτήτων Στερεάς Ελλάδας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ						Δείκτης Γήρανσης	Δείκτης Εξάρτησης
	0-14	%	15-64	%	65+	%		
Π.Ε. Βοιωτίας	17.005	14,4	77.936	66,1	22.979	19,5	150,0	50,7
Π.Ε. Ευβοίας	30.275	14,4	136.321	64,7	44.219	20,9	149,0	55,3
Π.Ε. Ευρυτανίας	1.949	10,2	11.728	61,3	5.460	28,5	280,1	63,2
Π.Ε. Φθιώτιδας	20.740	12,6	105.140	63,8	38.814	23,6	187,1	56,6
Π.Ε. Φωκίδας	4.372	11,3	24.197	62,4	10.226	26,4	233,9	60,3
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4	168,5	55,2
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5	137,0	51,7

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 7: Διαχρονική πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (1971-2011)

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.3.5 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται στοιχεία για το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ του 2011. Τα συγκεκριμένα στοιχεία αφορούν το εκπαιδευτικό επίπεδο των ατόμων που ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες 20-59. Η επιλογή έγινε ώστε ο αριθμός των ατόμων να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στον αντίστοιχο οικονομικά ενεργό πληθυσμό της Περιφέρειας (εξαιρουμένων δηλαδή των μαθητών-σπουδαστών και των συνταξιούχων). Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού (43,61%) είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακολουθούν οι απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 33,71%, οι πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 18,01%, τα άτομα χωρίς εκπαίδευση με ποσοστό 3,59% και τέλος το χαμηλότερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι κάτοχοι διδακτορικού και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (1,08%).

Πίνακας 8: Επίπεδο Εκπαίδευσης του πληθυσμού ηλικίας 20-59 ετών

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Πλήθος	Ποσοστό %
Κάτοχοι διδακτορικού και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών	3.129	1,08%
Πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	52.317	18,01%
Απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	126.664	43,61%
Απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	97.913	33,71%
Άτομα χωρίς Εκπαίδευση	10.440	3,59%

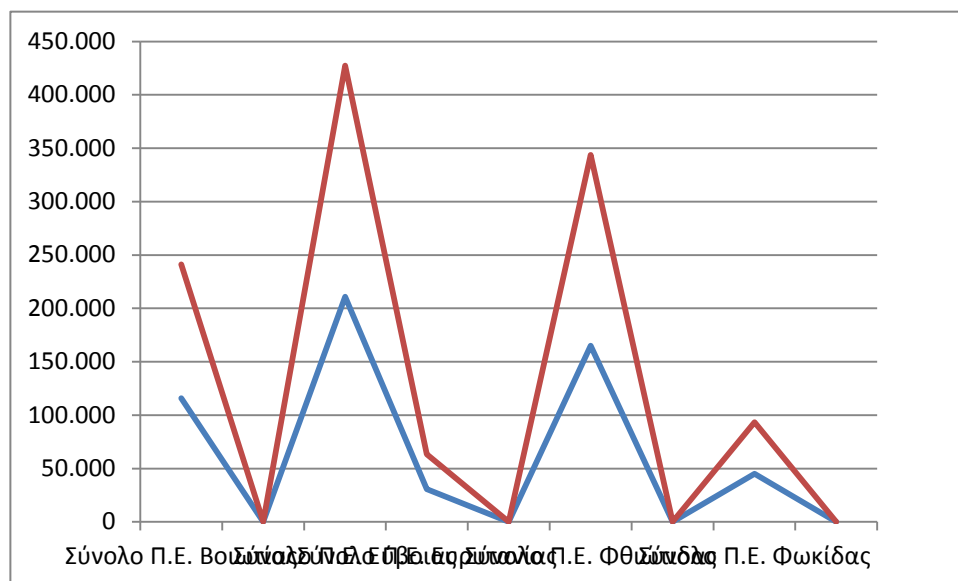
Πηγή:ΕΛΣΤΑΤ

4.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Πίνακας 9: Πίνακας του Νόμιμου Πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο

Περιφερειακή Ενότητα	Ονομασία Δήμου	Νόμιμος Πληθυσμός 2011	Νόμιμος Πληθυσμός 2001	Διαφορά 2001-2011
Βοιωτίας	Δήμος Αλιάρτου	11.645	13.383	-1.738
	Δήμος Διστόμου-Αράχοβας-Αντίκυρας	8.101	8.542	-441
	Δήμος Θηβαίων	34.401	36.867	-2.466
	Δήμος Λεβαδέων	33.425	35.326	-1.901
	Δήμος Ορχομενού	13.107	15.333	-2.226
	Δήμος Τανάγρας	15.086	15.881	-795
Σύνολο Π.Ε. Βοιωτίας		115.765	125.332	-9.567
Εύβοιας	Δήμος Διρφύων-Μεσσαπίων	20.415	22.902	-2.487
	Δήμος Ερέτριας	13.423	12.454	969
	Δήμος Ιστιαίας-Αιδηψού	24.209	25.777	-1.568
	Δήμος Καρύστου	14.643	15.322	-679
	Δήμος Κύμης-Αλιβερίου	34.284	38.855	-4.571
	Δήμος Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας	14.141	17.456	-3.315
	Δήμος Σκύρου	3.449	3.339	110
	Δήμος Χαλκιδαιίων	86.393	80.233	6.160
Σύνολο Π.Ε. Εύβοιας		210.957	216.338	-5.381
Ευρυτανίας	Δήμος Αγράφων	13.529	14.653	-1.124
	Δήμος Καρπενησιού	17.261	17.939	-678
Σύνολο Π.Ε. Ευρυτανίας		30.790	32.592	-1.802
Φθιώτιδας	Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας	11.902	14.395	-2.493
	Δήμος Δομοκού	15.227	14.793	434
	Δήμος Λαμιέων	71.006	73.574	-2.568
	Δήμος Λοκρών	20.817	24.611	-3.794
	Δήμος Μακρακώμης	19.211	21.570	-2.359
	Δήμος Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου	13.048	15.142	-2.094
	Δήμος Στυλίδας	13.851	14.686	-835
Σύνολο Π.Ε. Φθιώτιδας		165.026	178.771	-13.709
Φωκίδας	Δήμος Δελφών	29.629	30.826	-1.197
	Δήμος Δωρίδος	15.330	17.554	-2.224
Σύνολο Π.Ε. Φωκίδας		44.959	48.380	-3.421
Γενικό Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας		567.533	601.413	-33.880

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 8: Νόμιμος Πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο

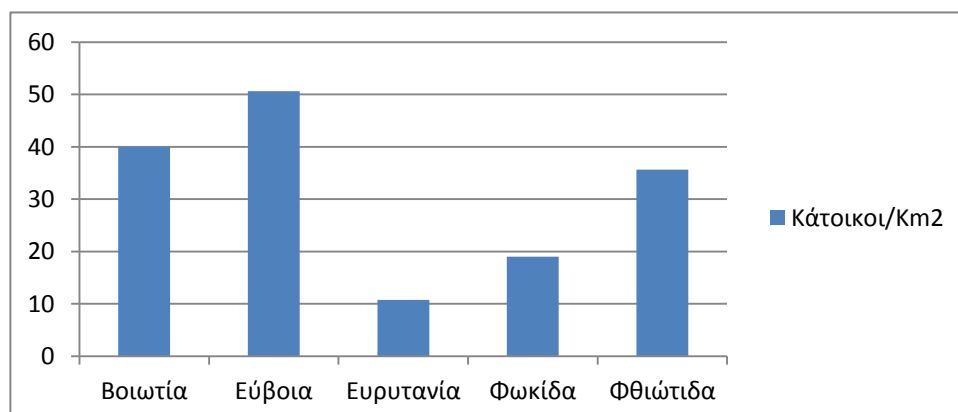
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η σταδιακή μείωση του πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τη δεκαετία 2001 - 2011 είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση της πυκνότητας του πληθυσμού ανά τετρ.χλμ, η οποία από 38,9 κατοίκους ανά τετ. χλμ. το 2001 μειώθηκε σε 35,2 κατοίκους ανά τετ.χλμ. το 2011. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πληθυσμιακή πυκνότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα Στερεάς Ελλάδας.

Πίνακας 10: Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Στερεάς Ελλάδας

Περιφερειακή Ενότητα	Κάτοικοι/Km ²
Βοιωτία	39,95
Εύβοια	50,59
Ευρυτανία	10,74
Φωκίδα	19,02
Φθιώτιδα	35,63

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 9: Πληθυσμιακή πυκνότητα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά ΠΕ και Δήμο

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.4.1 Π.Ε. Φθιώτιδας

4.4.1.1 Πληθυσμός της Π.Ε. Φθιώτιδας

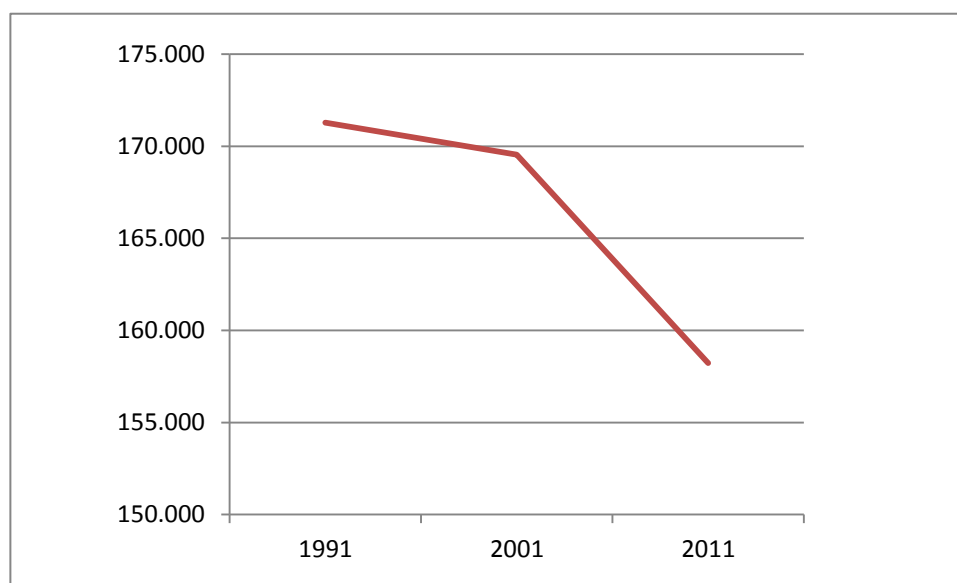
Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του πληθυσμού της Ελλάδας για το έτος 2011 που δημοσιοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ, η Περιφερειακή Ενότητα της Φθιώτιδας αριθμεί 158.220 μόνιμους κατοίκους. Συγκρίνοντας τον μόνιμο πληθυσμό του νομού το έτος 2011 σε σχέση με εκείνον του 2001, παρατηρούμε ότι παρουσιάζει μία σημαντική μείωση, η οποία είναι ακόμη μεγαλύτερη, συγκριτικά με το μόνιμο πληθυσμό του 1991.

Πίνακας 11: Πίνακας εξέλιξης πληθυσμού της Φθιώτιδας 1991-2011

Έτος	Πληθυσμός
1991	171.274
2001	169.542
2011	158.220

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 10: Εξέλιξη πληθυσμού της Φθιώτιδας 1991-2011

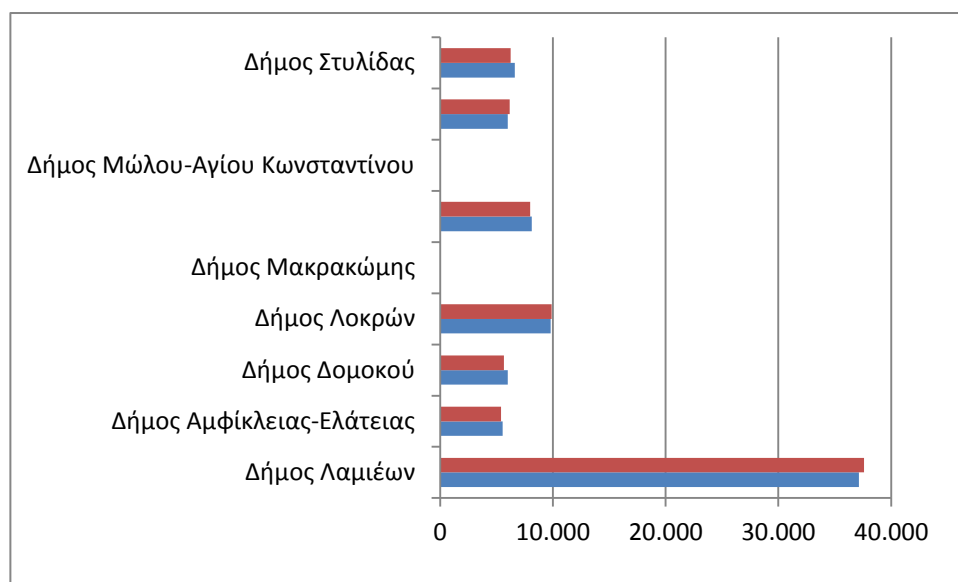
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Μελετώντας εν συνεχεία τους δήμους της Φθιώτιδας, παρατηρούμε ότι μεγαλύτερος σε πληθυσμό είναι ο Δήμος Λαμιέων, με πληθυσμό 74.720 κατοίκους, στους οποίους παρατηρείται μία περίπου ίση αναλογία μεταξύ των ανδρών (37.130) και των γυναικών (37.590). Αμέσως μετά ακολουθεί ο Δήμος Λοκρών, με συνολικό πληθυσμό 19.710, από τους οποίους οι 9.810 είναι άνδρες και οι 9.900 γυναίκες. Τρίτος σε σειρά είναι ο Δήμος Μακρακώμης, με 16.130 δημότες, από τους οποίους 8.140 είναι οι άνδρες και 7.990 οι γυναίκες. Τέλος, ο Δήμος Στυλίδος αριθμεί συνολικά 12.880 δημότες, 6.620 άνδρες και 6.260 οι γυναίκες. Πέμπτος μεγαλύτερος Δήμος σε πληθυσμό στην Π.Ε. της Φθιώτιδας είναι εκείνος του Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου, οι κάτοικοί του οποίου φτάνουν τους 12.170. Από αυτούς, 6.000 είναι οι άνδρες και 6.170 οι γυναίκες. Ο έκτος σε πληθυσμό Δήμος της Φθιώτιδας είναι εκείνος της Δομοκού με 11.670 κατοίκους, από τους οποίους οι 6.000 είναι άνδρες και οι 5.670 γυναίκες. Ακολουθεί ο Δήμος Δομοκού, με μόνιμους κατοίκους 11.670, από τους οποίους 6.000 είναι άνδρες, ενώ οι γυναίκες φτάνουν τις 5.670. Τέλος, ο Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας, αριθμεί 10.940 κατοίκους, με περίπου ίση αναλογία μεταξύ των ανδρών (5.540) και των γυναικών (5.400).

Πίνακας 12: Πίνακας πληθυσμού των Δήμων Φθιώτιδας ανά φύλο

Διοικητική διαίρεση	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Πυκνότητα πληθυσμού / Km ²
Δήμος Λαμιέων	74.720	37.130	37.590	78,90
Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας	10.940	5.540	5.400	20,51
Δήμος Δομοκού	11.670	6.000	5.670	16,48
Δήμος Λοκρών	19.710	9.810	9.900	32,06
Δήμος Μακρακώμης	16.130	8.140	7.990	19,28
Δήμος Μώλου-Αγίου Κωνσταντίνου	12.170	6.000	6.170	36,08
Δήμος Στυλίδας	12.880	6.620	6.260	27,77
Π.Ε. Φθιώτιδας	158.220	79.240	78.980	35,63

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 11: Εξέλιξη πληθυσμού Δήμων της Φθιώτιδας 1991-2011

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

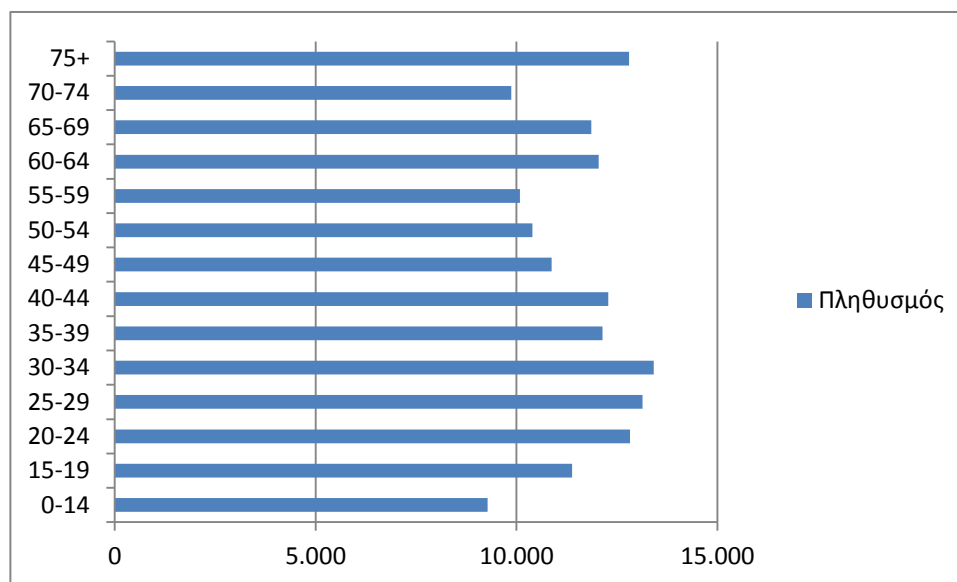
Το δημογραφικό προφίλ των κατοίκων της Περιφερειακής Ενότητας της Φθιώτιδας, χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερα ποσοστά νεανικού πληθυσμού, δηλαδή από 20 έως 44 ετών, και αντίστοιχα μικρότερα ποσοστά μεγαλύτερων ηλικιών, δηλαδή από 45 ετών και άνω.

Πίνακας 13: Πίνακας πληθυσμού της Φθιώτιδας ανά ηλικιακή κατηγορία

Ηλικιακή Ομάδα	Πληθυσμός
10-14	9.278
15-19	11.387
20-24	12.827
25-29	13.138
30-34	13.419
35-39	12.141
40-44	12.287
45-49	10.874
50-54	10.394

55-59	10.086
60-64	12.047
65-69	11.861
70-74	9.869
75+	12.805
ΣΥΝΟΛΟ	162.413

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 12: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της ΠΕ Φθιώτιδας 1991-2011

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.4.2 Π.Ε. Εύβοιας

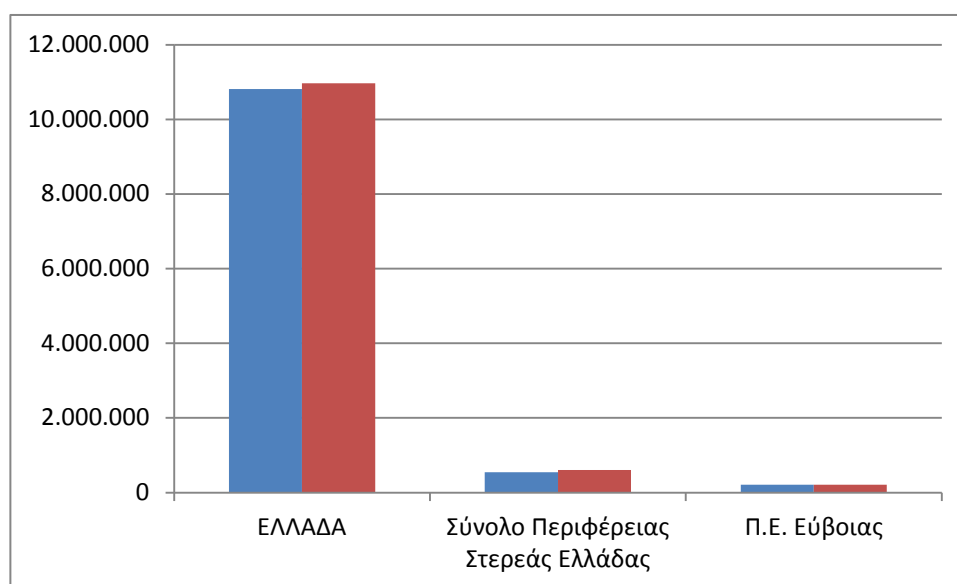
4.4.2.1 Πληθυσμός της Π.Ε. Εύβοιας

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ΠΕ Εύβοιας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011 που διενήργησε η ΕΛΣΤΑΤ, εμφανίζει μείωση κατά 2% ακολουθώντας τη γενική πτωτική τάση σε εθνικό επίπεδο. Ο πληθυσμός της ΠΕ Εύβοιας ανέρχεται σε 210.815 μόνιμους κατοίκους για το 2011 και αντιστοιχεί στο 38,5% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Πίνακας 14: Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Εύβοιας

Χώρα, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα	2011	2001	Μεταβολή	Πυκνότητα πληθυσμού
	Πληθυσμός	Πληθυσμός	Μεταβολή από 2001	ανά τετρ. χλμ 2011
ΕΛΛΑΔΑ	10.815.197	10.964.020	-1,36%	81,96
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	547.930	605.329	-9,57%	35,20
Π.Ε. Εύβοιας	210.815	215.136	-2,01%	50,59

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 13: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Εύβοιας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στην ΠΕ Εύβοιας καθώς και στο σύνολο του πληθυσμού της περιφέρειας είναι αντίστροφη αυτής που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας: οι άντρες αποτελούν το 50,69% του συνολικού πληθυσμού στην περιφέρεια και το 50,59% του συνολικού πληθυσμού στην ΠΕ Ευβοίας (49,03% για το σύνολο της χώρας), έναντι ποσοστού 49,31 % για τις γυναίκες σε επίπεδο περιφέρειας και 49,41 % σε επίπεδο ΠΕ Εύβοιας (50,97% στο σύνολο της επικράτειας). Η πληθυσμιακή ομάδα των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) αντιστοιχεί στο 64,7% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ενώ η πληθυσμιακή ομάδα των 65 ετών και άνω αντιστοιχεί στο 20,9%. Αντίστοιχα, το ποσοστό της πληθυσμιακής ομάδας κάτω των 15 ετών αντιστοιχεί στο 14,4% της Περιφέρειας με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα να παρουσιάζει πλέον χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο της Περιφέρειας από το αντίστοιχο ποσοστό του συνόλου της Χώρας.

Η συμμετοχή των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού της ΠΕ Εύβοιας (64,7%) υπολείπεται ελαφρά το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (66,0%). Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών είναι υψηλότερο σε επίπεδο περιφέρειας (20,9%) από ότι στο σύνολο της χώρας (19,5%). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η ΠΕ Εύβοιας υπολείπεται ελαφρά (14,4%) του εθνικού μέσου όρου (14,5%) αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής της ηλικιακής ομάδας 0-14 ετών, παρότι το ποσοστό αυτό διαμορφώνεται σε χαμηλότερο επίπεδο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (13,8%) σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Από τα προαναφερόμενα στοιχεία διαφαίνεται ότι το πρόβλημα γήρανσης που παρουσιάζει η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας είναι σημαντικό και ελαφρώς οξυμένο σε σχέση με τα δεδομένα που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο.

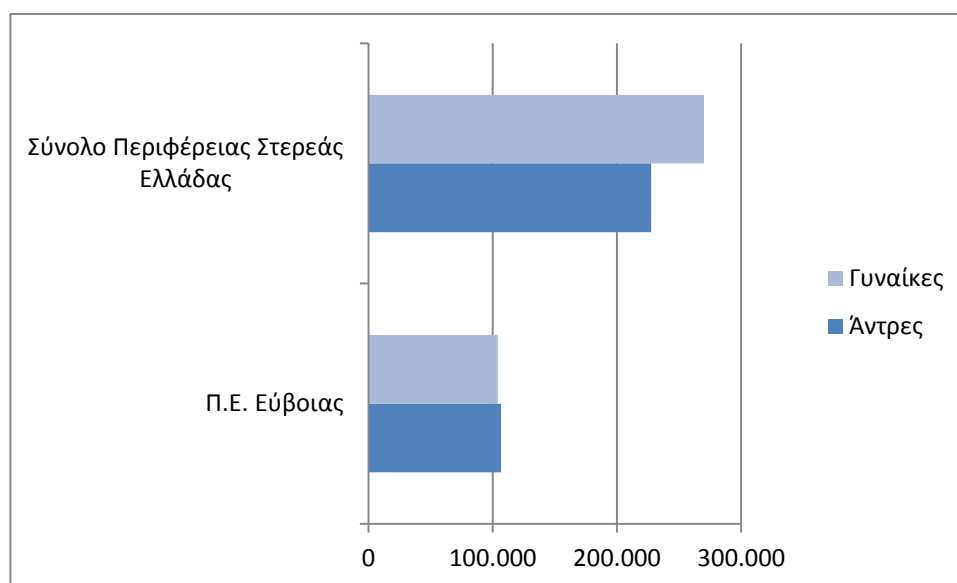
Πίνακας 15: Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Εύβοιας ανά φύλο

Χωρική Ενότητα	Φύλο	
	Άντρες	Γυναίκες
Π.Ε. Εύβοιας	106.648	104.167

Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	227.475	269.915
Σύνολο Χώρας	5.302.703	5.512.494

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 14: Πληθυσμός της Π.Ε. Εύβοιας ανά φύλο

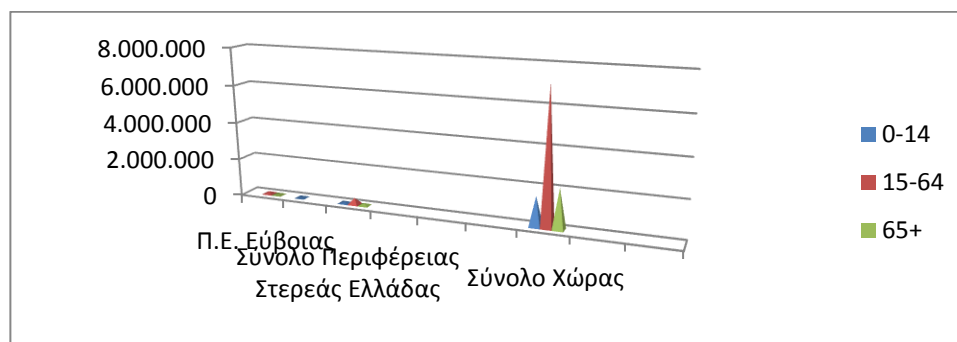
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 16: Ηλικιακή διάρθρωση της Π.Ε. Εύβοιας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ					
	0-14	%	15-64	%	65+	%
Π.Ε. Εύβοιας	30.275	14,4	136.321	64,7	44.219	20,9
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 15: Ηλικιακή διάρθρωση στην Π.Ε. Εύβοιας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.4.3 Π.Ε. Βοιωτίας

4.4.3.1 Πληθυσμός της Π.Ε. Βοιωτίας

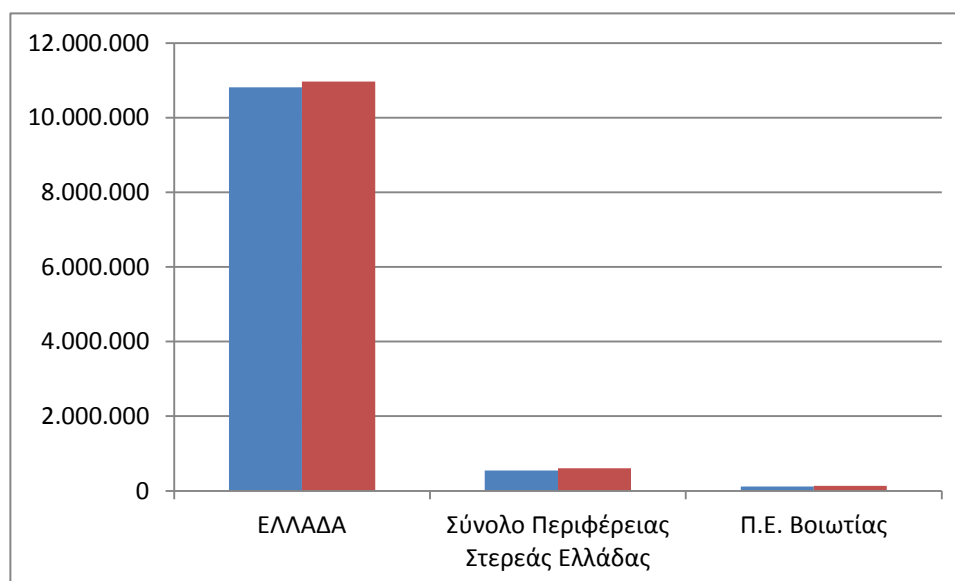
Ο πληθυσμός της ΠΕ Βοιωτίας ανέρχεται σε 117.920 μόνιμους κατοίκους για το 2011 και αντιστοιχεί στο 21,5% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας. Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ΠΕ Βοιωτίας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011 που διενήργησε η ΕΛΣΤΑΤ, εμφανίζει μείωση κατά 10,04% ακολουθώντας τη γενική πτωτική τάση σε εθνικό επίπεδο. Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στην ΠΕ Βοιωτίας καθώς και στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι αντίστροφη αυτής που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας: οι άντρες αποτελούν το 50,69% του συνολικού πληθυσμού στην Περιφέρεια και το 52,07% του συνολικού πληθυσμού στην ΠΕ Βοιωτίας (49,03% για το σύνολο της χώρας), έναντι ποσοστού 49,31 % για τις γυναίκες σε επίπεδο περιφέρειας και 47,93 % σε επίπεδο ΠΕ Βοιωτίας (50,97% στο σύνολο της επικράτειας).

Πίνακας 17: Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Βοιωτίας

Χώρα, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα	2011	2001	Μεταβολή	Πυκνότητα πληθυσμού
	Πληθυσμός	Πληθυσμός	Μεταβολή από 2001	ανά τετρ. χλμ 2011
ΕΛΛΑΔΑ	10.815.197	10.964.020	-1,36%	81,96
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	547.390	605.329	-9,57%	35,20
Π.Ε. Βοιωτίας	117.920	131.085	-10,04%	39,95

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 16: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Βοιωτίας

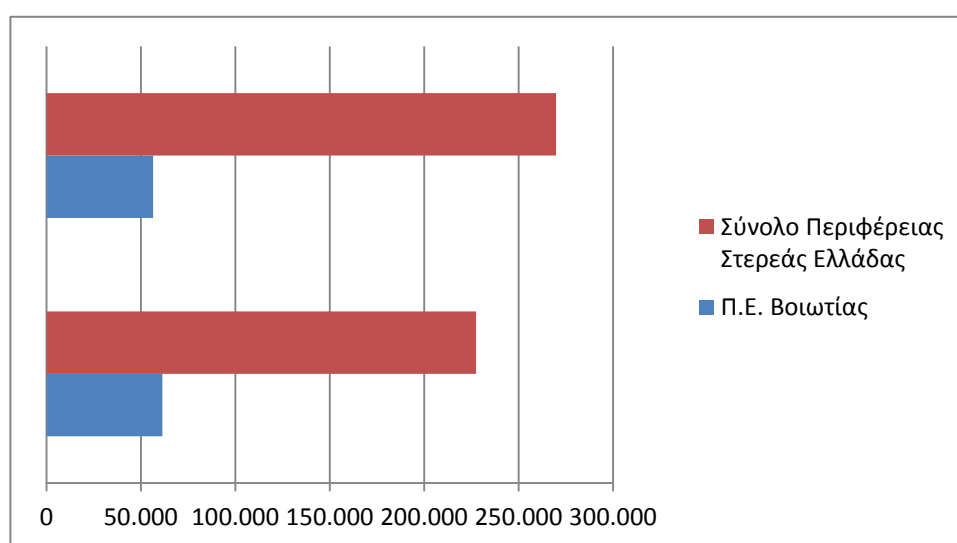

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 18: Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Βοιωτίας ανά φύλο

Χωρική Ενότητα	Φύλο	
	Άντρες	Γυναίκες
Π.Ε. Βοιωτίας	61.402	56.518
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	227.475	269.915
Σύνολο Χώρας	5.302.703	5.512.494

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 17: Πληθυσμός της Π.Ε. Βοιωτίας ανά φύλο

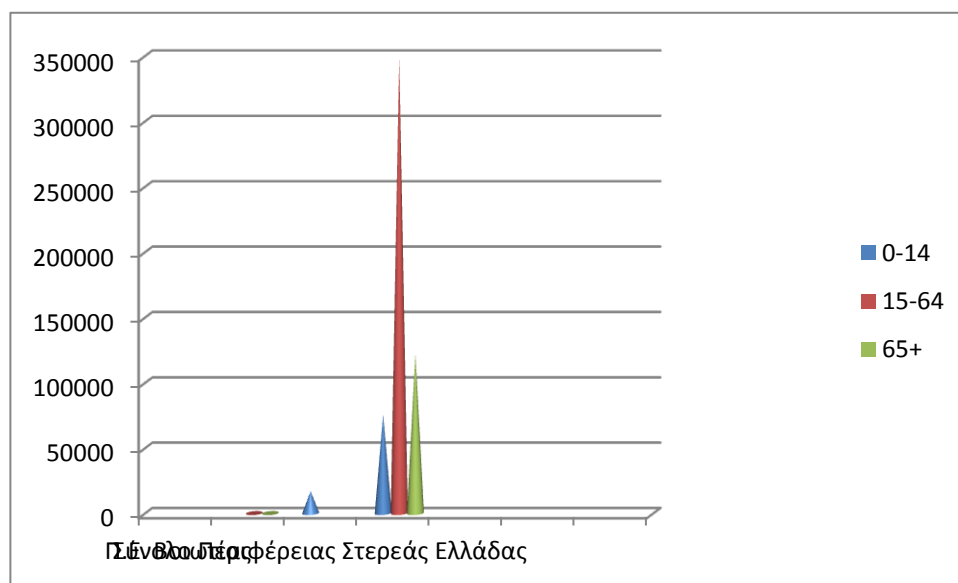
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Η πληθυσμιακή ομάδα των παραγωγικών ηλικιών της Π.Ε. Βοιωτίας (15-64 ετών) αντιστοιχεί στο 66,1% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ενώ η πληθυσμιακή ομάδα των 65 ετών και άνω ανέρχεται σε 19,5%. Αντίστοιχα, το ποσοστό της πληθυσμιακής ομάδας κάτω των 15 ετών ανέρχεται σε 14,4% με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα να παρουσιάζει πλέον χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας από το αντίστοιχο ποσοστό που ισχύει για το σύνολο της χώρας. Η συμμετοχή των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού της ΠΕ Βοιωτίας (66,1%) υπερβαίνει ελαφρά το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (66,0%) σε αντίθεση με την περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (63,7%). Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών είναι υψηλότερο σε επίπεδο της Περιφέρειας (22,4%) από ότι στο σύνολο της χώρας (19,5%), με την ενότητα Βοιωτίας να εμφανίζει ποσοστά συμμετοχής της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας στο συνολικό πληθυσμό αντίστοιχα με αυτά που παρατηρούνται σε εθνικό επίπεδο (19,5%). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η ΠΕ Βοιωτίας υπολείπεται ελαφρά (14,4%) του εθνικού μέσου όρου (14,5%) αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής της ηλικιακής ομάδας 0-14 ετών, παρότι το ποσοστό αυτό διαμορφώνεται σε αρκετά χαμηλότερο επίπεδο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (13,8%) σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Από τα προαναφερόμενα στοιχεία διαφαίνεται ότι το πρόβλημα γήρανσης που παρουσιάζει τόσο η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας όσο και η ενότητα της Βοιωτίας είναι σημαντικό και ελαφρώς οξυμένο σε σχέση με τα δεδομένα που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο.

Πίνακας 19: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Βοιωτίας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ					
	0-14	%	15-64	%	65+	%
Π.Ε. Βοιωτίας	17.005	14,4	77.936	66,1	22.979	19,5
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 18: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Βοιωτίας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.4.4 Π.Ε. Φωκίδας

4.4.4.1 Πληθυσμός της Π.Ε. Φωκίδας

Ο πληθυσμός της ΠΕ Φωκίδας ανέρχεται σε 37.866 μόνιμους κατοίκους για το 2011 και αντιστοιχεί στο 6,91% του συνολικού πληθυσμού της περιφέρειας. Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ΠΕ Φωκίδας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού 2011 που διενήργησε η ΕΛΣΤΑΤ, εμφανίζει αύξηση κατά 6,5%. Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στην ΠΕ Φωκίδας

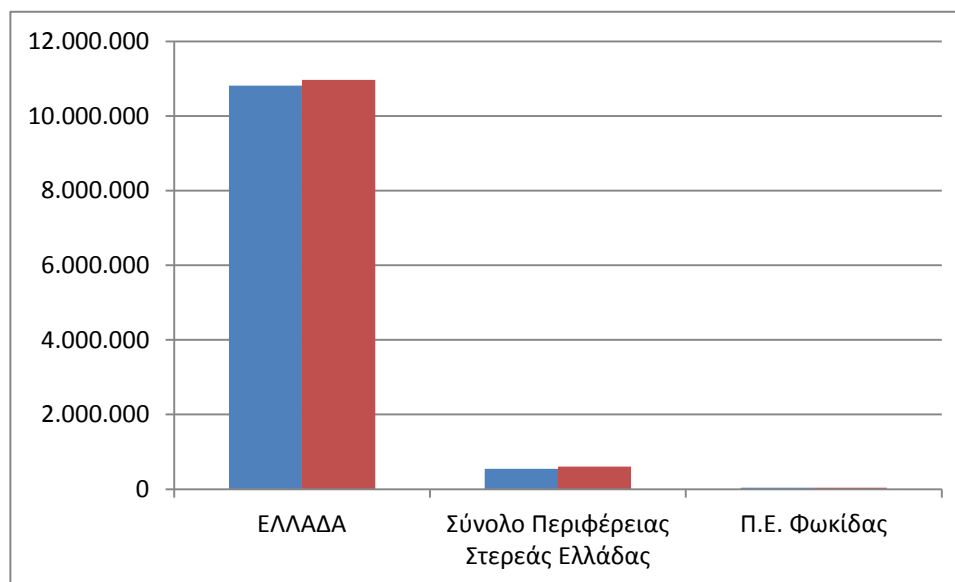
Πίνακας 20: Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Φωκίδας

Χώρα, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα	2011	2001	Μεταβολή	Πυκνότητα πληθυσμού
	Πληθυσμός	Πληθυσμός	Μεταβολή από 2001	ανά τετρ. χλμ 2011
ΕΛΛΑΔΑ	10.815.197	10.964.020	-1,36%	81,96
Σύνολο Περιφέρειας	547.930	605.329	-9,57%	35,20

Στερεάς Ελλάδας				
Π.Ε. Φωκίδας	40.343	37.866	6,5%	19,02

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 19: Πληθυσμιακή Πυκνότητα της Π.Ε. Φωκίδας

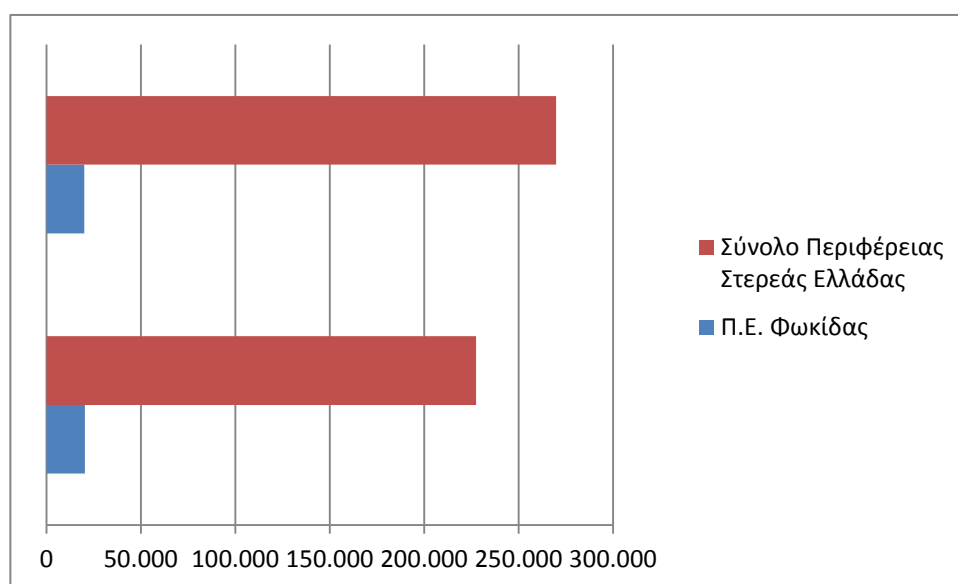
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στην ΠΕ Φωκίδας καθώς και στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι αντίστροφη αυτής που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας: οι άντρες αποτελούν το 50,3% του συνολικού πληθυσμού στην ΠΕ Φωκίδας, έναντι ποσοστού 49,69% για τις γυναίκες σε επίπεδο ΠΕ Φωκίδας.

Πίνακας 21: Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Φωκίδας ανά φύλο

Χωρική Ενότητα	Φύλο	
	Άντρες	Γυναίκες
Π.Ε. Φωκίδας	20.340	20.090
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	227.475	269.915
Σύνολο Χώρας	5.302.703	5.512.494

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 20: Πληθυσμός της Π.Ε. Φωκίδας ανά φύλο

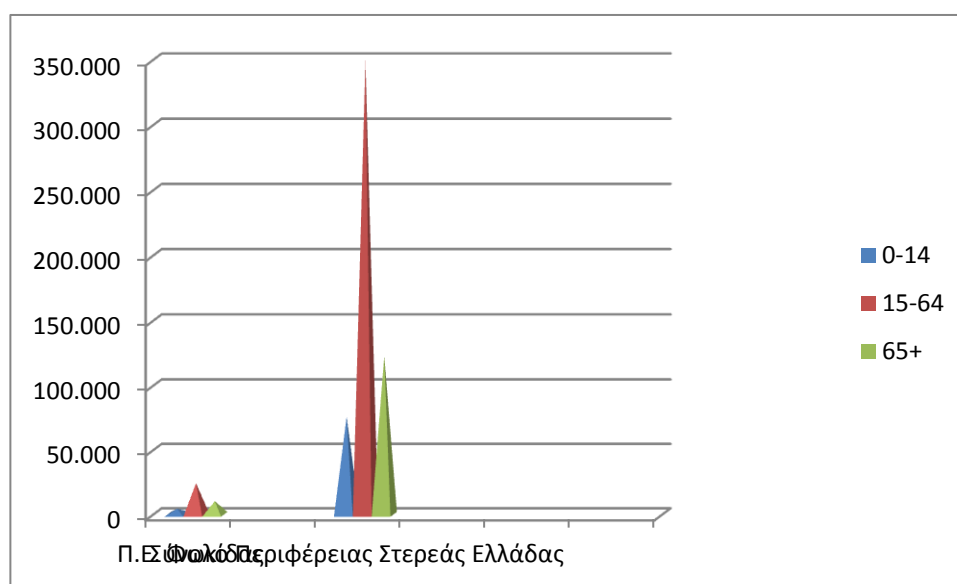
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Η πληθυσμιακή ομάδα των παραγωγικών ηλικιών της Π.Ε. Φωκίδας (15-64 ετών) αντιστοιχεί στο 62,4% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ενώ η πληθυσμιακή ομάδα των 65 ετών και άνω ανέρχεται σε 26,4%. Αντίστοιχα, το ποσοστό της πληθυσμιακής ομάδας κάτω των 15 ετών ανέρχεται σε 11,3% με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα να παρουσιάζει πλέον χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας από το αντίστοιχο ποσοστό που ισχύει για το σύνολο της χώρας. Η συμμετοχή των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού της ΠΕ Φωκίδας (62,4%) είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (66,0%) καθώς και από το ποσοστό της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (63,7%). Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών είναι υψηλότερο σε επίπεδο της Περιφέρειας (22,4%) από ότι στο σύνολο της χώρας (19,5%), με την ενότητα Φωκίδας (26,4%) να εμφανίζει ποσοστά συμμετοχής της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας μεγαλύτερα από αυτά της Περιφέρειας και του συνόλου της Χώρας. Από τα προαναφερόμενα στοιχεία διαφαίνεται ότι το πρόβλημα γήρανσης που παρουσιάζει η ενότητα της Φωκίδας⁴ είναι σημαντικό και οξυμένο σε σχέση με τα δεδομένα που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο.

Πίνακας 22: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Φωκίδας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ					
	0-14	%	15-64	%	65+	%
Π.Ε. Φωκίδας	4.372	11,3	24.197	62,4	10.226	26,4
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 21: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Φωκίδας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

4.4.5 Π.Ε. Ευρυτανίας

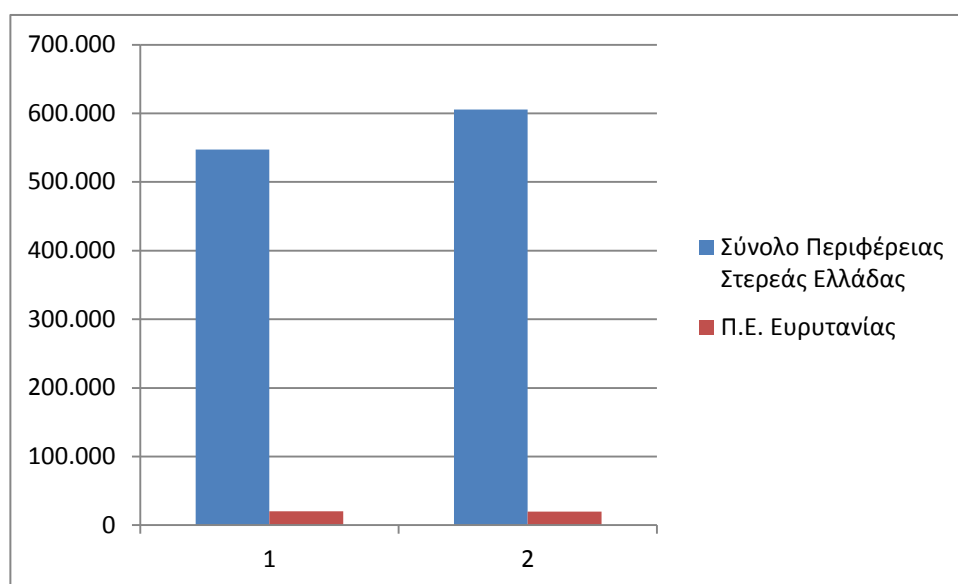
4.4.5.1 Πληθυσμός της Π.Ε. Ευρυτανίας

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του πληθυσμού της Ελλάδας για το έτος 2011 που δημοσιοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ, στην Περιφερειακή Ενότητα της Ευρυτανίας κατοικούν σήμερα 20.081 κάτοικοι. Η περιοχή παρουσιάζει μια αμείωτη πτωτική τάση της πληθυσμιακής εξέλιξης καθώς το 1940 η Ευρυτανία αριθμούσε 53.474 κατοίκους δηλαδή ο πληθυσμός έχει υποστεί από τότε μείωση της τάξεως του 62%. Ωστόσο την δεκαετία 2001-2011 η Περιφέρεια παρουσίασε μια μικρή αύξηση του πληθυσμού της τάξεως του 2,9%.

Πίνακας 23: Πίνακας Πληθυσμιακής Πυκνότητας της Π.Ε. Ευρυτανίας

Χώρα, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα	2011	2001	Μεταβολή	Πυκνότητα πληθυσμού
	Πληθυσμός	Πληθυσμός	Μεταβολή από 2001	ανά τετρ. χλμ2011
ΕΛΛΑΔΑ	10.815.197	10.964.020	-1,36%	81,96
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	547.390	605.329	-9,57%	35,20
Π.Ε. Ευρυτανίας	20.081	19.518	2,9%	10,74

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 22: Πληθυσμιακή πυκνότητα της Π.Ε. Ευρυτανίας

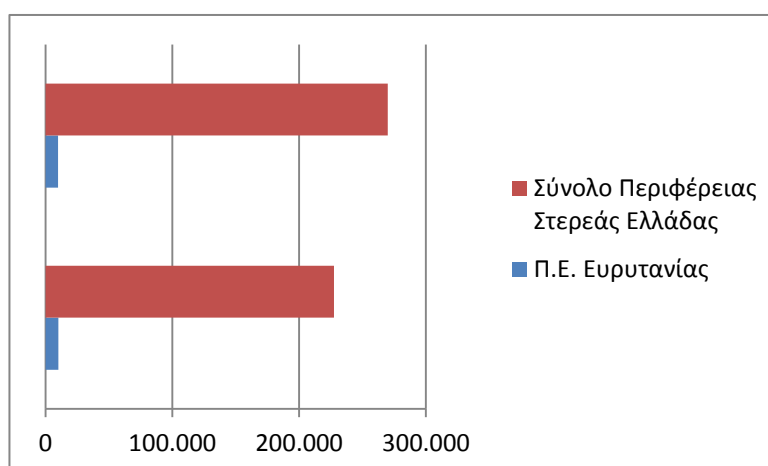
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών διαπιστώνεται ότι η αναλογία των δύο φύλων στην ΠΕ Ευρυτανίας καθώς και στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι αντίστροφη αυτής που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας: οι άντρες αποτελούν το 50,74% του συνολικού πληθυσμού στην ΠΕ Ευρυτανίας, έναντι ποσοστού 49,25 % για τις γυναίκες σε επίπεδο ΠΕ Ευρυτανίας.

Πίνακας 24: Πίνακας πληθυσμού της Π.Ε. Ευρυτανίας ανά φύλο

Χωρική Ενότητα	Φύλο	
	Άντρες	Γυναίκες
Π.Ε. Ευρυτανίας	10.191	9.890
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	227.475	269.915
Σύνολο Χώρας	5.302.703	5.512.494

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 23: Πληθυσμός της Π.Ε. Ευρυτανίας ανά φύλο

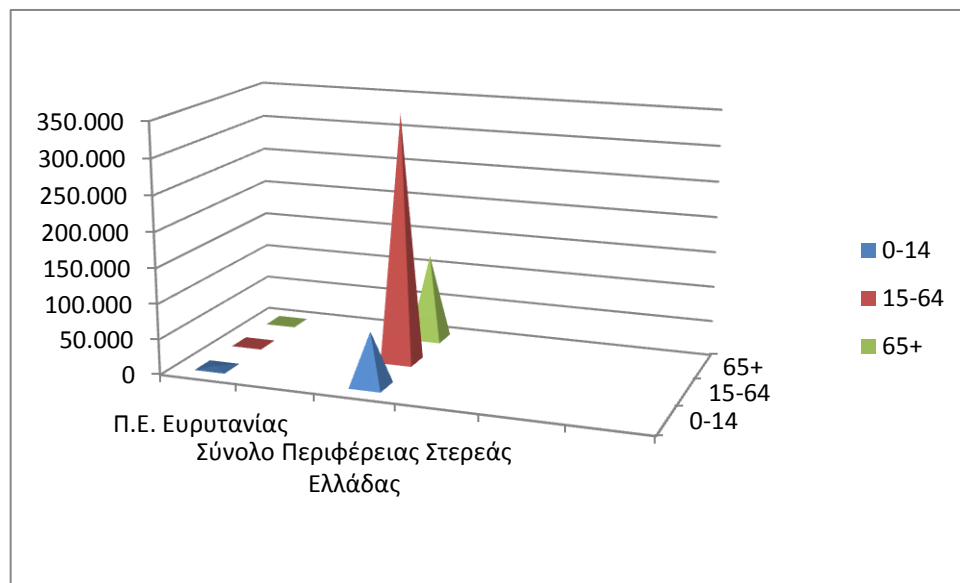
Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Η πληθυσμιακή ομάδα των παραγωγικών ηλικιών της Π.Ε. Ευρυτανίας (15-64 ετών) αντιστοιχεί στο 61,3% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας ενώ η πληθυσμιακή ομάδα των 65 ετών και άνω ανέρχεται σε 28,5%. Αντίστοιχα, το ποσοστό της πληθυσμιακής ομάδας κάτω των 15 ετών ανέρχεται σε 10,2% με αποτέλεσμα η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα να παρουσιάζει πλέον χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας από το αντίστοιχο ποσοστό που ισχύει για το σύνολο της χώρας. Η συμμετοχή των παραγωγικών ηλικιών (15-64 ετών) στο σύνολο του πληθυσμού της ΠΕ Ευρυτανίας (61,3%) είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας (66,0%) καθώς και από το ποσοστό της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (63,7%). Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας άνω των 65 ετών είναι υψηλότερο σε επίπεδο της Περιφέρειας (22,4%) από ότι στο σύνολο της χώρας (19,5%), με την ενότητα Ευρυτανίας (28,5%) να εμφανίζει ποσοστά συμμετοχής της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας μεγαλύτερα από αυτά της Περιφέρειας και του συνόλου της Χώρας. Από τα προαναφερόμενα στοιχεία διαφαίνεται ότι το πρόβλημα γήρανσης που παρουσιάζει η ενότητα της Ευρυτανίας είναι σημαντικό και οξυμένο σε σχέση με τα δεδομένα που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο.

Πίνακας 25: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Ευρυτανίας

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ					
	0-14	%	15-64	%	65+	%
Π.Ε. Ευρυτανίας	2.191	10,2	11.516	61,3	6.374	28,5
Σύνολο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας	75.808	13,8	348.921	63,7	122.661	22,4
Σύνολο Χώρας	1.569.089	14,5	7.137.438	66,0	2.108.670	19,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 24: Πληθυσμιακή διάρθρωση ανά ηλικιακή ομάδα της Π.Ε. Ευρυτανίας

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

5 ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Η προσπάθεια δημοσιονομικής προσαρμογής που ξεκίνησε το 2010, συνοδεύτηκε από σειρά μέτρων με στόχο την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας σε όρους ανταγωνιστικότητας κόστους, χρηματοοικονομικής σταθερότητας και εξωστρέφειας της παραγωγικής δραστηριότητας. Τα μέτρα αυτά κατάφεραν να αντιμετωπίσουν τα ελλείμματα (δημοσιονομικό και τρεχουσών συναλλαγών) της οικονομίας βραχυπρόθεσμα. Από την άλλη πλευρά δημιούργησαν ένα σοκ στην οικονομία, το οποίο μπορεί να μετρηθεί είτε με όρους απώλειας μονάδων Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος είτε με όρους κοινωνικής επιδείνωσης. Το σημείο καμπής για την επάνοδο στην ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε το 2014, βασίστηκε σε ενδείξεις που ξεκίνησαν ήδη από το 2013. Οι κυριότεροι παράγοντες που συνέβαλαν προς αυτή την κατεύθυνση αυτή ήταν η δυναμική της εξαγωγικής δραστηριότητας και η επιτάχυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων εντός του 2014. Σε αυτό το πλαίσιο, προβλεπόταν σημαντική ενίσχυση της ανάπτυξης για το 2015, με το ΑΕΠ να αυξάνει σε σταθερές τιμές κατά 2,9% και με αντίστοιχη αύξηση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, της ιδιωτικής κατανάλωσης και της εγχώριας τελικής ζήτησης².

Ωστόσο οι κρίσιμες εξελίξεις του πρώτου εξαμήνου του 2015 προκάλεσαν αβεβαιότητα, δυσμενή οικονομική συγκυρία που καταδεικνύει ότι το μέγεθος της οικονομικής ανάπτυξης θα είναι αρνητικό. Η άρση των περιορισμών στις τραπεζικές συναλλαγές θα ομαλοποιηθεί σταδιακά και στο βαθμό που η εμπιστοσύνη θα επανέρχεται, με την επίτευξη μιας νέας εξισορρόπησης των ιδίων των τραπεζών αλλά και των δημοσιονομικών και μακροοικονομικών δεδομένων. Οι περιορισμοί αυτοί, μαζί με την ευρύτερη διάρρηξη της εμπιστοσύνης που έχει υπάρξει, θα τείνουν να υποβιβάσουν το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα. Η τρέχουσα χρονιά θα είναι χρονιά σημαντικής ύφεσης, αναστρέφοντας την ελαφρά ανάκαμψη που υπήρξε κατά το 2014 και ακυρώνοντας τον προγραμματισμό για σημαντική ανάπτυξη κατά το 2015, ενώ ελαφρά ύφεση αναμένεται να υπάρξει συνολικά και κατά την επόμενη χρονιά³.

Η συμφωνία που επιτεύχθηκε στη Σύνοδο Κορυφής για το Ευρώ στις 12/7/2015 και η ψήφιση των προαπαιτούμενων μέτρων για την εφαρμογή ενός 3ου προγράμματος προσαρμογής αποτελεί τη βάση για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και τη σταθερότητα στην Ελλάδα. Αναλυτικότερα η οικονομική δραστηριότητα έχει μειωθεί ραγδαία, ενώ πλέον παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις στη διαθεσιμότητα στις εισαγωγές προϊόντων και πρώτων υλών. Αυτό επιδρά καταλυτικά σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα και συνεπάγεται κατακόρυφη πτώση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων. Οι συνθήκες αυτές καταγράφουν αρνητικές μεταβολές στο δείκτη οικονομικού κλίματος, ο οποίος εμφανίζει εικόνα κατάρρευσης τον Ιούλιο του 2015 (στις 81,3 μονάδες από 90,7 τον προηγούμενο μήνα), με τις προβλέψεις των επιχειρήσεων για νέες παραγγελίες και εξαγωγές να εμφανίζονται ιδιαίτερα απαισιόδοξες. Ανάλογη εικόνα παρουσιάζουν η καταναλωτική εμπιστοσύνη, οι προσδοκίες νοικοκυριών για ανεργία και οι προσδοκίες των επιχειρήσεων, πλην του λιανικού εμπορίου, για την εξέλιξη της απασχόλησης. Επιπλέον η εκροή καταθέσεων που σημειώθηκε τον Ιούνιο του 2015 (συνολικά €7,7 δις) είχε ως αποτέλεσμα το ύψος των καταθέσεων να περιοριστεί στα €122,2 δις, στα επίπεδα δηλαδή των τελευταίων μηνών του 2003. Η ανεργία, παρά την οριακή βελτίωση τον Απρίλιο του 2015, παραμένει σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο (25,6%)¹².

Στη **Βιομηχανία**, οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες επιδεινώνονται αισθητά, με το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να περιορίζονται, στις **Υπηρεσίες**, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα, αλλά και οι αντίστοιχες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση εντείνονται. Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις κινούνται πτωτικά, όπως και οι αντίστοιχες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους. Τέλος στις **Κατασκευές**, καταγράφεται επιδείνωση στις προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων, αλλά και πιο δυσμενείς προβλέψεις σε όρους απασχόλησης¹³.

Η αρνητική εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών στο σύνολο της χώρας αντανακλάται και στην εξέλιξη των Περιφερειακών οικονομιών. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία προϊόντος σε περιφερειακό επίπεδο μετά το έτος 2010 (προσωρινά 2011, 2012, Eurostat), οι επιπτώσεις της κρίσης γίνονται φανερές ήδη από το 2009, έτος στο οποίο παρατηρείται μείωση του προϊόντος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, σε 19.800€ (έναντι 19.800€ το 2009 και 21.300€ το 2008). Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης) στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας το 2010 ανέρχεται στο 81% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρακάτω εικόνα περιγράφει τις επιπτώσεις στο προϊόν κατά τη δεκαετία 2000 -2010 και δεν αποτυπώνει τις σοβαρές μακροοικονομικές εξελίξεις κατά τα επόμενα έτη, κατά τα οποία η κρίση βάθυνε περαιτέρω για το σύνολο της Ελληνικής οικονομίας. Τα αρνητικά αυτά μεγέθη δεν αποτελούν κάποια ιδιομορφία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αλλά εμφανίζονται με ίδιο περίπου τρόπο στο σύνολο της χώρας.

5.1.1 Περιφερειακό ΑΕΠ

Το ποσοστό συμμετοχής του Περιφερειακού Ακαθάριστου Προϊόντος της Στερεάς Ελλάδας στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας κυμαίνεται μεταξύ 4,41% και 7,15% κατά την περίοδο 1999-2010 σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT. Η εξέλιξη της συμμετοχής του ΑΕΠ της περιφέρειας στο εθνικό ΑΕΠ ακολουθεί φθίνουσα πορεία μέχρι και την έναρξη της κρίσης χρέους και της βαθιάς ύφεσης της ελληνικής οικονομίας όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

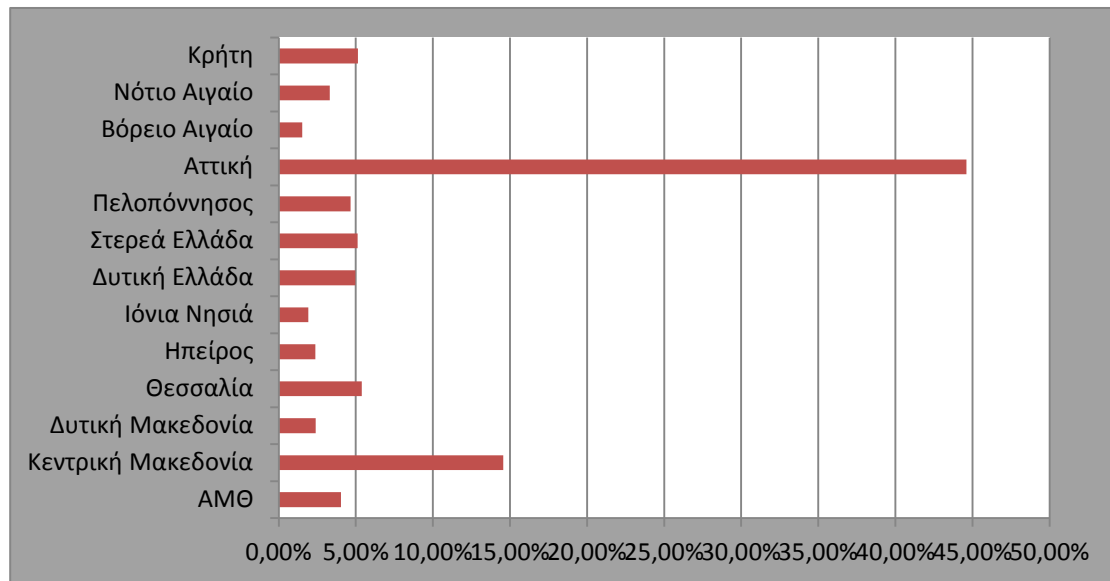
Πίνακας 26: Κατανομή του περιφερειακού ΑΕΠ ως ποσοστού επί του συνολικού ΑΕΠ της χώρας

Κατανομή Περιφερειακού ΑΕΠ (% επί του συνολικού ΑΕΠ)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Μ.Ο. 2000-2010
ΑΜΘ	4,14%	4,25%	4,02%	4,05%	4,00%	4,03%	3,92%	4,00%	3,99%	3,99%	4,08%	4,04%
Κεντρική Μακεδονία	15,87%	15,48%	15,13%	15,24%	15,59%	13,84%	13,87%	14,01%	13,90%	13,73%	13,54%	14,56%
Δυτική Μακεδονία	2,44%	2,38%	2,49%	2,41%	2,36%	2,39%	2,37%	2,37%	2,40%	2,36%	2,38%	2,40%
Θεσσαλία	5,77%	5,75%	5,71%	5,81%	5,87%	5,24%	5,24%	5,09%	5,04%	4,97%	4,84%	5,39%
Ήπειρος	2,61%	2,58%	2,52%	2,57%	2,61%	2,26%	2,21%	2,22%	2,18%	2,18%	2,21%	2,38%
Ιόνια Νησιά	1,86%	1,90%	1,93%	1,96%	1,94%	1,98%	1,95%	1,96%	1,92%	1,86%	1,81%	1,92%
Δυτική Ελλάδα	5,18%	5,20%	5,16%	5,23%	5,19%	5,04%	4,98%	4,86%	4,74%	4,60%	4,65%	4,98%
Στερεά Ελλάδα	6,15%	5,88%	5,63%	5,43%	5,34%	4,93%	4,71%	4,60%	4,55%	4,41%	4,53%	5,11%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πελοπόννησος	5,40%	5,09%	4,93%	4,84%	4,82%	4,42%	4,47%	4,41%	4,26%	4,25%	4,25%	4,65%
Αττική	40,37%	41,28%	42,21%	42,26%	42,34%	46,02%	46,50%	46,79%	47,25%	47,83%	48,00%	44,62%
Βόρειο Αιγαίο	1,52%	1,66%	1,56%	1,64%	1,54%	1,46%	1,46%	1,47%	1,48%	1,47%	1,42%	1,52%
Νότιο Αιγαίο	3,32%	3,25%	3,25%	3,24%	3,15%	3,35%	3,31%	3,31%	3,38%	3,42%	3,37%	3,30%
Κρήτη	5,38%	5,32%	5,46%	5,32%	5,25%	5,05%	5,02%	4,91%	4,92%	4,93%	4,93%	5,14%

Πηγή: EUROSTAT

Σχήμα 25: Σύγκριση Περιφερειακού και Εθνικού ΑΕΠ

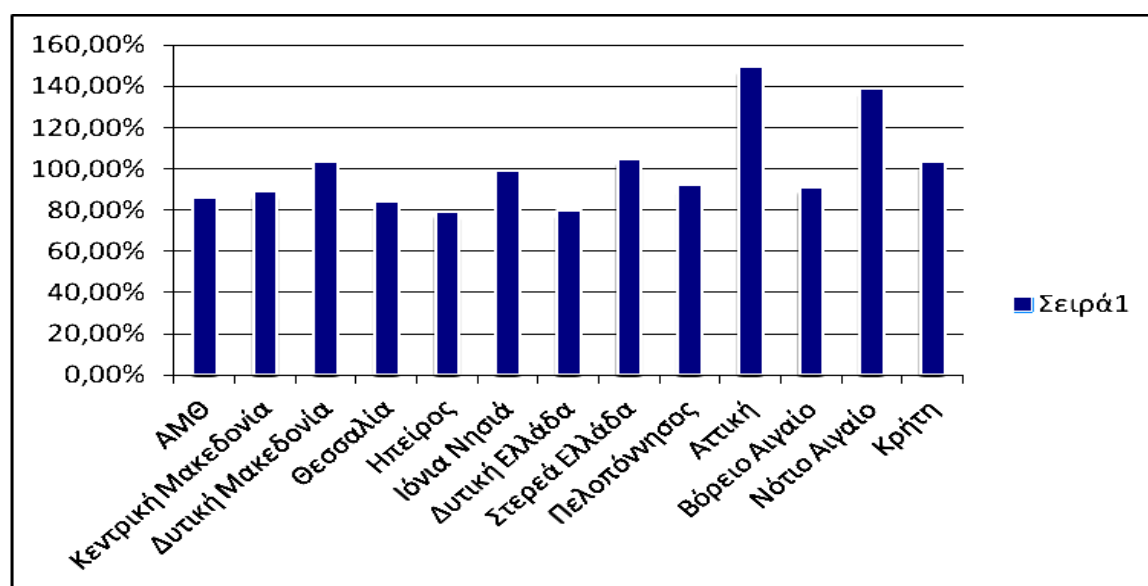
Πηγή: ίδια Επεξεργασία

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat, αναφορικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (εκφρασμένο σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης) καταδεικνύουν ότι η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας υπερβαίνει το μέσο όρο της χώρας, αν και με ρυθμό φθίνων με την πάροδο του χρόνου. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε απόλυτα μεγέθη, με εξαίρεση τα έτη 2005, 2009 και 2010 αυξάνεται. Για το 2011 σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της EUROSTAT είχε μείωση.

Πίνακας 27: Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ ως ποσοστό επί του μέσου περιφερειακού ΑΕΠ

Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο (% επί του Εθνικού Μ.Ο.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΑΜΘ	78,13%	80,86%	77,42%	78,27%	78,37%	81,39%	80,29%	82,33%	82,86%	83,84%	86,21%
Κεντρική Μακεδονία	97,17%	95,06%	93,60%	93,81%	96,90%	88,44%	89,50%	90,77%	90,12%	89,97%	88,85%
Δυτική Μακεδονία	95,20%	93,83%	98,80%	96,03%	95,32%	99,83%	100,24%	101,18%	103,21%	102,75%	103,66%
Θεσσαλία	89,29%	90,12%	90,71%	92,70%	94,79%	87,35%	88,47%	86,30%	86,25%	85,88%	84,09%
Ήπειρος	89,29%	88,27%	87,24%	88,81%	91,08%	80,84%	79,27%	79,36%	77,53%	77,70%	79,33%
Ιόνια Νησιά	101,77%	103,70%	105,16%	106,02%	105,38%	109,60%	107,91%	107,63%	105,14%	101,73%	98,90%
Δυτική Ελλάδα	82,07%	83,33%	83,20%	84,37%	84,20%	84,64%	83,87%	82,33%	80,92%	78,73%	79,86%
Στερεά Ελλάδα	126,06%	121,60%	117,87%	113,79%	113,32%	108,51%	105,35%	103,66%	103,21%	101,22%	104,72%
Πελοπόννησος	103,74%	98,15%	96,49%	94,92%	95,85%	90,61%	93,08%	92,75%	90,61%	91,51%	92,03%
Αττική	119,49%	122,22%	126,53%	126,56%	127,09%	141,61%	143,71%	144,83%	146,33%	148,76%	149,15%
Βόρειο Αιγαίο	84,70%	93,83%	89,56%	94,36%	90,02%	88,44%	90,01%	91,76%	93,03%	93,55%	90,97%
Νότιο Αιγαίο	128,69%	125,31%	126,53%	126,00%	123,91%	135,64%	135,01%	135,41%	138,58%	141,60%	139,10%
Κρήτη	104,39%	103,70%	106,89%	104,36%	103,79%	103,09%	103,30%	101,68%	102,24%	102,75%	103,13%

Πηγή: EUROSTAT

Σχήμα 26: Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ ανά Περιφέρεια

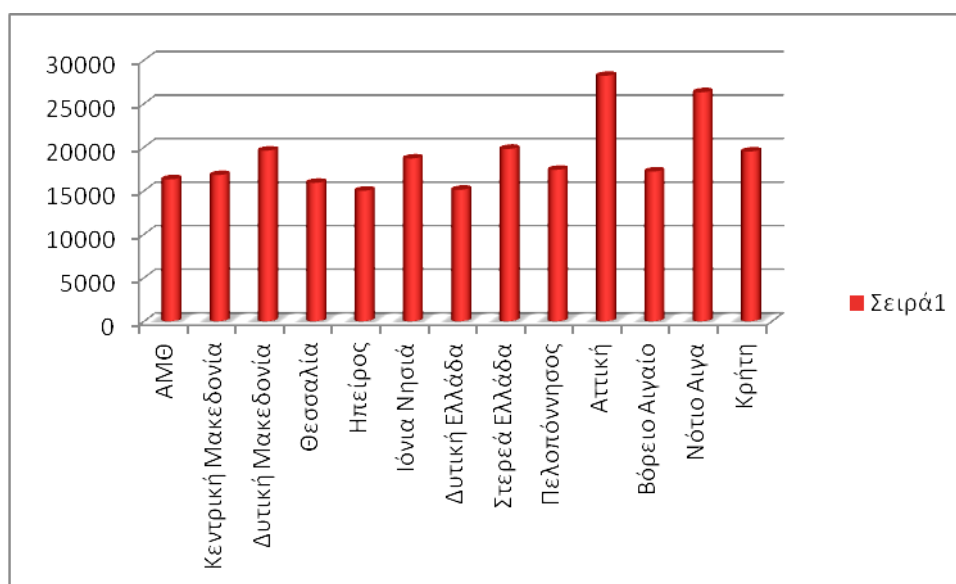
Πηγή: ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 28: Περιφερειακό ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ (απόλυτα μεγέθη)

Περιφερειακό κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΜΑΔ)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΑΜΘ	11900	13100	13400	14100	14800	15000	15700	16600	17100	16400	16300
Κεντρική Μακεδονία	14800	15400	16200	16900	18300	16300	17500	18300	18600	17600	16800
Δυτική Μακεδονία	14500	15200	17100	17300	18000	18400	19600	20400	21300	20100	19600
Θεσσαλία	13600	14600	15700	16700	17900	16100	17300	17400	17800	16800	15900
Ήπειρος	13600	14300	15100	16000	17200	14900	15500	16000	16000	15200	15000
Ιόνια Νησιά	15500	16800	18200	19100	19900	20200	21100	21700	21700	19900	18700
Δυτική Ελλάδα	12500	13500	14400	15200	15900	15600	16400	16600	16700	15400	15100
Στερεά Ελλάδα	19200	19700	20400	20500	21400	20000	20600	20900	21300	19800	19800
Πελοπόννησος	15800	15900	16700	17100	18100	16700	18200	18700	18700	17900	17400
Αττική	18200	19800	21900	22800	24000	26100	28100	29200	30200	29100	28200
Βόρειο Αιγαίο	12900	15200	15500	17000	17000	16300	17600	18500	19200	18300	17200
Νότιο Αιγαίο	19600	20300	21900	22700	23400	25000	26400	27300	28600	27700	26300
Κρήτη	15900	16800	18500	18800	19600	19000	20200	20500	21100	20100	19500

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, που παρουσιάζονται στους πίνακες σχετικά με το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές, υποδηλώνουν σημαντική - και πανελλαδική - επιβράδυνση κατά τα έτη συνέχισης της υφιστάμενης οικονομικής ύφεσης, σε επίπεδο τόσο συνολικών όσο και κατά κεφαλήν μεγεθών. Η εικόνα αυτή δεν διαφοροποιείται ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση του πληθωρισμού¹⁴.

Σχήμα 27: Περιφέρειες και Περιφερειακό ΑΕΠ (απόλυτα μεγέθη)

Πηγή: ίδια Επεξεργασία

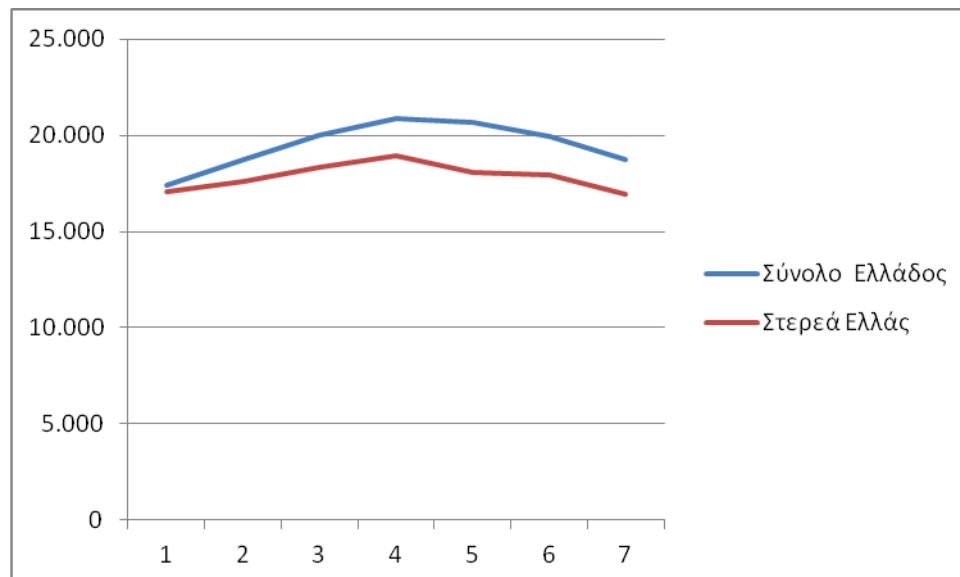
Πίνακας 29: Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα (σε τρέχουσες τιμές)

Περιφέρειες και νομοί	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Σύνολο Ελλάδος	193.050	208.622	223.160	233.198	231.081	222.151	208.532
Βόρεια Ελλάς	49.220	52.973	56.831	59.058	57.820	55.160	51.600
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	7.782	8.172	8.926	9.303	9.222	9.042	8.228
Κεντρική Μακεδονία	26.714	28.929	31.257	32.409	31.727	30.063	28.095
Δυτική Μακεδονία	4.613	4.940	5.290	5.590	5.455	5.275	5.371
Θεσσαλία	10.111	10.931	11.358	11.756	11.416	10.780	9.906
Κεντρική Ελλάς	35.960	38.237	40.270	41.154	40.069	38.822	36.332
Ήπειρος	4.358	4.620	4.961	5.080	5.043	4.891	4.499
Ιόνια Νησιά	3.828	4.070	4.372	4.476	4.308	4.042	3.717
Δυτική Ελλάς	9.735	10.391	10.838	11.060	10.676	10.368	9.595
Στερεά Ελλάς	9.512	9.829	10.262	10.615	10.173	10.086	9.542
Βοιωτία	3.215	3.328	3.517	3.404	3.345	3.342	3.278
Εύβοια	3.279	3.437	3.565	3.802	3.545	3.431	3.207
Ευρυτανία	201	214	226	255	260	248	229
Φθιώτιδα	2.346	2.367	2.453	2.602	2.474	2.533	2.340

Φωκίδα	471	484	502	552	551	531	489
Πελοπόννησος	8.528	9.326	9.837	9.923	9.869	9.435	8.978
Αττική	88.846	97.001	104.426	110.192	110.494	106.654	100.317
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	19.023	20.412	21.634	22.794	22.697	21.515	20.282
Βόρειο Αιγαίο	2.810	3.044	3.279	3.448	3.398	3.153	3.009
Νότιο Αιγαίο	6.465	6.897	7.391	7.872	7.900	7.487	7.076
Κρήτη	9.749	10.471	10.964	11.473	11.399	10.875	10.197

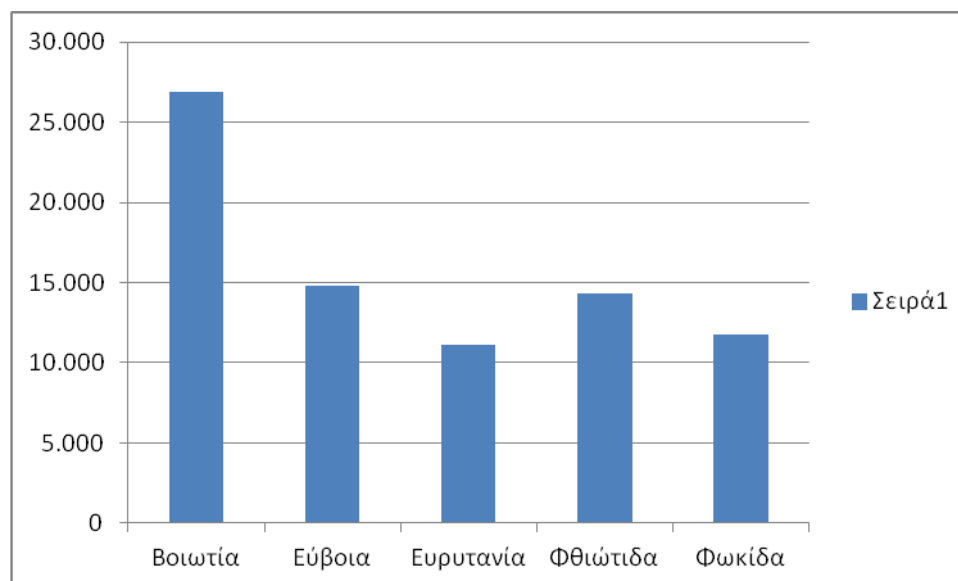
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 28: Εξέλιξη εθνικού και Περιφερειακού ΑΕΠ (απόλυτα μεγέθη)

Πηγή: ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 29: Περιφερειακό ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα

Πηγή: ίδια Επεξεργασία

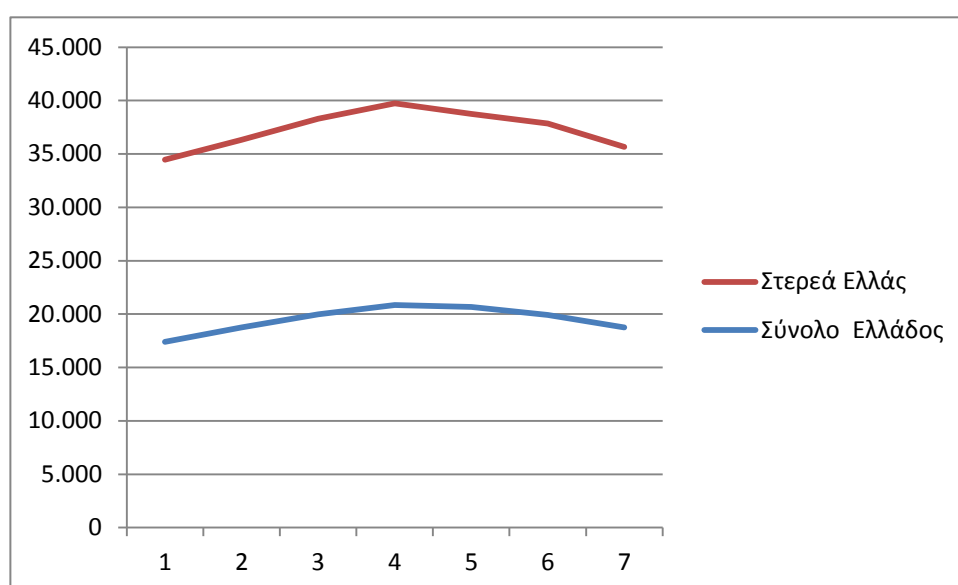
Πίνακας 30: Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα (σε τρέχουσες τιμές)

Περιφέρειες και νομοί	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*	2011*
Σύνολο Ελλάδος	17.403	18.748	19.991	20.846	20.656	19.918	18.747
Βόρεια Ελλάς	13.804	14.808	15.842	16.437	16.099	15.408	14.439
Ανατ. Μακεδονία - Θράκη	12.750	13.360	14.563	15.164	15.037	14.768	13.338
Κεντρική Μακεδονία	13.968	15.056	16.197	16.744	16.382	15.569	14.611
Δυτική Μακεδονία	15.791	16.948	18.177	19.256	18.879	18.379	18.760
Θεσσαλία	13.469	14.524	15.070	15.599	15.168	14.377	13.251
Κεντρική Ελλάς	14.950	15.876	16.702	17.063	16.626	16.152	15.127
Ήπειρος	12.580	13.328	14.285	14.604	14.496	14.089	12.957
Ιόνια Νησιά	18.318	19.405	20.791	21.259	20.480	19.273	17.676
Δυτική Ελλάς	13.875	14.829	15.478	15.815	15.308	14.948	13.946
Στερεά Ελλάς	17.057	17.572	18.304	18.906	18.096	17.940	16.913
Βοιωτία	27.134	27.941	29.424	28.409	27.829	27.759	26.892
Εύβοια	15.188	15.868	16.410	17.465	16.267	15.775	14.764
Ευρυτανία	9.470	10.142	10.749	12.204	12.489	11.969	11.143
Φθιώτιδα	14.446	14.547	15.052	15.965	15.185	15.568	14.357
Φωκίδα	11.869	12.137	12.574	13.774	13.625	12.997	11.766
Πελοπόννησος	14.437	15.755	16.597	16.741	16.664	15.968	15.166

Αττική	22.268	24.232	25.992	27.359	27.443	26.610	25.224
Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	16.805	17.916	18.863	19.754	19.581	18.519	17.322
Βόρειο Αιγαίο	13.847	15.042	16.237	17.108	16.894	15.695	14.765
Νότιο Αιγαίο	20.134	21.285	22.598	23.869	23.789	22.446	20.896
Κρήτη	16.034	17.084	17.744	18.431	18.211	17.335	16.225

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Σχήμα 30: Εξέλιξη του Εθνικού και Περιφερειακού κατά κεφαλή ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος

Πηγή: ίδια Επεξεργασία

Αναφορικά με τη διαχρονική εξέλιξη της ενδοπεριφερειακής κατανομής του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι: α) κατά την περίοδο 2005-2008 παρατηρείται βαθμιαία αύξηση του ακαθάριστου περιφερειακού προϊόντος σε όλες τις περιφερειακές ενότητες της περιφέρειας και β) υφίσταται έντονη ανισοκατανομή του προϊόντος μεταξύ των ενοτήτων της περιφέρειας, με τις ενότητες Ευρυτανίας και Φωκίδας να κατέχουν τις χαμηλότερες θέσεις. Για παράδειγμα, κατά το έτος 2008, το 35,82% του ΑΕΠ της περιφέρειας παράγεται στην ενότητα Ευβοίας, έναντι 32,07% στην ενότητα Βοιωτίας, 24,51% στην ενότητα Φθιώτιδας, 5,20% στην ενότητα Φωκίδας και μόλις 2,40% στην ενότητα Ευρυτανίας (σε τρέχουσες τιμές). Η εικόνα αυτή διαφοροποιείται σε κατά κεφαλήν όρους μόνο σε σχέση με την Βοιωτία, η οποία έχει μακράν το υψηλότερο ΑΕΠ ανά κάτοικο. Συμπερασματικά, ο ρόλος των περιφερειακών ενοτήτων της Βοιωτίας, της Εύβοιας και της Φθιώτιδας είναι ιδιαίτερα κρίσιμος για την οικονομία της Στερεάς Ελλάδας. Εντούτοις, η χωροθέτηση σημαντικού τμήματος της βιομηχανικής ζώνης της Αττικής στην Βοιωτία και στην Εύβοια αλλοιώνει την εικόνα του πραγματικού επιπέδου ανάπτυξης ή ευημερίας της περιοχής.

Η γενική εικόνα των βασικών μακροοικονομικών δεικτών φανερώνει ότι η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της ανάπτυξης, με σχετικά υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ των λοιπών Περιφερειών της χώρας και σε τροχιά σύγκλισης με τις πιο ανεπτυγμένες Περιφέρειες της Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά, η υπεροχή της Στερεάς Ελλάδας έναντι άλλων ελληνικών Περιφερειών είναι

φαινομενική: Μεγάλο μέρος του μεταγραφόμενου προϊόντος της Περιφέρειας δημιουργείται από επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Αττική και από ανθρώπινο δυναμικό που κατά μεγάλο ποσοστό διαμένει εκτός Περιφέρειας. Συνεπώς το «προϊόν» αυτό καταναλώνεται και να φορολογείται εκτός Περιφέρειας. Παράλληλα, το μεγαλύτερο μέρος του περιφερειακού ΑΕΠ παράγεται γραμμικά κατά μήκος του ΠΑΘΕ και με φθίνουσα σειρά σε σχέση με την απόσταση από την Αθήνα, συντελώντας έτσι στην εμφάνιση ενός έντονου ενδοπεριφερειακού δυϊσμού, που εξακολουθεί να αποτελεί κυρίαρχο χαρακτηριστικό της Περιφέρειας, παρά τις προηγούμενες προσπάθειες για άρση της απομόνωσης και για ισόρροπη ενδοπεριφερειακή ανάπτυξη. Πρόκειται συνεπώς για μία κατά βάση εξωγενή ανάπτυξη, που οδηγεί αφενός σε «ευημερία αριθμών» και αφετέρου στη συσσώρευση οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πιέσεων, τις οποίες καλείται να διαχειριστεί η τοπική κοινωνία της Στερεάς Ελλάδας.

5.2 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

5.2.1 Πρωτογενής Τομέας

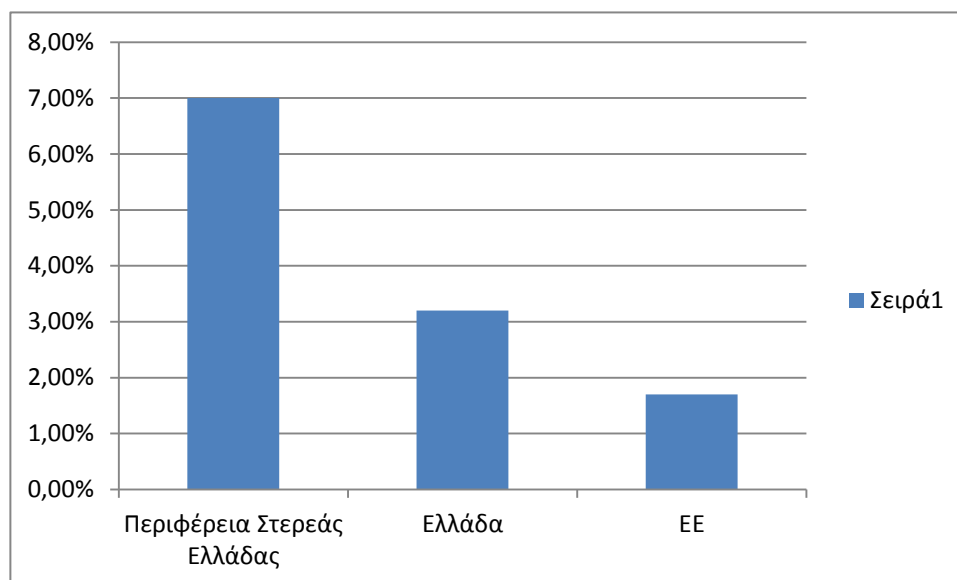
Ο πρωτογενής τομέας στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,6% της ΑΠΑ (Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία) του πρωτογενή τομέα της χώρας. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κατέχει την τέταρτη θέση μετά την Κεντρική Μακεδονία, τη Θεσσαλία και τη Δυτική Ελλάδα. Η ΑΠΑ σε απόλυτα μεγέθη αγγίζει τα 607€. Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί βασική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης κυρίως για τις Περιφερειακές Ενότητες της Φθιώτιδας, Βοιωτίας και Εύβοιας.

Πίνακας 31: Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

Πρωτογενής Τομέας (ΑΠΑ)	
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	7,00%
Ελλάδα	3,20%
ΕΕ	1,70%

Πηγή: EUROSTAT (2010)

Σχήμα 31: Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

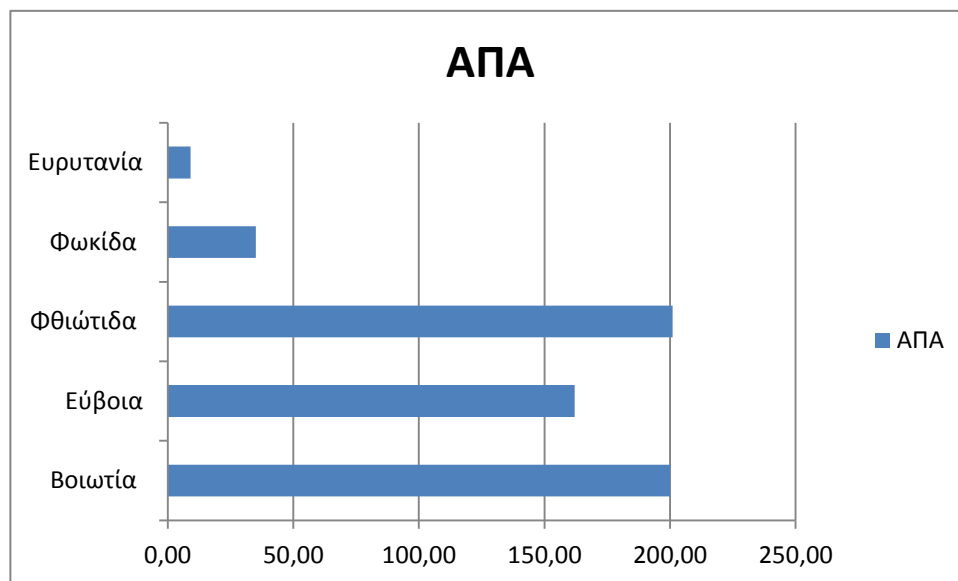

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Πίνακας 32: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	ΑΠΑ
Βοιωτία	200,00
Εύβοια	162,00
Φθιώτιδα	201,00
Φωκίδα	35,00
Ευρυτανία	9,00
Σύνολο	607,00

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 32: Συμμετοχή της ΑΠΑ ανά ΠΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

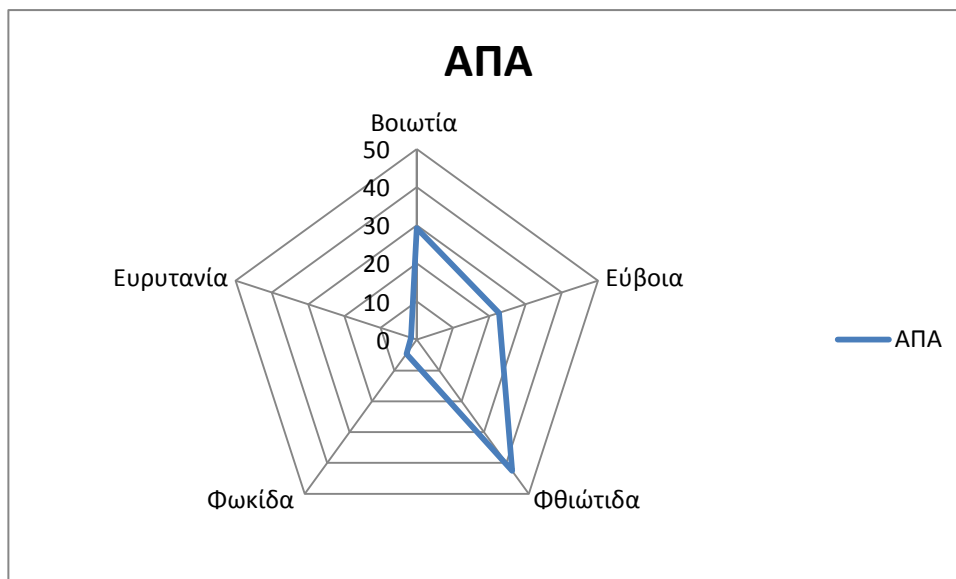
Η καλλιεργήσιμη γη στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι 3,7εκ. στρέμματα εκ των οποίων το 1/3 περίπου είναι αρδευόμενες. Οι εκτάσεις αυτές είναι μη ομοιόμορφα κατανομημένες μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων. Οι πεδινές εκτάσεις με τη μεγαλύτερη έκταση είναι της Κωπαΐδας, του Σπερχειού, της Θεσσαλιώτιδας, της Ξυνιάδας, του Μόρνου της Άμφισσας, των Ψαχνών και της Ιστιαίας¹⁶.

Πίνακας 33: Καλλιεργήσιμη έκταση ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Έκταση (εκ,στρέμματα)
Βοιωτία	29,3
Εύβοια	22,7
Φθιώτιδα	42,6
Φωκίδα	4,6
Ευρυτανία	1,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σχήμα 33: Καλλιεργήσιμη έκταση ανά ΠΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κυριαρχεί η φυτική παραγωγή και έπεται η κτηνοτροφία. Επίσης η αλιευτική δραστηριότητα έχει σημαντικό ρόλο καθώς η Περιφέρεια διαθέτει μεγάλο μήκος ακτών. Λόγω της έντονης διαφοροποίησης των γεωμορφολογικών και κλιματικών συνθηκών καθώς και της γειτνίασης με την Περιφέρεια Αττικής ο πρωτογενής τομέας έχει ποικίλο προσανατολισμό μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Αυτό αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα μιας και δεν υπάρχει εξάρτηση του πρωτογενή τομέα από συγκεκριμένες καλλιέργειες/ εκτροφή κτλ. Η αναλογία που κυριαρχεί σε επίπεδο χώρας (50:50 φυτική – ζωική παραγωγή) στο πρωτογενή τομέα διαφοροποιείται σημαντικά στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Χαρακτηριστικά της είναι ότι κατέχει το 10% της συνολικής γεωργικής έκτασης της χώρας, έχει την 1^η θέση στη εγχώρια παραγωγή αλιευμάτων, το 15,6% παραγωγής μελιού, το 13% παραγωγής κρέατος, το 12,1% καλλιέργειας κηπευτικών, το 10,5% παραγωγής οσπρίων και το 10,1% καλλιεργούμενης έκτασης με δενδρώδεις καλλιέργειες. Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα κύρια προϊόντα που παράγονται ανά Περιφερειακή Ενότητα¹⁷.

Πίνακας 34: Παραγόμενα Προϊόντα ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας
Βοιωτία	Βαμβάκι, Βιομηχανική τομάτα, Δημητριακά, Πατάτα, Κρεμμύδια, Καρότα, Αμπελώνες. Παραγωγή αιγοπρόβειου και ορνιθικού κρέατος
Εύβοια	Κηπευτικά, Πατάτα, Δημητριακά, Βρώσιμες ελιές, Ελαιόλαδο, Μέλι
Φθιώτιδα	Δημητριακά, Βιομηχανική τομάτα, Βαμβάκι, Ελαιόλαδο, Βρώσιμες ελιές, Μέλι, Οίνος, Κτηνοτροφία και Ιχθυοκαλλιέργειες
Φωκίδα	Ελαιόλαδο, Κτηνοτροφία
Ευρυτανία	Κτηνοτροφία, Μελισσοκομία

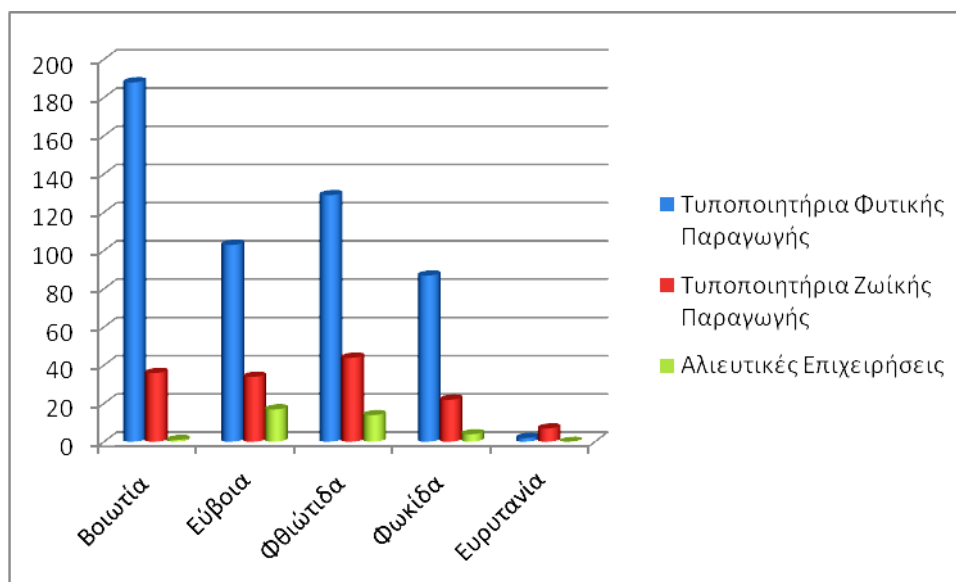
Πηγή: Κατάστιχο Αγροτικών Προϊόντων ΠΣΤΕ

Επιπλέον στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας δραστηριοποιούνται σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων με αντικείμενο τη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων. Επίσης πολύ καίριος και δυναμικός κλάδος είναι οι ιχθυοκαλλιέργειες με δυναμικότητα που αγγίζει τους 32.000 τόνους ψάρια, ποσοστό 34% της συνολικής εγχώριας παραγωγής

Πίνακας 35: Μεταποίηση αγροτικών προϊόντων ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Τυποποιητήρια Φυτικής Παραγωγής	Τυποποιητήρια Ζωικής Παραγωγής	Αλιευτικές Επιχειρήσεις	Ιχθυοκαλλιέργειες
Βοιωτία	188	36	1	10
Εύβοια	103	34	17	40
Φθιώτιδα	129	44	14	32
Φωκίδα	87	22	4	15
Ευρυτανία	2	7	0	0
Σύνολο	509	143	36	97

Πηγή: Κατάλοι Αγροτικών Προϊόντων ΠΣΤΕ

Σχήμα 34: Μεταποιητικές επιχειρήσεις ανά ΠΕ και κλάδο

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Ο πρωτογενής τομέας στην ΠΣΤΕ, συνολικά, ακολουθεί τις τάσεις που επικρατούν σε εθνικό επίπεδο και παρουσιάζει παραγωγική συρρίκνωση, παρά τα υψηλά ποσοστά απασχόλησης (περ. 20% της συνολικής απασχόλησης της ΠΣΤΕ). Η πρωτογενής παραγωγή της ΠΣΤΕ συντίθεται από τις καλλιέργειες βιομηχανικών φυτών (π.χ. βαμβάκι, βιομηχανική τομάτα), σιτηρών, δένδρων, κηπευτικών, αμπέλου και κτηνοτροφικών φυτών, από την κτηνοτροφία (κυρίως αιγοπροβάτων) και από την αλιεία (κυρίως ιχθυοκαλλιέργειες). Λόγω των αλλαγών της ΚΑΠ και των εξελίξεων στις αγορές, η καλλιέργεια των επιδοτούμενων προϊόντων (π.χ. βιομηχανικά φυτά και άλλες αροτραίες καλλιέργειες) είναι φθίνουσα.

5.2.1.1 Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας

Ο αγροτικός τομέας είχε ανέκαθεν ιδιαίτερη σημασία για την Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας, καθώς συνέβαλλε καθοριστικά στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Η γεωργία είναι αναπτυγμένη κυρίως στους κάμπους και στις κοιλάδες της περιοχής. Συστηματική γεωργική καλλιέργεια γίνεται στην πεδιάδα του Δομοκού (στην παλιά λίμνη Ξυνιάδος που αποξηράνθηκε), όπου η καλλιέργεια πραγματοποιείται με σύγχρονα μέσα και επιστημονική μέθοδο. Σημαντική γεωργική καλλιέργεια συναντάται επίσης και στην πεδιάδα του Σπερχειού. Τα κυριότερα γεωργικά προϊόντα που παράγονται στην εύφορη γη της Φθιώτιδας, είναι δημητριακά, η

βιομηχανική ντομάτα, τα όσπρια και οι πατάτες, τα λαχανικά, ενώ σημαντική θεωρείται και η καλλιέργεια αμπελώνων (υπολογίζονται περίπου 12.197 στρέμματα αμπελώνων στη ΠΕ). Ακόμη, ειδικεύεται στην παραγωγή εσπεριδοειδών, βαμβακιού (υπολογίζονται 147.895 στρέμματα εκτάσεων παραγωγής στο νομό), *λαδιού*, καθώς και κάποιων δένδρων καλλιεργειών, όπως οι φιστικιές, οι αμυγδαλιές, οι καστανιές, οι κερασιές και οι ροδακινιές. Ιδιαίτερα οι αμυγδαλιές, οι καστανιές και οι φιστικιές (γνωστό το κελυφωτό φιστίκι Φθιώτιδας), έχουν έντονη παρουσία στην ΠΕ. Επιπλέον, καλλιεργείται το “*ακτινίδιο Σπερχειού*”, το οποίο σύμφωνα με τις προδιαγραφές καταχώρησης του στο Κοινοτικό Μητρώο Προϊόντων ΠΟΠ (Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας) μπορεί να καλλιεργείται αποκλειστικά στα διοικητικά όρια του νομού, παρέχοντας σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για την προώθησή του, τόσο στην ελληνική, όσο και στη διεθνή αγορά, έναντι άλλων ομοειδών προϊόντων.

Εκτός από τη γεωργία, οι κάτοικοι της περιοχής δραστηριοποιούνται και στην κτηνοτροφία. Η κτηνοτροφία διαδραματίζει δευτερεύοντα μα σπουδαίο ρόλο στην Φθιώτική οικονομία. Οι κύριες μορφές άσκησης της κτηνοτροφίας είναι η εκτατική, που αφορά κυρίως ποιμενική προβατοτροφία, που είναι συγκεντρωμένη περισσότερο στις ορεινές περιοχές της Φθιώτιδας και αφορά την εκτροφή μικρών ζώων (αιγοπρόβατα) και η εντατική - ενσταβλισμένη κτηνοτροφία, που αφορά κυρίως τα πουλερικά, τους χοίρους (περίπου 58 εκμεταλλεύσεις χοιρινών στο νομό) και τις αγελάδες (περίπου 332 εκμεταλλεύσεις βοοειδών στο νομό). Έτσι, η Φθιώτιδα ειδικεύεται στην παραγωγή αιγοπρόβειου κρέατος και γάλακτος (υπολογίζονται περίπου 260.000 τόνοι γάλακτος ετησίως).

Αρκετά ανεπτυγμένη είναι επίσης και η αλιεία στα παράλια της ΠΕ Φθιώτιδος. Ακριβώς λόγω του μεγάλου μήκους των ακτών της και της ειδικής της μορφολογίας της, η περιοχή παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη και πολλές παραπέρα δυνατότητες στον τομέα της αλιείας. Τρεις μάλιστα είναι οι κύριες αλιευτικές δραστηριότητες του νομού: η αλιεία ανοιχτής θαλάσσης, οι θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες, οι οποίες ευνοούνται λόγω των φυσικών συνθηκών (υπήνεμοι κόλποι, ρεύματα που δημιουργούν καλή οξυγόνωση) και οι ιχθυοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων. Υπολογίζεται ότι η αλιεία ασκείται στη Φθιώτιδα από 435 περίπου αλιευτικά σκάφη και οι απασχολούμενοι στην θαλάσσια αλιεία φτάνουν τους 815. Τα βασικότερα μάλιστα αλιευόμενα είδη στις θαλάσσιες περιοχές του νομού είναι οι κέφαλοι, οι μπακαλιάροι, οι τσιπούρες, οι καραβίδες, τα στρείδια, τα φαγκριά, οι γλώσσες, τα λαβράκια και άλλα. Ορισμένα από τα είδη αυτά παράγονται και στις Μονάδες Υδατοκαλλιέργειας και τους Ιχθυογενετικούς Σταθμούς της περιοχής, όπου υπολογίζεται ότι παράγονται περίπου 5.000 κιλά ψαριών και οστράκων κάθε χρόνο. Στο νομό Φθιώτιδας υπάρχουν 15 περίπου μονάδες παραγωγής ψαριών, ενώ δεν διαθέτει μονάδες παραγωγής οστράκων.

Τέλος, η μελισσοκομία, η οποία αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής για τη χώρα μας, είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στις περισσότερες περιοχές της Φθιώτιδας, καθώς παράγει περίπου 754.650 κιλά ετησίως, σύμφωνα με στοιχεία του Μελισσοκομικού Κέντρου Στερεάς Ελλάδας. Συμπερασματικά λοιπόν, η συνεισφορά του πρωτογενούς τομέα στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Περιφερειακής Ενότητας της Φθιώτιδας είναι σημαντική και για το λόγο αυτό είναι ζωτικής σημασίας να ληφθούν ορισμένα ενισχυτικά μέτρα, ώστε να συνεχίζει να αποτελεί βασική πηγή εισοδήματος και απασχόλησης για τους κατοίκους της Φθιώτιδας.

Πίνακας 36: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία και κτηνοτροφία, 6 προϊόντα ΠΟΠ (Κονσερβολιά Στυλίδας, Κονσερβολιά Αταλάντης, Κελυφωτό Φιστίκι Φθιώτιδας, Ακτινίδιο Σπερχειού, Φέτα Δομοκού, Κατίκι Δομοκού), Πτηνοτροφία, Οινοποιία,

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

	Μελισσοκομία, Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.

Πηγή: Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

5.2.1.2 Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας

Φυτική Παραγωγή

Τα κυριότερα σιτηρά που καλλιεργούνται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι το σκληρό σιτάρι, το κριθάρι και το καλαμπόκι. Αναφορικά με την κατανομή των κυριότερων καλλιεργειών σιτηρών για την ΠΕ Εύβοιας έχει σημαντικό ρόλο στη καλλιέργεια των εν λόγω σιτηρών.

Πίνακας 37: Έκταση των σημαντικότερων καλλιεργειών σιτηρών στην ΠΕ Εύβοιας

ΠΕ	Σιτάρι σκληρό		Κριθάρι		Καλαμπόκι αμιγής		Καλαμπόκι συγκ.	
Εύβοιας	48.664	5,8%	20.316	18,1%	5.198	5,2%	22	1,7%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	833.386	100,0%	112.501	100,0%	100.518	100,0%	1.326	100,0%

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Στο παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η έκταση και η παραγωγή βαμβακιού στην ΠΕ Εύβοιας και τη Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

Πίνακας 38: Έκταση και παραγωγή για το βαμβάκι στην ΠΕ Εύβοιας (2011)

ΠΕ	Έκταση (στρ)	Παραγωγή (τόνοι)
Εύβοιας	5.990	1.565
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	350.323	113604

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Στην ΠΕ Εύβοιας παράγονται κηπευτικά (κουνουπίδια και λάχανα) καθώς και σημαντική παραγωγή πατάτας. Επίσης η καλλιέργεια συκιών για παραγωγή ξηρών σύκων γίνεται αποκλειστικά στην Εύβοια. Παράγονται τα «**ξηρά σύκα Κύμης**» προϊόν που έχει αναγνωριστεί ως ΠΟΠ από το 1995 καθώς και τα «**ξηρά σύκα Ταξιάρχη**» για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα για καταχώριση στο Κοινοτικό Μητρώο ΠΟΠ Επιπλέον οι καρυδιές έχουν αυξημένη παρουσία (23-36%) στην ΠΕ Εύβοιας και στη συνέχεια οι φιστικιές με ποσοστό 11%. Διαπιστώνεται τάση εγκατάλειψης των καλλιεργειών οι οποίες οφείλονται σε διάφορους παράγοντες όπως ότι το μεγάλο μέρος των εκτάσεων ανήκει σε μη αγρότες, απουσία συστηματικής εμπορίας, αθρόες εισαγωγές από χώρες (κυρίως της Ασίας) κ.α.. Η τάση αυτή δεν φαίνεται να ισχύει για τα προϊόντα που είναι αναγνωρισμένα ως ΠΟΠ (ξηρά σύκα Κύμης και Ταξιάρχη). Σημαντική επίσης είναι ελαιοκαλλιέργεια στην ΠΕ Εύβοιας. Η διάρθρωση της παραγωγής της ελαιοκαλλιέργειας στην ΠΕ Εύβοιας παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 39: Στοιχεία παραγωγής ελαιοκαλλιέργειας σε τόνους (έτος 2011)

ΠΕ	Επιτραπέζιες ελιές	Ελιές ελαιοποίησης	Ελαιόλαδο
----	--------------------	--------------------	-----------

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

	Τόνοι	%	Τόνοι	%	Τόνοι	%
Εύβοιας	6.100	7,5%	21.205	23,3%	1.927	12,6%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	81.860	100,0 %	90.928	100,0 %	15.341	100,0 %

Πηγή : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Ο αμπελουργικός τομέας αποτελεί έναν από τους βασικούς κλάδους της γεωργικής παραγωγής, που εξασφαλίζει προϊόντα για νωπή κατανάλωση όπως επιτραπέζια σταφύλια, σταφύλια για οينوποίηση και ξηρές σταφίδες. Στους ακόλουθους Πίνακες παρουσιάζεται η κατανομή των εκτάσεων των αμπελώνων καθώς και των αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Εύβοιας από τον οποίο διαπιστώνεται αφενός ότι η κύρια παραγωγική κατεύθυνση είναι αυτή της παραγωγής οίνων έναντι των επιτραπέζιων σταφυλιών και αφετέρου ότι και αφετέρου ότι η ΠΕ Εύβοιας είναι ένα από τα κύρια κέντρα αμπελοκαλλιέργειας της Περιφέρειας.

Πίνακας 40: Κατανομή εκτάσεων αμπελώνων στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)

ΠΕ	Στρέμματα	% συμ/χη
Εύβοιας	34.565	37.90%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	91.110	100,00%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 41: Κατανομή αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)

ΠΕ	Μούστος	% συμ/χη	Επιτραπέζια Σταφύλια	% συμ/χη
Εύβοιας	19.750	50,90%	884	55,70%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	38.783	100,00%	1.587	100,00%

Πηγή : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Σημαντική επιπρόσθετα είναι η παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών στην ΠΕ Εύβοιας. Η διάρθρωση της έκτασης των κτηνοτροφικών φυτών στην ΠΕ Εύβοιας παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 42: Κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά στην ΠΕ Εύβοιας (έτος 2011)

ΠΕ	Κτηνοτροφικά φυτά για καρπό		Σανοί, χόρτα, ριζώματα		Γρασιδία	
	Έκταση	% συμ/χη	Έκταση	% συμ/χη	Έκταση	% συμ/χη
Εύβοιας	1.860	22,1%	20.192	7.4%	8.768	23,8%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	8.401	100,0%	273.396	100,0%	36.859	100,0%

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Ζωική Παραγωγή

Το αίγαιο και πρόβειο κρέας και γάλα είναι δύο βασικές κατηγορίες προϊόντων με μεγάλη οικονομική σημασία και αποτελούν τις κυριότερες πηγές του αγροτικού εισοδήματος των κατοίκων των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της ελληνικής επικράτειας. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή στην ΠΕ Εύβοιας.

Πίνακας 43: Αριθμός προβάτων – αιγών στην ΠΕ Εύβοιας

ΠΕ	Πρόβατα	Αίγες
Εύβοιας	150.000	142.000
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	558.577	375.462

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επιπλέον η βοοτροφία αποτελεί σημαντικό κλάδο της γεωργίας καθώς παράγει δύο από τα σημαντικότερα προϊόντα της διατροφής του ανθρώπου (γάλα και κρέας), . Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός εκμεταλλεύσεων και συνολικός αριθμός βοοειδών στην ΠΕ Εύβοιας.

Πίνακας 44: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών και κεφαλών ζώων στην ΠΕ Εύβοιας (2011)

ΒΟΟΕΙΔΗ		
ΠΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ
Εύβοιας	185	3.348
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	1.130	34.733

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕ

Ο αριθμός εκμεταλλεύσεων και συνολικός αριθμός χοιρινών στην ΠΕ Εύβοιας παρουσιάζεται στο πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 45: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων χοιρινών και κεφαλών ζώων (2011)

ΧΟΙΡΙΝΑ		
ΠΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΧΟΙΡΙΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΩΝ
Εύβοιας	40	8.380
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	193	34.349

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Η παραγωγή αυγών στην ΠΕ Εύβοιας είναι η μεγαλύτερη στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μέσω της συστηματικής εκτροφής ορνίθων. Η παραγωγή αβγών για το έτος 2011 στην ΠΕ Εύβοιας παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 46: Παραγωγή αυγών 2011

ΠΕ	Αβγά χωρικής πτηνοτροφίας	Αυγά συστηματικής Πτηνοτροφίας		Συνολική Παραγωγή αβγών	% συμ/χη ΠΕ
		Αβγά εκκολάψεως	Αβγά καταναλώσεως		
Εύβοιας	10.400.000	13.500.000	16.200.000	40.100.000	41,9%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	38.426.000	24.300.000	32.905.000	95.631.000	100,0%

Πηγή : Στοιχεία Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Πίνακας 47: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων πουλερικών και αριθμός πτηνών στην Π.Ε. Εύβοιας (2011)

ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ						
ΠΕ	ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		ΩΟΤΟΚΕΣ		ΣΦΑΓΗΣ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΤΗΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΤΗΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΤΗΝΩΝ
Εύβοιας	3	112.000	3	80.000	70	2.300.000
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	4	154.000	22	489.026	145	4.638.700

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επιπλέον η μελισσοκομία αποτελεί σημαντική δραστηριότητα της ΠΕ Εύβοιας με μεγάλη δυναμικότητα σε αριθμό μελισσοσμηνών.

Πίνακας 48: Κατανομή μελισσοκομίας στην ΠΕ Εύβοιας

ΠΕ	Πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί	Μελισσοκόμοι	Μελισσοσμήνη (κυψέλες)	Μελισσοκόμοι > 150 Μελισσοσμήνη	Μελισσοσμήνη (κυψέλες)	Παραγωγή (μ.ό. κιλά/έτος)
Εύβοιας	3	569	58.531	136	35.495	585.310
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	14	1.495	150.767	333	88.072	1.507.670

Πηγή : Στοιχεία Κέντρου Μελισσοκομίας Στερεάς Ελλάδας

Ο αλιευτικός στόλος της ΠΕ Εύβοιας είναι ο μεγαλύτερος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Ο συγκεκριμένος τομέας παρουσιάζει μια σταθερότητα στην παραγωγή, γεγονός που δηλώνει ότι ο αλιευτικός στόλος από έτος σε έτος αυξάνει την αλιευτική του προσπάθεια.

Πίνακας 49: Αλιευτικός Στόλος της ΠΕ Εύβοιας

ΠΕ	Παράκτια σκάφη	Σκάφη μέσης αλιείας	ΣΥΝΟΛΟ
Εύβοιας	1003	89	1092

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Ο πλέον δυναμικός, παραγωγικός και αποδοτικός κλάδος της υδατοκαλλιέργειας στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας λειτουργεί σαράντα δυο (42) μονάδες στην ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 50: Στοιχεία ιχθυοκαλλιεργειών στην ΠΕ Εύβοιας

ΠΕ	Αρ.μονάδων ψαριών	Αρ.μονάδων οστράκων	Συν. Επιφάνεια στρ. ψαρ+οστ	Ετήσιο δυναμικό παραγ.
Εύβοιας	40	2	866	11.800

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

5.2.1.3 Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας

Φυτική Παραγωγή

Τα κυριότερα σιτηρά που καλλιεργούνται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι το σκληρό σιτάρι, το κριθάρι και το καλαμπόκι. Τα τρία αυτά προϊόντα αποτελούν το 95% περίπου της καλλιέργειας των σιτηρών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και συμμετέχουν αντίστοιχα με 16,2%, 9% και 9,7% στο σύνολο της εγχώριας παραγωγής. Αναφορικά με την κατανομή των κυριότερων καλλιεργειών σιτηρών για προκύπτει ότι η ΠΕ Βοιωτίας αποτελεί ένα από τα κύρια κέντρα καλλιέργειας των εν λόγω σιτηρών.

Πίνακας 51: Έκταση των σημαντικότερων καλλιεργειών σιτηρών στην ΠΕ Βοιωτίας

ΠΕ	Σιτάρι σκληρό		Κριθάρι		Καλαμπόκι αμιγής		Καλαμπόκι συγκ.	
Βοιωτίας	299.569	35,9%	32.380	28,8%	37.310	37,1%		
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	833.386	100,0%	112.501	100,0%	100.518	100,0%	1.326	100,0%

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επίσης η καλλιέργεια του βαμβακιού θεωρείται διεθνώς ένα από τα πιο σπουδαία αγροτικά προϊόντα. Αποτελεί κύρια πηγή εισροής οικονομικών πόρων για πολλές χώρες στηρίζοντας το εισόδημα και την ανάπτυξη μεγάλων αγροτικών περιοχών και απασχολώντας μεγάλο αριθμό εργατικού δυναμικού. Το βαμβάκι είναι ταυτόχρονα αγροτικό προϊόν και βιομηχανική πρώτη ύλη και έχει σπουδαία επίδραση στο γεωργικό και βιομηχανικό τομέα της παγκόσμιας οικονομίας. Πρόκειται για μια πολύ σημαντική και ιδιόμορφη καλλιέργεια, καθώς απαιτεί άφθονο νερό και μεγάλη ξηρασία κατά το στάδιο της ωρίμανσης των καρυδιών. Για το λόγο αυτό καλλιεργείται σε περιοχές καλά αρδευόμενες και με ηπειρωτικό κλίμα. Καταλαμβάνει έκταση 2,7 εκ. στρέμματα περίπου σε όλη τη χώρα (αποτελώντας το 80% της έκτασης που καλλιεργείται με βιομηχανικά φυτά) και η συνολική παραγωγή του ανέρχεται σε 820 χιλιάδες τόνους. Στο παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η έκταση και η παραγωγή στη ΠΕ Βοιωτίας και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πίνακας 52: Έκταση και παραγωγή για το βαμβάκι στην ΠΕ Βοιωτίας (2011)

ΠΕ	Έκταση (στρ)	Παραγωγή (τόνοι)
Βοιωτίας	196.358	65.064
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	350.323	113604

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επιπλέον τα κηπευτικά είναι μια αρκετά μεγάλη κατηγορία πωδών φυτών, κατά το πλείστον μονοετών αλλά και πολυετών. Τα κηπευτικά κατέχουν εξέχουσα θέση αφενός γιατί διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην αγροτική οικονομία κι αφετέρου γιατί αποτελούν βασικό είδος στη διατροφή του ανθρώπου. Τα κηπευτικά καλλιεργούνται είτε υπαίθρια (π.χ. τομάτα, λάχανα κλπ), είτε σε θερμοκήπια (π.χ. τομάτα, κολοκυθάκια, αγγούρια, κλπ), είτε υπό χαμηλή κάλυψη (π.χ. μελιτζάνες, πιπεριές, καρπούζι, πεπόνι, κλπ). Η γεωγραφική κατανομή των κυριότερων καλλιεργειών στην Περιφέρεια συγκεντρώνεται στην ΠΕ Βοιωτίας με πρώτη τη παραγωγή των ξηρών κρεμμυδιών και τη βιομηχανική τομάτα. Ακόμα υπάρχει σημαντική παραγωγή ξηρών καρπών, κυρίως φιστίκια, αμύγδαλα, καρύδια κ.α.. Οι καλλιέργειες πυρηνόκαρπων είναι ιδιαίτερα περιορισμένες στην ΠΕ Βοιωτίας με το ενδιαφέρον να περιορίζεται στις καλλιέργειες: κερασιών, δαμάσκηνων, ροδάκινων και βερίκοκων. Επιπρόσθετα σημαντική είναι η παραγωγή επιτραπέζιων ελιών με την παραγωγή ελαιοποιήσιμων ελιών στην ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 53: Στοιχεία παραγωγής ελαιοκαλλιέργειας σε τόνους (έτος 2011)

ΠΕ	Επιτραπέζιες ελιές		Ελιές ελαιοποίησης		Ελαιόλαδο	
	Τόνοι	%	Τόνοι	%	Τόνοι	%
Βοιωτίας	27	0,0%	15.517	17,1%	1.685	11,0%
Σύνολα Στερεάς Ελλάδας	81.860	100,0 %	90.928	100,0 %	15.341	100,0 %

Πηγή : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επίσης η κατανομή των εκτάσεων των αμπελώνων καθώς και των αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Βοιωτίας και διαπιστώνεται αφενός ότι η κύρια παραγωγική κατεύθυνση είναι αυτή της παραγωγής οίνων έναντι των επιτραπέζιων σταφυλιών και αφετέρου ότι η ΠΕ Βοιωτίας είναι ένα από τα κύρια κέντρα αμπελοκαλλιέργειας της Περιφέρειας.

Πίνακας 54: Κατανομή εκτάσεων αμπελώνων στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011)

ΠΕ	Στρέμματα	% συμ/χη
Βοιωτίας	41.426	45,50%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	91.110	100,00%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 55: Κατανομή αμπελουργικών προϊόντων στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011)

ΠΕ	Μούστος	% συμ/χη	Επιτραπέζια Σταφύλια	% συμ/χη
Βοιωτίας	12.777	32,90%	285	18,00%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Σύνολο Ελλάδας	Στερεάς	38.783	100,00%	1.587	100,00%
---------------------------	----------------	--------	---------	-------	---------

Πηγή : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Σημαντική είναι η παραγωγή κτηνοτροφικών φυτών η οποία αποτελεί βασικό παραγωγικό συντελεστή στη διαμόρφωση του κόστους διατροφής των παραγωγικών ζώων και κατ' επέκταση στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων. Τα κτηνοτροφικά φυτά ανήκουν κατά μεγάλο ποσοστό στην οικογένεια των ψυχανθών, τα οποία καλλιεργούνται σε πολλές χώρες του κόσμου, σε μεγαλύτερες ή μικρότερες εκτάσεις. Στην ΠΕ Βοιωτίας απαντώνται όλες οι κατηγορίες κτηνοτροφικών φυτών, με κύριες καλλιέργειες τη μηδική για σανό, το βίκο για καρπό και σανό, τον αραβόσιτο, λοιπά κτηνοτροφικά ψυχανθή κ.α. Η διάρθρωση της έκτασης των κτηνοτροφικών φυτών στην ΠΕ Βοιωτίας δείχνει ότι αποτελεί το κυριότερο κέντρο καλλιέργειας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Πίνακας 56: Κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά στην ΠΕ Βοιωτίας (έτος 2011)

ΠΕ	Κτηνοτροφικά φυτά για καρπό		Σανοί, χόρτα, ριζώματα		Γρασίδια	
	Έκταση	% συμ/χη	Έκταση	% συμ/χη	Έκταση	% συμ/χη
Βοιωτίας	1.450	17,3%	114.264	41,8%	11.755	31,9%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	8.401	100,0%	273.396	100,0%	36.859	100,0%

Πηγή : : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Ζωική Παραγωγή

Η αιγοπροβατοτροφία αποτελεί παραδοσιακά έναν από τους δυναμικότερους κλάδους ζωικής παραγωγής στη Περιφέρεια , συμβάλλοντας στο συνολικό αγροτικό εισόδημα. Το αίγαιο και πρόβειο κρέας και γάλα είναι δύο βασικές κατηγορίες προϊόντων με μεγάλη οικονομική σημασία και αποτελούν τις κυριότερες πηγές του αγροτικού εισοδήματος των κατοίκων των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της Περιφέρειας. Για το έτος 2011 ο αριθμός προβάτων και αιγών σε επίπεδο Περιφέρειας εκτιμήθηκε σε 558.500 περίπου πρόβατα και 375.500 αίγες. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το μερίδιο της ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 57: Αριθμός προβάτων – αιγών στην ΠΕ Βοιωτίας

ΠΕ	Πρόβατα	Αίγες
Βοιωτίας	92.300	59.050
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	558.577	375.462

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επιπλέον η βοοτροφία αποτελεί σημαντικό κλάδο της γεωργίας καθώς παράγει δύο από τα σημαντικότερα προϊόντα της διατροφής του ανθρώπου (γάλα και κρέας), Όσον αφορά στην παραγωγή βόειου κρέατος στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, αυτή ανέρχεται κ.μ.ο. στους 1470 τόνους αντιπροσωπεύοντας το 2,5% περίπου του εγχώρια παραγόμενου βοείου κρέατος. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός εκμεταλλεύσεων και συνολικός αριθμός βοοειδών στην ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 58: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων βοοειδών και κεφαλών ζώων στην ΠΕ Βοιωτίας (2011)

ΒΟΟΕΙΔΗ		
ΠΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΟΕΙΔΩΝ
Βοιωτίας	196	7.960
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	1.130	34.733

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕ

Επίσης η χοιροτροφία παράγει το 25% της εγχώριας παραγωγής κρέατος και καλύπτει το 33% των αναγκών της συνολικής κατανάλωσης χοιρινού κρέατος στην Ελλάδα (1990-2006). Ο αριθμός εκμεταλλεύσεων και συνολικός αριθμός χοιρινών στην ΠΕ Βοιωτίας παρουσιάζεται στο πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 59: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων χοιρινών και κεφαλών ζώων (2011)

ΧΟΙΡΙΝΑ		
ΠΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΧΟΙΡΙΝΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΩΝ
Βοιωτίας	37	5.777
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	193	34.349

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Η παραγωγή αυγών στην ΠΕ Βοιωτίας είναι σημαντική μέσω της συστηματικής εκτροφής ορνίθων. Η κατηγορία διακρίνεται σε παραγωγή αυγών εκκόλαψης, από όρνιθες αναπαραγωγής και σε αυγά κατανάλωσης, από όρνιθες απλής παραγωγής. Η παραγωγή αυγών για το έτος 2011 παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα για την ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 60: Παραγωγή αυγών 2011

ΠΕ	Αβγά χωρικής πτηνοτροφίας	Αυγά συστηματικής πτηνοτροφίας		Συνολική Παραγωγή αυγών	% συμ/χη ΠΕ
		Αβγά εκκόλαψης	Αβγά κατανάλωσης		
Βοιωτίας	2.210.000	10.800.000	9.585.000	22.595.000	23,6%
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	38.426.000	24.300.000	32.905.000	95.631.000	100,0%

Πηγή : Στοιχεία Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Πίνακας 61: Συνολικός αριθμός εκμεταλλεύσεων πουλερικών και αριθμός πτηνών στην Π.Ε. Βοιωτίας (2011)

ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ			
ΠΕ	ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΩΟΤΟΚΕΣ	ΣΦΑΓΗΣ

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛ ΕΥΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΟΣ ΑΡΙΘΜΟ Σ ΠΤΗΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣ ΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΟΣ ΑΡΙΘΜΟ Σ ΠΤΗΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣ ΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΟΣ ΑΡΙΘΜΟ Σ ΠΤΗΝΩΝ
Βοιωτίας	1	42.000	12	367.026	72	2.253.700
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	4	154.000	22	489.026	145	4.638.700

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επιπλέον η μελισσοκομία αποτελεί σημαντική δραστηριότητα της ΠΕ Βοιωτίας με μεγάλη δυναμικότητα σε αριθμό μελισσοσμηνών.

Πίνακας 62: Κατανομή μελισσοκομίας στην ΠΕ Βοιωτίας

ΠΕ	Πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί	Μελισσοκόμοι	Μελισσοσμήν η (κυψέλες)	Μελισσοκόμοι > 150 Μελισσοσμήν η	Μελισσοσμήν η (κυψέλες)	Παραγωγή (μ.ό. κιλά/έτος)
Βοιωτίας	4	295	26.321	54	13.763	263.210
Σύνολο Στερεάς Ελλάδας	14	1.495	150.767	333	88.072	1.507.670

Πηγή : Στοιχεία Κέντρου Μελισσοκομίας Στερεάς Ελλάδας

Ο αλιευτικός στόλος της ΠΕ Βοιωτίας είναι σημαντικός αν και τα τελευταία χρόνια μειώνεται συνεχώς λόγω των οικονομικών ενισχύσεων που δίνονται από την Ε.Ε για την μείωση του αλιευτικού στόλου. Παρά την συνεχή αυτή μείωση ο τομέας παρουσιάζει μια σταθερότητα στην παραγωγή, γεγονός που δηλώνει ότι ο αλιευτικός στόλος της ΠΕ Βοιωτίας από έτος σε έτος αυξάνει την αλιευτική του προσπάθεια.

Πίνακας 63: Αλιευτικός Στόλος της ΠΕ Βοιωτίας

ΠΕ	Παράκτια σκάφη	Σκάφη μέσης αλιείας	ΣΥΝΟΛΟ
Βοιωτίας	112	0	112

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Ο πλέον δυναμικός, παραγωγικός και αποδοτικός κλάδος της υδατοκαλλιέργειας, αυτός της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα αναπτύχθηκε με ρυθμούς που σύντομα κατέστησαν τη Στερεά Ελλάδα ως τη μεγαλύτερη παραγωγό περιφέρεια τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Σήμερα λειτουργούν συνολικά δέκα (10) μονάδες πέστροφας στην ΠΕ Βοιωτίας.

Πίνακας 64: Στοιχεία ιχθυοκαλλιεργειών στην ΠΕ Βοιωτίας

ΠΕ	Αρ.μονάδων ψαριών	Αρ.μονάδων οστρακων	Συν. Επιφάνεια στρ ψαρ+οστ	Ετήσιο παραγ. δυναμικό
Βοιωτίας	10		115	2.950

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

5.2.1.4 Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας

Ο Νομός Φωκίδας είναι από τους πιο ορεινούς νομούς της Ελλάδας, με εναλλασσόμενο γεωμορφολογικό τοπίο, αφού περιλαμβάνει τέσσερα από τα υψηλότερα βουνά της χώρας, την Γκιώνα, τον Παρνασσό, τα Βαρδούσια και την Οίτη, με πετρώδες κατά κύριο λόγο έδαφος, ενώ ταυτόχρονα διαθέτει τη Λίμνη του Μόρνου, από την οποία υδροδοτείται η Αθήνα. Κύριος τύπος γεωργικών καλλιεργειών είναι αυτός της δένδρως καλλιέργειας με σημείο υπεροχής τον Ελαιώνα της Άμφισσας ο οποίος αποτελεί τον μεγαλύτερο σε έκταση στη χώρα. Επίσης υπάρχει περιορισμένη εκμετάλλευση ξυλείας, ρητίνης και καυσόξυλων. Τέλος σημαντική είναι η ύπαρξη ιχθυοκαλλιεργειών. Ο πρωτογενής τομέας στην ΠΕ Φωκίδας χαρακτηρίζεται από χαμηλή ανταγωνιστικότητα λόγω υψηλού κόστους παραγωγής και λόγω δυσκολιών στην διακίνηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων.

Πίνακας 65: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, 1 προϊόν ΠΟΠ (Κονσερβολιά Άμφισσας), Κτηνοτροφία, Πτηνοτροφία, Οينوποιία, Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.
Δασοκομία	Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης, Δραστηριότητες θήρας.

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

5.2.1.5 Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας

Τα κύρια χαρακτηριστικά είναι η ορεινή μορφολογία, καθώς και ο έντονα αγροτικός του χαρακτήρας καθώς το 73,5% του συνόλου της ΠΕ καλύπτεται από γεωργικές εκτάσεις. Η δασοκάλυψή του είναι πλούσια, ανέρχεται στο 22,5% και χαρακτηρίζεται από αρκετά υψηλή ετήσια προσαύξηση. Η συνολική του έκταση ανέρχεται σε 1.870 km² που κατανέμονται με βάση το υψόμετρο των κοινοτήτων και τις βασικές κατηγορίες χρήσεων γης ως εξής: Γεωργική γη 4%, βοσκότοποι 38%, δάση 46%, λοιπές εκτάσεις 7%. Το υδάτινο δυναμικό αποτελείται από πόρους επιφανειακούς (Καρπενησιώτης, Αγραφιώτης, Κρικελλοπόταμος, Αχελώος) και υπόγειους. Από τη γεωργική γη, σε σύνολο 71.300 στρμ., τα 25.600 στρμ. καλύπτονται από αρδευόμενες καλλιέργειες, τα 18.100 στρμ. από αροτριάς, τα 2.800 στρμ. από κηπευτικά-λαχανικά, τα 1.700 στρμ. από αραβόσιτο, τα 1.700 στρμ. από αραβόσιτο συγκαλλιεργούμενο κυρίως με φασόλια, τα 1.100 στρμ. από καπνό και τα 500 στρμ. από φασόλια. Από τις δένδρως καλλιέργειες, την πρώτη θέση κατέχουν η καρυδιά και η καστανιά.

Πίνακας 66: Προϊόντα φυτικής Παραγωγής ΠΕ Ευρυτανίας (τόνοι)

Προϊόν	1989	1998
Ελαιόλαδο	38	116
Καπνός	48	132
Βαμβάκι - Σίτος	626	105
Ρύζι - Εσπεριδοειδή	518	481
Ροδάκινα	50	45
Γεώμηλα	1.991	2.631
Τομάτες	340	234

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Επίσης η κτηνοτροφία έχει σημαντικό ρόλο που συμβάλλει στη διαμόρφωση του εισοδήματος. Κύρια προϊόντα είναι το αιγοπρόβειο κρέας και το γάλα, ενώ η βοοτροφία και η χοιροτροφία λόγω του κόστους παραγωγής και των εδαφοκλιματικών συνθηκών (έλλειψη παραγωγής δημητριακών καρπών) έχουν για τους κατοίκους της περιοχής πολύ μικρότερο ενδιαφέρον. Η μορφή της προβατοτροφίας είναι κυρίως η ποιμενική - μετακινούμενη και οι εκμεταλλεύσεις διαθέτουν μέχρι 30 αρμεγμένα ζώα (προβατίνες, γίδες) ανήκουν στην οικόσιτη μορφή εκτροφής, που αποτελεί κατά κύριο λόγο συμπληρωματικό κλάδο παραγωγής, σε σχέση με την ποιμενική μορφή, η οποία στις περισσότερες κοινότητες αποτελεί και το μοναδικό κλάδο παραγωγής. Τέλος σε ό,τι αφορά τις υδατοκαλλιέργειες, λειτουργούν σήμερα τέσσερις (4) μονάδες εκτροφής ψαριών γλυκών νερών (κυρίως πέστροφα) στο Αγραφιωτόρεμα, στην Αγία Τριάδα, στην Αγία Παρασκευή Δομνιανών και στο Κεφαλόβρυσο Καρπενησίου.

Πίνακας 67: Ζωικό κεφάλαιο Ν. Ευρυτανίας

Είδος Ζώου	Κεφαλές
Βοοειδή	6.000
Πρόβατα	235.000
Αίγες	135.000
Χοίροι	13.000
Πτηνά	100.000
Κυψέλες	55.000

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Πίνακας 68: Προϊόντα ζωικής Παραγωγής στο Ν. Ευρυτανίας (τόνοι)

Προϊόν	1989	1998
Κρέας	1.282	1.143
Γάλα	7.298	8.551
Τυρί μαλακό	572	1.630
Τυρί σκληρό	8	-
Αυγά (χιλ. τεμάχια)	2.643	1.964

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

Πίνακας 69: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του πρωτογενή τομέα στην ΠΕ Ευρυτανίας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Προϊόντα ΠΟΠ (Κεφαλογραβιέρα, Φέτα), Βιομηχανία τροφίμων και ποτών, Τοπικά προϊόντα και παραδοσιακά εδέσματα, Μελισσοκομία.
Δασοκομία	Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης, Δραστηριότητες θήρας.

Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια	Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων – λίμνη Κρεμαστών (εκτός των άλλων η ΠΕ Βοιωτίας διαθέτει 2 μονάδες πέστροφας).
------------------------------------	---

Πηγή: : Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης ΠΕΣΤΕ

5.2.2 Δευτερογενής Τομέας

Η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας λόγω της θέσης της στον χάρτη, του ανάγλυφου, αλλά και των δικτύων που διαθέτει, διακρίθηκε και διακρίνεται για την ευχέρεια και το χαμηλό κόστος μεταφοράς παραγωγικών συντελεστών που ευνοεί την βιομηχανική ανάπτυξη. Χαρακτηρίζεται από συγκεντρώσεις πολλών μονάδων μεταποίησης (κατά βάση στο τρίγωνο Χαλκίδα – Σχηματάρι – Οινόφυτα), που είναι αποτέλεσμα των τάσεων αποκέντρωσης της βιομηχανίας της Αττικής. Οι συγκεντρώσεις αυτές, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στην περιφέρεια είναι χωροθετημένες και ορισμένες άλλες πολύ μεγάλες μονάδες εθνικής/διεθνούς εμβέλειας, έχουν σαν συνέπεια την παρουσία ενός δυναμικού δευτερογενή τομέα που συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην απασχόληση και στην παραγωγικότητα της περιοχής. Στο υπέδαφος της περιοχής υπάρχουν σημαντικά κοιτάσματα ορυκτών πρώτων υλών, όπως βωξίτες, νικέλιο, μαγνητίτες και χρωμίτες, γεγονός που συνέβαλε στη δημιουργία δυναμικών μεταλλευτικών μονάδων εξόρυξης.

Στον τομέα της ενέργειας η περιφέρεια δεν διαθέτει θερμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, έχει, όμως, αναπτυχθεί η αξιοποίηση των ΑΠΕ και κυρίως η αιολική ενέργεια. Στην περιοχή απαντώνται σε σημαντικό βαθμό, σχεδόν, όλες οι πηγές ανανεώσιμων μορφών ενέργειας (π.χ. αιολική, ηλιακή, γεωθερμική), γεγονός που υποδηλώνει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης της εκμετάλλευσης των ΑΠΕ. Επίσης, στην περιοχή δεν υπάρχει ένα εκτεταμένο δίκτυο διανομής φυσικού αερίου.

Η περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας χαρακτηρίζεται για τη βιομηχανική της ιστορία και υπόσταση. Εντός των ορίων της λειτουργούν Βιομηχανικές Υποδομές (ΒΙ.ΠΕ) στη Βοιωτία (Θίσβη, Οινόφυτα – Σχηματάρι – Τανάγρα, Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας), στη Φθιώτιδα (Λαμίας) καθώς και τα Βιοτεχνολογικά Πάρκα (ΒΙΟ.ΠΑ Χαλκίδας, Αμφισσας, Λαμίας). Είναι πρώτη περιφέρεια στην Ελλάδα από πλευράς παραγωγικότητας στον δευτερογενή τομέα, μαζί με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Παράλληλα, κατέχει πρωτεύουσα θέση στη μεταλλουργική βιομηχανία της χώρας. Χαρακτηρίζεται σαν η Περιφέρεια των μεγάλων εταιρειών και ομίλων, αφού το 16% των εταιρειών αυτών (70 εταιρείες) λειτουργούν στο γεωγραφικό της χώρο. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται τα μεγαλύτερα ονόματα της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας όπως ο όμιλος τσιμέντων ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, ο όμιλος ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ο όμιλος ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΕΛΛΑΔΟΣ, ο όμιλος ΛΑΡΚΟ, ο όμιλος ΑΡΓΥΡΟΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ και ΒΑΡΥΤΙΝΗΣ, ο όμιλος CHIRITA, ο όμιλος TITAN, η Ελληνική Βιομηχανία Οπλών κ.λπ.

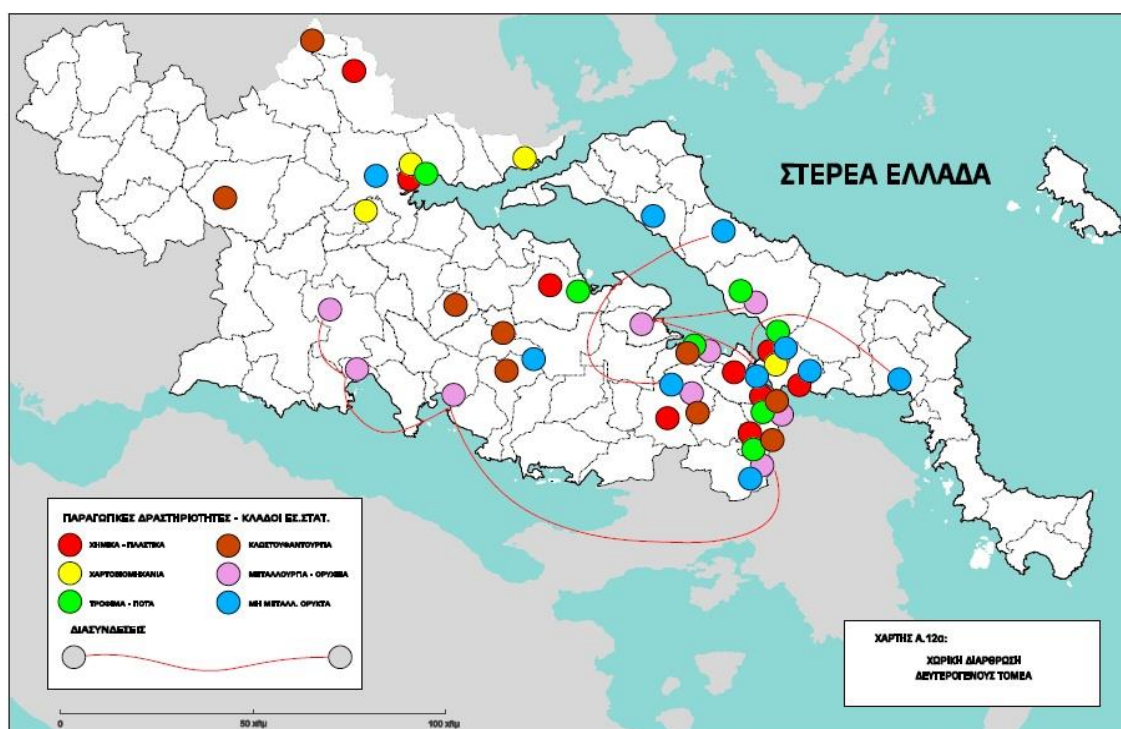
Γενικά η Περιφέρεια ακολουθεί την καθολική τάση μείωσης του μεριδίου του δευτερογενή τομέα, ο οποίος όμως ακόμη παραμένει αρκετά σημαντικός. Η συγκέντρωση του δευτερογενή τομέα με βάση το μερίδιό του στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι 37,2% υψηλότερη ακόμα και σε σύγκριση την ΕΕ27 (24,7%). Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η συμμετοχή της μεταποίησης στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της περιφέρειας ανέρχεται σε 24,3%. Ο δευτερογενής τομέας εμφανίζει μεγαλύτερη συμμετοχή στη συνολική απασχόληση στο επίπεδο της περιφέρειας απ' ότι στο σύνολο της χώρας, γεγονός που συνδέεται κυρίως με τη συγκέντρωση μεγάλων βιομηχανικών μονάδων στις Περιφερειακές Ενότητες Βοιωτίας και Εύβοιας.

Από το σύνολο των κλάδων της βιομηχανίας, οι κλάδοι της αγροτικής βιομηχανίας, των ειδών διατροφής, κατασκευής μεταλλικών και μη μεταλλικών προϊόντων και μηχανημάτων, της βιομηχανίας ξύλου και κατασκευής επίπλων αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% των βιομηχανικών καταστημάτων της Περιφέρειας. Οι επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια ανέρχονται

συνολικά σε 3.486. Οι περισσότερες μεταποιητικές επιχειρήσεις της Στερεάς Ελλάδας είναι εγκατεστημένες στις περιφερειακές ενότητες Ευβοίας, Βοιωτίας (κυρίως) και Φθιώτιδας (δευτερευόντως), ενώ οι επιχειρήσεις των περιφερειακών ενοτήτων Φωκίδας και Ευρυτανίας αντιπροσωπεύουν ποσοστά κάτω του 10%. Σε κλαδικό επίπεδο, το 29% των μεταποιητικών επιχειρήσεων της Περιφέρειας δραστηριοποιείται στον κλάδο των τροφίμων-ποτών, το 22% στην κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, το 8% στη βιομηχανία ξύλου και το 6% στην κατασκευή προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά.

Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχει ανισομερής γεωγραφική κατανομή της μεταποίησης στην περιφέρεια με τους Νομούς Εύβοιας, Βοιωτίας και Φθιώτιδας να συγκεντρώνουν σχεδόν το σύνολο των μεγάλων μεταποιητικών επιχειρήσεων, της προστιθέμενης αξίας παραγωγής, του κύκλου εργασιών και της απασχόλησης της¹⁸.

Σχήμα 35: Γεωγραφική κατανομή επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα στην ΠΣΤΕ

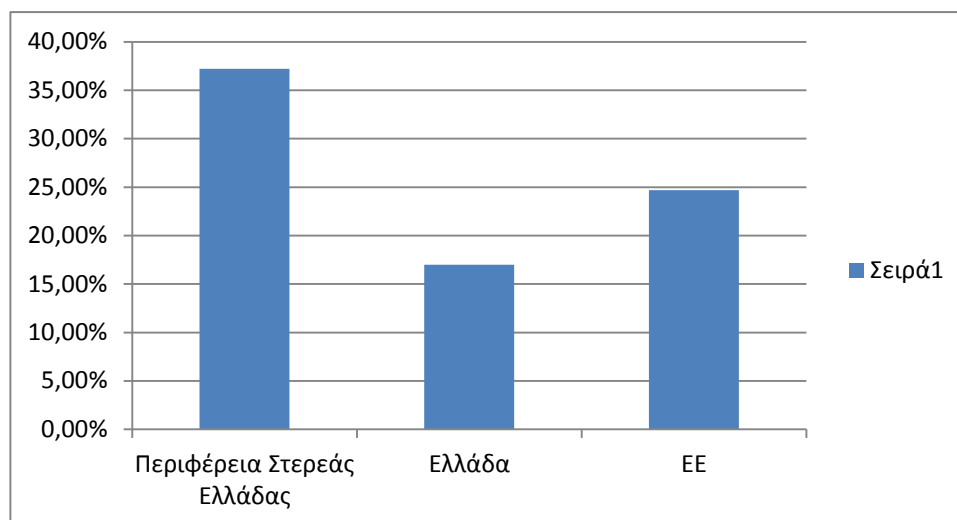

Πηγή: Σύνδεσμος Βιομηχάνων Στερεάς Ελλάδας

Πίνακας 70: Κατανομή ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

Δευτερογενής Τομέας (ΑΠΑ)	
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	37,20%
Ελλάδα	17,00%
ΕΕ	24,70%

Πηγή: EUROSTAT (2010)

Σχήμα 36: Κατανομή ΑΠΑ δευτερογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

5.2.2.1 Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας

Αν και τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα στην Περιφέρεια Ενότητα της Φθιώτιδας δεν συμβαδίζει με εκείνη του τριτογενούς, παρουσιάζει αξιολογικά δυναμικά χαρακτηριστικά και συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην οικονομική ζωή του τόπου. Στην πρωτεύουσα του νομού από το 2002 λειτουργεί οργανωμένη ΒΙ.ΠΕ, η οποία φιλοξενεί ένα σημαντικό αριθμό μονάδων που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και έχει έκταση 1.600 στρέμματα. Στη Βιομηχανική περιοχή Λαμίας είναι εγκατεστημένες 92 επιχειρήσεις με βασικότερες εκείνες του κλάδου τροφίμων και ποτών. Η Βιομηχανική Περιοχή διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό υποδομών, όπως εσωτερικό οδικό δίκτυο, δίκτυο ύδρευσης, δίκτυο αποχέτευσης όμβριων, δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων, μονάδα καθαρισμού αποβλήτων και φυσικό αέριο. Επιπλέον, ηλεκτροφωτισμό κόμβου εισόδου, ηλεκτροδότηση και τηλεφωνοδότηση. Η ΒΙ.ΠΕ. συνδέεται επίσης με λεωφορειακή γραμμή, το σιδηρόδρομο, ενώ υπάρχει και λιμενική σύνδεση.

Ο δευτερογενής τομέας έχει έντονη παρουσία όσον αφορά τη μεταποιητική δραστηριότητα και τη σύζευξή του με τον πρωτογενή τομέα, ο οποίος τροφοδοτεί τις μικρές και μεσαίες μεταποιητικές μονάδες των δυναμικών αγροτικών προϊόντων. Οι δραστηριότητες που είναι περισσότερο ανεπτυγμένες στις περιοχές της ΠΕ, είναι εκείνες οι οποίες συγκαταλέγονται στον τομέα της δεύτερης μεταποίησης, τις βιομηχανίες τροφίμων, αλλά και την εμπορία και επισκευή αυτοκινήτων. Οι κυριότερες βιοτεχνικές και βιομηχανικές μονάδες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή συνίστανται σε υφαντουργεία, μηχανουργεία και βέβαια μονάδες επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων. Φιλοξενεί ένα σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων μεταποίησης προϊόντων φυτικής παραγωγής. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία που παραθέτουν οι Διευθύνσεις Αγροτικής, Οικονομικής και Κτηνιατρικής Π.Ε., υπολογίζεται ότι στο νομό λειτουργούν πενήντα (50) ελαιολαβεία, πέντε (5) τυποποιητήρια-συσκευαστήρια ελαιόλαδου, τρεις (3) επιχειρήσεις που παρασκευάζουν βρώσιμες ελιές, πέντε (5) εκκοκκιστήρια, έξι (6) αλευρομηχανίες, τέσσερα (4) τυποποιητήρια-συσκευαστήρια ξηρών σύκων και ξηρών καρπών, δυο (2) μονάδες παραγωγής ζωοτροφών. Επίσης δεκαεφτά (17) οινοποιεία, δυο (2) βιομηχανίες επεξεργασίας βιομηχανικής ντομάτας και οκτώ (8) συσκευαστήρια οπωροκηπευτικών.

Επιπλέον, η περιοχή στεγάζει και πλήθος επιχειρήσεων μεταποίησης προϊόντων ζωικής παραγωγής. Αυτές είναι τα είκοσι δύο (22) περίπου τυροκομεία, τα τρία (3) σφαγεία, τα εννιά (9) αλλαντοποιεία, οι επτά (7) εγκαταστάσεις τεμαχισμού και αποστέωσης νωπών κρεάτων και τέλος τα τρία (3) συσκευαστήρια μελιού. Σημαντικό στοιχείο είναι ότι παρόλο τη γενική τάση του δευτερογενούς τομέα στην ΠΕ

Φθιώτιδας, όπως και στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, δεν ακολουθεί τις ίδιες αυξητικές τάσεις σε σχέση με το παρελθόν, αποτελεί ακόμη βασική πηγή εσόδων για τους κατοίκους της.

Πίνακας 71: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Μεταποίηση	Επιχειρήσεις στον τομέα του μετάλλου.

Πηγή: RIS3

5.2.2.2 Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας υψηλή είναι η παρουσία των κλάδων της εξόρυξης (μεταλλούχα μεταλλεύματα) στο κεντρικό τμήμα (Αρτάκη, Δίρφη κλπ) και λιγότερο έντονη στον κλάδο των λοιπών εξορυκτικών και λατομικών δραστηριοτήτων (Μαντούδι-Λίμνη, Αλιβέρι, Κάρυστος, Κύμη). Οι μονάδες που υπάρχουν δραστηριοποιούνται στον κλάδο της βασικής μεταλλουργίας και στον κλάδο «μη μεταλλικά ορυκτά / οικοδομικά υλικά». Πιο ειδικά εξειδικευμένα στην εξορυκτική βιομηχανία και τη μεταλλουργία αποτελούν τα δίπολα Μαντούδι – Λίμνη και Δίστομο – Αντίκυρα. Το Αλιβέρι αποτελεί το οικονομικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Οι δραστηριότητες, στις οποίες στηρίζεται η τοπική οικονομία είναι η Βιομηχανία – Βιοτεχνία.

Στην περιοχή του Αλιβερίου λειτουργεί ατμοηλεκτρική μονάδα παραγωγής ρεύματος της ΔΕΗ καθώς και η νεότερη μονάδα παραγωγής της τσιμεντοβιομηχανίας ΑΓΕΤ-Ηρακλής. Παράλληλα, αλλά και σε κάποιες περιπτώσεις και επικουρικά προς τις παραπάνω βιομηχανίες, στην περιοχή δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός βιοτεχνιών και μικρότερης κλίμακας βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Επιπλέον η επιτροπή περιβάλλοντος της περιφέρειας και η διεύθυνση χωροταξίας του υπουργείου Περιβάλλοντος έχουν γνωμοδοτήσει θετικά για τη δημιουργία βιομηχανικής περιοχής για μονάδες υψηλής όχλησης κοντά στο Μαντούδι Στη Νότια Εύβοια λειτουργούν τριάντα τέσσερις (34) Αιολικοί Σταθμοί (347 εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες). Επίσης έχει γίνει σύνδεση με τη νέα γραμμή υψηλής τάσης Πολυπόταμος - Πλατανιστός 400 MW., με πέντε (5) νέους υποσταθμούς. Στην περιοχή Καβοντόρου και Natura της Όχης προγραμματίζονται: 74 α/γ με άδεια παραγωγής στον Σταυρό και Πλακωτά, 61 α/γ με άδεια παραγωγής, 24χμ νέων δρόμων και ξεχωριστή γραμμή υψηλής τάσης, 11 αιολικοί σταθμοί. Σύμφωνα με στοιχεία της ΡΑΕ συνολικά στην Ν. Εύβοια οι αιτήσεις νέων αιολικών σταθμών αλληλοκαλύπτονται κατά 50%.

Τέλος η μεταποίηση συγκεντρώνεται στην ζώνη της Χαλκίδας, και περισσότερο στο ηπειρωτικό τμήμα της. Μεγάλες επιχειρήσεις στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας είναι τα Τσιμέντα Χαλκίδας, η Shelman SA,. ΕΒΙΟΠ - ΤΕΜΠΟ (θυγατρική της SIEMENS), ΝΕΟΣΕΤ, Νεοχημική κ.ά.

Πίνακας 72: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Μεταποίηση	Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου, Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (πχ βιομηχανία δερμάτων, κλωστοϋφαντουργία), Ορυκτά προϊόντα: μάρμαρα & σχιστόπλακες, βιομηχανικά ορυκτά (άργιλος, αργιλικός σχιστόλιθος), μεταλλεύματα (νικέλιο), αδρανή υλικά (ασβεστόλιθος).

Πηγή: RIS3

5.2.2.3 Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας

Η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας, παρουσιάζει μια σημαντική εξάρτηση από τον δευτερογενή τομέα παραγωγής καθώς ένα σημαντικό ποσοστό της απασχόλησης του νομού εντοπίζεται σε επιχειρήσεις μεταποιητικού χαρακτήρα. Θεωρείται από τις πρώτες ΠΕ της χώρας από πλευράς παραγωγικότητας, εξαιτίας της ισχυρής παρουσίας εκσυγχρονισμένης βιομηχανικής δραστηριότητας. Το σύνολο του νομού Βοιωτίας προσδιορίζεται σαν περιοχή επέκτασης βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Λόγω της ευνοϊκής γεωγραφικά θέσης της Βοιωτίας, ο νομός έχει προσελκύσει περισσότερες από 3.000 μικρές και μεγάλες βιομηχανίες κυρίως στις περιοχές του Σχηματαρίου και των Οиноφύτων οι οποίες έχουν μετατραπεί σε εύρωστα περιφερειακά βιομηχανικά κέντρα.

Πιο ειδικά, η περιοχή Οινόφυτων-Σχηματαρίου-Τανάγρας στη Βοιωτία συνιστά τη μεγαλύτερη βιομηχανική συγκέντρωση στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Έχει αναπτυχθεί σε μια έκταση 15.000 στρεμμάτων δίπλα στα σύνορα του νομού με την Αττική κατά μήκος του οδικού άξονα ΠΑΘΕ/Ε-75 και της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας-Θεσσαλονίκης-Ειδομένης, που αποτελούν τμήματα του Διεθνούς Ευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών. Πρόκειται για μια “άτυπη” βιομηχανική περιοχή που αποτελεί δορυφορική ανάπτυξη του βιομηχανικού συγκροτήματος της Αθήνας. Η δημιουργία της οφείλεται στο Προεδρικό Διάταγμα 84/1984 το οποίο απαγόρευε την ίδρυση νέων αλλά και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιομηχανιών στην Αττική και έδινε κίνητρα σε όσες χωροθετούνταν σε απόσταση μεγαλύτερη από 60 χλμ. από την Αθήνα. Η βιομηχανική συγκέντρωση των Οινόφυτων βρίσκεται ακριβώς στο όριο που έθεταν οι τότε αναπτυξιακοί νόμοι όπως και οι αντίστοιχες συγκεντρώσεις προς την Κόρινθο και στις γειτονικές περιοχές της Θεσσαλονίκης. Τα επενδυτικά σχέδια των περισσότερων μονάδων που είναι εγκατεστημένες στα Οινόφυτα έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια αναπτυξιακών νόμων, παρά τα σημαντικά χωροθετικά πλεονεκτήματα που εξασφαλίζει η περιοχή.

Οι επιχειρήσεις απολαμβάνουν τα πλεονεκτήματα των ισχυρών εξωτερικών οικονομιών αστικοποίησης από τη γεινίαση με το μεγάλο αστικό κέντρο της πρωτεύουσας, χωρίς να επιβαρύνονται από τις αρνητικές εξωτερικές οικονομίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που έχουν χωροθετηθεί εντός του αστικού κέντρου. Στα μέσα της δεκαετίας 1980 η βιομηχανική συγκέντρωση των Οινόφυτων γνώρισε τη μεγαλύτερη ανάπτυξη με περισσότερα από 300 εργοστάσια και 60.000 εργαζόμενους/ες. Πρόσφατα στοιχεία εκτιμούν ότι στην περιοχή είναι χωροθετημένες λιγότερες από 200 μεταποιητικές μονάδες. Οι περισσότερες από αυτές είναι μικρές μονάδες που δραστηριοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα κλαδικών ειδικοτήσεων. Ξεχωρίζει ένας μικρός αριθμός μεγάλων μονάδων για τα ελληνικά δεδομένα που κατέχουν ηγετική θέση στον κλάδο τους και αποτελούν πολύ σημαντικούς εργοδότες.

Οι μεγάλες μονάδες δραστηριοποιούνται κυρίως στους κλάδους της μεταλλουργίας, των μεταλλικών κατασκευών και της χημικής βιομηχανίας. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αποτελούν οι χημικές βιομηχανίες ΙCΙ και BERLING, οι μεταλλουργικές βιομηχανίες ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ΜΑΪΛΗΣ καθώς και το εργοστάσιο της Ε.Α.Β. Αρκετά αναπτυγμένη επίσης είναι και η εξορυκτική βιομηχανία, κυρίως στο Στείρι, στο Δίστομο Παρνασσού (βωξίτης) και στο Πτώο (σιδηρομεταλλεύματα). Στη περιοχή της Βοιωτίας υπάρχουν εγκατεστημένες ισχυρές και ταχέως αναπτυσσόμενες βιομηχανίες όπως είναι η Λάρκο Μεταλλευτική και Μεταλλουργική, ο όμιλος ΤΙΤΑΝ, το Αλουμίνιο της Ελλάδος, όπου ανακατασκευάζονται 250.000 τόνοι αλουμινίου σε ετήσια βάση το οποίο αντιστοιχεί σε 1,7 του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Η συμβολή τους στην τοπική απασχόληση δεν είναι μικρή. Ένας σημαντικός αριθμός ντόπιων και οικονομικών μεταναστών που έχει εγκατασταθεί μόνιμα στους γειτονικούς οικισμούς εργάζονται στις βιομηχανίες της περιοχής. Στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα χρόνων οι γειτονικοί οικισμοί έχουν πολλαπλασιάσει τον πληθυσμό τους. Επιπλέον εκτιμάται ότι περίπου 10.000 εργαζόμενοι/ες μετακινούνται σε ημερήσια βάση, συχνά με λεωφορεία των επιχειρήσεων, από την ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας προκειμένου να εργαστούν στα Οινόφυτα. Είναι

προφανές ότι οι εργαζόμενοι/ες αυτοί εκτελούν τις πιο εξειδικευμένες εργασίες και απολαμβάνουν τις καλύτερες αμοιβές.

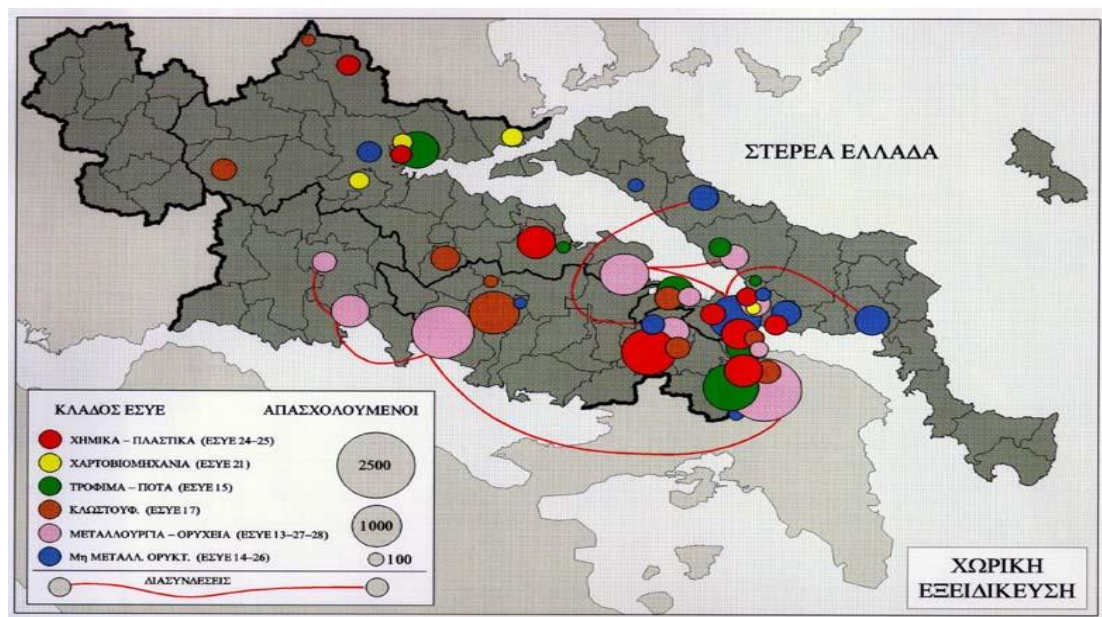
Ωστόσο οι επιχειρήσεις αυτές, κατά κανόνα, δεν ανέπτυξαν ισχυρές διασυνδέσεις με την περιοχή εγκατάστασης τους και η συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη είναι περιορισμένη. Συνήθως ανήκουν σε επιχειρηματίες που κατοικούν εκτός της περιοχής, έχουν την έδρα τους στην Αθήνα και προμηθεύονται πρώτες ύλες, ενδιάμεσες εισροές και υπηρεσίες εκτός της περιοχής. Δηλαδή, τα εισοδήματα που δημιουργούνται από τη δραστηριότητα των μονάδων είτε ως επιχειρηματικά κέρδη είτε ως αμοιβές της εργασίας και των άλλων παραγωγικών συντελεστών διαρρέουν εκτός της περιοχής, με κύρια κατεύθυνση την Αττική. Η αύξηση λοιπόν του ΑΕΠ του νομού Βοιωτίας είναι σε μεγάλο βαθμό πλασματική.

Η άτυπη και άναρχη βιομηχανική ανάπτυξη στα Οινόφυτα είχε ως αποτέλεσμα οι μονάδες να μην έχουν πρόσβαση σε απαραίτητες τεχνικές υποδομές όπως βασικά δίκτυα οδοποιίας και υδροδότησης, κεντρικές υπηρεσίες εξυπηρέτησης και, κυρίως, εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων και λυμάτων. Οι ελλείψεις αυτές, σε συνδυασμό με τους πλημμελείς ελέγχους σε επίπεδο επιχείρησης, έχουν οδηγήσει στη σοβαρή περιβαλλοντική υποβάθμιση της ευρύτερης περιοχής. Το σοβαρότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα προκαλείται από την ανεξέλεγκτη λειτουργία εξήντα (60) περίπου εργοστασίων της περιοχής που δεν διαθέτουν ή δεν θέτουν σε λειτουργία τον απαραίτητο εξοπλισμό επεξεργασίας αποβλήτων και λυμάτων με καταστροφικές συνέπειες για το περιβάλλον. Οι μονάδες αυτές, που δραστηριοποιούνται κυρίως στην επεξεργασία μετάλλων, διοχετεύουν ακατέργαστα υγρά απόβλητα στον ποταμό Ασωπό με αποτέλεσμα την αύξηση των συγκεντρώσεων εξασθενημένου χρωμίου στα νερά του ποταμού και την επιμόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα της ευρύτερης περιοχής.

Στο πλαίσιο του Εθνικού Χωροταξικού για την Βιομηχανία έχει προγραμματιστεί η ποιοτική αναδιάρθρωση της περιοχής και η δημιουργία Β.Ε.ΠΕ. (Βιομηχανική και Επιχειρηματική Περιοχή) εθνικής εμβέλειας σε περιοχή έκτασης 2.000 στρεμ. στη ζώνη Οινοφύτων–Σχηματαρίου–Τανάγρας, στην οποία θα εγκατασταθούν και αποθηκευτικοί χώροι και κέντρα διανομής του τριτογενή τομέα. Στα πλαίσια της ΒΕΠΕ πρόκειται να κατασκευαστούν τα απαραίτητα έργα για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος (οργανωμένος χώρος υποδοχής επιχειρήσεων, εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων, κ.α.). Ωστόσο οι εργασίες υλοποίησης των έργων είναι εξαιρετικά αργές και τα προβλήματα επιτείνονται και μέχρι σήμερα επίσης δεν υπάρχει κάποια σημαντική ενέργεια.

Τέλος, στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας δημιούργησε υψηλό ενδιαφέρον για εγκατάσταση μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στην ΠΕ Βοιωτίας. Η προνομιακή θέση της Βοιωτίας ως προς τα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου και η εγγύτητα στους μεγάλους καταναλωτές της βιομηχανικής περιοχής Οινοφύτων-Σχηματαρίου και του λεκανοπεδίου Αττικής την κάνουν ιδιαίτερα ελκυστική για τέτοιες επενδύσεις. Συγκεκριμένα, σχεδιάζονται για το Νομό Βοιωτίας:

Σχήμα 37: Χωρική εξειδίκευση επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα

Πηγή: Σύνδεσμος Βιομηχάνων Στερεάς Ελλάδας

Πίνακας 73: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Βοιωτίας

Τομείς	Οικονομικές Δραστηριότητες
Μεταποίηση	Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου, Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (εκκοκκιστήρια βαμβακιού, υφαντουργία, μονάδες, παραγωγής οικοδομικών υλικών).

Πηγή: RIS3

5.2.2.4 Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας

Η Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας παρουσιάζει συρρίκνωση των μεταποιητικών επιχειρήσεων της περιοχής ενώ ο κλάδος που αναπτύσσεται είναι η αλιεία και πιο συγκεκριμένα οι ιχθυοκαλλιέργειες. Ο μοναδικός κλάδος της ιδιωτικής οικονομίας που ευημερεί είναι η εξόρυξη του βωξίτη, παρόλο που οι απασχολούμενοι έχουν μειωθεί δραστικά τα τελευταία χρόνια. Υπολογίζεται ότι οι εργαζόμενοι στον συγκεκριμένο τομέα έχουν μειωθεί κατά 75% σε σχέση με πριν τριάντα χρόνια, κυρίως λόγω της τεχνολογικής προόδου. Επίσης καίριο θέμα είναι του πεπερασμένου των πόρων για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Η Φωκίδα είναι μια περιοχή από τις πλέον ευνοημένες από πλευράς ύπαρξης σημαντικών κοιτασμάτων Ορυκτών Πρώτων Υλών της χώρας. Στο υπέδαφός της υπάρχουν στρατηγικής σημασίας, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, μέταλλα, κοινά μεταλλεύματα, βιομηχανικά ορυκτά, και μάρμαρα. Συγκριτικό πλεονέκτημα αποτελεί η αξιοποίηση των σημαντικότερων απ' αυτές, με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να παίζει πρωτεύοντα ρόλο στην Ελληνική Μεταλλευτική Βιομηχανία. Μεγάλα κοιτάσματα Βωξιτών εντοπίζονται κύρια στα βουνά Παρνασσός, Γκιώνα. Διοικητικά τα αποθέματα εντοπίζονται στο Νομό Φωκίδας (Γκιώνα) κατά 70%.

Πίνακας 74: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του δευτερογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας

Τομείς	Οικονομικές Δραστηριότητες
Μεταποίηση	Επιχειρήσεις στον τομέα του μετάλλου.

Πηγή: RIS3

5.2.2.5 Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας

Η διάρθρωση του μεταποιητικού τομέα στην Ευρυτανία ουσιαστικά αποτελείται από πολύ μικρές μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι οποίες σχετίζονται με την αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής που διαθέτει η ΠΕ. Οι κυριότερες μονάδες δραστηριοποιούνται στον κλάδο επεξεργασίας ξύλου (πριστήρια, ξυλουργεία), παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων (τυροκομεία), μεταλλικών κατασκευών (σιδηρουργεία, μεταλλικά κουφώματα, μηχανουργεία), δομικών υλικών (επεξεργασία μαρμάρου, αδρανών υλικών, πέτρας), παραγωγής και τυποποίησης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων (γλυκά, ζυμαρικά, μέλι, τσίπουρο, αλλαντικά και μια μονάδα εμφιάλωσης νερού). Στον τομέα των μεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων δραστηριοποιείται μόνο μία μονάδα κλωστοϋφαντουργίας. Η γενικότερη τάση που επικράτησε σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο επηρέασε σημαντικά την ΠΕ, αφού δύο βιομηχανικές μονάδες (Πειραιϊκή-Πατραϊκή, ΔΑΒΙΕ) διέκοψαν τη λειτουργία τους και η εναπομείνασα συρρικνώθηκε σημαντικά.

Εξαιτίας αυτής της κατάστασης διογκώθηκε η ανεργία, που σε συνδυασμό με τη μη ύπαρξη εναλλακτικών μορφών απασχόλησης και την κρίση στον πρωτογενή τομέα (κυρίως στην κτηνοτροφία), οδήγησε σημαντικό μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην εσωτερική μετανάστευση προς τα πλησιέστερα αστικά κέντρα. Οι υπάρχουσες μεταποιητικές μονάδες καλύπτουν κυρίως την τοπική αγορά, άλλες δε δρουν υποστηρικτικά στις μονάδες του τριτογενούς τομέα (τουρισμός). Οι περισσότερες εξ αυτών στηρίζονταν στις παραδοσιακές μεθόδους παραγωγής, κατέχοντας εξοπλισμό χαμηλού τεχνολογικού επιπέδου¹⁶.

5.2.3 Τριτογενής Τομέας

Ο τριτογενής τομέας είναι ιδιαίτερα σημαντικός τόσο στο επίπεδο της παραγωγής περιφερειακού εισοδήματος, όσο και σε επίπεδο αριθμού επιχειρήσεων και απασχολούμενων σε αυτές. Αυτό διαφαίνεται από το ποσοστό των επιχειρήσεων που ανήκουν στο τριτογενή τομέα (80%) καθώς και στον υψηλό αριθμό απασχολούμενων στο συγκεκριμένο τομέα (67%). Κυρίαρχος κλάδος είναι του λιανικού εμπορίου με ποσοστό 27,4% έναντι του χονδρικού εμπορίου, με ποσοστό 8,1%. Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις εμπορικών καταστημάτων βρίσκονται στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενότητων, Λαμία, Χαλκίδα, Λιβαδειά και Θήβα. Ακολουθεί ο κλάδος των οικοδομών, ποσοστό 18,5% και ο κλάδος του τουρισμού με ποσοστό 16,4%, ο οποίος συγκεντρώνεται κυρίως στις Περιφερειακές Ενότητες Εύβοιας και Φθιώτιδας. Ειδικότερα όσον αφορά στον κλάδο του τουρισμού, η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικότερους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, με ιδιαίτερη συγκέντρωση στις λιγότερες αναπτυγμένες ΠΕ της Ευρυτανίας και της Φωκίδας, που δεν αξιοποιούνται επαρκώς, παρότι αποτελούν ουσιαστικά τη μοναδική αναπτυξιακή επιλογή τους.

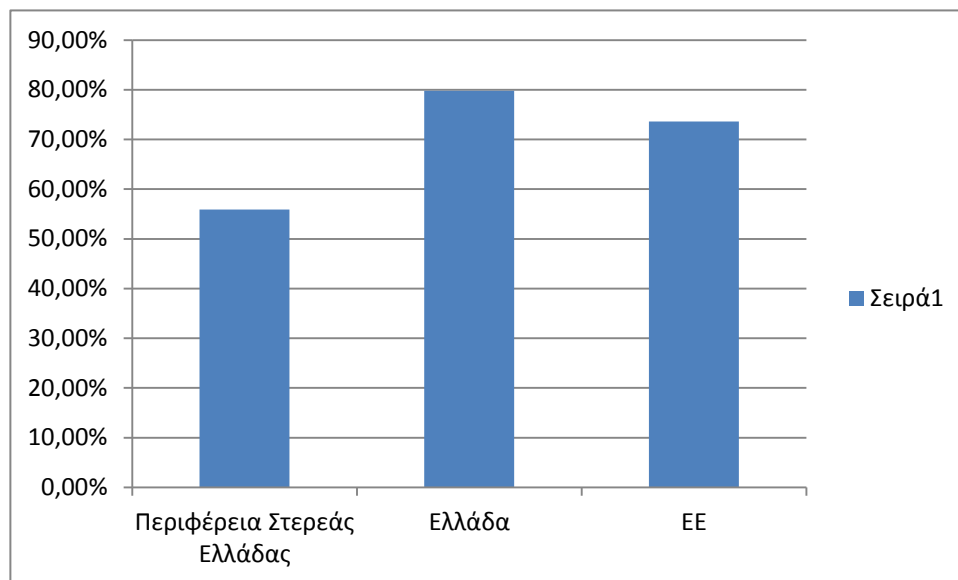
Επιπλέον η ΠΣΤΕ περιλαμβάνει ιδιαίτερα σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα που αποτελείται από ιστορικούς χώρους και μνημεία (Δελφοί, Θερμοπύλες, Θήβα, Ερέτρια, Ορχομενός, κάστρα Άμφισσας και Λαμίας, φρούριο Χαλκίδος κ.α.), λαογραφικό πλούτο, πολιτιστικές υποδομές (μουσεία, πινακοθήκες), καθώς και ήθη, έθιμα και διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Επίσης, η περιοχή διαθέτει πλούσιους και ποικίλους φυσικούς πόρους (π.χ. βουνά, λίμνες, ποτάμια, θάλασσα).

Διαχρονικά η προστιθέμενη αξία των υπηρεσιών του τριτογενή τομέα στην περιφέρεια ακολουθεί τη γενικότερη τάση μείωσης που επικρατεί την τελευταία τετραετία ολόκληρη τη χώρα. Κατά την τριετία 2008-2010 η μείωση του τριτογενούς τομέα στη Στερεά Ελλάδα κινήθηκε υψηλότερα από όλες τις περιφέρειες και σε αντίθεση με την τάση της χώρας στην οποία παρατηρείται αύξηση. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει το συγκριτικά χαμηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας του τριτογενούς τομέα της Περιφέρειας¹⁰.

Πίνακας 75: Κατανομή ΑΠΑ τριτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

Τριτογενής Τομέας (ΑΠΑ)	
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	55,90%
Ελλάδα	79,80%
ΕΕ	73,60%

Πηγή: EUROSTAT (2010)

Σχήμα 38: Κατανομή ΑΠΑ πρωτογενούς τομέα ΠΣΤΕ, σύνολο χώρας και ΕΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

Τέλος η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει πολύ χαμηλό επίπεδο δαπανών σε έρευνα και ανάπτυξη τόσο σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας όσο και με αυτόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλυτικότερα, η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας κατατάσσεται όγδοη μεταξύ των δεκατριών (13) διοικητικών περιφερειών της χώρας σε όρους δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του Α.Ε.Π. Το 76,3% της ερευνητικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διεξάγεται στις επιχειρήσεις, το 5,6% στις πανεπιστημιακές δομές της και το 18,1% στο δημόσιο τομέας της.

5.2.3.1 Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας

Τα τελευταία χρόνια, στην Περιφερειακή Ενότητα της Φθιώτιδας παρατηρείται μία σταθερή και έντονη διόγκωση του τριτογενούς τομέα, μέσα από μία τάση τριτογενοποίησης των παραγωγικών διαδικασιών. Ο εν λόγω τομέας παρουσιάζεται ιδιαίτερα ανεπτυγμένος, καθώς οι κλάδοι του χονδρικού και λιανικού εμπορίου (μεγάλος αριθμός καταστημάτων χονδρικού και λιανικού εμπορίου στη Λαμία), της δημόσιας διοίκησης αλλά και της εκπαίδευσης συγκεντρώνουν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό απασχόλησης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αφορούν τον τριτογενή τομέα συνίστανται στην στέγαση του Τ.Ε.Ι. αλλά και αρκετών Ι.Ε.Κ. στην πρωτεύουσα του νομού. Κάθε χρόνο επίσης, στην περιοχή διεξάγονται αθλητικές οργανώσεις, όπως επίσης και η Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας, η οποία έχει καθιερωθεί σαν τόπος συνάντησης παραγωγών γεωργικών & άλλων προϊόντων βιοτεχνών, εμπόρων & βιομηχάνων, συγκεντρώνοντας το ενδιαφέρον όλου του παραγωγικού κόσμου, ως μοχλός ανάπτυξης ολόκληρης της παραγωγικής διαδικασίας και προώθησης των προϊόντων.

Αναφορικά επίσης με τον τουριστικό κλάδο, στην πόλη της Λαμίας λειτουργούν αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες (υπολογίζονται πάνω από 15). Επιπλέον, αρκετές περιοχές του νομού (π.χ. η Αταλάντη) λόγω του φυσικού τους κάλους αλλά και των σημαντικών ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων, προσελκύουν πλήθος επισκεπτών κάθε χρόνο, στηρίζοντας έτσι οικονομικά τον τόπο και οδηγώντας ταυτόχρονα στην περαιτέρω ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα. Έτσι, τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί ένας μεγάλος αριθμός ενοικιαζόμενων δωματίων αλλά και επιχειρήσεων εστίασης και διασκέδασης, με σκοπό να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των εισερχομένων πληθυσμών. Ο τριτογενής τομέας στην Περιφερειακή Ενότητα της Φθιώτιδας παρουσιάζει έντονο δυναμισμό, επομένως κρίνεται σκόπιμο να προωθηθούν δραστηριότητες προς αυτή την κατεύθυνση, με σκοπό τη μεγαλύτερη απορρόφηση εργατικού δυναμικού και την οικονομική ενδυνάμωση του τόπου.

Πίνακας 76: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Φθιώτιδας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Αγροκτήματα και παραδοσιακοί ξενώνες, Αρχαιολογικός, ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: Αρχαιολογικοί χώροι (πχ Θερμοπύλες, Αρχαία Τραχίνια, ακρόπολη αρχαίας Προέρνας κλπ), μουσεία (Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας, Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας κλπ), κάστρα (πχ Κάστρο Λαμίας, Βυζαντινό Κάστρο Υπάτης, Κάστρο Αχινού), παραδοσιακοί οικισμοί (πχ Παραδοσιακός Οικισμός Αμφίκλειας, Χορευταριά), Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι Παναγίας Αγάθωνος, Ιερά Μονή Δαμάστας, Μοναστήρι Παναγίας Προυσιώτισσας Βαρδάτες κλπ, Ιαματικός τουρισμός: Πληθώρα ιαματικών πηγών (Καμένα Βούρλα, Λουτρά Θερμοπύλων, Λουτρά Υπάτης, Εκκάρα κλπ) , Οικολογικός και περιβαλλοντικός τουρισμός: Εθνικός Δρυμός Οίτης, φαράγγι Ασωπού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού-Δάσους Τιθορέας, όρος Καλλίδρομο, φαράγγι Βαρσάμωας Αμφίκλειας, Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο «Φτερόλακα».

Πηγή: RIS3

5.2.3.2 Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας

Στον τριτογενή τομέα η Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας καλύπτει μεγαλύτερο φάσμα τουριστικού προϊόντος σε σχέση με τους άλλους νομούς της Περιφέρειας. Στις ανεπτυγμένες μορφές τουρισμού συγκαταλέγονται ο παράκτιος και περιηγητικός τουρισμός. Η περιοχή συνδυάζει προϊόντα και υπηρεσίες κυρίως θερινών διακοπών (σε παράκτιες ζώνες) αλλά και διαχρονικής χρήσης ως προς δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής (ιστιοπλοΐας / yachting) και κυρίως περιήγησης φυσικών περιοχών του παράκτιου χώρου. Επίσης πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζει ο ιαματικός τουρισμός. Τα λουτρά Αιδηψού αποτελούν το βασικό πόλο έλξης ιαματικού τουρισμού της Περιφέρειας και της χώρας, και ο οικισμός και η ευρύτερη περιοχή του προσφέρουν σημαντικές ανωδομές, υποδομές και υπηρεσίες.

Ως προς τον πολιτιστικό τουρισμό της ΠΕ υπάρχει ένα ευρύ φάσμα πόρων όπως οι αρχαιολογικοί χώροι. Ειδικά στο νομό ο πολιτιστικός τουρισμός συναρτάται άμεσα με ορισμένους οικισμούς (Χαλκίδα, Ερέτρια, Αιδηψός, Κάρυστος, Κύμη, Χώρα Σκύρου) που αποτελούν πόλους έλξης για επισκέψεις (μνημείων, μουσείων) και κέντρα για επισκέψεις / πολιτιστικές διαδρομές στην ευρύτερη περιοχή τους. Επιπρόσθετα σημαντικό θρησκευτικό μνημείο της Εύβοιας, που προσελκύει πλήθος επισκεπτών είναι ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος. Τέλος ο οικοτουρισμός περιλαμβάνεται το δίκτυο των υγροτόπων, τα δίκτυα ορεινών όγκων / βουνών (περιοχές Δίρφυος, Όχης και Κανδυλίου) και ορισμένες παράκτιες ζώνες που χρήζουν ειδικής προστασίας λόγω φυσικής έλξης (παραλίες Χιλιαδούς / Γλυφάδας, όρμου Τσίλαρου / Θάψων / ακρωτηρίου Καλάμι).

Πίνακας 77: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Τουρισμός	Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί και αγροτικά σπίτια (Ιστιαία, Κύμη κλπ) και μεγάλα αγροκτήματα-φάρμες, Αρχαιολογικός/ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: αρχαιολογικοί χώροι (Ερέτρια κλπ), βυζαντινά/μεσαιωνικά μνημεία, νεοκλασικά μνημεία, Θρησκευτικός τουρισμός: Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος κλπ, Ιαματικός τουρισμός: Λουτρά Αιδηψού, Γιάλτρα Ιστιαίας, Αμάρυνθος Βάθειας, καθώς και λασπόλουτρα (Βασιλικό) και πηγές ποσιθεραπείας Χωνευτικό και κήποι Κύμης), Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Κανατάδικα Ιστιαίας, λίμνη Δύστου, παράκτιο έλος Ψαχνών), ορεινοί όγκοι-βουνά (Δίρφυς, Όχη, Κανδήλι κλπ), παράκτιες ζώνες (πχ παραλίες Χιλιαδούς-Γλυφάδας, ακρωτήρι Καλάμι), Παράκτιος/θερινός και περιηγητικός τουρισμός: Φυσικό κάλλος (παραθαλάσσιες περιοχές, δάση κλπ).

Πηγή: RIS3

5.2.3.3 Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας

Ο τριτογενής τομέας στην Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας έχει άμεση σχέση με το τουρισμό. Συνυπάρχουν στην περιοχή τουριστικοί προορισμοί που σχετίζονται κυρίως με τον αρχαιολογικό – ιστορικό και θρησκευτικό τουρισμό λόγω των μνημείων και των μοναστηριών. Ιδιαίτερη, επίσης σημασία έχει και ο ορεινός και χιονοδρομικός τουρισμός λόγω της περιοχής της Αράχοβας και του χιονοδρομικού κέντρου του Παρνασσού τα οποία προσελκύουν μεγάλο αριθμό τουριστών κάθε χρόνο.

Ο Αρχαιολογικός/ιστορικός και θρησκευτικός τουρισμός αποτελούν δυο μορφές τουρισμού που προσελκύουν τουρίστες που επισκέπτονται μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες και συμμετέχουν σε διάφορες εκδηλώσεις. Βασικοί προορισμοί αποτελούν ορισμένοι οικισμοί ή κέντρα όπως η Θήβα (Αρχαιολογικό Μουσείο, Μυκηναϊκό Ανάκτορο, Κάδμειον, Ναός Ισμηνίου Απόλλωνος, Ιερό Καβείρων / κοντά στη Θήβα), Ορχομενός (Μυκηναϊκό Ανάκτορο), η Χαιρώνεια (Αρχαιολογικό Μουσείο, Αρχαίο Θέατρο, Ακρόπολη,) η Λιβαδειά (Μεσαιωνικό Φρούριο), η κοιλάδα των Μουσών, οι Πλαταιές, Θεσπιές.

Ο Θρησκευτικός τουρισμός επικεντρώνεται κυρίως σε περιοχές του όρους Ελικώνα, που διακρίνεται για τα πολλά μοναστήρια και τις ιερές μονές (κυρίως η Μονή Οσίου Λουκά με το μουσείο) αλλά και σε άλλους χώρους όπως στον Ορχομενό (Μ. Παναγίας Σκριπούς), στο Ύψατο / Σαγμάτειο όρος (Μ. Σαγματά), στα Βάγια (Μ. Τιμίου Σταυρού) και στη Δαύλεια (Μ/ Αγ. Ιερουσαλήμ). Άλλες μονές που μπορούν να αναφερθούν είναι η Ιερά Μονή Όσιου Σεραφείμ, η Μονή Ταξιάρχων, η Παναγία Μακαριώτισσα κ.α.

Επιπρόσθετα η Αράχοβα, που βρίσκεται στη ράχη του Παρνασσού, αποτελεί βασικό κέντρο για την προσπέλαση στο Χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού προσελκύοντας τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, κυρίως τον χειμώνα, σε σχέση με τους γειτονικούς νομούς της Φωκίδας και της Φθιώτιδας. Επίσης, κέντρο περιηγητικού τουρισμού μπορεί να αποτελέσει η πρωτεύουσα του νομού, Λιβαδειά, για προσπέλαση στον Ελικώνα αλλά και για διάφορες πεζοπορικές διαδρομές στην ευρύτερη περιοχή της πόλης όπου εντοπίζονται: α) ο ποταμός της Κρύας (με τοξωτά φαράγγια, νερόμυλους, κλπ.), β) αναρριχητικό πάρκο (με 15 περιηγητικές διαδρομές), γ) φαράγγι με θέατρο (χωρητικότητας 1000 ατόμων), δ) Κάστρο με εκθεσιακό χώρο και βυζαντινή εκκλησία στο λόφο του Προφήτη Ηλία.

Ειδικότερα επισημαίνεται ο Εθνικός Δρυμός Παρνασσού με ενδιαφέρουσα χλωρίδα και πανίδα. Βρίσκεται στον ορεινό όγκο του Παρνασσού, στα όρια των νομών Φωκίδας και Βοιωτίας και εν μέρει και Φθιώτιδας. Με πρόσβαση, κυρίως από Αράχοβα, αλλά και από άλλους οικισμούς όπως Τιθορέα, Αμφίκλεια, η περιοχή Παρνασσού προσελκύει σημαντικό αριθμό επισκεπτών για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής: σκι (χιονοδρομικά κέντρα στις θέσεις Γερντόβραχο και

Κελάρια), αναρριχητικές και πεζοπορικές διαδρομές (καταφύγιο ορειβατικών συνδέσμων στη θέση Σαραντάρι), παρατήρηση άγριας πανίδας και χλωρίδας, επίσκεψη Σπηλαίων (Κωρύκειο Άντρο) καθώς και ο ορεινός όγκος του Ελικώνα κλπ.

Επίσης ο αγροτουρισμός σαν δραστηριότητα που αναπτύσσεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα (και εν μέρει στο δευτερογενή) με μικρές τουριστικές μονάδες κυρίως οικογενειακής και συνεταιριστικής μορφής, έχει τη δυνατότητα ανάπτυξης στο νομό λόγω της σημαντικής ανάπτυξης κυρίως της γεωργίας (γεωργική γη καλύπτει 37,7% της συνολικής έκτασης). Χωρικά, η ανάπτυξη προσανατολίζεται κυρίως στο δυναμικό αγροτικό κέντρο Ορχομενός και στα γύρω χωριά (στην κοιλάδα / λεκανοπέδιο Κωπαΐδας) αλλά και στα Βάγια (Θηβαϊκό κάμπο), στην Τανάγρα (Πεδιάδα Τανάγρας) και επίσης στην Αράχοβα (ύπαρξη γυναικείου Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού με καταλύματα) και στον Ελικώνα – Ζερίκι, Κυριάκι. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος Αράχοβας έχει πραγματοποιήσει το πρόγραμμα Αγροτουριστικής σε πανευρωπαϊκό επίπεδο συγκεντρώνοντας σημαντικό αριθμό μαθητών με χρηματοδότηση του μεγαλύτερου μέρους των δαπανών από τοπικούς πόρους.

Τέλος οι παραλίες της Βοιωτίας βρίσκονται κυρίως στον Κορινθιακό αλλά και τον Ευβοϊκό Κόλπο. Ειδικά οι παραλίες που άπτονται του Κορινθιακού συγκεντρώνουν ήδη σημαντικό παραθεριστικό πληθυσμό και οι τουριστικές επιχειρήσεις (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια, καφετέριες κ.α.) που εδράζουν στην περιοχή βοηθούν στην τόνωση της οικονομικής ζωής των παράκτιων οικισμών. Ανάμεσα στα παραθαλάσσια θέρετρα ξεχωρίζει η Αλυκή, η Αντίκυρα που είναι χτισμένη στον ομώνυμο όρμο που βρίσκεται στον Κορινθιακό Κόλπο και πλήθος άλλων περιοχών (Σαράντι, Άγιος Νικόλαος, Άγιος Ιωάννης, Λιβαδώστρα, Αγ. Βασίλειος κ.α.). Στον Ευβοϊκό, το Δήλεσι, το οποίο τείνει να μετατραπεί σε χώρο κύρια κατοικίας, και τα Σκορπονέρια. Πρόβλημα παραμένει η ρυμοτόμηση των περιοχών προκειμένου να απαλειφθεί η άναρχη δόμηση.

Πίνακας 78: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Εύβοιας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Τουρισμό	Αγροτουρισμός (Ορχομενός, Βάγια, Τανάγρα, Αράχοβα) , Αρχαιολογικός/ιστορικός τουρισμός: Θήβα (αρχαιολογικό μουσείο, Μυκηναϊκό ανάκτορο, Κάδμειον κλπ), Ορχομενός (μυκηναϊκό ανάκτορο), Λιβαδειά (μεσαιωνικό φρούριο), Κοιλάδα των Μουσών, Πλαταιές, Θεσπιές κλπ , Θρησκευτικός τουρισμός (Μουσείο και Μονή Οσίου Λουκά, Μ. Παναγιάς Σκριπούς, Μ. Σαγματά, κλπ) , Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Αράχοβα, Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, Παραθαλάσσιος τουρισμός: Παραθαλάσσια θέρετρα (Αλυκή, Αντίκυρα, Δήλεσι κλπ).

Πηγή: RIS3

5.2.3.4 Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας

Ο τριτογενής τομέας στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας έχει άμεση σχέση με τον πολιτιστικό τουρισμό που εστιάζεται ουσιαστικά στους Δελφούς, που ασφαλώς αποτελεί πόλο έλξης εθνικής και διεθνούς σημασίας. Παρά όμως τον μεγάλο αριθμό επισκεπτών στην συγκεκριμένη περιοχή, η εν λόγω μορφή τουρισμού περιορίζεται, τις περισσότερες φορές, σε επισκέψεις – ξεναγήσεις μιας ημέρας κυρίως στους Δελφούς (δεδομένης και της κοντινής απόστασης, ιδίως από την Αθήνα).

Τα κύρια χαρακτηριστικά του τουρισμού στη ΠΕ Φωκίδας είναι η εστίαση στον αρχαιολογικό τουρισμό, συνδεδεμένος αποκλειστικά με το χώρο των Δελφών, στο χιονοδρομικό τουρισμό - χιονοδρομικό Κέντρο Παρνασσού- στον ορεινό και οικολογικό τουρισμό, συνδεδεμένος με αυθεντικά ορεινά τοπία και φύση και τέλος η εστίαση στον παραθαλάσσιο τουρισμό των νοτίων παραλίων της Φωκίδας. Ιδιαίτερα

σημαντικό για τη περιοχή θεωρείται η εύκολη προσπελασιμότητα από την Αθήνα, οι σχετικά χαμηλοί ακόμα δείκτες κορεσμού του Νομού (με εξαίρεση την περιοχή των Δελφών) και η διεποχικότητα που χαρακτηρίζει την ΠΕ, εφόσον αποτελεί προορισμό τεσσάρων εποχών. Ο αρχαιολογικός τουρισμός -στους Δελφούς κυρίως- έχει εξελιχθεί σε τουρισμό μιας μέρας λόγω αφ' ενός μεν της εύκολης προσπελασιμότητας κα αφετέρου της μη αναδιοργάνωσης του τουρισμού με διάχυση των ενδιαφερόντων και σε άλλους νέους χώρους¹⁹.

Πίνακας 79: Επισκέψεις στο Μουσείο και στον Αρχαιολογικό χώρο των Δελφών (2012)

Μουσείο Δελφών (επισκέψεις 2012)	Αρχαιολογικός χώρος Δελφών (επισκέψεις 2012)
122.985	213.509

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 80: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Φωκίδας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί (Γαλαξίδι, Μοναστηράκι), Αρχαιολογικός και πολιτιστικός τουρισμός: Δελφοί, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, κάστρο Σαλώνων, ακρόπολη Αμφισσας, Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο, Λαογραφικό Μουσείο Γαλαξιδίου, Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι προφήτη Ηλία, Μητροπολιτικός Ναός Ευαγγελίστριας, Ναός του Σωτήρος, Μοναστήρι Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου, Οικοτουρισμός Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, ορεινοί όγκοι-βουνά , Ορεινός/περιηγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Παρνασσός, Γκιώνα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (φαράγγι Ρέκκας) και αθλητισμός (πχ αλεξίπτωτο πλαιγιάς) , Παραθαλάσσιος/ θερινός τουρισμός: Κορινθιακός κόλπος.

Πηγή: RIS3

5.2.3.5 Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας

Η Περιφερειακή Ενότητα της Ευρυτανίας στο τριτογενή τομέα δραστηριοποιείται κυρίως στον τουρισμό, μια δραστηριότητα που εμφανίζεται στην περιοχή, ήδη από την εποχή του μεσοπολέμου. Το σημαντικότερο ρόλο διαδραματίζει ο χειμερινός τουρισμός και ακολουθεί ο θρησκευτικός (δηλ. τα Προσκυνηματικά ταξίδια) Στις δεκαετίες που προηγήθηκαν, η οικονομική ανάπτυξη της πατρίδας μας άλλαξε τη στάση των Ελλήνων απέναντι στον τουρισμό. Οι τουρίστες τις προηγούμενες δεκαετίες προέρχονταν κυρίως από τον πληθυσμό των μεγάλων αστικών κέντρων και την οικονομικά πιο εύρωστη μερίδα του. Η οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την αστυφιλία και τη συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στα αστικά κέντρα βοήθησε ώστε η ιδέα του τουρισμού να μην είναι πολυτέλεια, αλλά να έχει εξελιχθεί σε ανάγκη όλων των ανθρώπων.

Η ανάπτυξη του τουρισμού στην ΠΕ Ευρυτανίας αφορά την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού. Οι ήπιες μορφές τουρισμού δημιούργησαν θέσεις εργασίας σε όλους τους κλάδους (του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα) να ωφεληθούν και αυτοί από την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, ενώ ταυτόχρονα αποφεύγεται ο κίνδυνος της μονοκαλλιέργειας του τουρισμού. Η ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής των κατοίκων της περιοχής, σκοπός ο οποίος όχι μόνο δεν θα πρέπει να

παραμελείται αλλά αντιθέτως να ενισχύεται με κάθε τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της κοινωνικής ολοκλήρωσης.

Πίνακας 81: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΕ Ευρυτανίας

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Αγροτουριστικά καταλύματα, Θρησκευτικός τουρισμός: Ιερά Μονή Προυσσοῦ, Ιερά Μονή Τατάρνας, Ησυχαστήριο Οσίας Μαρίας και πλήθος βυζαντινών εκκλησιών, Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Αγραφιώτης, Ταυρωπός, λίμνη Κρεμαστών), ορεινές/δασικές περιοχές (πχ Βελούχι, Τυμφρηστός), καταρράκτες, κοιλάδες, οικολογικά καταλύματα, Ορεινός/περιγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Άγραφα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (πχ Κλειδί, Πάντα Βρέχει) και αθλητισμός (πχ ορεινή ποδηλασία, καγιάκ, ράφτιγκ – Ταυρωπός, Τρικεριώτης- κλπ).

Πηγή: RIS3

5.2.4 Υποδομές

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, όπως και ο ελληνικός χώρος γενικότερα αντιμετωπίζουν πρόβλημα μειωμένης προσπελασιμότητας σε ευρωπαϊκό-διεθνές επίπεδο, που δεν είναι εύκολα αντιμετωπίσιμο για λόγους γεωγραφικούς. Ειδικότερα η ΠΣΤΕ βρίσκεται κάτω του μέσου όρου, λαμβάνοντας υπόψη ότι βαθμίδα «κάτω του μέσου όρου» είναι εξαιρετικά δυσμενής, αφού πέραν ορισμένων ελληνικών περιφερειών ελάχιστες άλλες περιφέρειες (πολύ απομακρυσμένες) της ΕΕ15 τοποθετούνται σε αυτήν. Τα δεδομένα αυτά υπογραμμίζουν την καθοριστική σημασία της εξάντλησης των δυνατοτήτων άρσης της γεωγραφικής απομόνωσης.

Η συγκριτική κατάσταση της περιφέρειας είναι βέβαια σαφώς καλύτερη, αφού σε αυτό το επίπεδο έχει κεντρική θέση που διευκολύνει την προσπελασιμότητα. Πρέπει να αναφερθεί, ωστόσο, ότι ο τρόπος ανάπτυξης του συνολικού συστήματος μεταφορών στην Ελλάδα έχει οδηγήσει στην ενίσχυση των πλέον ευνοημένων από γεωγραφική και γεωμορφολογική άποψη περιοχών, με αντίστοιχη απίσχνασή και συρρίκνωση των μειωμένης προσπελασιμότητας περιοχών. Το σύστημα μεταφορών έτεινε να παρακολουθεί τις τάσεις και τις ανάγκες μεταφορικής ζήτησης, χωρίς να αξιοποιεί τις παρεμβατικές του δυνατότητες στην κατεύθυνση αναπροσανατολισμού των αναπτυξιακών τάσεων, διαμέσου μιας στρατηγικής ενίσχυσης της προσπελασιμότητας άρα και της ανάπτυξης των δυσπρόσιτων περιοχών. Παράλληλα, πάγιο στοιχείο επί πολλές δεκαετίες ήταν ο έντονος προσανατολισμός στο αυτοκίνητο, και συνεπώς στις οδικές μεταφορές. Τα χαρακτηριστικά της εθνικής πολιτικής έχουν κρίσιμη σημασία για την περιφέρεια λόγω της διέλευσης από το ανατολικό ιδίως τμήμα της του κορμού του εθνικού συστήματος μεταφορών.

Σήμερα, το βασικό πλέγμα των διαπεριφερειακών αξόνων στην περιφέρεια περιλαμβάνει τον αυτοκινητόδρομο ΠΑΘΕ αλλά με υπό εξέλιξη ή προγραμματισμένα έργα για την ολοκλήρωσή του. Ανεξάρτητα από την αναμφίβολη σκοπιμότητα ενίσχυσης του ρόλου του σιδηροδρόμου, το υποσύστημα των οδικών μεταφορών παραμένει αναντικατάστατο για το μέγιστο ποσοστό των μετακινήσεων προσώπων και εμπορευμάτων στο εσωτερικό της ηπειρωτικής χώρας, αλλά και της περιφέρειας, και συγκεκριμένα των μετακινήσεων σε διαδρομές όπου δεν διατίθεται εναλλακτική επιλογή σιδηροδρομικής μετακίνησης. Συνθήκες υποκατάστασής του από το σιδηρόδρομο συντρέχουν μόνον εκεί που υπάρχει μεγάλη πυκνότητα μετακινήσεων κατά μήκος ενός διαδρόμου, συνδυασμένη με συνθήκες υπερφόρτισης της οδικής υποδομής. Η υπάρχουσα χωρική οργάνωση και η κατανομή πληθυσμού και δραστηριοτήτων στην ηπειρωτική Ελλάδα δεν δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες μεσοπρόθεσμης υποκατάστασης του υποσυστήματος των οδικών μεταφορών από το υποσύστημα των σιδηροδρομικών μεταφορών στους επιμέρους άξονες ανάπτυξης, πέραν του βασικού εθνικού αναπτυξιακού άξονα (άξονας «S») κατά

μήκος του οποίου συγκεντρώνεται περισσότερο από το 80% του πληθυσμού της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Με τα παραπάνω δεδομένα η ολοκλήρωση του Βασικού Διαπεριφερειακού Οδικού Δικτύου (ΒΔΟΔ), αποτελεί μονοσήμαντη επιλογή διαμέσου της οποίας διασφαλίζονται βελτιωμένες συνθήκες πρόσβασης στις απομακρυσμένες ή και δυσπρόσιτες περιοχές και ζώνες, με στόχο την κατά το δυνατό βελτίωση της εξαιρετικά έντονης ανισορροπίας του ελλαδικού χώρου ως προς την κατανομή του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων. Το πλέγμα των βασικών διαπεριφερειακών οδικών αξόνων, που έχει ήδη ενταχθεί στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα, και διέρχεται είτε από την περιφέρεια είτε σε εγγύτητα με αυτή, διαμορφώνει, ωστόσο, μια ριζικά διαφορετική δομή, σε σχέση με τον ΠΑΘΕ. Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι Κύριοι Οδικοί Άξονες:

- Αθήνα - Λαμία - Θεσσαλονίκη (ΠΑΘΕ)
- Χαλκίδα – Κύμη (ΠΑΘΕ)
- Λαμία -Άμφισσα - Αντίρριο – Πάτρα
- Λαμία - Καρδίτσα - Τρίκαλα – Παναγιά / Ηγουμενίτσα (Ε65)
- Θήβα - Ελευσίνα (ΠΑΘΕ)

Το μήκος του ελληνικού σιδηροδρομικού δικτύου ανέρχεται σε 2.450 χλμ. περίπου με πυκνότητα 18 χλμ. ανά 1.000 χλμ² που είναι η μικρότερη της Ευρώπης (η αντίστοιχη τιμή στην ΕΕ15 είναι 44 χλμ. και στην ΕΕ 25 τα 50 χλμ.). Αυτή η θεαματική υστέρηση οφείλεται κατά σημαντικό μέρος στο έλλειμμα των προϋποθέσεων που θα πρέπει να συντρέχουν για την ανάπτυξη και λειτουργία των σιδηροδρομικών μεταφορών. Με δεδομένη αυτή την κατάσταση, ωστόσο, η περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχει στρατηγικό ρόλο στο σιδηροδρομικό δίκτυο, που έχει τη μορφή ενός κεντρικού κορμού με διακλαδώσεις, παρά τη μορφή ενός ολοκληρωμένου διαπεριφερειακού δικτύου. Ο κορμός αυτός διατρέχει κατά κύριο λόγο τον υπάρχοντα βασικό άξονα ανάπτυξης μορφής (“S”), ενώ οι διακλαδώσεις του αντιστοιχούν στον άξονα Δυτικής Θεσσαλίας, και στον συνδετήριο άξονα προς την πόλη και το λιμάνι Βόλου. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το δίκτυο αυτό δεν έχει εκσυγχρονιστεί στο σύνολό του, αν και το εγχείρημα αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη.

Ο ρόλος των εμπορικών/επιβατικών λιμανιών της περιφέρειας περιορίζεται στην κάλυψη των αναγκών των νησιών και έχει αντίστοιχη με αυτά σπουδαιότητα. Επιδίωξη αποτελεί η ολοκλήρωση των υποδομών και ο εξοπλισμός των υφιστάμενων λιμένων, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Επίσης, θα πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια της βελτίωσης και ολοκλήρωσης αλιευτικών καταφυγίων/μαρίνων μέσω και της προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων. Στόχοι για την περιφέρεια αποτελούν η προώθηση συνδυασμένων μεταφορών και η σιδηροδρομική σύνδεση των λιμένων, η ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων στο πλαίσιο της εφαρμογής του Κώδικα Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων (ISPS-CODE), η διασφάλιση της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, και η βελτίωση της σύνδεσης της λειτουργίας των λιμένων με τον τοπικό αστικό ιστό.

Η λιμενική υποδομή της περιφέρειας αναμένεται να αναβαθμιστεί (οργάνωση υποδομών και ναυτιλιακών δομών) και να αναπροσανατολιστεί σύμφωνα με τη νέα χωρική δομή με ένταξη των παρακάτω λιμανιών ως κόμβους συνδυασμένων μεταφορών στους διαπεριφερειακούς /ενδοπεριφερειακούς στόχους ως εξής:

- ως εθνικής εμβέλειας το Λιμάνι Κύμης (επιβατικό και τουριστικό), και ως πρωτεύοντα Τουριστικά λιμάνια, οι Μαρίνες Ιτέας, Καρύστου, Σκύρου.
- ως διαπεριφερειακής εμβέλειας το Εμπορικό Λιμάνι Χαλκίδας, το Λιμάνι Ιτέας, το Επιβατικό Λιμάνι Αγ. Κων/νου (γραμμή Αγ. Κων/νος Σποράδες) και το Εμπορικό Λιμάνι Στυλίδας το Πορθμείο Γλύφας - Αγιοκάμπου και τα τουριστικά λιμάνια που σχεδιάζονται από τον ΕΟΤ και εντάσσονται στο σχεδιασμό του ΠΠΧΣΑΑ.

Η Περιφέρεια, λόγω των εκτεταμένων ακτών της, της παραγωγικής της υποδομής και του νησιωτικού χαρακτήρα της Εύβοιας, έχει πλήθος λιμανιών εμπορικών / επιβατικών / ειδικών / Αλιευτικών Καταφυγίων / και Ζωνών Αναψυχής που αποτελούν στοιχεία της χωρικής της οργάνωσης τα οποία οργανώνονται και αναβαθμίζονται σύμφωνα με τους στόχους που τέθηκαν.

5.2.5 Εξαγωγές

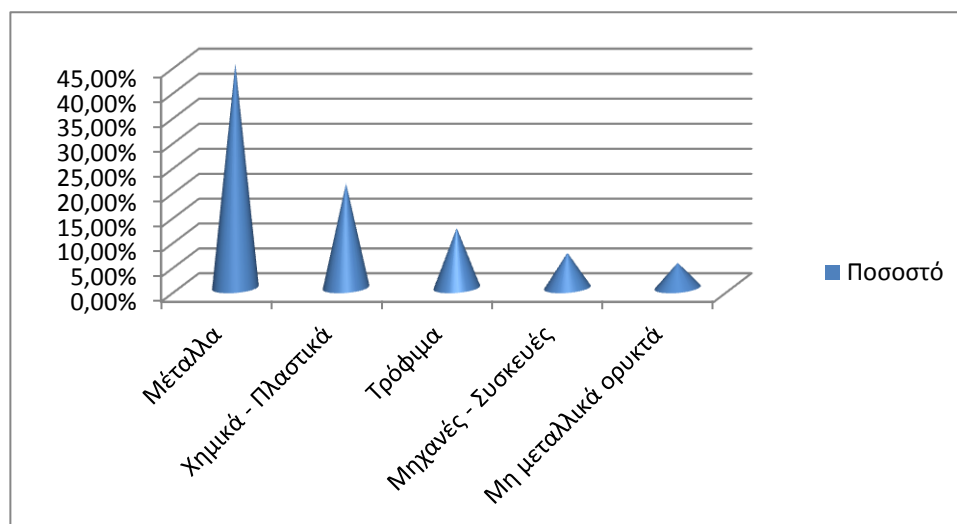
Ο δευτερογενής τομέας στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαφαίνεται στη διάρθρωση των εξαγωγών. Οι κλάδοι του καταδεικνύουν την ισχυρή του θέση στη παραγωγική δυναμικότητα της περιφέρειας. Τα μέταλλα αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών, ποσοστό 45% και ακολουθούν τα χημικά και πλαστικά, ποσοστό 21%. Στη συνέχεια είναι τα τρόφιμα με ποσοστό 12%. Επιπλέον σημαντικό ποσοστό κατέχουν οι μηχανές και συσκευές (7%). Η κατανομή των ποσοστών αυτών ανά Περιφερειακή Ενότητα κάνει εμφανείς τις μεταξύ τους διαφορές (π.χ.η ΠΕ Ευρυτανίας δεν συμμετέχει στις εξαγωγές).

Πίνακας 82: Εξαγωγές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Παραγόμενο Προϊόν	Ποσοστό
Μέταλλα	45,00%
Χημικά - Πλαστικά	21,00%
Τρόφιμα	12,00%
Μηχανές - Συσκευές	7,00%
Μη μεταλλικά ορυκτά	5,00%
Λοιπά	10,00%

Πηγή: ΣΕΒΕ (2013)

Σχήμα 39: Διάρθρωση εξαγωγικής δραστηριότητας της ΠΣΤΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

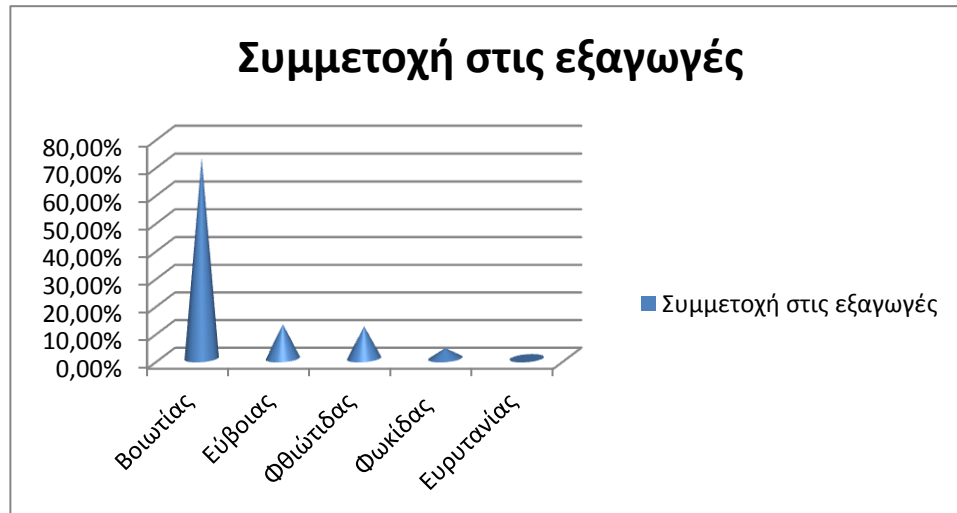
Πίνακας 83: Κύριοι τομείς εκμετάλλευσης του τριτογενή τομέα στην ΠΣΤΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Συμμετοχή στις εξαγωγές (2013)
Βοιωτίας	72,40%
Εύβοιας	12,40%
Φθιώτιδας	11,60%

Φωκίδας	3,70%
Ευρυτανίας	0,00%

Πηγή: ΣΕΒΕ (2013)

Σχήμα 40: Εξαγωγική δραστηριότητα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΣΤΕ

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

6 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο οικονομικά ενεργός Πληθυσμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας το 2011 ανέρχονταν σε **217.278** άτομα και υπολείπονταν του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού κατά **121.834** άτομα, γεγονός που είναι αρνητικό για την αγορά εργασίας στην περιοχή. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής αποτελεί το **4,74 %** του αντίστοιχου πληθυσμού της χώρας, ποσοστό που κατατάσσει Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας όγδοη κατά σειρά μεταξύ των περιφερειών της χώρας. Στο πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ο αριθμός των απασχολούμενων (175.972 άτομα), αλλά και των ανέργων (41.306 άτομα) στην Στερεά Ελλάδα. Στα κεφάλαια που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία και χαρακτηριστικά των απασχολούμενων και των ανέργων της περιφέρειας.

Πίνακας 84: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής/ φύλο και ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Οικονομικά μη ενεργοί
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι			
				Σύνολο	Πρώην απασχολούμενοι	"Νέοι"	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	608.182	234.579	187.306	47.273	33.000	14.273	373.603
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.882.108	771.613	603.133	168.480	119.797	48.683	1.110.495
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	283.689	108.094	83.530	24.564	15.587	8.977	175.595
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	336.856	129.712	106.053	23.659	14.621	9.038	207.144
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	732.762	283.427	230.405	53.022	33.533	19.489	449.335
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	547.390	217.278	175.972	41.306	25.174	16.132	330.112
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	207.855	88.693	73.350	15.343	10.795	4.548	119.162
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	679.796	261.175	206.343	54.832	32.077	22.755	418.621
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577.903	233.986	196.761	37.225	23.243	13.982	343.917
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	3.828.434	1.771.562	1.452.203	319.359	235.032	84.327	2.056.872
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	199.231	76.628	65.909	10.719	6.869	3.850	122.603
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	309.015	140.016	120.950	19.066	12.986	6.080	168.999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	623.065	269.873	225.718	44.155	30.521	13.634	353.192
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	859.003	593.235	265.768	6.229.650

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

6.1.1 Απασχολούμενοι κατά Φύλο, Ηλικία και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Από την κατανομή των απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος της απασχόλησης αφορά το κλάδο της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας με ποσοστό 17,33%, και ακολουθούν ο κλάδος του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου με ποσοστό 15,65% και ο κλάδος της Μεταποίησης με ποσοστό 13,88%. Εξίσου σημαντικά ποσοστά απασχόλησης παρουσιάζονται στο κλάδο της Δημόσιας Διοίκησης και των κατασκευών με 8,63% και 8,06% αντίστοιχα.

Όσο αφορά την κατανομή των απασχολούμενων κατά φύλο φαίνεται ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανδρών (19,81%) απασχολείται στον κλάδο της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας και ακολουθούν ο κλάδος της Μεταποίησης με ποσοστό 16,09% και του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου με ποσοστό 13,74%. Αντίθετα όσο αφορά τις γυναίκες το μεγαλύτερο ποσοστό (19,19%) απασχολείται στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου και ακολουθούν ο κλάδος της Εκπαίδευσης με ποσοστό 12,82% και ο κλάδος του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου με ποσοστό 12,74%.

Πίνακας 85: Απασχολούμενοι ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και φύλο (2011)

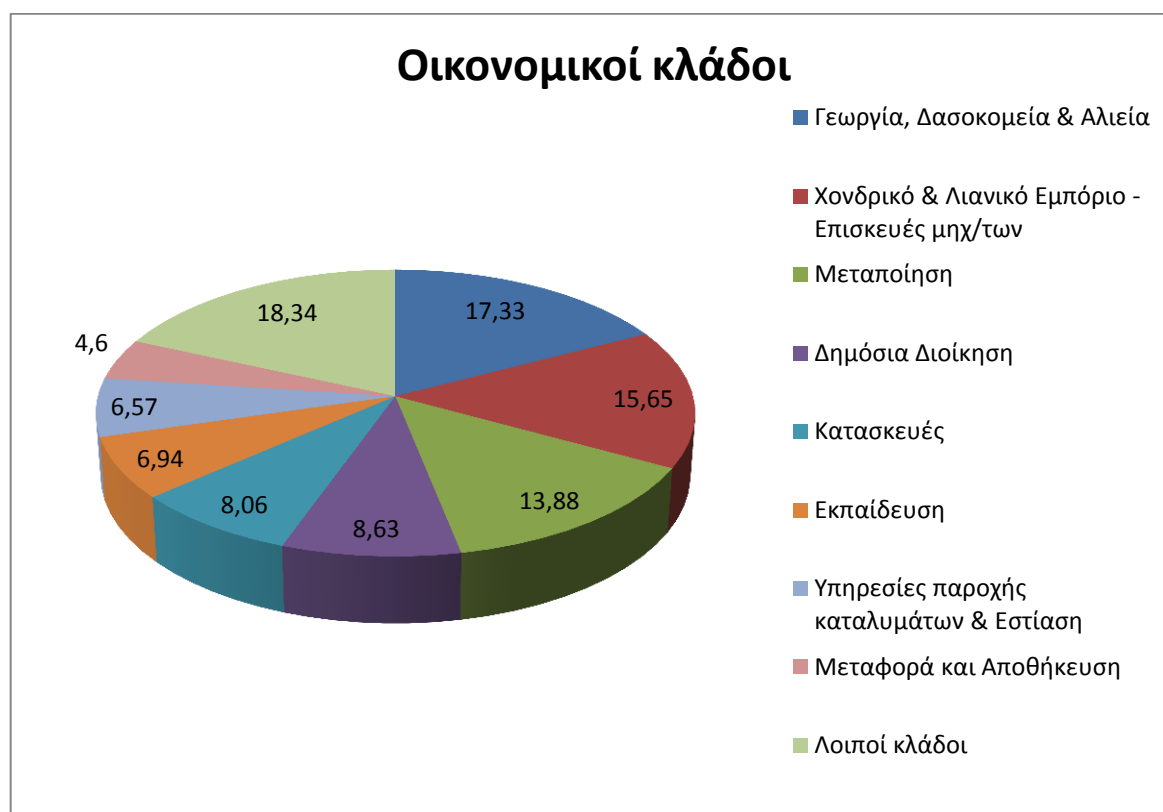
Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο Απασχολούμενων	Ποσοστό %	Άνδρες %	Γυναίκες %
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	30.495	17,33%	19,81%	12,74%
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	1.089	0,62%	0,89%	0,12%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	24.422	13,88%	16,09%	9,79%
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	1.498	0,85%	1,09%	0,40%
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	1.268	0,72%	0,95%	0,29%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	14.186	8,06%	11,82%	1,11%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	27.546	15,65%	13,74%	19,19%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	8.088	4,60%	6,22%	1,60%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	11.568	6,57%	5,30%	8,93%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	1.867	1,06%	1,07%	1,04%
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	2.875	1,63%	1,16%	2,51%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	178	0,10%	0,08%	0,13%
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	6.470	3,68%	3,14%	4,67%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	3.469	1,97%	1,52%	2,80%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	15.183	8,63%	9,15%	7,67%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	12.214	6,94%	3,76%	12,82%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	7.726	4,39%	2,22%	8,39%
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	1.335	0,76%	0,67%	0,92%
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2.971	1,69%	1,19%	2,60%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	1.519	0,86%	0,10%	2,27%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	5	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	175.972	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Σχήμα 41: Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα ποσοστά των απασχολούμενων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατά οικονομικό κλάδο και ομάδες ηλικιών. Παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών με ποσοστό 45,26% και ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών με ποσοστό 36,66%. Η απασχόληση στους νέους (ηλικιακές ομάδες 15-30 ετών) ανέρχεται σε ποσοστό 16,89%.

Όσο αφορά τις ηλικίες των απασχολούμενων σε σχέση με τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί στους απασχολούμενους του κλάδου της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-64 ετών με ποσοστό 7,59% και στους απασχολούμενους του κλάδου του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών με ποσοστό 7,60%. Ακολουθούν οι απασχολούμενοι του κλάδου της

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Μεταποίησης (ποσοστό 6,73%) και του κλάδου της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας (ποσοστό 6,67%) που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών.

Πίνακας 86: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και ηλικία (2011)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ομάδες Ηλικιών					
	15- 19 %	20-24 %	25-29 %	30-44 %	45-64 %	65+ %
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	0,28%	1,01%	1,43%	6,67%	7,59%	0,35%
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,00%	0,02%	0,07%	0,26%	0,26%	0,01%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	0,05%	0,65%	1,58%	6,73%	4,78%	0,08%
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	0,00%	0,02%	0,07%	0,34%	0,41%	0,00%
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	0,00%	0,03%	0,05%	0,29%	0,34%	0,01%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	0,07%	0,51%	0,96%	3,58%	2,87%	0,07%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	0,10%	0,87%	1,91%	7,60%	4,99%	0,19%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	0,01%	0,20%	0,48%	2,10%	1,76%	0,05%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	0,08%	0,60%	0,87%	2,80%	2,14%	0,09%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	0,00%	0,06%	0,17%	0,50%	0,33%	0,01%
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,00%	0,05%	0,21%	0,79%	0,57%	0,01%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,00%	0,00%	0,01%	0,05%	0,04%	0,00%
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,00%	0,14%	0,54%	1,75%	1,19%	0,06%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	0,01%	0,10%	0,20%	0,89%	0,76%	0,02%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	0,02%	0,39%	0,79%	4,28%	3,10%	0,04%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	0,00%	0,24%	0,73%	3,16%	2,77%	0,04%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	0,01%	0,15%	0,50%	2,05%	1,62%	0,06%
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	0,00%	0,05%	0,10%	0,34%	0,25%	0,02%
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	0,02%	0,16%	0,22%	0,72%	0,49%	0,07%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	0,00%	0,02%	0,06%	0,35%	0,41%	0,02%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0,66%	5,25%	10,98%	45,26%	36,66%	1,19%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Σε αυτό το σημείο θεωρείται αναγκαία μία παράθεση των ποσοστών των απασχολούμενων ανά κλάδο που εμφανίζονται στον επόμενο πίνακα και αφορούν το 2011 με τα ποσοστά που προκύπτουν από την τελευταία έρευνα εργατικού δυναμικού και αφορά στο 1^ο τρίμηνο του 2015.

Πίνακας 87: Μεταβολή της κατανομής των απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και φύλο (2011 - 2015)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό κατανομής της απασχόλησης (2011)	Ποσοστό κατανομής της απασχόλησης (1 ^ο Τριμ. 2015)
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	17,33%	25,20%
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,62%	1,30%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	13,88%	17,50%
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	0,85%	0,90%
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	0,72%	0,70%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	8,06%	3,00%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	15,65%	16,70%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	4,60%	3,80%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	6,57%	7,80%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	1,06%	0,10%
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,63%	1,10%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,10%	0,00%
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	3,68%	3,40%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,97%	0,80%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	8,63%	5,40%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6,94%	6,6%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	4,39%	3,0%
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	0,76%	0,60%
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1,69%	1,70%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	0,86%	0,30%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιδία Επεξεργασία

Από την κατανομή της απασχόλησης ανά κλάδο, προκύπτει ότι από τα στοιχεία της απογραφής του 2011 μέχρι το 2015 και την έκθεση της ΕΛΣΤΑΤ για το εργατικό

δυναμικό υπάρχει σαφής μεταβολή σε ορισμένους κλάδους απασχόλησης. Συγκεκριμένα υπάρχει αξιοσημείωτη αύξηση της τάξης του 7,87% στον κλάδο της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας. Φαίνεται λοιπόν ότι την περίοδο της κρίσης των τελευταίων πέντε ετών υπήρξε μία σαφής μετατόπιση του κόσμου στην ενασχόλησή του με την γεωργία και την αλιεία. Ένας δεύτερος κλάδος στον οποίο παρουσιάζεται μεταβολή είναι αυτός της Μεταποίησης, όπου παρατηρείται αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης κατά 3,62%. Τέλος, η σημαντικότερη μείωση που παρατηρείται αφορά τον κλάδο της Δημόσιας Διοίκησης όπου το ποσοστό της απασχόλησης μειώθηκε κατά 3,23%. Η μείωση αυτή είναι συνέπεια της πρόωρης συνταξιοδότησης πολλών δημοσίων υπαλλήλων και του ταυτόχρονου παγώματος των προσλήψεων.

6.1.2 Απασχολούμενοι κατά Φύλο, Ηλικία και Επάγγελμα

Από την κατανομή των απασχολούμενων ανά επάγγελμα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προκύπτει ότι το επάγγελμα με τους περισσότερους απασχολούμενους είναι αυτό των Ειδικευμένων γεωργών και κτηνοτρόφων με ποσοστό 11,19%. Ακολουθεί το επάγγελμα των πωλητών, οι οποίοι αποτελούν το 9,53% των απασχολούμενων, οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων με ποσοστό 6,10%, οι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 6,02% και οι οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού με ποσοστό 5,91%

Αναφορικά με την κατανομή των απασχολούμενων κατά φύλο, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανδρών (11,89%) είναι ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, ακολουθούν οι τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων με ποσοστό 9,18% και οι οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού με ποσοστό 8,73%. Όσο αφορά τις γυναίκες το μεγαλύτερο ποσοστό των (14,86%) αποτελούν οι πωλήτριες και ακολουθούν οι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 11,43% και οι ειδικευμένες γυναίκες γεωργοί και κτηνοτρόφοι με ποσοστό 9,89%.

Πίνακας 88: Απασχολούμενοι ανά Επάγγελμα και φύλο (2011)

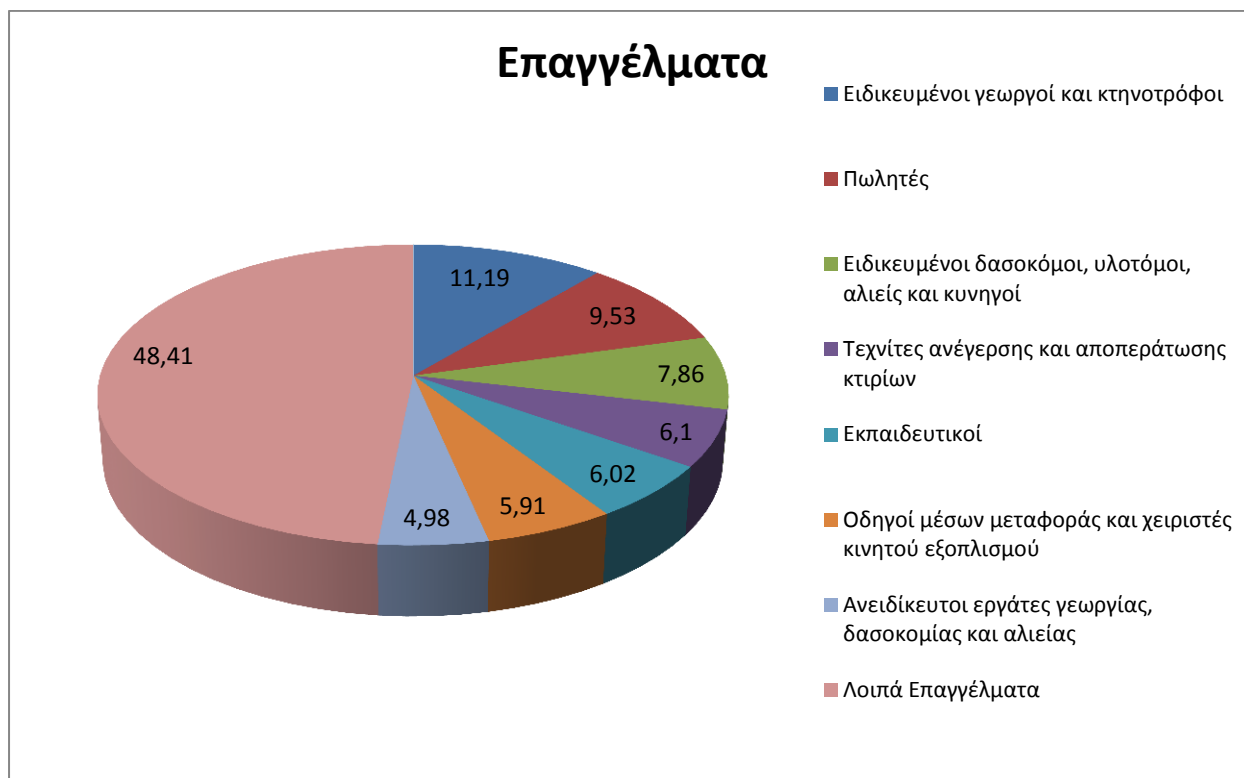
Επάγγελμα	Σύνολο Απασχολούμενων	Ποσοστό %	Άνδρες %	Γυναίκες %
Γενικοί διευθυντές, ανώτερα διοικητικά στελέχη και μέλη των νομοθετικών σωμάτων	336	0,19%	0,20%	0,17%
Διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές	375	0,21%	0,20%	0,24%
Διευθυντές παραγωγής και εξειδικευμένων υπηρεσιών	1.985	1,13%	1,39%	0,64%
Διευθυντές ξενοδοχείων, εστιατορίων, επιχειρήσεων λιανικού και χονδρικού εμπορίου και άλλων υπηρεσιών	6.755	3,84%	3,92%	3,69%
Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί	3.100	1,76%	1,89%	1,53%
Επαγγελματίες του τομέα της υγείας	3.624	2,06%	1,41%	3,26%
Εκπαιδευτικοί	10.598	6,02%	3,10%	11,43%
Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης	2.382	1,35%	1,06%	1,90%
Επαγγελματίες του τομέα των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας	418	0,24%	0,30%	0,13%
Επαγγελματίες του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού κλάδου	3.094	1,76%	1,48%	2,27%
Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής	2.640	1,50%	1,89%	0,78%
Τεχνικοί του τομέα της υγείας	1.579	0,90%	0,43%	1,77%
Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης	5.840	3,32%	2,37%	5,08%
Βοηθοί επαγγελματιών του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού τομέα και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	1.392	0,79%	0,62%	1,11%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Τεχνικοί του τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας	518	0,29%	0,34%	0,22%
Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με ηλεκτρολόγιο	4.915	2,79%	1,46%	5,25%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	2.000	1,14%	0,71%	1,93%
Υπάλληλοι καταγραφής αριθμητικών δεδομένων και υλικών	2.956	1,68%	1,52%	1,98%
Άλλοι υπάλληλοι γραφείου	767	0,44%	0,40%	0,51%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	7.591	4,31%	3,05%	6,64%
Πωλητές	16.773	9,53%	6,65%	14,86%
Απασχολούμενοι στην παροχή ατομικής φροντίδας	1.631	0,93%	0,25%	2,17%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας	7.997	4,54%	6,01%	1,83%
Ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, επαγγελματίες	19.688	11,19%	11,89%	9,89%
Ειδικευμένοι δασοκόμοι, υλοτόμοι, αλιείς και κυνηγοί, επαγγελματίες	1.548	7,86%	1,19%	0,31%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων, εξαιρουμένων των ηλεκτρολόγων	10.740	6,10%	9,18%	0,41%
Τεχνίτες μετάλλων, μηχανημάτων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	5.963	3,39%	5,02%	0,37%
Χειροτέχνες και τυπογράφοι	556	0,32%	0,32%	0,32%
Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί	3.784	2,15%	3,12%	0,36%
Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4.321	2,46%	2,60%	2,19%
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	4.526	2,57%	3,12%	1,57%
Συναρμολογητές (μονταδόροι)	665	0,38%	0,49%	0,17%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	10.403	5,91%	8,73%	0,71%
Καθαριστές και βοηθοί	4.779	2,72%	0,70%	6,43%
Ανειδίκευτοι εργάτες γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας	8.763	4,98%	6,46%	2,24%
Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών	6.506	3,70%	4,12%	2,91%
Βοηθοί παρασκευής φαγητών	1.000	0,57%	0,32%	1,03%
Πλανόδιοι πωλητές, πρόσωπα που παρέχουν μικροϋπηρεσίες στο δρόμο και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	75	0,04%	0,05%	0,03%
Συλλέκτες απορριμμάτων και άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες	3.389	1,93%	2,05%	1,69%
ΣΥΝΟΛΟ	175.972	100,00%	100,00%	100,00%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Σχήμα 42: Επαγγέλματα στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται λεπτομερώς τα ποσοστά των απασχολούμενων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας κατά επάγγελμα και ομάδες ηλικιών. Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι απασχολούμενοι είναι οι ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-64 ετών με ποσοστό 5,82% και ακολουθούν οι πωλητές που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών με ποσοστό 4,66%, οι ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών με ποσοστό 4,03%, οι Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού της ηλικιακής ομάδας 30-44 ετών με ποσοστό 2,84% και οι εκπαιδευτικοί της ίδιας ηλικιακής ομάδας με ποσοστό 2,79%.

Πίνακας 89: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Επάγγελμα και ηλικία (2011)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ομάδες Ηλικιών					
	15- 19 %	20-24 %	25-29 %	30-44 %	45-64 %	65+ %
Γενικοί διευθυντές, ανώτερα διοικητικά στελέχη και μέλη των νομοθετικών σωμάτων	0,00%	0,00%	0,01%	0,07%	0,11%	0,01%
Διοικητικοί και εμπορικοί διευθυντές	0,00%	0,00%	0,01%	0,11%	0,09%	0,00%
Διευθυντές παραγωγής και εξειδικευμένων υπηρεσιών	0,00%	0,01%	0,05%	0,44%	0,59%	0,03%
Διευθυντές ξενοδοχείων, εστιατορίων, επιχειρήσεων λιανικού και χονδρικού εμπορίου και άλλων υπηρεσιών	0,00%	0,09%	0,25%	1,71%	1,72%	0,07%
Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί	0,00%	0,01%	0,21%	0,89%	0,61%	0,03%
Επαγγελματίες του τομέα της υγείας	0,00%	0,03%	0,24%	0,96%	0,77%	0,05%
Εκπαιδευτικοί	0,00%	0,22%	0,66%	2,79%	2,32%	0,03%
Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης	0,00%	0,06%	0,21%	0,67%	0,41%	0,01%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Επαγγελματίες του τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας	0,00%	0,01%	0,05%	0,14%	0,05%	0,00%
Επαγγελματίες του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού κλάδου	0,00%	0,05%	0,20%	0,78%	0,62%	0,10%
Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής	0,00%	0,05%	0,24%	0,63%	0,57%	0,01%
Τεχνικοί του τομέα της υγείας	0,00%	0,05%	0,12%	0,51%	0,22%	0,00%
Βοηθοί Επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης	0,00%	0,10%	0,36%	1,58%	1,26%	0,02%
Βοηθοί επαγγελματιών του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού τομέα και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	0,00%	0,05%	0,09%	0,39%	0,25%	0,00%
Τεχνικοί του τομέα της πληροφόρησης και επικοινωνίας	0,00%	0,02%	0,05%	0,15%	0,07%	0,00%
Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο	0,01%	0,11%	0,36%	1,37%	0,92%	0,01%
Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	0,00%	0,06%	0,17%	0,54%	0,35%	0,02%
Υπάλληλοι καταγραφής αριθμητικών δεδομένων και υλικών	0,01%	0,09%	0,20%	0,84%	0,53%	0,00%
Άλλοι υπάλληλοι γραφείου	0,00%	0,02%	0,03%	0,18%	0,21%	0,00%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	0,08%	0,57%	0,71%	1,78%	1,14%	0,04%
Πωλητές	0,06%	0,57%	1,25%	4,66%	2,88%	0,11%
Απασχολούμενοι στην παροχή ατομικής φροντίδας	0,00%	0,06%	0,11%	0,39%	0,35%	0,01%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας	0,02%	0,35%	0,61%	2,52%	1,03%	0,02%
Ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, επαγγελματίες	0,08%	0,35%	0,62%	4,03%	5,82%	0,29%
Ειδικευμένοι δασοκόμοι, υλοτόμοι, αλιείς και κυνηγοί, επαγγελματίες	0,00%	0,04%	0,08%	0,37%	0,38%	0,01%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων, εξαιρουμένων των ηλεκτρολόγων	0,06%	0,36%	0,64%	2,73%	2,28%	0,04%
Τεχνίτες μετάλλων, μηχανημάτων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	0,02%	0,21%	0,40%	1,50%	1,25%	0,01%
Χειροτέχνες και τυπογράφοι	0,00%	0,01%	0,03%	0,15%	0,12%	0,00%
Ηλεκτρολόγοι και ηλεκτρονικοί	0,01%	0,10%	0,29%	0,87%	0,86%	0,01%
Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	0,01%	0,11%	0,24%	1,12%	0,94%	0,04%
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	0,01%	0,12%	0,28%	1,24%	0,91%	0,01%
Συναρμολογητές (μονταδόροι)	0,00%	0,02%	0,05%	0,17%	0,13%	0,00%
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	0,01%	0,19%	0,52%	2,84%	2,29%	0,07%
Καθαριστές και βοηθοί	0,01%	0,09%	0,18%	1,07%	1,32%	0,04%
Ανειδίκευτοι εργάτες γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας	0,20%	0,62%	0,70%	2,14%	1,27%	0,05%
Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών	0,03%	0,29%	0,48%	1,79%	1,10%	0,02%
Βοηθοί παρασκευής φαγητών	0,01%	0,04%	0,06%	0,27%	0,19%	0,01%
Πλανόδιοι πωλητές, πρόσωπα που παρέχουν μικροϋπηρεσίες στο δρόμο και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,01%	0,00%
Συλλέκτες απορριμμάτων και άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες	0,02%	0,11%	0,19%	0,86%	0,72%	0,01%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0,66%	5,25%	10,98%	45,26%	36,66%	1,19%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

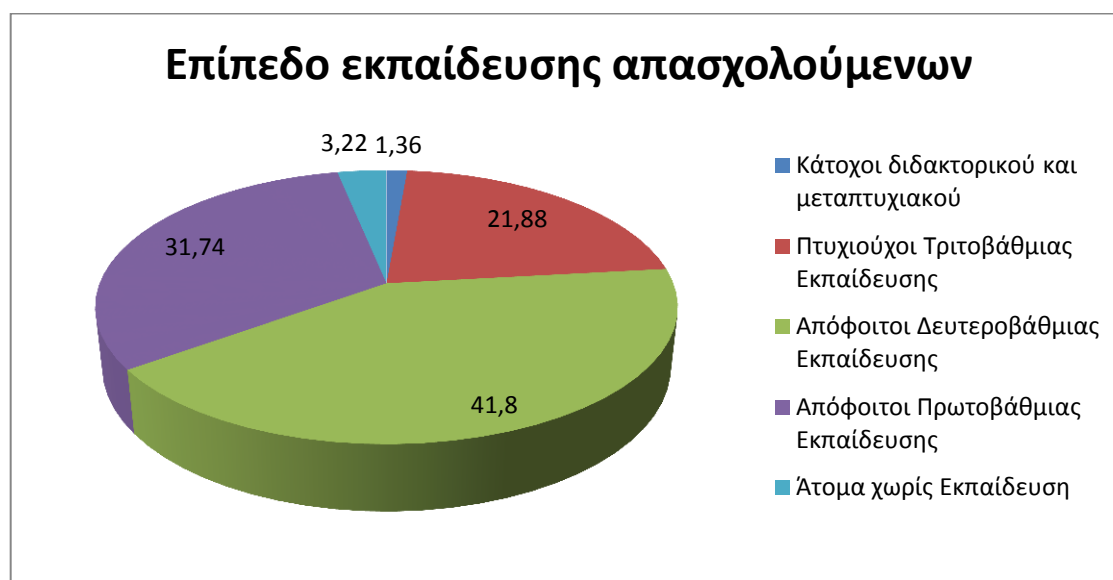
6.1.3 Απασχολούμενοι κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης και Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. το 2011, από την κατανομή των απασχολούμενων ατόμων κατά εκπαιδευτικό επίπεδο προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο

ποσοστό (41,80%) αφορά τους απόφοιτους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακολουθούν οι απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 31,74% και οι πτυχιούχοι της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 21,88%. Πολύ μικρό θεωρείται το ποσοστό των κατόχων Διδακτορικού και Μεταπτυχιακού Τίτλου φτάνοντας μόλις το 1,36%. Τέλος υπάρχει ένα ποσοστό 3,22% των απασχολούμενων οι οποίοι είναι χωρίς εκπαίδευση.

Αρνητικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός πως από το σύνολο των απασχολούμενων μόνο το 1,36% είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Αυτό βέβαια δεν αποτελεί θέμα απορρόφησης των ατόμων που κατέχουν ανάλογο τίτλο στην αγορά εργασίας. Γενικά, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (σύμφωνα και με το κεφάλαιο 3.3.5) είναι αντίστοιχα μικρό το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που κατέχουν διδακτορικό ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Επίσης, αρνητικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός πως από τους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης περίπου οι μισοί ασχολούνται σε θέσεις του ευρύτερου Δημόσιου τομέα και μόλις ένα ποσοστό της τάξης του 10% εργάζονται σε παραγωγικούς τομείς του Ιδιωτικού τομέα.

Σχήμα 43: Επίπεδο Εκπαίδευσης των Απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2011)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και επίπεδο εκπαίδευσης. Από αυτόν τον συσχετισμό προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων (10,29%) είναι οι απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που εργάζονται στον κλάδο της Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας. Ακολουθούν οι απασχολούμενοι του κλάδου του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου οι οποίοι είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 9,0% και οι απασχολούμενοι του κλάδου της Μεταποίησης οι οποίοι επίσης είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 6,88%.

Πίνακας 90: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας και επίπεδο Εκπαίδευσης (2011)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Κάτοχοι διδακτορικού και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών		Πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης		Απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		Απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης		Άτομα χωρίς Εκπαίδευση	
	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	47	0,03%	1.197	0,68%	8.125	4,62%	18.106	10,29%	3.020	1,72%
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	6	0,00%	87	0,05%	528	0,30%	451	0,26%	17	0,01%
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	193	0,11%	3.115	1,77%	12.108	6,88%	8.443	4,80%	563	0,32%
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	16	0,01%	313	0,18%	935	0,53%	229	0,13%	5	0,00%
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	2	0,00%	143	0,08%	568	0,32%	454	0,26%	101	0,06%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	37	0,02%	960	0,55%	5.253	2,99%	7.400	4,21%	536	0,30%
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	141	0,08%	3.569	2,03%	15.842	9,00%	7.324	4,16%	670	0,38%
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	30	0,02%	1.076	0,61%	4.277	2,43%	2.546	1,45%	159	0,09%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	34	0,02%	1.076	0,61%	6.092	3,46%	4.211	2,39%	155	0,09%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	81	0,05%	686	0,39%	980	0,56%	117	0,07%	3	0,00%
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	126	0,07%	1.192	0,68%	1.406	0,80%	149	0,08%	2	0,00%
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3	0,00%	50	0,03%	104	0,06%	20	0,01%	1	0,00%
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	329	0,19%	4.314	2,45%	1.656	0,94%	166	0,09%	5	0,00%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	17	0,01%	345	0,20%	1.453	0,83%	1.519	0,86%	135	0,08%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	275	0,16%	5.498	3,12%	7.637	4,34%	1.718	0,98%	55	0,03%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	732	0,42%	9.818	5,58%	1.247	0,71%	406	0,23%	11	0,01%

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	264	0,15%	4.033	2,29%	2.459	1,40%	938	0,53%	32	0,02%
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	31	0,02%	385	0,22%	666	0,38%	234	0,13%	19	0,01%
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	24	0,01%	512	0,29%	1.740	0,99%	651	0,37%	44	0,03%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ - ΜΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΓΑΘΩΝ - ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ	1	0,00%	128	0,07%	483	0,27%	774	0,44%	133	0,08%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΕΡΟΔΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	1	0,00%	2	0,00%	2	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	2.390	1,36%	38.499	21,88%	73.561	41,80%	55.856	31,74%	5.666	3,22%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Πίνακας 91: Κατανομή Απασχολούμενων ανά Επάγγελμα και επίπεδο Εκπαίδευσης (2011)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Κάτοχοι διδακτορικού και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών		Πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης		Απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		Απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης		Άτομα χωρίς Εκπαίδευση	
	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Πλήθος	%
Εκπαιδευτικοί	680	0,39%	9.288	5,28%	613	0,35%	17	0,01%	0	0,00%
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	18	0,01%	596	0,34%	4.502	2,56%	2.359	1,34%	116	0,07%
Πωλητές	76	0,04%	1.984	1,13%	9.995	5,68%	4.311	2,45%	407	0,23%
Ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, επαγγελματίες	15	0,01%	746	0,42%	6.262	3,56%	11.692	6,64%	973	0,55%
Τεχνίτες ανέγερσης και αποπεράτωσης κτιρίων, εξαιρουμένων των ηλεκτρολόγων	7	0,00%	368	0,21%	3.909	2,22%	6.049	3,44%	407	0,23%
Ανειδίκευτοι εργάτες γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας	10	0,01%	131	0,07%	1.217	0,69%	5.477	3,11%	1.928	1,10%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων Απογραφής 2011

Από τους προηγούμενους Πίνακες αναδεικνύεται ότι, οι περισσότεροι απασχολούμενοι είναι οι ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι, εκ των οποίων το 6,64% είναι απόφοιτοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το 3,56% απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακολουθούν αυτοί που εργάζονται ως πωλητές και είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 5,68% και οι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 5,28%, οι οποίοι είναι πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

6.2 ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ για το πρώτο τρίμηνο του 2015 ο αριθμός των ανέργων στην Ελλάδα ανήλθε σε 1.272.541 άτομα. Το ποσοστό ανεργίας ήταν 26,6%, έναντι 26,1% του προηγούμενου τριμήνου και 27,8% του αντίστοιχου τριμήνου 2014. Ο δείκτης ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι σχεδόν ίδιος με αυτόν της χώρας, ενώ μεταξύ των δεκατριών Περιφερειών βρίσκεται στην όγδοη θέση σε ποσοστό ανεργίας.

Πίνακας 92: Ανεργία (%) κατά Περιφέρεια

Περιφέρειες	Α' Τρίμηνο	
	2014	2015
Σύνολο Χώρας	27,8	26,6
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	25,4	24,8
Κεντρική Μακεδονία	29,9	27,4
Δυτική Μακεδονία	28,4	29,0
Ήπειρος	28,5	25,5
Θεσσαλία	25,2	26,8
Ιόνιοι Νήσοι	27,4	28,9
Δυτική Ελλάδα	29,7	29,0
Στερεά Ελλάδα	27,6	26,4
Αττική	28,0	26,7
Πελοπόννησος	23,4	23,9
Βόρειο Αιγαίο	24,4	20,2
Νότιο Αιγαίο	30,3	25,4
Κρήτη	26,9	27,2

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού Α τριμήνου 2015

6.2.1 Χρονική Εξέλιξη της Ανεργίας στην Περιφέρεια

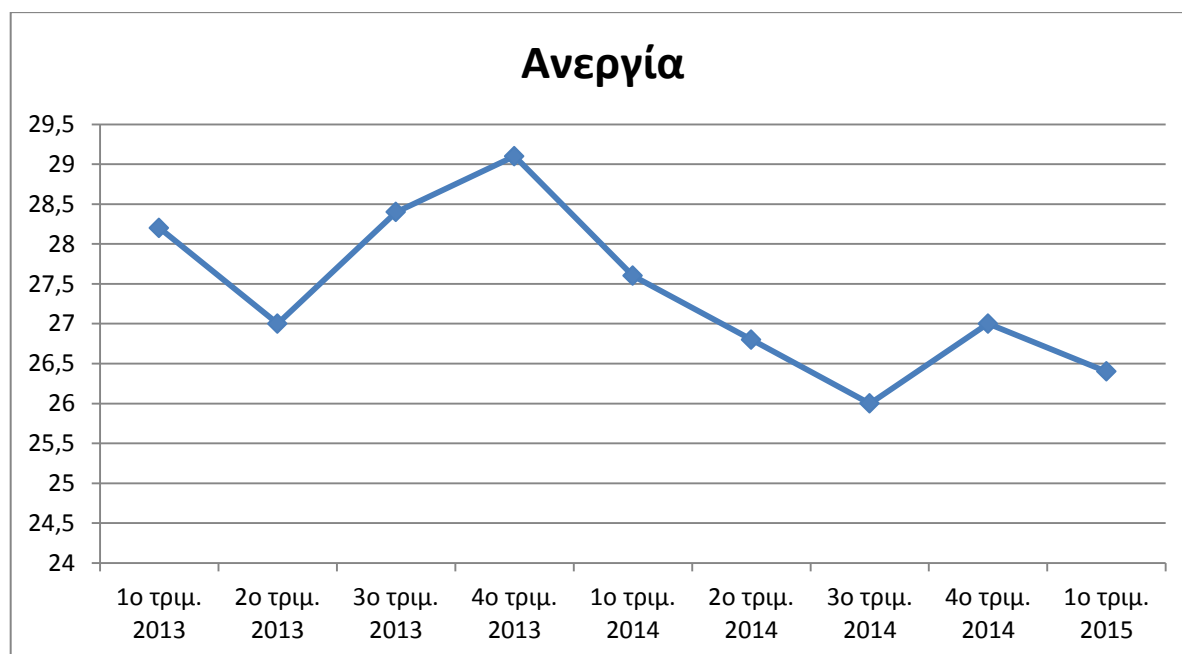
Η εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας τα τελευταία δύο χρόνια παρουσιάζει μία αξιοσημείωτη μεταβολή από το τελευταίο τρίμηνο του 2013 έως το δεύτερο τρίμηνο του 2014 καθώς κατά το διάστημα αυτό μειώθηκε το ποσοστό κατά 3 ολόκληρες ποσοστιαίες μονάδες. Σύμφωνα με τις τριμηνιαίες εκθέσεις Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ο δείκτης ανεργίας για το 2013 έφτασε να είναι μέχρι και 29,1% σε αντίθεση με το 2014 όπου η ανεργία κυμάνθηκε σε ποσοστά γύρω στο 27,0%, φτάνοντας το τρίμηνο του 2015 να είναι 26,4%. Στο ίδια περίπου επίπεδα εκτιμάται πως θα κυμανθεί ο δείκτης ανεργίας και για το δεύτερο τρίμηνο του 2015, για το διάστημα δηλαδή πριν εκδηλωθούν τα τελευταία γεγονότα στη χώρα σε οικονομικό επίπεδο.

Πίνακας 93: Εξέλιξη της ανεργίας ανά τρίμηνο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

	Τρίμηνα κατά έτος								
	1° τρίμηνο 2013	2° τρίμηνο 2013	3° τρίμηνο 2013	4° τρίμηνο 2013	1° τρίμηνο 2014	2° τρίμηνο 2014	3° τρίμηνο 2014	4° τρίμηνο 2014	1° τρίμηνο 2015
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	28,2%	27,0%	28,4%	29,1%	27,6%	26,8%	26,0%	27,0%	26,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 44: Η εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (2013-2015)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

6.2.2 Άνεργοι Εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ.

Σε αυτή την παράγραφο παρουσιάζονται στοιχεία από τα Μητρώα του ΟΑΕΔ για το μήνα Ιούνιο του 2015 τα οποία επεξεργάστηκαν για να δώσουν χρήσιμα συμπεράσματα για την ανεργία σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

6.2.2.1 Κατηγορίες Ανέργων, Χρόνος Ανεργίας & Επιδοτούμενοι

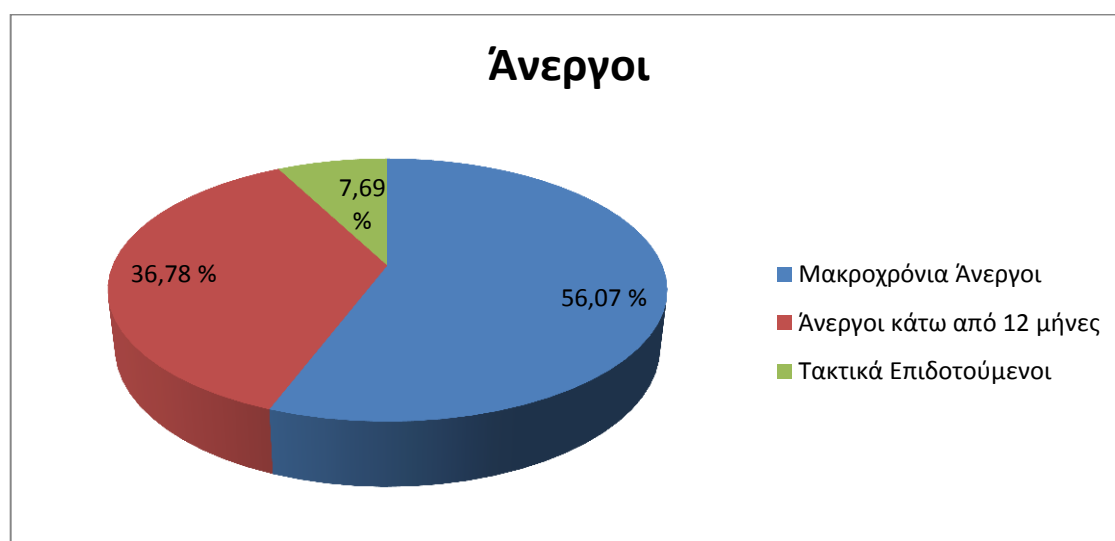
Ο ΟΑΕΔ διαχωρίζει τους άνεργους σε δύο κύριες κατηγορίες, σε μακροχρόνια άνεργους αναζητούντες εργασία με δελτίο ανεργίας άνω των δώδεκα μηνών και σε άνεργους οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα για διάστημα μικρότερο των δώδεκα μηνών. Επίσης παρουσιάζεται πάντα ο αριθμός των τακτικών επιδοτούμενων ανέργων με ιδιαίτερη αναφορά σε αυτούς που έχουν εργαστεί ως εποχικοί τουριστικών επαγγελματιών. Βάσει των στοιχείων του Ιουνίου του 2015 οι άνεργοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανέρχονται σε **43.192** άτομα, εκ των οποίων το 56,07% (24.219 άτομα) αποτελούν οι μακροχρόνια άνεργοι, το 36,78% (15.877 άτομα) οι άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι κάτω από δώδεκα μήνες και το υπόλοιπο 7,69% (3.086 άτομα) αποτελούν οι τακτικά επιδοτούμενοι άνεργοι.

Πίνακας 94: Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015

	Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες επιδοτούμενων	Εποχικοί τουριστικών επαγγ/των	Σύνολο
ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ	2.963	123	3.086
Άνεργοι [Αναζητούντες Εργασία]			
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ >= 12 ΜΗΝΕΣ	24.219		
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ < 12 ΜΗΝΕΣ	15.887		
ΣΥΝΟΛΟ	40.106		

Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)

Σχήμα 45: Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015

Πηγή: ΟΑΕΔ - Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015), Ίδια επεξεργασία

Όσο αφορά τους τακτικά επιδοτούμενους έχει ιδιαίτερη σημασία ο διαχωρισμός τους σε σχέση με τον κλάδο από τον οποίο προέρχονται καθώς από αυτό φαίνεται και η αντίστοιχη δυσκολία που βιώνει ο κάθε κλάδος χωριστά.

Πίνακας 95: Κατηγορίες Ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ						ΣΥΝΟΛΟ
	ΚΟΙΝΟΙ	ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ	ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΛΟΙΠΟΙ (ΑΓΡΟΤΙΚΑ)	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	ΛΟΙΠΟΙ	
	2.711	168	123	33	12	39	3.086

Πηγή: ΟΑΕΔ - Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015), Ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά :

- Το 87,85% αποτελούν οι κοινοί άνεργοι που προέρχονται απ' όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, πλην αυτών που εντάσσονται στις λοιπές κατηγορίες, και των οποίων η σχέση εργασίας ήταν αορίστου χρόνου. Ακόμα περιλαμβάνει τους άνεργους που απασχολήθηκαν στους αναφερόμενους τομείς με σύμβαση ορισμένου χρόνου και δεν εντάσσονται σε μία από τις λοιπές κατηγορίες.

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

- Το 5,44% αποτελούν οι άνεργοι οικοδόμοι που απασχολούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και ασφαρίζονται στον κλάδο εργατοτεχνιτών - οικοδόμων του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ.
- Το 3,99% αποτελούν οι άνεργοι εποχικοί υπάλληλοι τουρισμού σε ξενοδοχειακές, τουριστικές, επισιτιστικές επιχειρήσεις συνεχούς ή εποχικής λειτουργίας. Οι συγκεκριμένοι άνεργοι μπορούν να απασχολούνται σε μία ή περισσότερες συνεχείς σεζόν.
- Το 1,07% αποτελούν οι εποχικοί αγρότες μιας ή περισσότερων σεζόν που απολύθηκαν από επιχειρήσεις μεταποίησης/διαλογής αγροτικών προϊόντων.
- Το 0,39% αποτελούν άνεργοι εκπαιδευτικοί ωρομίσθιοι και οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί.
- Τέλος, το 1,39% αποτελούν λοιποί άνεργοι, απολυθέντες λόγω επίσχεσης, λόγω απόλυσης από μεταφερόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, λόγω διακοπής λειτουργίας επιχείρησης.

6.2.2.2 Άνεργοι κατά Φύλο

Σχετικά με την κατανομή ανά φύλο, φαίνεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο άνεργες γυναίκες υπερτερούν κατά πολύ των άνεργων ανδρών καθώς αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες στην αγορά εργασίας σε σχέση με τους άνδρες. Οι γυναίκες αποτελούν το 60,21% ενώ οι άνδρες το υπόλοιπο 39,79%. Σε σχέση με τις κατηγορίες των ανέργων, οι άνεργες γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες στην κατηγορία των μακροχρόνιων ανέργων (37,07% έναντι 19,0%) όπως και στην κατηγορία των ανέργων κάτω από δώδεκα μήνες (19,92% έναντι 16,86%). Στην κατηγορία των τακτικά επιδοτούμενων ανέργων οι άνδρες είναι κατά λίγο περισσότεροι (3,92% έναντι 3,23%).

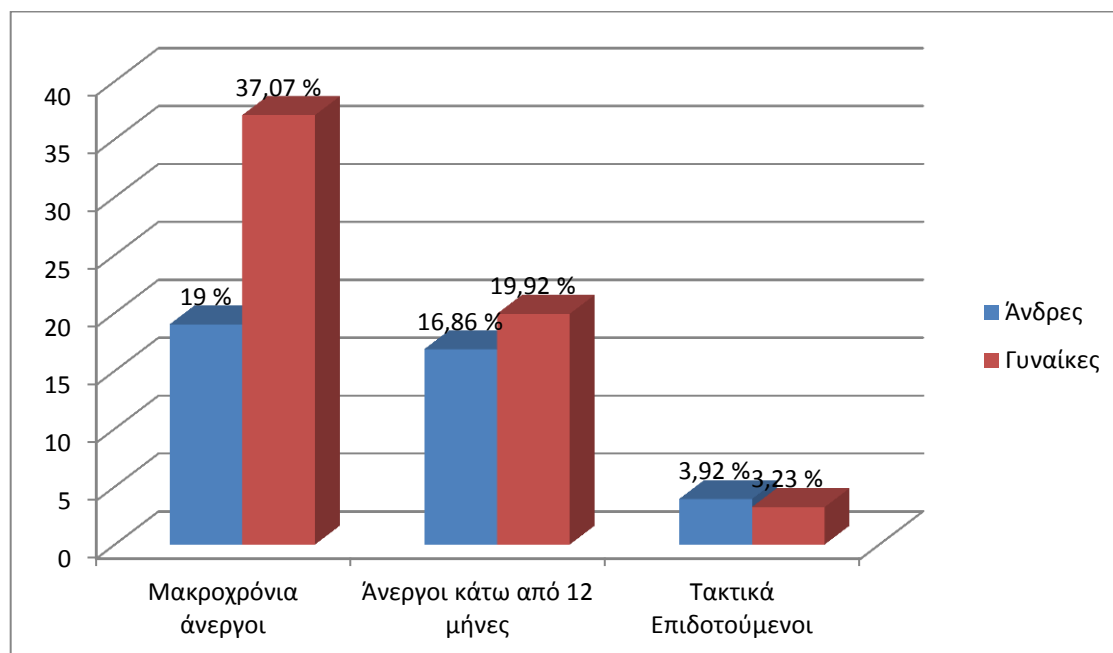
Πίνακας 96: Άνεργοι άνδρες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015

	Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες επιδοτούμενων	Εποχικοί τουριστικών επαγγ/των	Σύνολο
ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ	1.648	44	1.692
Άνεργοι [Αναζητούντες Εργασία]			
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ >= 12 ΜΗΝΕΣ		8.208	
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ < 12 ΜΗΝΕΣ		7.284	
ΣΥΝΟΛΟ		15.492	

Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)

Πίνακας 97: Άνεργες γυναίκες στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Ιούνιος 2015

	Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες επιδοτούμενων	Εποχικοί τουριστικών επαγγ/των	Σύνολο
ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ	1.315	79	1.394
Άνεργοι [Αναζητούντες Εργασία]			
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ >= 12 ΜΗΝΕΣ		16.011	
ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ < 12 ΜΗΝΕΣ		8.603	

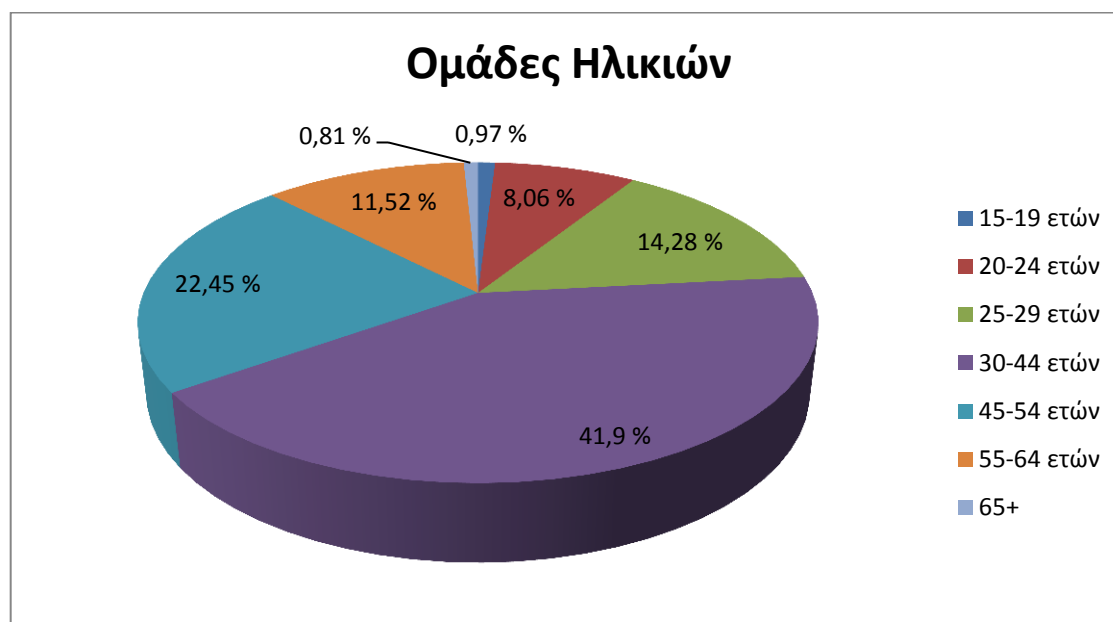
ΣΥΝΟΛΟ**24.614**Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)**Σχήμα 46: Κατανομή των ανέργων κατά κατηγορία και φύλο**Πηγή: ΟΑΕΔ - Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015), Ίδια επεξεργασία**6.2.2.3 Άνεργοι κατά Ηλικία**

Όσο αφορά τις ηλικιακές ομάδες των ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα από 30 έως 44 ετών με ποσοστό 41,90% και ακολουθούν οι άνεργοι από 45 έως 54 ετών με 22,45%, οι άνεργοι από 25 έως 29 ετών με 14,28%, οι άνεργοι από 55 έως 64 ετών με 11,52% και οι άνεργοι από 20 έως 24 ετών με ποσοστό 8,06%. Τέλος ένα ποσοστό 1,78% συνολικά αποτελούν οι άνεργοι σε πολύ μικρή ηλικία 15-19 ετών και αυτοί που είναι πάνω από 65.

Πίνακας 98: Άνεργοι κατά ομάδες ηλικιών στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Άνεργοι κατά Ηλικία		
Ηλικιακές ομάδες	Αριθμός	Ποσοστό
15-19 ετών	421	0,97 %
20-24 ετών	3.481	8,06 %
25-29 ετών	6.168	14,28 %
30-44 ετών	18.099	41,90 %
45-54 ετών	9.696	22,45 %
55-64 ετών	4.977	11,52 %
65 και άνω	350	0,81 %
Σύνολο	43.192	100 %

Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)

Σχήμα 47: Κατανομή των ανέργων κατά ομάδες ηλικιών

Πηγή: ΟΑΕΔ - Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015), Ίδια επεξεργασία

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται οι άνεργοι κατά κατηγορία και ομάδες ηλικιών. Φαίνεται ότι στην ηλικιακή ομάδα από 30 έως 44 ετών όπου ανήκει η πλειοψηφία των ανέργων, οι περισσότεροι (ποσοστό 23,31%) είναι δυστυχώς μακροχρόνια άνεργοι και ένα ποσοστό 15,11% αφορά σε άνεργους κάτω των δώδεκα μηνών. Επίσης σημαντικό είναι το ποσοστό των μακροχρόνιων ανέργων (13,53%) που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα από 45 έως 64 ετών. Οι τελευταίοι αφορούν άτομα που οι περισσότεροι έχουν χάσει τη δουλειά τους σε μεγάλη ηλικία και πλέον δυσκολεύονται να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Πίνακας 99: Άνεργοι κατά κατηγορία και ομάδες ηλικιών

Ηλικιακές ομάδες	Μακροχρόνια άνεργοι	Άνεργοι κάτω από 12 μήνες	Τακτικά επιδοτούμενοι
15-19 ετών	0,15 %	0,82 %	0,0 %
20-24 ετών	3,49 %	4,28 %	0,30 %
25-29 ετών	7,42 %	5,86 %	1,00 %
30-44 ετών	23,31 %	15,11 %	3,48 %
45-54 ετών	13,53 %	7,18 %	1,74 %
55-64 ετών	7,59 %	3,32 %	0,61 %
65 και άνω	0,59 %	0,20 %	0,02 %
Σύνολο	56,07 %	36,78 %	7,69 %

Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)

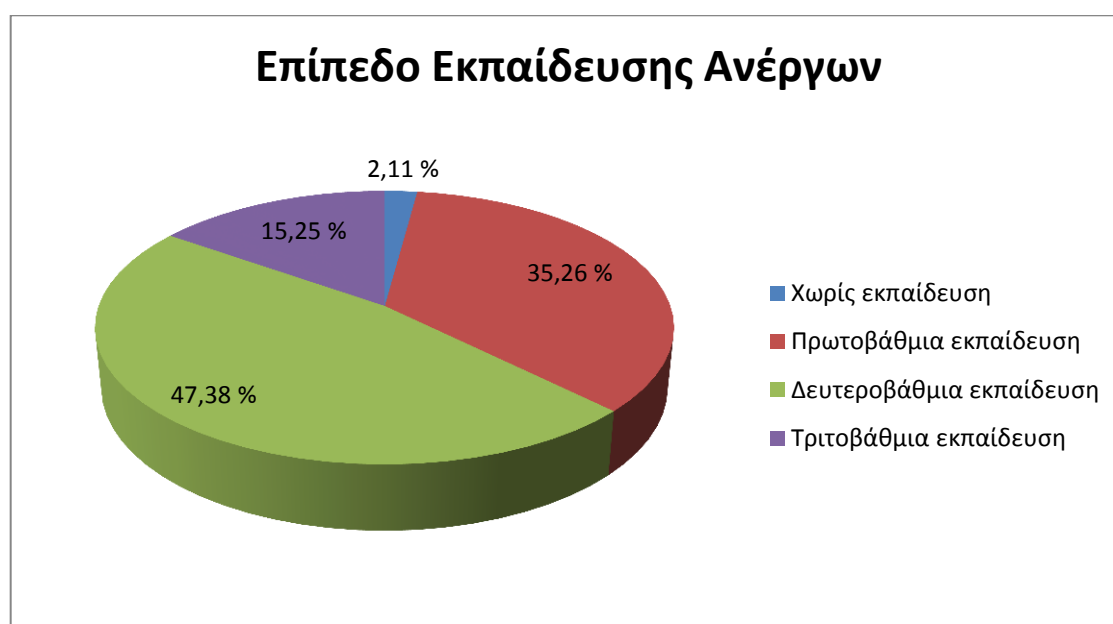
6.2.2.4 Άνεργοι κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης

Το επίπεδο των ανέργων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας κρίνεται χαμηλό καθώς είναι μικρό το ποσοστό αυτών οι οποίοι είναι πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ αν ληφθεί υπόψη σύμφωνα με προηγούμενα κεφάλαια και το ελάχιστο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών ή διδακτορικών τίτλων, το γεγονός αυτό ενισχύεται ακόμη περισσότερο. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι απόφοιτοι της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης συνολικά αποτελούν μαζί το 82,64% των ανέργων.

Πίνακας 100: Άνεργοι κατά εκπαιδευτικό επίπεδο στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Άνεργοι κατά Ηλικία		
Ηλικιακές ομάδες	Αριθμός	Ποσοστό
Χωρίς Εκπαίδευση	912	2,11 %
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	15.229	35,26 %
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	20.466	47,38 %
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	6.585	15,25 %
Σύνολο	43.192	100 %

Πηγή: ΟΑΕΔ, Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015)

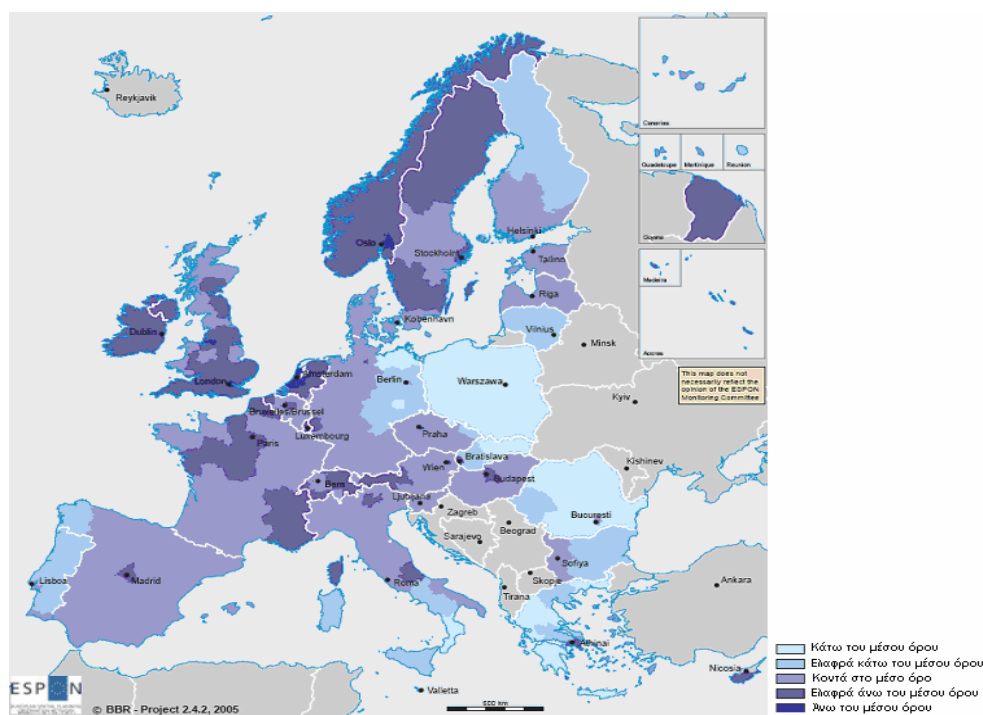
Σχήμα 48: Κατανομή των ανέργων κατά Εκπαιδευτικό επίπεδο

Πηγή: ΟΑΕΔ - Μηνιαία Στατιστική Αναφορά (6^{ος} 2015), Ίδια επεξεργασία

7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η Στερεά Ελλάδα όπως αναλύθηκε στις παραπάνω ενότητες, κυριαρχείται από την πολύ υψηλή παρουσία του δευτερογενή τομέα, ενώ η απασχόληση είναι λίγο παραπάνω από τη μέση εθνική. Η διαφοροποίηση αυτή αντανακλάται στην πολύ υψηλή παραγωγικότητα του τομέα. Πρόκειται για συνέπεια της ύπαρξης συγκεντρώσεων μονάδων μεταποίησης που ουσιαστικά αποτελούν αποκέντρωση της βιομηχανίας της Αττικής. Ως προς τους άλλους τομείς, ο πρωτογενής έχει όπως αναμένεται χαμηλή παρουσία, αλλά και εδώ η παραγωγικότητα είναι συγκριτικά υψηλή. Η χαμηλή παρουσία του τριτογενούς συνδέεται τόσο με τη σχετική έλλειψη μεγάλων πόλεων όσο και με την εγγύτητα μέρους της περιφέρειας στην μητροπολιτική περιφέρεια της Αθήνας. Ως προς την ανεργία, συνολικά η εικόνα της αγοράς εργασίας δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ευνοϊκή και γίνεται δυσμενέστερη αν συνδυαστεί με την τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης όπου έχουν διαπιστωθεί αδυναμίες καθώς και κίνδυνοι σε βραχυμεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ως προς την αγορά εργασίας με μια διεθνή προοπτική, στο πλαίσιο του προγράμματος ESPON της ΕΕ, όπου χρησιμοποιήθηκαν για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της αγοράς εργασίας, επτά δείκτες: ανεργία, εξέλιξη της ανεργίας στην περίοδο, ανεργία νέων, ρυθμοί ηλικιακής ανανέωσης της αγοράς εργασίας, πυκνότητα απασχόλησης, απασχόληση στον τριτογενή και τον πρωτογενή τομέα, η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, κατατάσσεται κάτω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο, όπως διαφαίνεται στο παρακάτω χάρτη.

Σχήμα 49: Κατάταξη Περιφερειών, προγράμματος ESPON

Πηγή: Πρόγραμμα ESPON.

Για την πληρέστερη ανάλυση των ιδιομορφιών τη Περιφέρειας καθοριστική είναι η ανάλυση της αγοράς εργασίας της. Η αγορά εργασίας ως βασικός κοινωνικός θεσμός, που επιτελεί τόσο την καταναλωτική όσο και την αναπαραγωγική λειτουργία, παρέχει ταυτόχρονα τη δυνατότητα ταξινόμησης των ομάδων του πληθυσμού, ανάλογα. Αυτή η ταξινόμηση είναι εξαιρετικά χρήσιμη καθώς, μεταξύ άλλων, επιτρέπει τη διάκριση της έννοιας της αγοράς εργασίας από αυτές του εργατικού δυναμικού και της δομής της απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτής της ταξινόμησης ένα πρώτο κριτήριο συνίσταται στο εάν οι διάφορες ομάδες του πληθυσμού εντοπίζονται μέσα στην αγορά εργασίας ή έξω από αυτήν ή με άλλα λόγια, εάν διαμορφώνουν μια εσωτερική ή εξωτερική σχέση με την αγορά εργασίας. Με βάση, το κριτήριο αυτό είναι σαφές ότι από το σύνολο του πληθυσμού το μη ενεργό του τμήμα (ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός) βρίσκεται ασφαλώς και εκτός αγοράς εργασίας. Ως μη οικονομικά ενεργοί θεωρούνται τα άτομα που είτε οι δραστηριότητές τους δεν θεωρούνται ως εργασία, με την οικονομική της έννοια (οικιακές εργασίες, κ.ά.), είτε δεν εργάζονται καθόλου (παιδιά, σπουδαστές, ανήμποροι, συνταξιούχοι, κ.ά.).

Από το οικονομικά ενεργό τμήμα του πληθυσμού, οι διάφορες κατηγορίες συνδέονται με τις μορφές της απασχόλησης, όπως αυτές αναγνωρίζονται από τους διεθνείς οργανισμούς και στατιστικές υπηρεσίες και εντοπίζονται στο εσωτερικό της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, οι μισθωτοί, διαθέτοντας στην αγορά την εργατική τους δύναμη και έχοντας εξασφαλίσει, έναντι ενός μισθού, μια θέση εργασίας, διαμορφώνουν μια πρώτη κατηγορία του πληθυσμού που εντάσσεται στην καρδιά ή στον πυρήνα της αγοράς εργασίας. Μια δεύτερη κατηγορία που εντάσσεται στην αγορά εργασίας συνιστούν αυτοί που διαθέτουν την εργατική τους δύναμη προς πώληση στην αγορά (επιθυμούν δηλαδή να εργασθούν), αλλά για μια σειρά λόγων δεν μπορούν να εξασφαλίσουν μια θέση εργασίας. Οι άνεργοι συνεπώς συνιστούν μια δεύτερη ομάδα του πληθυσμού, που εντάσσονται στην αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, το άθροισμα των ατόμων που τις συνθέτουν παρέχει μια διάσταση της προσφερόμενης ποσότητας εργασίας στην αγορά και επιτρέπει μια εκτίμηση του μεγέθους της αγοράς εργασίας. Με κριτήριο το φάσμα των επιμέρους ομάδων του πληθυσμού, που τις απαρτίζουν, το εργατικό δυναμικό μπορεί να θεωρηθεί ευρύτερη έννοια από αυτήν της αγοράς εργασίας. Το εργατικό δυναμικό είναι η μεθοδος ταξινόμησης των ανθρώπων αναφορικά με τη σχέση τους στην παραγωγική διαδικασία. Η αγορά εργασίας είναι ένας κοινωνικός θεσμός που επιτελεί συγκεκριμένες αλλά εξαιρετικά σημαντικές λειτουργίες.

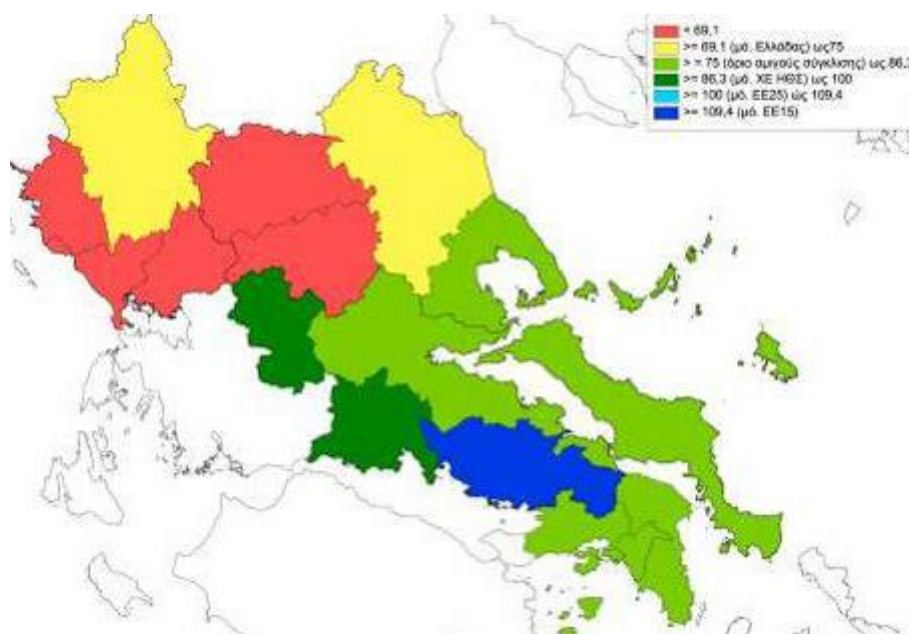
Για την πληρέστερη παρουσίαση του υπό διερεύνηση ζητήματος η ανάλυση της έννοιας της τοπικής αγοράς εργασίας, επιτρέπει τον εντοπισμό και την ανάδειξη τόσο των πλεονεκτημάτων όσο και των δυσχερειών που υπάρχουν. Ως τοπικές αγορές εργασίας στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θεωρούνται οι Περιφερειακές Ενότητες της και κυρίως οι έδρες τους (Λαμία, Χαλκίδα, Θήβα, Λιβαδειά, Άμφισσα και Καρπενήσι). Η ταύτιση μιας Περιφερειακής Ενότητας, μιας πόλης της, με μία τοπική αγορά εργασίας, συνιστά μία σύμβαση, η οποία επιβάλλεται για πολλούς λόγους, ενώ παράλληλα δημιουργεί μια σειρά ζητημάτων, τα οποία πρέπει να αντιμετωπισθούν. Η διερεύνηση των μεταβολών της ποσότητας της εργασίας που διέρχεται διάμέσου της αγοράς, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο επιδρά τόσο στη δομή της απασχόλησης στην Περιφέρεια όσο και στα ποσοτικά, αλλά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας της. Οι Περιφερειακές Ενότητες, ως περιοχές με σαφώς προσδιορισμένα γεωγραφικά όρια, τα οποία υπό προϋποθέσεις μπορεί να θεωρηθούν και ως όρια των αγορών εργασίας, επιτρέπουν την καταγραφή, την ανάλυση και την ερμηνεία μιας σειράς φαινομένων και εξελίξεων, που είτε βρίσκονται στον πυρήνα της αγοράς εργασίας (μισθωτή απασχόληση, ανεργία, κατά φύλο κατανομή ποσότητας εργασίας) είτε τις επηρεάζουν σημαντικά (δημογραφικές εξελίξεις, μεταβολές στο εργατικό δυναμικό, χειρωνακτικά μη χειρωνακικά επαγγέλματα, αναδιάρθρωσεις των τομέων παραγωγής).

7.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

7.1.1 Τοπική Αγορά Βοιωτίας

Η τοπική αγορά εργασίας της Βοιωτίας εμφανίζει αρνητικές δημογραφικές εξελίξεις, με μείωση του πληθυσμού κατά $-2,8\%$, και χαμηλή αύξηση του εργατικού δυναμικού κατά $7,1\%$, που οδηγεί σε μια αισθητή μεταβολή του δείκτη συμμετοχής από $43,8\%$ το 2001 σε $48,2\%$ το 2011. Επίσης παρουσιάζει μείωση της απασχόλησης και αύξηση της ανεργίας ($52,6\%$). Η μισθωτή απασχόληση επίσης μειώνεται και σε συνδυασμό με την ανεργία, οδηγεί σε μεταβολή ($26,1\%$) της ποσότητας εργασίας που διοχετεύεται στην αγορά. Παρ' όλα αυτά ο δείκτης της αγοράς διαμορφώνεται στο $68,1\%$ σε αρκετά υψηλό για τα δεδομένα της χώρας επίπεδο, λόγω κυρίως της εκτεταμένης παρουσίας του δευτερογενούς τομέα, καταδεικνύοντας μια αρκετά σημαντική κυριαρχία του θεσμού της αγοράς εργασίας έναντι των άλλων μηχανισμών διαχείρισης της εργασίας. Η Βοιωτία συνιστά μια περιοχή που λειτουργεί ως ευρύτερος αναπτυξιακός πόλος της Αττικής, εισπράττοντας τις επιδράσεις της συγκέντρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων σ' αυτήν. Και στην περίπτωση αυτή οι γυναίκες αυξάνουν τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας με ελαφρώς πιο υψηλό ρυθμό σε σχέση με τους άνδρες, ενώ στο πεδίο των επαγγελματιών εμφανίζεται μια σημαντική ιδιαιτερότητα. Αύξηση των χειρωνακτικών κατά $7,3\%$ συνδυάζεται με ταυτόχρονη μείωση των μη χειρωνακτικών κατά $-4,1\%$, παρέχοντας ενδείξεις μιας αντίστροφης, από αυτήν που εμφανίζεται στην πλειονότητα των αγορών, υποκατάστασης μη χειρωνακτικών από χειρωνακτικά επαγγέλματα. Η σημαντική μείωση της απασχόλησης του δευτερογενούς τομέα που συνδέεται με μια μείωση της απασχόλησης στη μεταποίηση κατά $-12,9\%$, σε συνδυασμό με την αδύναμη αύξηση της απασχόλησης του τριτογενούς ενδέχεται να συνιστούν και τον βασικό παράγοντα της συγκράτησης του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές και αύξησης της αγροτικής απασχόλησης κατά $14,6\%$. Η απουσία δηλαδή ευκαιριών απασχόλησης στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα υποχρεώνει το εργατικό δυναμικό είτε να παραμείνει είτε να στραφεί προς τον πρωτογενή.

Σχήμα 50: ΑΕΠ νομών σε ΜΑΔ

Πηγή: ΕΠ Πρόγραμμα Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου

7.1.2 Τοπική Αγορά Εύβοιας – Φθιώτιδας

Οι τοπικές αγορές Εύβοιας και Φθιώτιδας παρουσιάζουν ένα ζευγάρι αγορών που εμφανίζουν εξελίξεις που κινούνται όχι μόνο προς την ίδια κατεύθυνση, αλλά και με παραπλήσιους ρυθμούς, για το σύνολο των υπό ανάλυση μεγεθών. Με εξαιρετικά ήπιες δημογραφικές εξελίξεις, εμφανίζουν χαμηλές μεταβολές και στο εργατικό δυναμικό. Παρεμφερείς είναι και οι μεταβολές στο πεδίο της συνολικής απασχόλησης όπως έχει παρουσιαστεί στα παραπάνω κεφάλαια. Η ποσότητα της εργασίας που διοχετεύεται στην αγορά αυξάνεται με χαμηλότερο ρυθμό στην Εύβοια συγκριτικά με τη Φθιώτιδα. Παρ' όλα αυτά ο δείκτης της πρώτης εξακολουθεί να είναι υψηλότερος (68,0%) έναντι της δεύτερης (62,4%) καταδεικνύοντας τον εντονότερο ρόλο της αγοράς στη διαδικασία διαχείρισης της εργασίας. Και στις δύο αγορές οι γυναίκες συμμετέχουν με υψηλότερους ρυθμούς (42,8% στην πρώτη και 49,8% στη δεύτερη) συγκριτικά με τους άνδρες (16,6% και 35,4% αντίστοιχα). Και στις δύο επίσης αγορές δεν φαίνεται να επικρατούν διαδικασίες υποκατάστασης των επαγγελματιών καθώς χειρωνακτικά και μη εμφανίζουν ταυτόχρονες αυξήσεις. Έτσι στην Εύβοια τα χειρωνακτικά αυξάνουν κατά 0,9% και τα μη χειρωνακτικά κατά 13,4% ενώ στη Φθιώτιδα οι αυξήσεις ανέρχονται σε 10,0% και 3,2% αντίστοιχα. Οι μεταβολές στην απασχόληση των τομέων οικονομικής δραστηριότητας εμφανίζουν διαφορές τόσο ως προς τη κατεύθυνση όσο και ως προς το ύψος τους. Ειδικότερα η Εύβοια εμφανίζει μικρή μείωση του πρωτογενούς και του δευτερογενούς ενώ η Φθιώτιδα μικρές αυξήσεις και στους δύο. Αμφότερες ωστόσο εμφανίζουν χαμηλές αυξήσεις στον τριτογενή κατά 14,0% η πρώτη και 9,6% η δεύτερη.

7.1.3 Τοπική Αγορά Φωκίδας – Ευρυτανίας

Οι τοπικές αγορές Ευρυτανίας και Φωκίδας διαμορφώνουν ένα άλλο ζευγάρι αγορών με πολλές κοινές (αρνητικές στην πλειονότητά τους) εξελίξεις, που διαμορφώνουν σημαντικές δυσχέρειες στην περαιτέρω επέκταση και λειτουργία του θεσμού. Αμφότερες εμφανίζουν εξαιρετικά δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις με μειώσεις του πληθυσμού. Μειώσεις που αναμένεται να ασκούν εξαιρετικές πιέσεις τόσο πάνω στην ηλικιακή διάρθρωση του εργατικού δυναμικού και της απασχόλησης όσο όμως και πάνω στη διαμόρφωση της τοπικής ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες, που, με τη σειρά της, συνδέεται με τις εξελίξεις στην απασχόληση. Αρνητικές μεταβολές εμφανίζουν και στο εργατικό δυναμικό με αποτέλεσμα η μείωση των δεικτών συμμετοχής, από 41,0% σε 40,1% για την Ευρυτανία και από 40,0% σε 38,1% για τη Φωκίδα. Τέτοιοι ρυθμοί μεταβολής του εργατικού δυναμικού είναι λογικό να συνδέονται τόσο με μειώσεις της συνολικής απασχόλησης όσο και με αυξήσεις της ανεργίας. Η μισθωτή απασχόληση, λογικό επακόλουθο των παραπάνω εξελίξεων, μειώνεται τόσο στην Ευρυτανία κατά -15,5% όσο και στη Φωκίδα κατά -2,4%. Η συνολική ποσότητα της εργασίας που διοχετεύεται στην αγορά μειώνεται στην Ευρυτανία και αυξάνεται οριακά στη Φωκίδα, σηματοδοτώντας μια γενικότερη κρίση στο πεδίο της αγοράς εργασίας και στη δομή της απασχόλησης. Στην Ευρυτανία, άνδρες και γυναίκες μειώνουν τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, με τους πρώτους ασφαλώς με υψηλότερο ρυθμό (-19,9%) έναντι των δεύτερων (-2,8%), ενώ στη Φωκίδα οι άνδρες μειώνουν τη συμμετοχή τους κατά -2,9% και οι γυναίκες αυξάνουν κατά 10,7%, παρέχοντας μια ακόμη διάσταση της άνισης κατά φύλο κατανομής των επιπτώσεων της κρίσης. Στο πεδίο των επαγγελματιών χειρωνακτικά και μη μειώνονται και στις δύο αγορές με παραπλήσιους περίπου ρυθμούς (-20,0% τα χειρωνακτικά και 21,0% τα μη χειρωνακτικά στην Ευρυτανία και -18,5% και -22,0% αντίστοιχα στη Φωκίδα). Οι κοινές αυτές εξελίξεις καλύπτουν και τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, που και στις δύο αγορές εμφανίζουν ταυτόχρονες μειώσεις. Έτσι στην Ευρυτανία πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής μειώνουν την απασχόλησή τους κατά -12,3%, -35,8% και -18,1%, ενώ στη Φωκίδα κατά -34,2%, -29,5% και -10,9% αντίστοιχα.

7.1.4 Δυναμισμός Κλάδων

Η αποτύπωση του δυναμισμού των κλάδων τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάδειξη αναξιοποίητων δυνατοτήτων της Περιφέρειας και την εστίαση σε βασικές παραγωγικές διεξόδους που έως σήμερα το παραγωγικό σύστημα αδυνατεί να αξιοποιήσει. Επίσης για την σύνδεση της παραγωγής με την έρευνα ενισχύοντας το παραγόμενο προϊόν, την εστίαση των πολιτικών στην έννοια της περιφερειακής αποτελεσματικότητας (προσελκύοντας εγχώριο και ξένο κεφάλαιο) και στην κινητοποίηση αυτοχρηματοδοτούμενων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Επιπλέον μέσω του αναπτυσσόμενου αυτού εργαλείου θα υπάρχει η δυνατότητα κυρίως για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη μείωση των εσωτερικών ανισοτήτων καθώς και της αναβάθμισης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω της αύξησης των μεριδίων αγοράς των επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Η παραγωγικότητα της εργασίας επηρεάζεται από παράγοντες όπως είναι ο πληθυσμός, το περιβάλλον, οι υποδομές που επηρεάζουν στη συνέχεια το ποσοστό απασχόλησης. Η ικανότητα της Περιφέρειας να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας – απασχόλησης και να περιορίζει την ανεργία, αναδεικνύει το δυναμισμό της.

Στο Μηχανισμό θα αποτυπώνονται οι ανάγκες για νέες θέσεις εργασίας, κενές θέσεις εργασίας κ.α. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται είναι αυτή του ΟΟΣΑ. Ο δείκτης δυναμισμού του ΟΟΣΑ υπολογίζει την ετήσια απασχόληση στην Περιφέρεια ανά τριμήνιο επάγγελμα καθώς και το ποσοστό μεταβολής της απασχόλησης στην ίδια περίοδο. Ο δείκτης δεν λαμβάνει υπόψη τις κατηγορίες επαγγελματιών που είχαν για το έτος μελέτης λιγότερους από 2.000 απασχολούμενους. Στη συνέχεια πραγματοποιείται ταξινόμηση σύμφωνα με τον δείκτη δυναμισμού. Το 20% των επαγγελματιών με τον υψηλότερο δείκτη ορίζονται ως δυναμικά, το 20% με το χαμηλότερο δείκτη ως φθίνοντα και τα υπόλοιπα ως σταθερά. Σύμφωνα με τον δείκτη δυναμισμού τα επαγγέλματα (3ψηφια) που ορίζονται δυναμικά είναι:

- 513 Σερβιτόροι
- 524 Άλλοι πωλητές
- 422 Υπάλληλοι πληροφόρησης πελατών
- 411 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων
- 833 Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων
- 412 Γραμματείς (γενικών καθηκόντων)
- 522 Πωλητές σε καταστήματα
- 514 Κομμωτές/κομμώτριες, αισθητικοί
- 342 Εργαζόμενοι στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής αγωγής
- 331 Επαγγελματίες του χρηματοοικονομικού και μαθηματικού κλάδου
- 231 Διδακτικό προσωπικό ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- 512 Μάγειροι
- 521 Πλανόδιοι πωλητές και πωλητές σε υπαίθριες αγορές
- 932 Εργάτες μεταποίησης
- 931 Εργάτες ορυχείων και κατασκευών
- 265 Καλλιτέχνες
- 214 Μηχανικοί (εξαιρουμένων των Ηλεκτροτεχνολόγων)
- 235 Άλλοι εκπαιδευτικοί
- 234 Δάσκαλοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και νηπιαγωγοί
- 721 Χύτες μετάλλων, συγκολλητές, ελασματοουργοί, τεχνίτες μεταλλικών δομικών κατασκευών, σιδηρουργοί
- 751 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων
- 322 Τεχνολόγοι νοσηλευτικής και μαιευτικής

Επιπλέον τα δυναμικά επαγγέλματα ανά επίπεδο εκπαίδευσης (3ψήφια) είναι:

- 513 Σερβιτόροι Πτυχίο Ανώτερης/ Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 513 Σερβιτόροι Απολυτήριο/ Μέσης Εκπαίδευσης
- 235 Άλλοι εκπαιδευτικοί / Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 231 Διδακτικό προσωπικό ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων/Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος
- 514 Κομμωτές/κομμώτριες, αισθητικοί/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 234 Δάσκαλοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και νηπιαγωγοί Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 334 Γραμματείς διοίκησης και ειδικευμένοι(-ες) γραμματείς/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν.Επαγ. Εκπαίδευσης
- 221 Ιατροί/ Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός
- 411 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 412 Γραμματείς (γενικών καθηκόντων)/Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 833 Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν.Επαγ. Εκπαίδευσης
- 342 Εργαζόμενοι στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής αγωγής/ Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 214 Μηχανικοί(εξαιρουμένων των ηλεκτροτεχνολόγων)/Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 931 Εργάτες ορυχείων και κατασκευών/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 522 Πωλητές σε καταστήματα/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 422 Υπάλληλοι πληροφόρησης πελατών/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν.Επαγ. Εκπαίδευσης
- 522 Πωλητές / Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 911 Καθαριστές και βοηθοί οικιών, ξενοδοχείων και γραφείων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 721 Χύτες μετάλλων, συγκολλητές, ελασματοουργοί, τεχνίτες μεταλλικών δομικών κατασκευών, σιδηρουργοί/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 411 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων/ Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 265 Καλλιτέχνες/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 4331 Επαγγελματίες του χρηματοοικονομικού και μαθηματικού κλάδου/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 422 Υπάλληλοι πληροφόρησης πελατών/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 816 Χειριστές μηχανών παραγωγής ειδών διατροφής/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 541 Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 524 Άλλοι πωλητές/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 751 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης 241 Επαγγελματίες του χρηματοοικονομικού τομέα/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 612 Κτηνοτρόφοι / Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 611 Καλλιεργητές προσανατολισμένοι στην αγορά/ Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 432 Υπάλληλοι καταγραφής υλικών και υπηρεσιών μεταφορών/ Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 751 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 322 Τεχνολόγοι νοσηλευτικής και μαιευτικής/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 412 Γραμματείς (γενικών καθηκόντων)/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 513 Σερβιτόροι /Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών
- 514 Κομμωτές/κομμώτριες, αισθητικοί/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης

- Άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 523 Ταμίες και υπάλληλοι έκδοσης εισιτηρίων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 242 Επαγγελματίες διοίκησης/Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος
- 833 Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 265 Καλλιτέχνες /Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 411 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων/ Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος
- 833 Οδηγοί φορτηγών και λεωφορείων/Απολυτήριο Δημοτικού
- 343 Επαγγελματίες του καλλιτεχνικού και πολιτιστικού τομέα και της μαγειρικής/Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 524 Άλλοι πωλητές/Απολυτήριο Δημοτικού
- 235 Άλλοι εκπαιδευτικοί/Πτυχίο Ανώτερης Τεχν. Επαγ. Εκπαίδευσης
- 753 Τεχνίτες ειδών ένδυσης/Απολυτήριο Δημοτικού
- 524 Άλλοι πωλητές/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 332 Πράκτορες και μεσίτες αγοραπωλησιών/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 941 Βοηθοί παρασκευής τροφίμων/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης 932 Εργάτες μεταποίησης/Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης
- 215 Ηλεκτροτεχνολόγοι μηχανικοί/ Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος

Με βάση την απασχόληση ανά 2ψήφιο επάγγελμα, είναι δυνατό να υπολογίσουμε την ετήσια μεταβολή της απασχόλησης και τον δείκτη δυναμισμού τους. Από τα συνολικά 40 επαγγέλματα θεωρούμε τα 20% με τον υψηλότερο Δείκτη ως τα δυναμικά επαγγέλματα, τα 20% με τον χαμηλότερο δείκτη ως φθίνοντα και τα υπόλοιπα 60% ως σταθερά. Τα πιο δυναμικά επαγγέλματα (2ψηφια) είναι:

- 51 Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών
- 52 Πωλητές
- 41 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο
- 93 Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης
- 75 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης
- 34 Βοηθοί επαγγελματιών του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού τομέα
- 33 Βοηθοί επαγγελματιών επιχειρήσεων και διοίκησης
- 81 Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού

Τέλος τα δυναμικά επαγγέλματα ανά επίπεδο εκπαίδευσης (2ψηφια) είναι:

- 51 Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 41 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 51 Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 34 Βοηθοί επαγγελματιών του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού τομέα/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 52 Πωλητές/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 31 Τεχνικοί θετικών επιστημών και μηχανικής/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 51 Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών/ μεταδευτεροβάθμια
- επαγγελματική κατάρτιση
- 83 Οδηγοί μέσων μεταφορά και χειριστές κινητού εξοπλισμού/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 52 Πωλητές/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 23 Εκπαιδευτικοί/μεταπτυχιακό τίτλο

- 22 Επαγγελματίες του τομέα της υγείας/ μεταπτυχιακό τίτλο
- 61 Ειδικευμένοι γεωργοί και κτηνοτρόφοι επαγγελματίες/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 23 Εκπαιδευτικοί/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 91 Καθαριστές και βοηθοί/Γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης
- 21 Ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα και μηχανικοί/μεταπτυχιακό τίτλο
- 93 Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης/ Γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης
- 93 Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης/ απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 75 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης/ Γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης
- 41 Υπάλληλοι γενικών καθηκόντων και χειριστές μηχανών με πληκτρολόγιο/μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση
- 81 Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων/απολυτήριο
- Στοιχειώδους εκπαίδευσης
- 54 Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών προστασίας/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 52 Πωλητές/Γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης
- 51 Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών/Γ' τάξη μέσης εκπαίδευσης
- 81 Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 75 Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων, επεξεργασίας ξύλου, ειδών ένδυσης/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 24 Επαγγελματίες επιχειρήσεων και διοίκησης/ μεταπτυχιακό τίτλο
- 26 Επαγγελματίες του νομικού, κοινωνικού και πολιτιστικού κλάδο/απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 96 Συλλέκτες απορριμμάτων και άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες/ απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης
- 73 Χειροτέχνες και τυπογράφοι/πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 52 Πωλητές/Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο

7.1.5 Χρόνος Απασχόλησης και Δυναμισμός

Βασική παράμετρος για το δυναμισμό των κλάδων αποτελεί η μέτρηση για το κατά πόσο αποδοτική είναι η πλήρης, η μερική απασχόληση και οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου για τις επιχειρήσεις. Σε ποιο είδος επιχειρήσεων συναντώνται συχνότερα αυτές οι μορφές απασχόλησης, σε δυναμικές επιχειρήσεις ή σε φθίνουσες επιχειρήσεις και κατά πόσο συνάδει η χρήση της πλήρους, της μερικής και της προσωρινής απασχόλησης με την αύξηση ή μείωση της κερδοφορίας, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης. Είναι κοινό γνώρισμα ότι η ευελιξία κάποιων μορφών εργασίας όπως η προσωρινή απασχόληση και η ορισμένου χρόνου δημιουργεί πλεονεκτήματα σε περιόδους κρίσης. Η λελογισμένη χρήση αυτών των μορφών απασχόλησης είναι αποδοτικότερη από τη μη χρήση τους και έχει διαμορφωθεί έτσι λόγω της μετεξέλιξης της οργάνωσης της εργασίας, την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού καθώς και τη διάχυση νέων εργασιακών, καταναλωτικών, οικογενειακών προτύπων. Οι πιο διαδεδομένες ευέλικτες μορφές απασχόλησης που επηρεάζουν το δυναμισμό των επιχειρήσεων είναι η προσωρινή απασχόληση (συγκεκριμένα, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου) και η μερική απασχόληση. Οι επιχειρήσεις επιλέγουν τη μία ή την άλλη μορφή ευέλικτης

απασχόλησης ανάλογα με τη διάρθρωση των λειτουργικών αναγκών τους και τη σχέση τους προς την αγορά. Η μερική απασχόληση επιτρέπει την ακριβέστερη αντιστοίχιση των εργατικών εισροών (και εργατικού κόστους) στις αυξομειούμενες κατά τη διάρκεια της ημέρας ανάγκες της παραγωγής αγαθών και της παροχής υπηρεσιών.

Η μερική απασχόληση δεν αυξάνεται ούτε μειώνεται όσο αυξάνεται το μέγεθος της επιχείρησης. Σύμφωνα με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αυξάνει όσο αυξάνει το μέγεθος των επιχειρήσεων από ένα έως πέντε άτομα, στη συνέχεια μειώνεται όσο αυξάνει το μέγεθος των επιχειρήσεων από έξι έως πενήντα άτομα. Επίσης μεγαλώνει για επιχειρήσεις από πενήντα έως εκατό άτομα, μειώνεται για επιχειρήσεις που απασχολούν από εκατό έως πεντακόσια άτομα, και μεγαλώνει στις επιχειρήσεις με περισσότερα από πεντακόσια άτομα. Το μεγαλύτερο ποσοστό μερικής απασχόλησης συναντάται σε επιχειρήσεις με τζίρο 300.000 – 499.000€, το μικρότερο σε επιχειρήσεις με τζίρο 5.000.000 – 14.990.000€ και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό τις επιχειρήσεις με τζίρο άνω των 15.000.000€. Ακόμα πιο ενδεικτικό του δυναμισμού μίας επιχείρησης είναι οι προοπτικές της για αύξηση του προσωπικού της, δηλαδή τις κενές θέσεις εργασίας. Οι επιχειρήσεις με επίπεδο μερικής απασχόλησης 1-20% διακρίνονται από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις ως προς την εκτίμηση για τις θέσεις απασχόλησης για την επόμενη τριετία. Τέλος ειδική αναφορά πρέπει να γίνει για τις μεγάλες επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από είκοσι άτομα προσωπικό μιας και καταδεικνύεται ότι εκεί παρουσιάζονται οι περισσότερες κενές θέσεις.

7.1.6 Δυναμικοί κλάδοι σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες στη Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Οι δυναμικοί κλάδοι στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αποτελούν μια νέα ευκαιρία για την προώθηση της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας, καθώς και μοχλό ανάδειξης καινοτόμων δραστηριοτήτων σε τομείς της οικονομίας που υστερούν στη γεωγραφική επικράτειά της. Σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία (Απογραφή Πληθυσμού 2011) η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας εμφανίζει μείωση πληθυσμού κατά 9,66%, η οποία είναι πολύ μεγαλύτερη από τη γενική τάση μείωσης, 1,61%, σε επίπεδο χώρας. Ως προς τους μακροοικονομικούς δείκτες, βάσει των στοιχείων της Eurostat, η Περιφέρεια βρίσκεται στις πρώτες θέσεις ανάπτυξης με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα (ΑΕΠ) μεταξύ των λοιπών Περιφερειών της χώρας.

Οι δείκτες αυτοί δεν ανταποκρίνονται στην πραγματική κατάσταση της οικονομίας της Περιφέρειας διότι προέρχονται από επιχειρήσεις που ενώ χωροθετούνται στις βιομηχανικές ζώνες της Βοιωτίας και της Εύβοιας, εδρεύουν στην Αττική. Επιπλέον το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται σε αυτές, διαμένει σε μεγάλο ποσοστό στην Αττική με αποτέλεσμα το διαθέσιμο παραγόμενο προϊόν να καταναλώνεται και να φορολογείται εκτός της Περιφέρειας. Τέλος χαρακτηριστικό στοιχείο που δηλώνει υστέρηση της οικονομίας και διαθρωτικά προβλήματα στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι το σταθερά υψηλό ποσοστό ανεργίας που κατέχει η Περιφέρεια, ποσοστό 26,2%, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (Απρίλιος 2014). Βάσει των παραπάνω κοινωνικοοικονομικών επιδόσεων της Περιφέρειας διακρίνεται η ανάγκη ανάπτυξης ενός εργαλείου αποτελεσματικού ως προς την ανάδειξη της δυναμικής των κλάδων, των επαγγελματιών, της ζήτησης τους κ.α. Διαφάνεται ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας μπορεί να προαξεί αποτελεσματικά την οικονομική δραστηριότητα της σε χώρους παραμελημένους εξαιτίας χαμηλής κερδοφορίας, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις του πρωτογενή τομέα. Αναλυτικότερα ανά Περιφερειακή Ενότητα:

Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας

Η Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας μπορεί να αναπτυχθεί στους τομείς της Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, την Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια, τη Μεταποίηση και το Τουρισμό. Συγκεκριμένα ανά τομέα διακρίνονται οι παρακάτω οικονομικές δραστηριότητες:

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Προϊόντα ΠΟΠ (Φέτα Παρνασσού, Φορμαέλλα Αράχοβας Παρνασσού), Τοπικά προϊόντα, Μελισσοκομία, Οινοποιία, Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Αλιεία & Υδατοκαλλιέργειες	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες, Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων (2 μονάδες πέστροφας).
Μεταποίηση	Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου, Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (εκκοκκιστήρια βαμβακιού, υφαντουργία, μονάδες, παραγωγής οικοδομικών υλικών).
Τουρισμό	Αγροτουρισμός (Ορχομενός, Βάγια, Τανάγρα, Αράχοβα) , Αρχαιολογικός/ιστορικός τουρισμός: Θήβα (αρχαιολογικό μουσείο, Μυκηναϊκό ανάκτορο, Κάδμειον κλπ), Ορχομενός (μυκηναϊκό ανάκτορο), Λιβαδειά (μεσαιωνικό φρούριο), Κουλάδα των Μουσών, Πλαταιές, Θεσπίες κλπ , Θρησκευτικός τουρισμός (Μουσείο και Μονή Οσίου Λουκά, Μ. Παναγιάς Σκριπούς, Μ. Σαγματά, κλπ) , Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Αράχοβα, Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, Παραθαλάσσιος τουρισμός: Παραθαλάσσια θέρετρα (Αλυκή, Αντίκυρα, Δήλεσι κλπ).

Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας μπορεί να αναπτυχθεί στους τομείς της Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, στη Δασοκομία, την Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια τη Μεταποίηση και το Τουρισμό. Συγκεκριμένα ανά τομέα διακρίνονται οι παρακάτω οικονομικές δραστηριότητες:

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Προϊόντα ΠΟΠ (Σύκο Κύμης, Κονσερβολιά Ροβίων), Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Δασοκομία	Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης, Δραστηριότητες θήρας.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.
Μεταποίηση	Πληθώρα επιχειρήσεων στον τομέα του μετάλλου, Ισχυρός μεταποιητικός τομέας (πχ βιομηχανία δερμάτων, κλωστοϋφαντουργία), Ορυκτά προϊόντα: μάρμαρα & σχιστόπλακες, βιομηχανικά ορυκτά (άργιλος, αργιλικός σχιστόλιθος), μεταλλεύματα (νικέλιο), αδρανή υλικά (ασβεστόλιθος).
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί και αγροτικά σπίτια (Ιστιαία, Κύμη κλπ) και μεγάλα αγροκτήματα-φάρμες, Αρχαιολογικός/ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: αρχαιολογικοί χώροι (Ερέτρια κλπ), βυζαντινά/μεσαιωνικά μνημεία, νεοκλασικά μνημεία, Θρησκευτικός

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

	τουρισμός: Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος κλπ , Ιαματικός τουρισμός: Λουτρά Αιδηψού, Γιάλτρα Ιστιαίας, Αμάρυνθος Βάθειας, καθώς και λασπόλουτρα (Βασιλικό) και πηγές ποσιθεραπείας Χωνευτικό και κήποι Κύμης), Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Κανατάδικα Ιστιαίας, λίμνη Δύστου, παράκτιο έλος Ψαχνών), ορεινοί όγκοι-βουνά (Δίρφυς, Όχη, Κανδήλι κλπ), παράκτιες ζώνες (πχ παραλίες Χιλιαδούς-Γλυφάδας, ακρωτήρι Καλάμι) , Παράκτιος/θερινός και περιηγητικός τουρισμός: Φυσικό κάλλος (παραθαλάσσιες περιοχές, δάση κλπ).
--	--

Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας μπορεί να αναπτυχθεί στους τομείς της Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, τη Δασοκομία, την Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια και το Τουρισμό. Συγκεκριμένα ανά τομέα διακρίνονται οι παρακάτω οικονομικές δραστηριότητες:

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Προϊόντα ΠΟΠ (Κεφαλογραβιέρα, Φέτα), Βιομηχανία τροφίμων και ποτών, Τοπικά προϊόντα και παραδοσιακά εδέσματα, Μελισσοκομία.
Δασοκομία	Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης, Δραστηριότητες θήρας.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες	Υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων – λίμνη Κρεμαστών (εκτός των άλλων η ΠΕ Βοιωτίας διαθέτει 2 μονάδες πέστροφας).
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Αγροτουριστικά καταλύματα , Θρησκευτικός τουρισμός: Ιερά Μονή Προυσσοῦ, Ιερά Μονή Τατάρνας, Ησυχαστήριο Οσίας Μαρίας και πλήθος βυζαντινών εκκλησιών, Οικοτουρισμός: Υγρότοποι (πχ Αγραφιώτης, Ταυρωπός, λίμνη Κρεμαστών), ορεινές/δασικές περιοχές (πχ Βελούχι, Τυμφρηστός), καταρράκτες, κοιλάδες, οικολογικά καταλύματα, Ορεινός/περιηγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Άγραφα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (πχ Κλειδί, Πάντα Βρέχει) και αθλητισμός (πχ ορεινή ποδηλασία, καγιάκ, ράφτιγκ – Ταυρωπός, Τρικεριώτης- κλπ).

Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας μπορεί να αναπτυχθεί στους τομείς της Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, στην Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια, τη Μεταποίηση και το Τουρισμό. Συγκεκριμένα ανά τομέα διακρίνονται οι παρακάτω οικονομικές δραστηριότητες:

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία και κτηνοτροφία, 6 προϊόντα ΠΟΠ (Κονσερβολιά Στυλίδας, Κονσερβολιά Αταλάντης, Κελυφωτό Φιστίκι Φθιώτιδας, Ακτινίδιο Σπερχειού, Φέτα Δομοκού, Κατίκι Δομοκού), Πτηνοτροφία, Οινοποιία, Μελισσοκομία, Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.

Μεταποίηση	Επιχειρήσεις στον τομέα του μετάλλου.
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Αγροκτήματα και παραδοσιακοί ξενώνες, Αρχαιολογικός, ιστορικός και πολιτιστικός τουρισμός: Αρχαιολογικοί χώροι (πχ Θερμοπύλες, Αρχαία Τραχίνια, ακρόπολη αρχαίας Προέρνας κλπ), μουσεία (Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας, Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας κλπ), κάστρα (πχ Κάστρο Λαμίας, Βυζαντινό Κάστρο Υπάτης, Κάστρο Αχινού), παραδοσιακοί οικισμοί (πχ Παραδοσιακός Οικισμός Αμφίκλειας, Χορευταριά), Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι παναγιάς Αγάθωνος, Ιερά Μονή Δαμάστας, Μοναστήρι Παναγιάς Προυσιώτισσας Βαρδάτες κλπ, Ιαματικός τουρισμός: Πληθώρα ιαματικών πηγών (Καμένα Βούρλα, Λουτρά Θερμοπύλων, Λουτρά Υπάτης, Εκκάρια κλπ) , Οικολογικός και περιβαλλοντικός τουρισμός: Εθνικός Δρυμός Οίτης, φαράγγι Ασωπού, Εθνικός Δρυμός Παρνασσού-Δάσους Τιθορέας, όρος Καλλίδρομο, φαράγγι Βαρσάμωσ Αμφίκλειας, Ορεινός/χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο «Φτερόλακα».

Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας

Στην Περιφερειακή Ενότητα Φωκίδας μπορεί να αναπτυχθεί στους τομείς της Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, στην Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια, στη Δασοκομία, τη Μεταποίηση και το Τουρισμό. Συγκεκριμένα ανά τομέα διακρίνονται οι παρακάτω οικονομικές δραστηριότητες:

Τομέας	Οικονομικές Δραστηριότητες
Φυτική & Ζωική Παραγωγή	Γεωργία, 1 προϊόν ΠΟΠ (Κονσερβολιά Άμφισσας), Κτηνοτροφία, Πτηνοτροφία, Οινοποιία, Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.
Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες	Αλιεία ανοιχτής θαλάσσης (ιχθύων και οστράκων), Θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.
Δασοκομία	Παραγωγή ξυλείας, ρητίνης καυσόξυλων, ελάτων διακόσμησης, Δραστηριότητες θήρας.
Μεταποίηση	Επιχειρήσεις στον τομέα του μετάλλου.
Τουρισμό	Αγροτουρισμός: Παραδοσιακοί οικισμοί (Γαλαξίδι, Μοναστηράκι), Αρχαιολογικός και πολιτιστικός τουρισμός: Δελφοί, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, κάστρο Σαλώνων, ακρόπολη Αμφισσας, Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο, Λαογραφικό Μουσείο Γαλαξιδίου, Θρησκευτικός τουρισμός: Μοναστήρι προφήτη Ηλία, Μητροπολιτικός Ναός Ευαγγελίστριας, Ναός του Σωτήρος, Μοναστήρι Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου, Οικοτουρισμός Εθνικός Δρυμός Παρνασσού, ορεινοί όγκοι-βουνά , Ορεινός/περιηγητικός και χειμερινός τουρισμός: Χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού, δραστηριότητες αναψυχής πχ ορειβατικές εκδρομές (Παρνασσός, Γκιώνα κλπ), διαδρομές σε φαράγγια (φαράγγι Ρέκκας) και αθλητισμός (πχ αλεξίπτωτο πλάγιας) , Παραθαλάσσιος/ θερινός τουρισμός: Κορινθιακός κόλπος.

7.1.7 Προκλήσεις για τους δυναμικούς κλάδους στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ανά παραγωγικό κλάδο

Οι προκλήσεις στην Ευρωπαϊκή και Ελληνική και Περιφερειακή οικονομία έχουν κυρίως σχέση με τα εμπόδια που παρακωλύουν την ανάπτυξη της. Τα εμπόδια αυτά έχουν σχέση την έλλειψη μηχανισμών διάγνωσης των αναγκών των τοπικών οικονομιών, και την έλλειψη δικτύων υποστήριξης και υποδομής των επιχειρήσεων. Η οικονομική και αναπτυξιακή φυσιογνωμία της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχει άμεση σχέση όπως αναφέραμε με τον **πρωτογενή** και το **δευτερογενή** τομέα και μάλιστα παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση (παραγόμενου προϊόντος) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας. Ιδιαίτερα ο πρωτογενής τομέας, παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αύξηση παραγόμενου προϊόντος (7,%) σε σύγκριση τόσο με την Ελλάδα (3,2%) όσο και την Ευρώπη (1,7%). Στην απασχόληση ο πρωτογενής τομέας και ιδιαίτερα η γεωργία και η κτηνοτροφία παραμένει η σημαντικότερη δραστηριότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Τέλος όσο αφορά τον **τρίτογενή τομέα**, η αξία των προσφερόμενων υπηρεσιών ακολουθεί τη γενικότερη τάση μείωσης που επικρατεί σε όλες τις Περιφέρειες (ΕΛΣΤΑΤ). Σημαντικός παράγοντας στην προσπάθεια αν αυτή είναι η ανάπτυξη του μηχανισμού διάγνωσης των τοπικών αναγκών της αγοράς εργασίας. Αναλυτικότερα

Φυτική & Ζωική Παραγωγή

Στον τομέα της Φυτικής και Ζωικής παραγωγής διαπιστώνονται διαρθρωτικές αδυναμίες που μπορούν να αμβλυνθούν με κύριο πρόβλημα το μικρό μέγεθος των εκμεταλλεύσεων και η συνεχής γήρανση του πληθυσμού που απασχολείται σ' αυτόν.

Αλιεία & Υδατοκαλλιέργειες

Η Περιφέρεια διαθέτει ακτές μεγάλου μήκους που ευνοεί την ανάπτυξη των τριών βασικών αλιευτικών δραστηριοτήτων, την αλιεία ανοιχτής θαλάσσης, τις θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες και τις ιχθυοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων. Οι δραστηριότητες αυτές προσφέρουν ευκαιρίες με αντικείμενο την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων και διάθεσή τους στην εγχώρια αλλά και Ευρωπαϊκή αγορά. Η ανάπτυξη της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών συμβάλει στην αύξηση της διατροφικής αυτάρκειας της Περιφέρειας, στην ικανοποίηση των αναγκών της υπόλοιπης Ελλάδας και στην ανάπτυξη εξαγωγών σε αγορές εξειδικευμένες και υψηλών εισοδημάτων. Προϋπόθεση αποτελεί ο σεβασμός στο περιβάλλον, η αξιοποίηση των παραδοσιακών ποικιλιών και καλλιεργητικών τεχνικών και ο εμπλουτισμός τους με σύγχρονες γνώσεις και τεχνολογίες που θα αναζωογονήσουν την παραγωγική δραστηριότητα (καλλιέργεια και μεταποίηση τροφίμων).

Τρόφιμα

Η μεταποίηση κυρίως των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων αποτελεί πεδίο ανάπτυξης διότι αυξάνει το ακαθάριστο προϊόν της περιφέρειας καθώς σημαντικά στάδια της αλυσίδας αξίας της αγροδιατροφής παραμένουν εντός των ορίων της Περιφέρειας. Επιπλέον στην περίπτωση της μεταποίησης μικρής κλίμακας, και τη μεταποίηση και συσκευασία από αγροτικούς συνεταιρισμούς η αύξηση της προστιθέμενης αξίας γίνεται προς όφελος των παραγωγών. Η ανάπτυξη της μεταποίησης και τυποποίησης θα συνοδευτεί με τον εκσυγχρονισμό και την εισαγωγή καινοτομιών με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση των μεταποιημένων προϊόντων (γευστικά χαρακτηριστικά, αισθητικά χαρακτηριστικά, ποιότητα, ασφάλεια κλπ.).

Υπηρεσίες Τουρισμού

Ένας από τους κυριότερους τομείς δραστηριοποίησης στην Περιφέρεια αποτελεί ο τουρισμός. Η δυνατότητα της ανάδειξης μια μοναδικής ταυτότητας για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, μέσω της ανάπτυξης ενός μοναδικού μείγματος νέων τουριστικών προϊόντων εμπειρίας που περιλαμβάνουν το Πολιτισμικό, τον Αθλητικό, Θρησκευτικό, Χειμερινό, Θαλάσσιο, Ιαματικό και Συνεδριακό τουρισμό.

Έρευνα και Ανάπτυξη

Η Περιφέρεια εμφανίζει πολύ χαμηλό επίπεδο δαπανών σε έρευνα και ανάπτυξη τόσο σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας όσο και με αυτόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναλυτικότερα, η Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας κατατάσσεται όγδοη μεταξύ των δεκατριών (13) διοικητικών περιφερειών της χώρας σε όρους δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του Α.Ε.Π. Το 76,3% της ερευνητικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διεξάγεται στις επιχειρήσεις, το 5,6% στις πανεπιστημιακές δομές της και το 18,1% στο δημόσιο τομέας της.

Τεχνολογίες Πληροφοριών & Επικοινωνιών

Η Περιφέρεια παρουσιάζει σημαντική υστέρηση σε σύγκριση με τις άλλες περιφέρειες στη διείσδυση Η/Υ και διαδικτύου (9^η θέση), ενώ αντίθετα παρουσιάζει σημαντικές επιδόσεις στη χρήση δημόσιων υπηρεσιών. Η δραστηριοποίηση στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) δημιουργεί εξωστρεφείς και ανταγωνιστικούς οργανισμούς.

Περιβάλλον

Ευκαιρία αποτελεί η δραστηριοποίηση επιχειρήσεων και εγγραζομένων στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας δημιουργώντας εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (όπως η γεωθερμία, η ηλιακή και αιολική ενέργεια, ο θαλάσσιος κυματισμός καθώς και η παραγωγή ενέργεια από βιομάζα), για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών επιχειρηματικών μονάδων της Περιφέρειας (αγροτικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, υδατοκαλλιέργειες, μεταποιητικές και τουριστικές μονάδες) καθώς και στον τομέα της διαχείρισης και της ανακύκλωσης στερεών απορριμμάτων και αποβλήτων.

Πολιτισμός - Αθλητισμός

Η εδραίωση του πολιτισμού και του αθλητισμού ως ζωτικού παράγοντα του νέου μοντέλου της οικονομικής ανάπτυξης των Περιφερειών δύναται να προσδώσει άμεσα θετικά αποτελέσματα. Σε συνδυασμό με τον τομέα του τουρισμού μπορούν να πραγματοποιηθούν πλήθος δράσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα.

8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας για τη νέα Προγραμματική Περίοδο, έχει θέσει ως στόχο την ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής η οποία θα επιτευχθεί με την υιοθέτηση μιας στρατηγικής που να επικεντρώνει τις προσπάθειες και τη μόχλευση επενδύσεων σε τομείς όπου η Περιφέρεια διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα προστατεύοντας συγχρόνως το περιβάλλον το οποίο αποτελεί ένα από τα σημαντικά της περιουσιακά στοιχεία και ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα. Για την ανάπτυξη της τοπικής αγοράς και ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας είναι απαραίτητη η **συστηματική συγκέντρωση δεδομένων** για τους τομείς και τις επιμέρους οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής ανάπτυξης.

Στα πλαίσια της Μελέτης για την διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας προβλέπεται και η δημιουργία ενός μόνιμου Μηχανισμού Στήριξης και Επικαιροποίησης της μελέτης. Στη συνέχεια περιγράφονται:

- Οι εμπλεκόμενοι φορείς
- Η Δομή και η Λειτουργία του Μηχανισμού.
- Η συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας & η σύνδεση με τον εθνικό Μηχανισμό.
- Τα αποτελέσματα
- Η συνέργεια με τις πολιτικές απασχόλησης.
- Οι απαιτούμενοι πόροι για τη λειτουργία του

8.1 ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Το προτεινόμενο «σχήμα» που θα αποτελεί τον Περιφερειακό Μηχανισμό στη Στερεά Ελλάδα για την διάγνωση των αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας, θα είναι προϊόν μιας ανοικτής διαβούλευσης φορέων του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.

Έχοντας σαν βάση την πρόθεση για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της αγοράς εργασίας της περιοχής παρέμβασης με στόχο την ενίσχυση του συνόλου της τοπικής οικονομίας, αλλά και την ομαλή κοινωνική ένταξη συγκεκριμένων επαγγελματικών ομάδων του πληθυσμού – που αυτή τη στιγμή πλήττονται από την ανεργία ο Μηχανισμός θα καταγράφει λεπτομερώς τις ανάγκες και τα κενά που υπάρχουν και θα παρεμβαίνει μέσω ενός συγκεκριμένου πλάνου δράσεων και ενεργειών.

Οι φορείς που τελικώς μετά την ολοκλήρωση των διαβουλεύσεων θα συνθέτουν το σχήμα του Περιφερειακού Μηχανισμού θα συμβάλλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων του Άξονα Προτεραιότητας 3 (Δράση 7), που είναι η ανάπτυξη τοπικών σχεδίων για την απασχόληση, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των τοπικών αγορών εργασίας. Στο προτεινόμενο σχήμα δύναται να συμμετέχουν:

- Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
- Το Επιμελητήριο Φθιώτιδας
- Το Επιμελητήριο Εύβοιας
- Το Επιμελητήριο Βοιωτίας
- Το Επιμελητήριο Φωκίδας
- Το Επιμελητήριο Ευρυτανίας
- Ο Σύνδεσμος Βιομηχάνων Στερεάς Ελλάδας
- Εκπαιδευτικά ιδρύματα της Περιφέρειας

- ΜΚΟ
- Υφιστάμενες δομές στήριξης και ενίσχυσης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας

8.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ

Ο Περιφερειακός Μηχανισμός έχει στόχο την αύξηση της απασχόλησης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στη γεωγραφική επικράτεια της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Οι δράσεις που θα αναπτυχθούν αποσκοπούν στην προώθηση της Απασχόλησης των ανέργων νέων και γυναικών με την τοποθέτησή τους σε θέσεις εργασίας, τη βιωσιμότητα των υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων σύμφωνα με τους δυναμικούς κλάδους. Οι προτεινόμενες δράσεις συνδέονται τόσο με την επίλυση διαρθρωτικών προβλημάτων όσο και τις προοπτικές ανάπτυξης της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σε σχέση με τις τοπικές ανάγκες της περιοχής παρέμβασης και διακρίνονται στις **βασικές** που είναι οι δράσεις της Συμβουλευτικής, της Δικτύωσης, της Κατάρτισης και στις **συμπληρωματικές** (αλλά απαραίτητες για την επιτυχία του Σχεδίου), του Συντονισμού και της Δημοσιότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες, αλλά και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, έχει σχεδιαστεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που περιλαμβάνει τις παρακάτω δράσεις:

- Δικτύωση μεταξύ των Φορέων (Δράση 1),
- Δικτύωση των Φορέων του Μηχανισμού με τοπικούς φορείς (Δράση 2),
- Δικτύωση των Φορέων του Μηχανισμού με Αναπτυξιακές Συμπράξεις της περιοχής (Δράση 3),
- Κατάρτιση (Δράση 4),
- Επαγγελματική Συμβουλευτική και Υποστήριξη στην Απασχόληση (Δράση 5),
- Υπηρεσίες Συμβουλευτικής και Υποστήριξης προς τους Εργοδότες (Δράση 6),
- Δημοσιότητα και Ευαισθητοποίηση (Δράση 7)
- Συντονισμό και Διαχείριση των δράσεων (Δράση 8)
- Επικαιροποίηση της Μελέτης για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην ΠΣτΕ (Δράση 9)

Οι δράσεις θα εστιάσουν σε οικονομικούς κλάδους που θα ωφελήσουν άμεσα την τοπική οικονομία και την ευημερία της περιοχής. Έμφαση θα δοθεί κυρίως στον τριτογενή τομέα, αλλά και σε στοχευμένες δράσεις ανάπτυξης δραστηριοτήτων του δευτερογενή τομέα. Μέσω της κατάρτισης και συμβουλευτικής δύναται να στηρίξει ουσιαστικά την προσπάθεια αυτή με την παροχή τεχνογνωσίας και υποστήριξης για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

8.2.1 Περιγραφή των Προτεινόμενων Δράσεων

Δράση 1: Δικτύωση μεταξύ των Φορέων

Στα πλαίσια της εφαρμογής της προτεινόμενης πράξης θα γίνει ουσιαστική δικτύωση των φορέων - εταίρων που θα αποτελούν το Μηχανισμό. Περιεχόμενο της παρούσας δράσης είναι η ηλεκτρονική και φυσική δικτύωση των εταίρων σε OneStopShop με την ανάπτυξη κοινής κεντρικής ιστοσελίδας του σχεδίου, καθώς και Δομών Ενημέρωσης, Υποστήριξης και Συμβουλευτικής. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα της παρούσας δράσης δικτύωσης θα είναι η συστηματική και ουσιαστική συνεργασία των εταίρων, η συνένωση των δυνάμεων και της εμπειρίας τους, η καλύτερη λειτουργία και ο αρτιότερος συντονισμός των φορέων, έτσι ώστε ο Περιφερειακός Μηχανισμός

να λειτουργεί ως ένας πραγματικός OneStopShop οργανισμός, ως ουσιαστική σύμπραξη δυνάμεων που θα αξιοποιεί τις δυνατότητες συνεργασίας και κοινής δράσης για την επίτευξη του κοινού σκοπού.

Ειδικότερα τα βήματα που θα ακολουθηθούν για την υλοποίηση της δράσης περιλαμβάνουν:

- Ορισμό εκπροσώπων από τους εταίρους – φορείς του Μηχανισμού
- Ορισμό εμπειρογνομόνων από τους εταίρους
- Σύσταση ομάδων εργασίας
- Ανάπτυξη Δομής OneStopShop
- Ανάπτυξη Κεντρικής ιστοσελίδας με τράπεζα πληροφοριών και εργαλεία ηλεκτρονικής δικτύωσης
- Προώθηση και προβολή

Δράση 2: Δικτύωση των Φορέων του Μηχανισμού με τοπικούς φορείς

Περιεχόμενο της δράσης είναι η δικτύωση όπως επίσης η προώθηση καινοτόμων ενεργειών συνεργασίας των εταίρων του Μηχανισμού με τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς όπως επιχειρήσεις, αντιπροσωπευτικούς φορείς των ομάδων στόχου, Κοινωνικούς εταίρους, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κλπ.

Στόχος της δικτύωσης είναι η δυνατότητα ενεργοποίησης φορέων εκτός του εταιρικού σχήματος κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου, των οποίων η εμπλοκή θα έχει προστιθέμενη αξία για τα επιμέρους σχέδια και για την τοπική κοινωνία και θα έχει ως αποτέλεσμα τη σύναψη τοπικών συμφώνων συνεργασίας για την προώθηση των ανέργων στην απασχόληση.

Η μεθοδολογία υλοποίησης της δράσης περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Ορισμός ομάδας δράσης (taskforce) από τους εταίρους του Μηχανισμού
- Εύρεση και καταλογοποίηση των τοπικών φορέων / υπηρεσιών
- Διοργάνωση forum
- Δημοσίευση αποτελεσμάτων εργασιών
- Σύναψη Συμφώνων Συνεργασίας

Δράση 3: Δικτύωση των Φορέων του Μηχανισμού με Αναπτυξιακές Συμπράξεις της περιοχής

Η παρούσα δράση αφορά στη δικτύωση των φορέων - εταίρων του Μηχανισμού με άλλες υφιστάμενες και υπό σύσταση Αναπτυξιακές Συμπράξεις της Περιφέρειας. Περιεχόμενο της δράσης είναι η προώθηση και ανταλλαγή καινοτόμων πρακτικών και η συζήτηση των κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην υλοποίηση των σχεδίων τους με στόχο την ουσιαστική σύμπραξη των δυνάμεων τους που θα αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις δυνατότητες συνεργασίας και κοινής δράσης για την επίτευξη των στόχων της απασχόλησης.

Πρόκειται για ενέργεια δικτύωσης από τα πρώτα στάδια υλοποίησης του σχεδίου, με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων και την εξαγωγή αξιόλογων συμπερασμάτων. Μεταξύ των ενεργειών αυτών αναφέρονται ενδεικτικά η διοργάνωση εργαστηρίων, μελετών επίσκεψης (studyvisits), η εκπόνηση οδηγιών ή/και άλλου υποστηρικτικού υλικού, η διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης μεγάλης εμβέλειας, κλπ.

Η μεθοδολογία υλοποίησης της παρούσας δράσης συνίσταται στα εξής:

- Ορισμός ομάδας εμπειρογνομόνων (expertteam) εκ μέρους των φορέων του Μηχανισμού
- Ενεργός συμμετοχή και συμβολή στις κοινές εργασίες
- Μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών Ενσωμάτωση τεχνογνωσίας

- και καλών εφαρμοσμένων πρακτικών στην υλοποίηση της πράξης
- Κοινοποίηση αποτελεσμάτων

Δράση 4: Κατάρτιση

Η παρούσα δράση αφορά στην κατάρτιση και επιμόρφωση των ωφελουμένων και έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς η ανεργία αυξάνεται ραγδαία και οι άνεργοι πρέπει να καλύψουν ελλείψεις που έχουν σε δεξιότητες και επαγγελματικά προσόντα σε σχέση με το υπόλοιπο εργατικό δυναμικό για να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα και την απασχολησιμότητά τους. Η ποιότητα της προσφερόμενης εργασίας και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του εργατικού δυναμικού καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων και προσόντων.

Οι ενέργειες κατάρτισης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης θεμελιώνονται στα άτυπα προσόντα, στις εξειδικευμένες ανάγκες των ομάδων στόχου, καθώς και στις ανάγκες και τις υπαγορεύσεις της τοπικής αγοράς εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη δυνατότητα για πιστοποίηση των άτυπων προσόντων καθώς και των προσόντων που θα αποκτηθούν μέσω των προγραμμάτων.

Έμφαση θα δοθεί στην ένταση γνώσης και την εξειδίκευση σύμφωνα με τις διαγνωσμένες ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας και των ωφελουμένων.

Πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα κατάρτισης - επιμόρφωσης που προβλέπεται να υλοποιηθούν αφορούν τις θεματικές κατηγορίες επαγγελμαμάτων που θα προκριθούν από την διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Η μεθοδολογία υλοποίησης της παρούσας δράσης ακολουθεί τους όρους και ρυθμίσεις που προβλέπονται στο «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007-2013) για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης» (Κ.Υ.Α.: 55582/1933/Β/ΦΕΚ 1491/29.07.2008)» και περιλαμβάνει συνοπτικά τα ακόλουθα βήματα:

Σχεδιασμός των προγραμμάτων κατάρτισης

- Καθορισμός Γενικών και Ειδικών Στόχων του κάθε Προγράμματος
- Σχεδιασμός της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας που θα ακολουθηθεί
- Σχεδιασμός Υλοποίησης του Προγράμματος Κατάρτισης
- Προετοιμασία των προγραμμάτων κατάρτισης
 - Κατάρτιση Ωρολογίου Προγράμματος
 - Επιλογή Εκπαιδευτικού Υλικού
 - Προετοιμασία Σημειώσεων - υποστηρικτικού υλικού
 - Επιλογή Καταρτιζομένων
 - Καθορισμός Κριτηρίων επιλογής ωφελουμένων
 - Δημοσιοποίηση - Προσέλκυση ενδιαφερομένων
 - Διαδικασία Επιλογής
- Επιλογή Εκπαιδευτών
 - Καθορισμός Κριτηρίων επιλογής εκπαιδευτών
 - Δημοσιοποίηση - Προσέλκυση ενδιαφερομένων
 - Διαδικασία Επιλογής
- Υλοποίηση της Κατάρτισης
 - Εφαρμογή των αρχών εκπαίδευσης ενηλίκων
 - Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής πορείας των προγραμμάτων
 - Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής πορείας των καταρτιζομένων
- Αξιολόγηση
 - Αξιολόγηση των καταρτιζομένων (κατά την υλοποίηση, αλλά και μετά το πέρας της κατάρτισης)

- Αξιολόγηση των εκπαιδευτών (κατά την υλοποίηση, αλλά και μετά το πέρας της κατάρτισης)
- Αξιολόγηση των προγραμμάτων κατάρτισης

Δράση 5: Επαγγελματική Συμβουλευτική και Υποστήριξη στην Απασχόληση

Η δράση αφορά στη διενέργεια συνεδριών ατομικής και ομαδικής επαγγελματικής συμβουλευτικής, όπως η διοργάνωση θεματικών εργαστηρίων οριζόντιου χαρακτήρα ανάλογα με τις ανάγκες των ωφελουμένων, με σκοπό να εντοπισθούν τα τυπικά και άτυπα προσόντα και οι ανάγκες προς κάλυψη των ωφελουμένων, να επιτευχθεί η ενδυνάμωση, εμπύχωση και κινητοποίηση τους για να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Σκοπός της δράσης «Επαγγελματική Συμβουλευτική και Υποστήριξη στην Απασχόληση» είναι να καταλήξει σε σύζευξη της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας, καθώς και σε συγκεκριμένη πρόταση για την τοποθέτηση του κάθε ωφελούμενου σε συγκεκριμένη θέση εργασίας, ανάλογα με τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητές του.

Η μεθοδολογία υλοποίησης της παρούσας δράσης συνίσταται στα εξής:

- Συγκρότηση ομάδας ειδικών (expertteam) στην επαγγελματική συμβουλευτική εκ μέρους των φορέων του Μηχανισμού
- Κατάρτιση προσαρμοσμένου προγράμματος ατομικών και ομαδικών συνεδριών
- Εξατομικευμένη παρέμβαση και συμβουλευτική ωφελουμένων
- Παραπομπή για τυχόν συμπληρωματικές δράσεις (προκατάρτιση, κατάρτιση, προγράμματα ΟΑΕΔ για την ένταξη σε πολιτικές απασχόλησης, κλπ)
- Συνοδευτικές υπηρεσίες (σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, συνέντευξη, αναζήτηση εργασίας, κλπ)
- Σύζευξη με την αγορά εργασίας
- Καθοδήγηση στην επιλογή θέσης εργασίας και τοποθέτηση

Δράση 6: Υπηρεσίες Συμβουλευτικής και Υποστήριξης στους εργοδότες

Η δράση αφορά στην παροχή με συστηματοποιημένο και εξατομικευμένο τρόπο πληροφόρησης στους εργοδότες για τα κίνητρα και τα πλεονεκτήματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, καθώς και για τη δυναμική των επιχειρήσεων και οργανισμών που αξιοποιούν εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Αποτελεί δηλαδή τη σύζευξη με την αγορά εργασίας για την προώθηση της απασχόλησης με την τοποθέτηση των ανέργων σε νέες θέσεις εργασίας.

Η παρούσα δράση στηρίζεται στην προληπτική αντιμετώπιση της ανεργίας και στοχεύει αφενός στην προώθηση της συνεργασίας και της ευαισθητοποίησης επαγγελματικών φορέων και επιχειρήσεων στα θέματα απασχόλησης και πολιτικών ένταξης στην αγορά εργασίας και αφετέρου στη συμβουλευτική (mentoring) των εργοδοτών.

Αντικείμενο της δράσης είναι η πληροφόρηση για πολιτικές και για την ισχύουσα νομοθεσία, πρόσβαση σε εξειδικευμένη πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των εργοδοτών σε ζητήματα απασχόλησης και εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η δράση αφορά, επίσης, στη διοργάνωση ειδικών προγραμμάτων διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων, τα οποία θα περιλαμβάνουν παροχή τεχνογνωσίας και συμβουλευτικής για τις διαδικασίες επιλογής και προαγωγής προσωπικού και την αποδοτικότερη ενσωμάτωση νεοπροσληφθέντων στο εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης.

Παράλληλα η δράση θα περιλαμβάνει πρόσθετες υπηρεσίες συμβουλευτικής και

υποστήριξης για τους εργοδότες που προσλαμβάνουν ωφελούμενους, όσον αφορά στην ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους, μέσω της ενθάρρυνσης της συνεργασίας με άλλες επιχειρήσεις, δημιουργίας clusters επιχειρήσεων, δημιουργίας επιχειρηματικών αλυσίδων, διευκόλυνσης της προώθησης προϊόντων, ενθάρρυνσης συμμετοχής σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις, φόρουμ επιχειρηματικότητας - επιχειρηματικές συναντήσεις, συνεργασία με φορείς και επιχειρήσεις του εξωτερικού, αξιοποίηση συμπληρωματικών ευκαιριών χρηματοδότησης μέσω των Πρωτοβουλιών Jeremie, Jessica, Jasmin, του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνιστικότητα», των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, του Αναπτυξιακού Νόμου, κλπ.

Για την υλοποίηση της δράσης θα συσταθεί ομάδα από εξειδικευμένους Επαγγελματικούς Συμβούλους, με ειδικευση στη Διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού και στην επιχειρηματικότητα, οι οποίοι θα αναλάβουν ως αποκλειστικό έργο τη συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο. Η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών προς τους εργοδότες, θα επιτρέψει τόσο την έγκαιρη ανίχνευση των θέσεων απασχόλησης, όσο και την διατήρηση των θέσεων, που διασφαλίζει την ομαλή και σταθερή βιώσιμη ανάπτυξη.

Η μεθοδολογία υλοποίησης της δράσης συνίσταται στα εξής:

- Συγκρότηση ομάδας ειδικών (expertteam) στη συμβουλευτική επιχειρήσεων εκ μέρους των φορέων του Μηχανισμού
- Επικοινωνία και ενημέρωση εργοδοτών
- Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση εργοδοτών σε ζητήματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης
- Mentoring εργοδοτών
- Αξιοποίηση και εφαρμογή οδηγιών για τη διαχείριση της διαφορετικότητας στον εργασιακό χώρο
- Διασύνδεση και δικτύωση επιχειρήσεων με εκπροσώπους συλλόγων, ομοσπονδιών, δικτύων δομών συμβουλευτικής στήριξης
- Πρόσθετη στοχευόμενη υποστήριξη εργοδοτών που προσλαμβάνουν ωφελούμενους, σε θέματα ανάπτυξης της επιχειρήσεώς τους

Δράση 7: Δημοσιότητα και Ευαισθητοποίηση

Η Δράση της Δημοσιότητας του Μηχανισμού περιλαμβάνει την ευαισθητοποίηση η οποία συνίσταται κυρίως στη εξασφάλιση των απαραίτητων συνθηκών, ώστε αφενός να ευαισθητοποιηθούν και να ενημερωθούν οι επαγγελματικοί και εργοδοτικοί φορείς, η τοπική κοινωνία εν γένει, ως προς τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων και αφετέρου να ενημερωθούν οι άνεργοι και οι κοινωνικές ομάδες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας και να δραστηριοποιηθούν κάνοντας χρήση των ευκαιριών του Σχεδίου.

Οι γενικοί στόχοι των Ενεργειών Δημοσιότητας και Ευαισθητοποίησης είναι:

- Η ενημέρωση των εν δυνάμει ενδιαφερομένων / ωφελουμένων ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή ωφελουμένων - ανέργων στις δράσεις
- Η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων της τοπικής οικονομίας σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άνεργοι στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας καθώς και η ενεργός συμμετοχή της
- Η ενίσχυση της επικοινωνίας και συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς
- Η επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής συνέργειας των δράσεων δημοσιότητας και ευαισθητοποίησης

Δράση 8: Συντονισμός και διαχείριση των δράσεων

Η παρούσα δράση έχει οριζόντιο χαρακτήρα και αφορά στις διαδικασίες συντονισμού των εταίρων, των δράσεων. Η δράση συντονισμού και διαχείρισης περιλαμβάνει τις

ακόλουθες ενέργειες:

- Γενικός συντονισμός των ενεργειών που απαιτούνται για την άρτια εκτέλεση των δράσεων
- Ορισμός ομάδας Έργου και Υπευθύνου Πράξης
- Ανάπτυξη επικοινωνίας και συνεργασίας με την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας
- Ενημέρωση των Εταίρων ως προς τα αναγκαία έγγραφα και τις οδηγίες της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας και των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ε.Ε.)
- Ανάπτυξη συστήματος εσωτερικής παρακολούθησης των δράσεων
- Καθημερινή παρακολούθηση, συντονισμός όλων των δράσεων και ενεργειών Προετοιμασία και υποβολή της πιθανής πρότασης χρηματοδότησης

Δράση 9: Επικαιροποίηση της Μελέτης για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας

Η δράση αφορά στην επικαιροποίηση της Μελέτης για την διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε χρονικό σημείο όπου θα είναι δυνατό να εντοπιστούν διαφοροποιήσεις σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση της τοπικής αγοράς εργασίας, της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας. Η διαδικασία αυτή δύναται να στηρίζεται μέσα από μία δυναμική βάση δεδομένων, όπου σε πραγματικό χρόνο θα αποτυπώνονται στοιχεία για την κατάσταση της τοπικής αγοράς εργασίας, τους κλάδους δραστηριότητας, την ανάδειξη των υφιστάμενων προβλημάτων, αλλά και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής παρέμβασης.

8.2.2 Διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο

Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης στους κλάδους και τους τομείς επιχειρηματικότητας, αποτελούν «συμμάχους» στη διαδικασία για την διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και κρίνεται απαραίτητο να συμμετέχουν στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας.

Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε το **διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** στην ηλεκτρονική διεύθυνση agora.stereahellas.gr σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) και το οποίο απευθύνεται στις επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης.

Σε αυτή τη φόρμα θα υπάρχουν συγκεκριμένα πεδία συμπλήρωσης και επιλογής (όπως: τομέας- κλάδος δραστηριοποίησης, αριθμός προσωπικού, τύπος θέσεων εργασίας, ανάγκη για εξειδικευμένο-καταρτισμένο προσωπικό, πιθανή εποχικότητα εργασιών, στοιχεία επικοινωνίας, κλπ) ώστε οι πληροφορίες που συλλέγονται να κατηγοριοποιούνται με συγκεκριμένο τρόπο σε μια βάση δεδομένων, για μελλοντική χρήση.

Το **διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** σχεδιάστηκε ώστε να προσδιοριστούν όλα τα κρίσιμα θέματα της έρευνας πεδίου και εμπεριέχει όλα τα στοιχεία που σχετίζονται άμεσα με την οικονομική εξέλιξη, την κοινωνική ευθύνη και τα προβλήματα των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Με τη συλλογή αυτών των στοιχείων θα υπάρξει μια ολιστική προσέγγιση του ζητήματος των αναγκών θέσεων εργασίας και μια χαρτογράφηση των τάσεων των παραγωγικών τομέων της μικροοικονομίας της Περιφέρειας.

Ακολουθεί μία συνοπτική παρουσίαση της διαδικτυακής εφαρμογής και οι διάφορες φόρμες στις οποίες μπορούν οι επιχειρήσεις της περιοχής να εισάγουν στοιχεία.

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Η (εικόνα 1) αφορά στην πρώτη φόρμα του ερωτηματολογίου και στην εγγραφή των επιχειρήσεων. Κάθε επιχείρηση που εισέρχεται στο σύστημα δηλώνει ένα email στο οποίο στέλνονται μοναδικοί κωδικοί πρόσβασης.

Εικόνα 1

Αγορά Εργασίας Αρχική Δημιουργία λογαριασμού Είσοδος

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος

ΑΡΧΙΚΗ / ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

Εγγραφή επιχείρησης

Δημιουργία νέου λογαριασμού Είσοδος Ανάκτηση νέου συνθηματικού εισόδου

E-mail *

Εισάγετε μια έγκυρη διεύθυνση e-mail. Όλα τα μηνύματα e-mail από το σύστημα θα στέλνονται σε αυτή τη διεύθυνση. Η διεύθυνση e-mail δε δημοσιοποιείται και θα χρησιμοποιηθεί μόνο αν ζητήσετε νέο συνθηματικό εισόδου ή αν θέλησετε να παίρνετε κάποιες ειδήσεις ή ειδοποιήσεις μέσω e-mail.

Δημιουργία νέου λογαριασμού

Copyright © 2015 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος
E-mail: info@agora.stereahellas.gr, Όροι Χρήσης, Πολιτική προστασίας δεδομένων
Τεχνική υποστήριξη, τηλέφωνο: 22313 50900

Ταυτότητα της επιχείρησης

Οι φόρμες των εικόνων 2, 3 και 4 αφορούν στην ταυτότητα των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα στην φόρμα της εικόνας 2 ο χρήστης εισάγει τα *βασικά στοιχεία* της επιχείρησης όπως την επωνυμία, την έδρα και το ΑΦΜ της. Στη φόρμα της εικόνας 3 επιλέγεται η νομική μορφή της επιχείρησης, ο τομέας παραγωγής όπου δραστηριοποιείται και δηλώνεται και ο κωδικό (ΣΤΑΚΟΔ-ΚΑΔ) της επιχείρησης. Τέλος, στη φόρμα της εικόνας 4, ο χρήστης μαρκάρει το σημείο όπου βρίσκεται η επιχείρηση στο χάρτη.

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Εικόνα 2

Βασικά στοιχεία	Στοιχεία επιχείρησης	Στοιχεία επικοινωνίας	Χάρτης
Επωνυμία επιχείρησης <input type="text"/> Συμπληρώστε την επωνυμία της επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
Έδρα <input type="text"/> Συμπληρώστε την πόλη στην οποία έχει την έδρα της η επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
Π.Ε. / Δήμος ☐ Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ ☐ Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ ☐ Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ☐ Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ ☐ Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ Επιλέξτε την Περιφερειακή Ενότητα και τον Δήμο όπου εδρεύει η επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
Έτος ίδρυσης <input type="text"/> Συμπληρώστε το έτος ίδρυσης της επιχείρησή σας.			
Ονοματεπώνυμο <input type="text"/> Συμπληρώστε το ονοματεπώνυμο του υπεύθυνου της επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
Υποκαταστήματα <input type="text"/> Συμπληρώστε, σε περίπτωση που έχετε, τον αριθμό των υποκαταστημάτων της επιχείρησή σας.			
ΑΦΜ <input type="text"/> Συμπληρώστε το ΑΦΜ της επιχείρησή σας.			

Εικόνα 3

Βασικά στοιχεία	Στοιχεία επιχείρησης	Στοιχεία επικοινωνίας	Χάρτης
Νομική μορφή <input type="text" value="- Επιλέξτε μία τιμή -"/> Επιλέξτε (ή συμπληρώστε κοινωνόργιο επιλεγόντας 'Άλλο') τη νομική μορφή της επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
Τομέας παραγωγής <input type="text" value="- Κανένα -"/> Επιλέξτε τον τομέα παραγωγής της επιχείρησή σας.			
Ευρύτερος τομέας ☐ Αγροτικές καλλιέργειες ☐ Ασφάλειες ☐ Βιομηχανία ☐ Εμπόριο ☐ Κτηνοτροφία ☐ Μεταφορές/επικοινωνίες ☐ Οικοδομικές επιχειρήσεις/κατασκευές ☐ Τουρισμός ☐ Τράπεζες ☐ Υπηρεσίες Επιλέξτε τον ευρύτερο τομέα της επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ			
ΚΛΑΔΟΣ (ΣΤΑΚΟΔ-ΚΑΔ) <input type="text" value=""/> Συμπληρώστε τον κωδικό ΣΤΑΚΟΔ-ΚΑΔ της επιχείρησή σας. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ <input type="button" value="Προσθήκη ενός ακόμη κωδικού κλάδου"/>			

Εικόνα 4

Βασικά στοιχεία

Στοιχεία επιχείρησης

Στοιχεία επικοινωνίας

Χάρτης

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ

Επιλέξτε το σημείο στο οποίο βρίσκεται η επιχείρησή σας επάνω στο χάρτη. **ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ**

Όνομα τοποθεσίας

π.χ. το όνομα της περιοχής του σημείου

Γεωγραφικό Πλάτος

38.866911918213816

Γεωγραφικό Μήκος

22.4560546875

Εάν θέλετε να κατέχετε τις δικές σας συντεταγμένες μπορείτε να τις εισάγετε κατευθείαν στο παραπάνω πεδίο. Επίσης ένας άλλος τρόπος προσδιορισμού της τοποθεσίας είναι να την ορίσετε "κλικώντας" τον χάρτη.

Εξέλιξη της επιχείρησης

Οι φόρμες των εικόνων 5 και 6 αφορούν στην εξέλιξη των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα στην φόρμα της εικόνας 5 εισάγονται τα **οικονομικά στοιχεία** της επιχείρησης για την τελευταία τριετία. Δηλώνονται ο κύκλος εργασιών και τα ποσά της κερδοφορίας της επιχείρησης. Στη δεύτερη φόρμα (εικόνα 6) ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις που αφορούν τις προβλέψεις της για την πορεία του **κύκλου εργασιών** τόσο της επιχείρησης, όσο και του κλάδου κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες. Τέλος, εμφανίζεται ακόμη μία φόρμα ερωτήσεων που αφορά γενικά στη **δραστηριότητα** της επιχείρησης.

133

Εικόνα 5

Αρχική Δημιουργία Εξέλιξη Επιχείρησης

Οικονομικά στοιχεία **Κύκλος εργασιών** Δραστηριότητα

ΟΙΚΟΝ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ:	ΕΤΟΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΕΡΔΟΣ
+	2012		+
Συμπληρώστε το έτος του κύκλου εργασιών (2012, 2013 ή 2014) στο οποίο αναφέρονται τα στοιχεία που ακολουθούν.		Συμπληρώστε τον κύκλο εργασιών για το συγκεκριμένο έτος	Συμπληρώστε το κέρδος για το συγκεκριμένο έτος
Προσθήκη			
+	2013		+
Συμπληρώστε το έτος του κύκλου εργασιών (2012, 2013 ή 2014) στο οποίο αναφέρονται τα στοιχεία που ακολουθούν.		Συμπληρώστε τον κύκλο εργασιών για το συγκεκριμένο έτος	Συμπληρώστε το κέρδος για το συγκεκριμένο έτος
Προσθήκη			
+	2014		+
Συμπληρώστε το έτος του κύκλου εργασιών (2012, 2013 ή 2014) στο οποίο αναφέρονται τα στοιχεία που ακολουθούν.		Συμπληρώστε τον κύκλο εργασιών για το συγκεκριμένο έτος	Συμπληρώστε το κέρδος για το συγκεκριμένο έτος
Προσθήκη			

Συμπληρώστε τα παραπάνω οικονομικά στοιχεία της επιχείρησής σας για τα έτη 2012, 2013 και 2014.

Εικόνα 6

Αρχική Δημιουργία Εξέλιξη Επιχείρησης

Οικονομικά στοιχεία **Κύκλος εργασιών** Δραστηριότητα

Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησής τους επόμενους δώδεκα μήνες θα

- Κανένα -

Το μερίδιο αγοράς της επιχείρησής τους επόμενους δώδεκα μήνες θα

- Κανένα -

Σε σχέση με πέρυσι ο κύκλος εργασιών του Κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείστε έχει

- Κανένα -

Η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων/υπηρεσιών βασίζεται κυρίως

☐ Στην τιμή

☐ Στο brand name

☐ Στην ποιότητα

☐ Στην καινοτομία/υψηλή τεχνολογία

Ο κύκλος εργασιών του Κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείστε τους επόμενους δώδεκα μήνες θα

- Κανένα -

Το μερίδιο αγοράς της επιχείρησής την τελευταία τριετία

- Κανένα -

Ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης

Οι φόρμες των εικόνων 7, 8 και 9 αφορούν στο πλέον σημαντικό κομμάτι του ερωτηματολογίου που αφορά στο *ανθρώπινο δυναμικό* των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα στην φόρμα της εικόνας 7 ο χρήστης εισάγει τον αριθμό των *απασχολούμενων* που ασχολούνται στην επιχείρηση καθώς και στοιχεία για την ηλικία των εργαζομένων. Στη φόρμα της εικόνας 8 ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να απαντήσει σε σημαντικές ερωτήσεις για τις *θέσεις εργασίας* της επιχείρησης. Δηλώνεται αν υπάρχουν ή αν προβλέπεται να υπάρξουν κενές θέσεις εργασίας καθώς και οι επαγγελματικές ειδικότητες που ζητούνται. Στη φόρμα της εικόνας 9 ο χρήστης συμπληρώνει στοιχεία για τις επαγγελματικές ειδικότητες του υπάρχοντος προσωπικού και έχει τη δυνατότητα να βαθμολογήσει την επάρκεια των δεξιοτήτων, ικανοτήτων και των γνώσεων αυτού. Τέλος ο χρήστης μπορεί να απαντήσει ακόμα σε μία σειρά από φόρμες και να αποτυπώσουν στοιχεία για την καινοτομία, την κοινωνική ευθύνη καθώς και τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιχείρηση.

Εικόνα 7

 Αρχική

Δημιουργία Ανθρώπινο Δυναμικό

Ανθρώπινο δυναμικό
 Κοινωνική ευθύνη
 Προβλήματα
 Επιχειρηματικότητα

Απασχολούμενοι
 Θέσεις εργασίας
 Επαγγ. Ειδικότητες
 Καινοτομία

Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στο τοπικό κατάστημα της επιχείρησής σας;

Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα σε όλα τα καταστήματα της επιχείρησής σας;

Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) είναι άνω των 50 ετών;

Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) είναι κάτω των 30 ετών;

Πληροφορίες αναθεώρησης
 Νέα αναθεώρηση

☒ Δημιουργία νέας αναθεώρησης

Πληροφορίες σύνταξης
 Από admin

Επιλογές δημοσίευσης
 Δημοσιευμένο

Μήνυμα καταγραφής αναθεωρήσεων

Εισάγετε μια εξήγηση για τις αλλαγές που κάνετε. Αυτό θα βοηθήσει να καταλάβουν οι άλλοι συντάκτες το σκοπό σας.

Εικόνα 8

Αρχική Δημιουργία Ανθρώπινο Δυναμικό

Ανθρώπινο δυναμικό Κοινωνική ευθύνη Προβλήματα Επιχειρηματικότητα

Απασχολούμενοι Θέσεις εργασίας Επαγγ. Ειδικότητες Καινοτομία

Σε σχέση με έξι μήνες πριν, οι θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) έχουν

- Κανένα -

Υπάρχουν αυτή τη στιγμή κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα);

☐ Ναι

☐ Όχι

☐ ΔΓ/ΔΑ

Εμφάνιση των βαρυτήτων γραμμών

ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ, ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ;

Αριθμός

Επαγγελματική ειδικότητα

- Επιλέξτε μία τιμή -

Εκπαιδευτικό επίπεδο

- Επιλέξτε μία τιμή -

Αφαίρεση

Προσθήκη μιας ακόμη γραμμής

Πρόκειται να δημιουργηθούν κενές θέσεις στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) στους επόμενους τρεις μήνες;

☐ Ναι

☐ Όχι

☐ ΔΓ/ΔΑ

Εικόνα 9

Αρχική Δημιουργία Ανθρώπινο Δυναμικό

Ανθρώπινο δυναμικό Κοινωνική ευθύνη Προβλήματα Επιχειρηματικότητα

Απασχολούμενοι Θέσεις εργασίας Επαγγ. Ειδικότητες Καινοτομία

Ποια είναι η επαγγελματική ειδικότητα με τους περισσότερους εργαζόμενους στην επιχείρησή σας;

- Επιλέξτε μία τιμή -

Ποια είναι η πιο κρίσιμη (για την ανταγωνιστικότητα) επαγγελματική ειδικότητα στην επιχείρησή σας;

- Επιλέξτε μία τιμή -

Εμφάνιση των βαρυτήτων γραμμών

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΛΗΘΕΣΤΕΡΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ/ΓΝΩΣΕΙΣ

Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις

- Επιλέξτε μία τιμή -

Βαθμολογία

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

Αφαίρεση

Επεξήγηση: Βαθμολογήστε από 1 - 5, όπου 1 = ανεπάρκειας ..., 5 = επάρκειας.
Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα δεν υπάρχει στην λίστα, επιλέξτε 'Άλλο' και συμπληρώστε την στο πλαίσιο που θα εμφανιστεί.

Προσθήκη μιας ακόμη γραμμής

Εμφάνιση των βαρυτήτων γραμμών

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΜΟΤΕΡΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΑΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ/ΓΝΩΣΕΙΣ

Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις

- Επιλέξτε μία τιμή -

Βαθμολογία

8.2.3 Αποτελέσματα – Δείκτες & Σύνδεση με τον Εθνικό Μηχανισμό

Το **διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** είναι ένα δυναμικό εργαλείο υπό την έννοια ότι δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να εισέλθουν σε πραγματικό χρόνο στο σύστημα είτε για να εισάγουν στοιχεία της επιχείρησης για πρώτη φορά, είτε για να εισάγουν επικαιροποιημένα στοιχεία. Με αυτό τον τρόπο, θα δημιουργηθεί μία δυναμική βάση δεδομένων των επιχειρήσεων που θα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

- κλάδος δραστηριοποίησης
- μέγεθος επιχείρησης
- ανάγκες και τύπος εργατικού δυναμικού
- γεωγραφική θέση
- δυνατότητες ανάπτυξης

Το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα της συγκρισιμότητας, της ποσοτικοποίησης και της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων. Τα δεδομένα από τις απαντήσεις των ερωτώμενων επιχειρήσεων μετατρέπονται σε δείκτες και αναφορές με σκοπό τη στατιστική τους ανάλυση. Οι δείκτες αυτοί θα είναι μπορούν να εξάγονται από το σύστημα ανά τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να χρησιμοποιούνται είτε ενδοπεριφερειακά είτε για να ενσωματώνονται ως δεδομένα - εισροές στον Εθνικό Μηχανισμό και στο γενικότερο εθνικό Σύστημα Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, όταν αυτό λειτουργήσει πλήρως.

Τα δεδομένα αυτά θα καλύπτουν πλήρως την πληροφόρηση που ζητείται από την περιφέρεια και αφορά:

- Την πληροφόρηση για τις κενές θέσεις στην περιφέρεια.
- Την πληροφόρηση για τον δυναμισμό των κλάδων και επαγγελματιών στην περιφέρεια.
- Την πληροφόρηση για τις «οριζόντιες» και/ή επαγγελματικές δεξιότητες στις οποίες διαπιστώνεται έλλειψη στην περιφέρεια; Ποιες είναι οι δεξιότητες αυτές, σε ποια επαγγέλματα και κλάδους διαπιστώνονται οι σχετικές ελλείψεις.

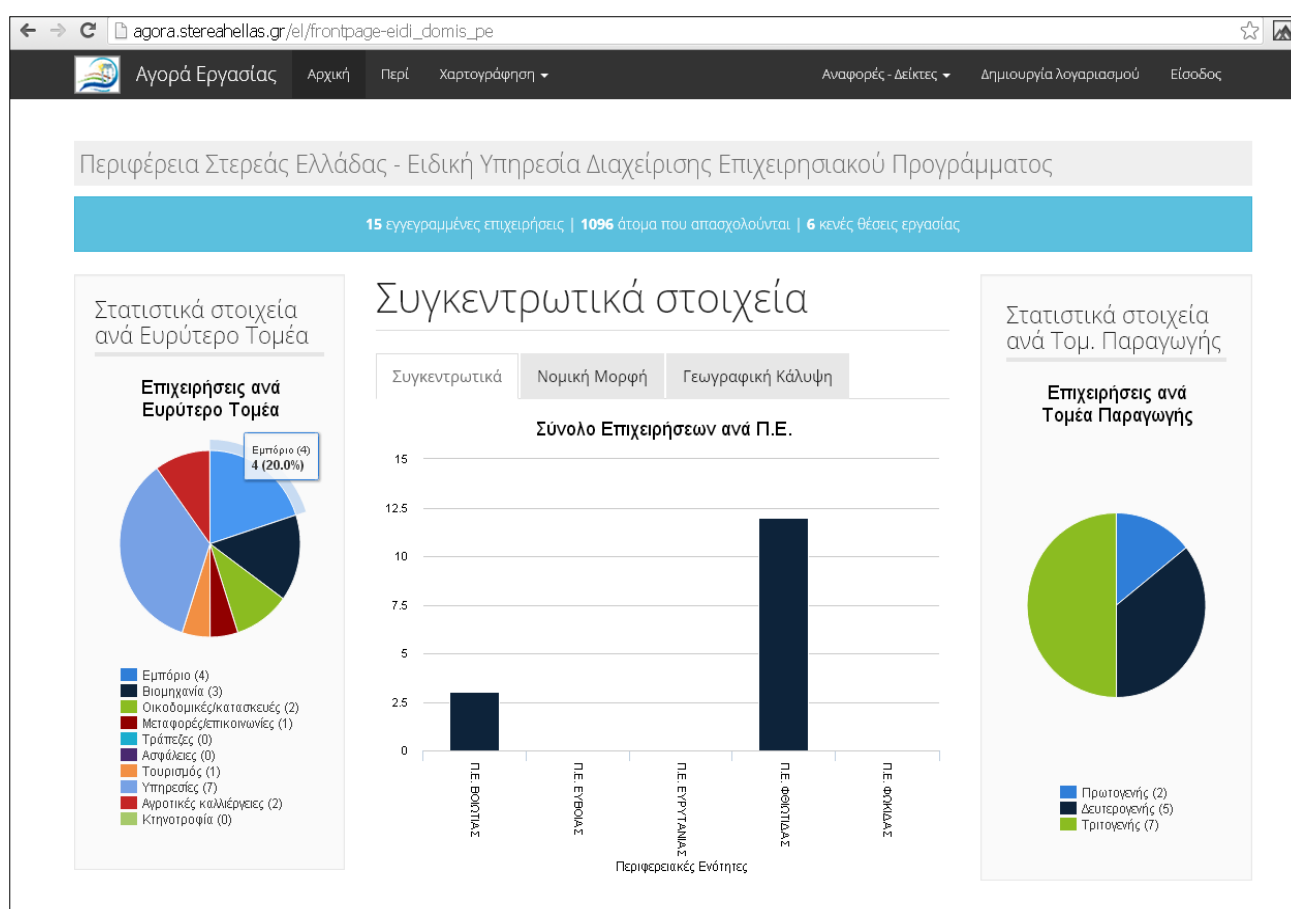
Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Στερεάς Ελλάδας στα πλαίσια διενέργειας της έρευνας και μελέτης για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έστειλε από τις 7/9/2015 επιστολή (επισυνάπτεται στο παράρτημα) προς τις επιχειρήσεις ή/και οι οργανώσεις των επιχειρήσεων της Περιφέρειας ώστε να συμβάλλουν στην προσπάθεια συλλογής ποιοτικών πληροφοριών για την αγορά εργασίας, συμπληρώνοντας τις ειδικές φόρμες του ερωτηματολογίου. Η ανταπόκριση δεν ήταν η αναμενόμενη και ο αριθμός των επιχειρήσεων που έχουν μέχρι και κατά διάρκεια συγγραφής του παρόντος, εισάγει στοιχεία είναι τέτοιος που δεν επιτρέπει την εξαγωγή των πραγματικών δεικτών και αποτελεσμάτων. Το προσεχές διάστημα θα γίνουν εκ νέου προσπάθειες για την προώθηση του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου με στόχο την προσέγγιση αριθμού επιχειρήσεων ικανού για την επικαιροποίηση των στοιχείων και την εξαγωγή κρίσιμων δεικτών - αποτελεσμάτων.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι αναφορές και οι δείκτες που εξάγονται από το **διαδικτυακό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** σύμφωνα με τα μέχρι τώρα καταχωρημένα στοιχεία των επιχειρήσεων.

Συγκεντρωτικά Στοιχεία

Στην εικόνα 1 παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Στη συγκεκριμένη φόρμα αναφοράς παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι εγγεγραμμένες επιχειρήσεις, τα άτομα που απασχολούνται σε αυτές και ο αριθμός των κενών θέσεων εργασίας. Επίσης παρουσιάζονται τα στατιστικά στοιχεία των επιχειρήσεων ανά τομέα παραγωγής αλλά και ανά ευρύτερο τομέα απασχόλησης. Στις 15 εγγεγραμμένες επιχειρήσεις, απασχολούνται 1096 άτομα ενώ υπάρχουν και 6 κενές θέσεις εργασίας. Από τις επιχειρήσεις αυτές το 50% δραστηριοποιούνται στον Τριτογενή Τομέα, το 35% στο δευτερογενή και το υπόλοιπο 15% στον πρωτογενή τομέα. Αναφορικά με τον ευρύτερο τομέα απασχόλησης φαίνεται πως το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων (περίπου 35%) δραστηριοποιείται στον κλάδο των υπηρεσιών, ένα ποσοστό 20% δραστηριοποιείται στον κλάδο του εμπορίου και ένα ποσοστό 15% δραστηριοποιείται στον κλάδο της βιομηχανίας.

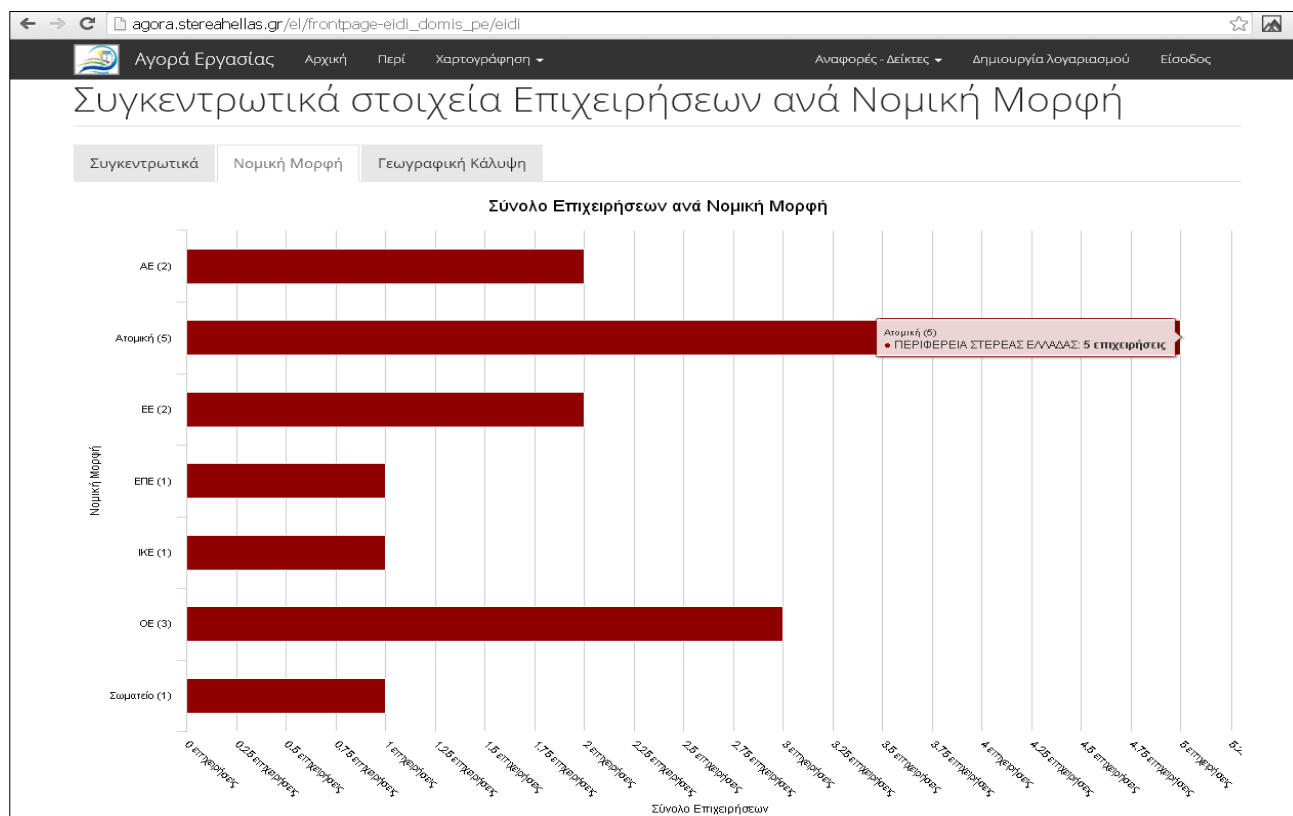
Εικόνα 1

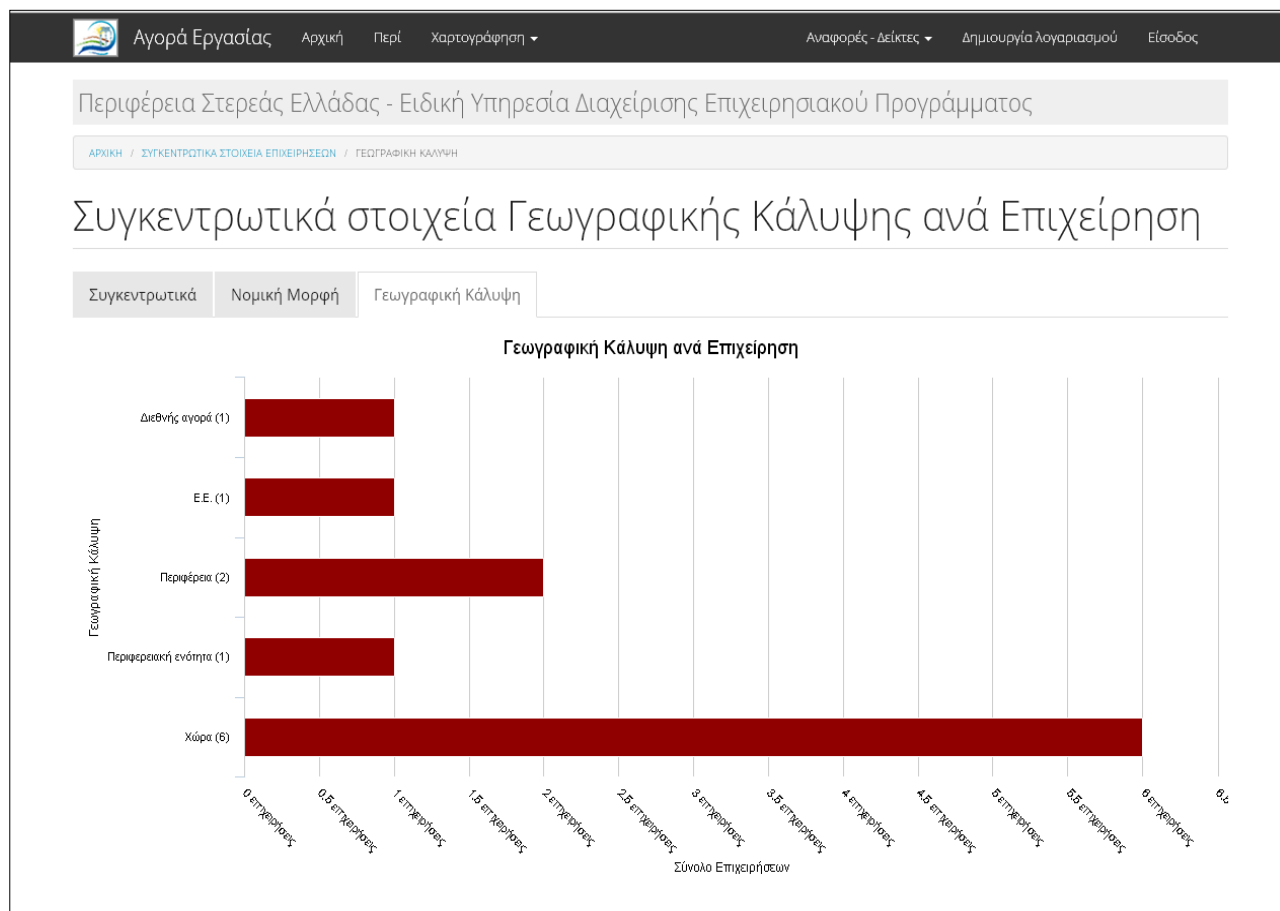
Στις εικόνες 2 & 3 παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία των επιχειρήσεων ανά Νομική Μορφή και ανά Γεωγραφική Κάλυψη. Όπως φαίνεται το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων αφορά σε ατομικές επιχειρήσεις και ακολουθούν οι Ομόρρυθμες Επιχειρήσεις ΟΕ και οι Ετερόρρυθμες Επιχειρήσεις ΕΕ.

Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Εικόνα 2

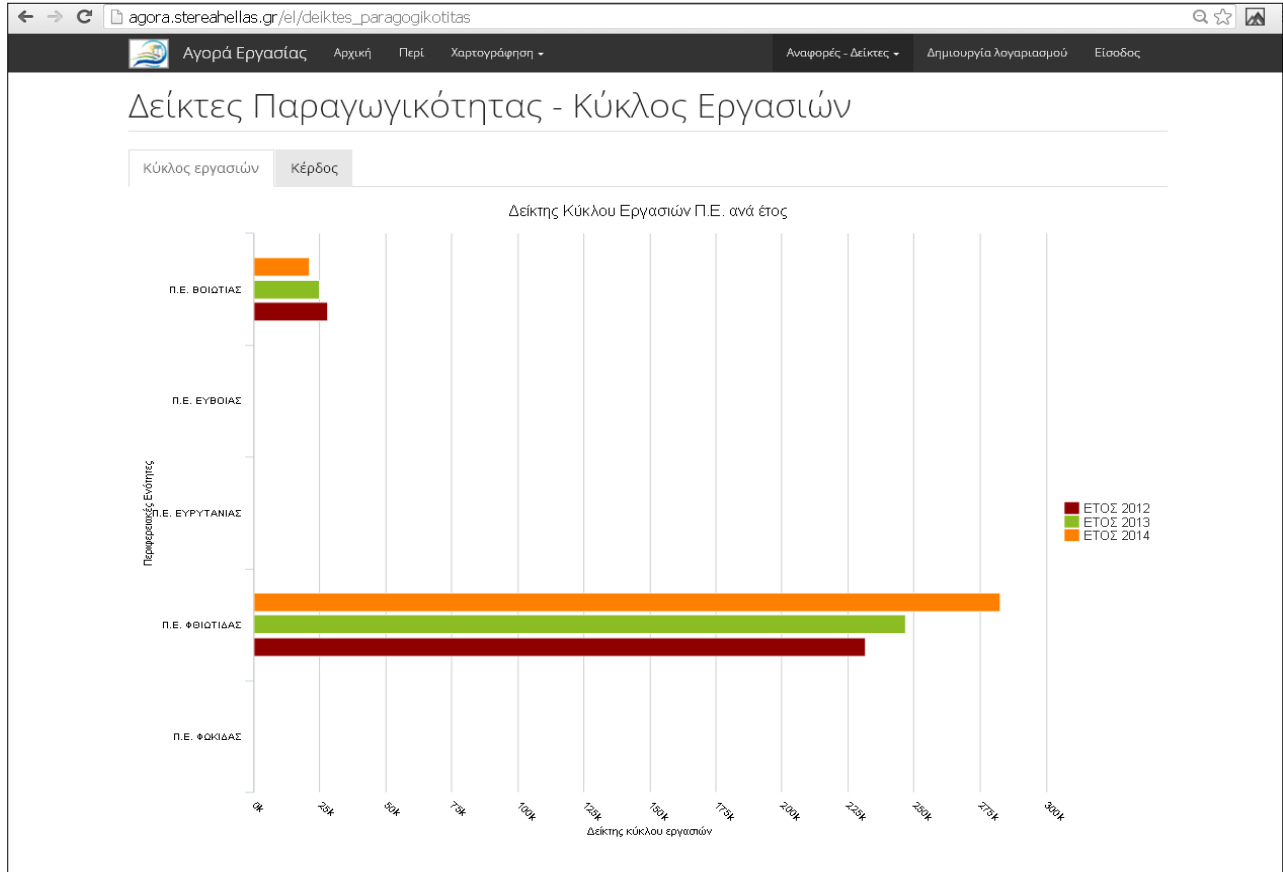
Εικόνα 3

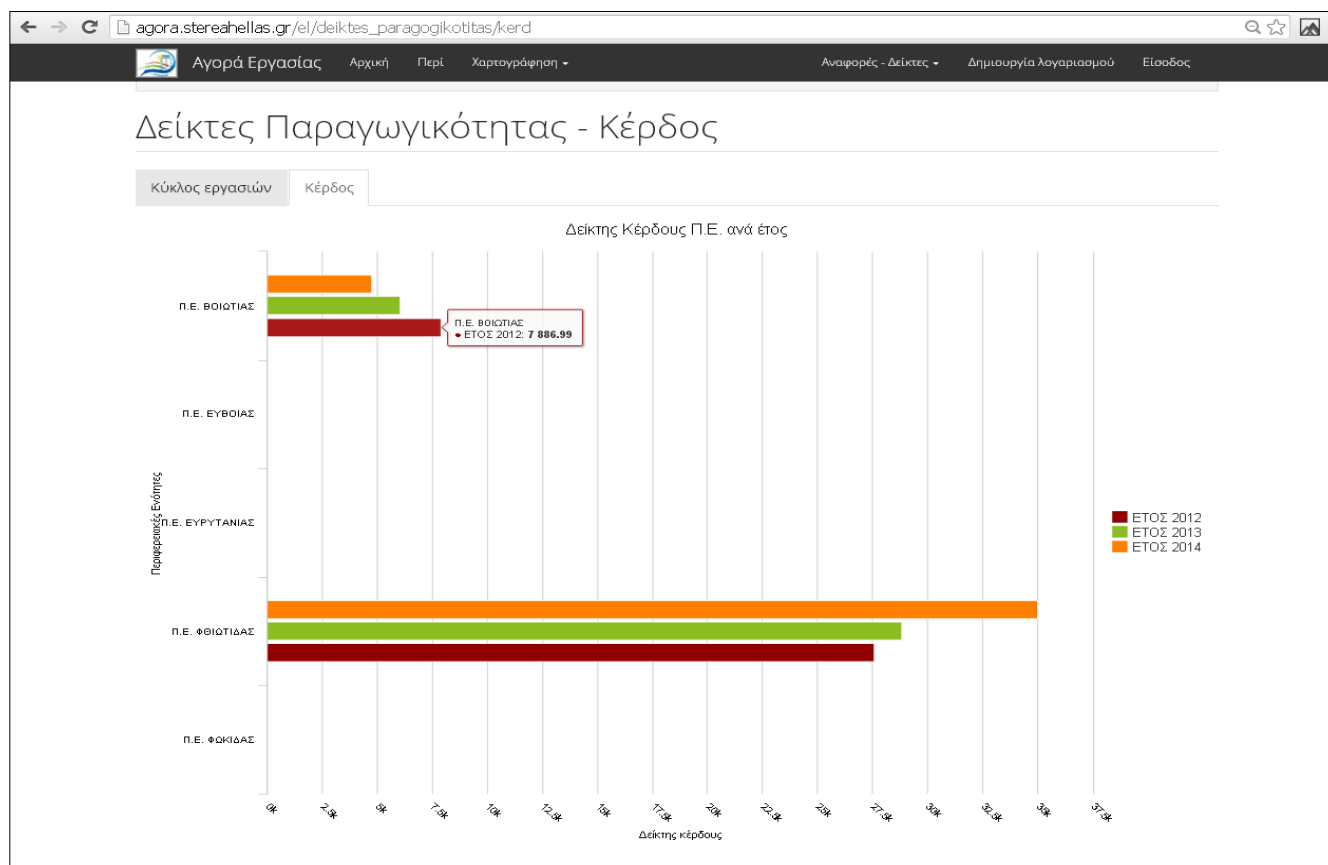
Δείκτες Παραγωγικότητας

Στις φόρμες αναφοράς των εικόνων 4 & 5 παρουσιάζεται ο Δείκτης Κύκλου Εργασιών και ο Δείκτης Κέρδους των επιχειρήσεων αντίστοιχα. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται οι παραπάνω δείκτες για τα έτη 2012, 2013 και 2014 για τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις στους Π.Ε. Φθιώτιδας και Βοιωτίας.

Εικόνα 4

Εικόνα 5

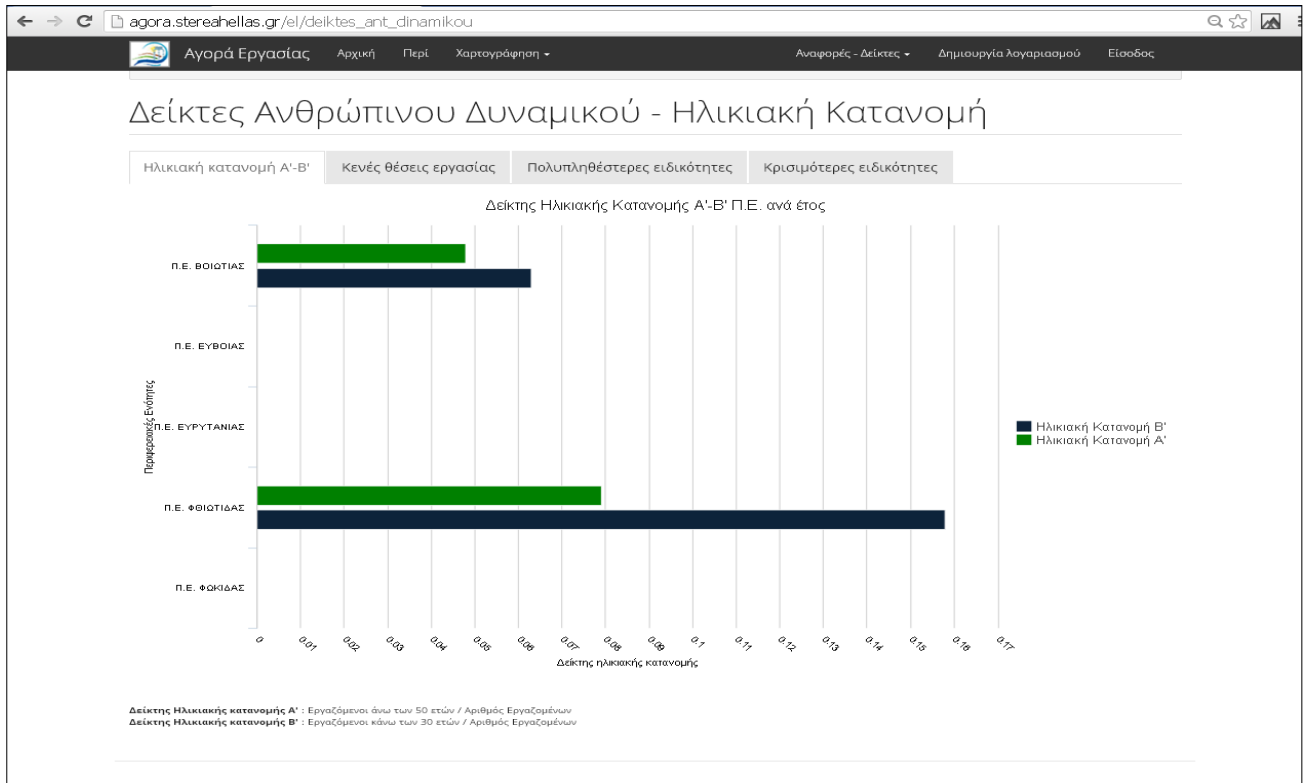

Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού

Στην ομάδα των αναφορών των εικόνων 6 έως 9 παρουσιάζονται οι Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού και συγκεκριμένα οι αναφορές σχετικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, τις κενές θέσεις εργασίας και στοιχεία για τον δυναμισμό των κλάδων και των επαγγελματιών, όπως οι πολυπληθέστερες και οι κρίσιμότερες ειδικότητες απασχολούμενων στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

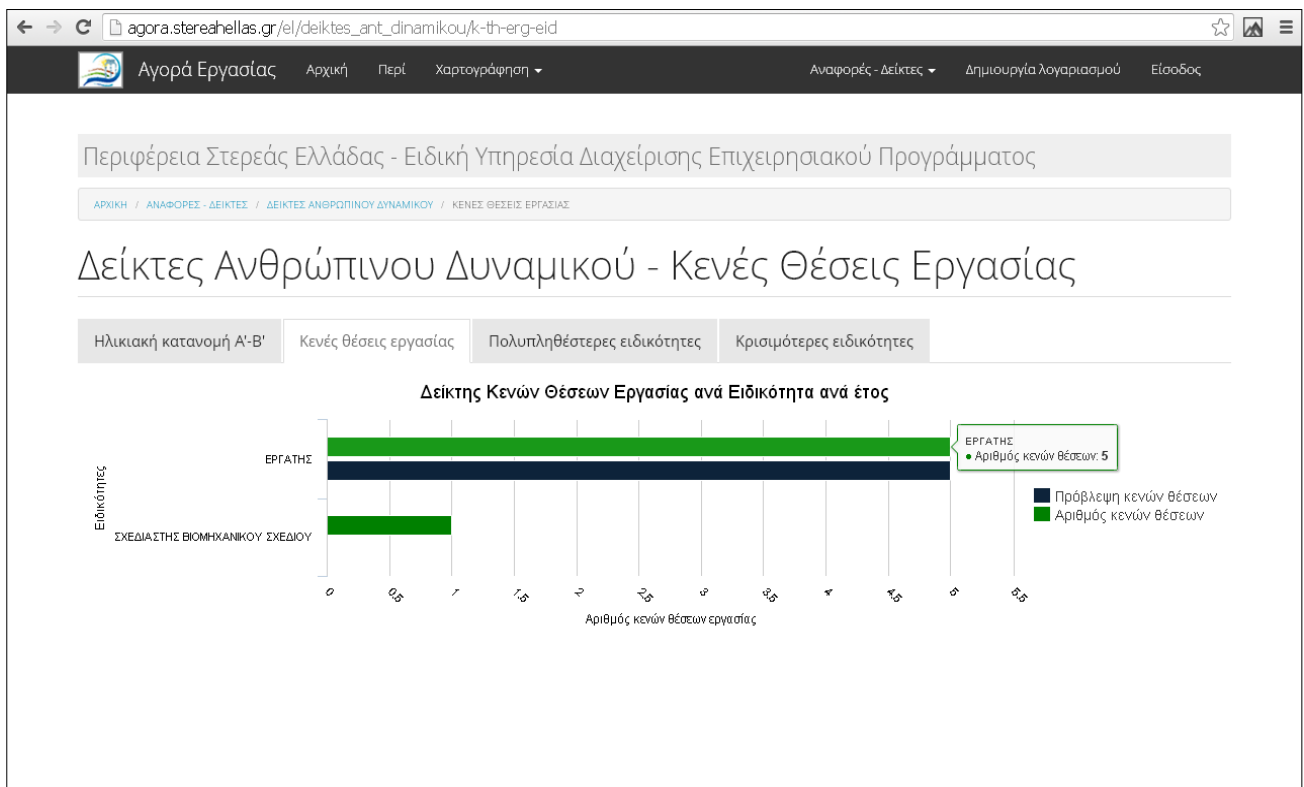
Στην αναφορά της εικόνας 6 παρουσιάζονται οι εργαζόμενοι που βρίσκονται άνω των 50 ετών και οι εργαζόμενοι κάτω των 30 ετών ανά Περιφερειακή Ενότητα. Τα μέχρι τώρα καταχωρημένα στοιχεία δεν επιτρέπουν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

Εικόνα 6

Στην αναφορά της εικόνας 7 φαίνονται οι κενές θέσεις εργασίας και η πρόβλεψη για τις κενές θέσεις ανα ειδικότητα. Από τα έως τώρα στοιχεία προκύπτει ότι οι περισσότερες κενές θέσεις αφορούν εργάτες.

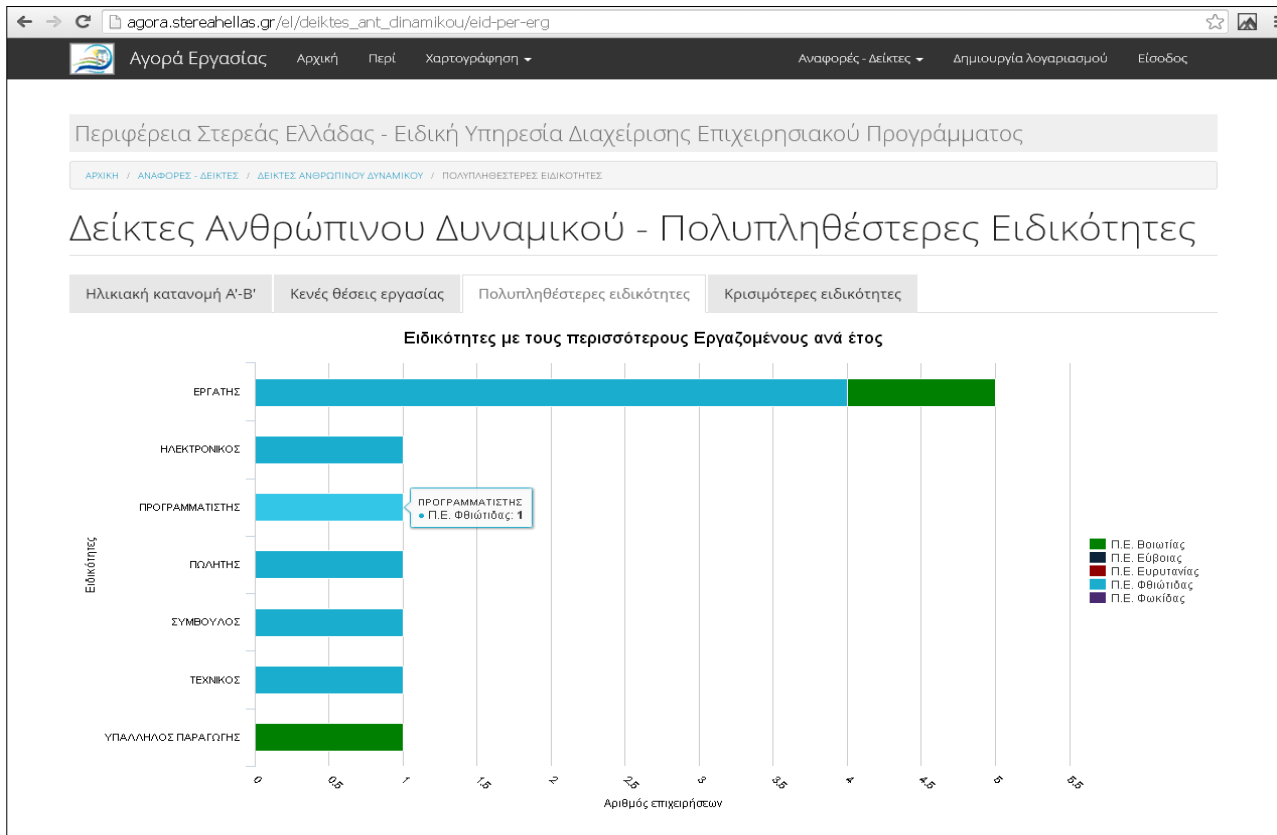
Εικόνα 7

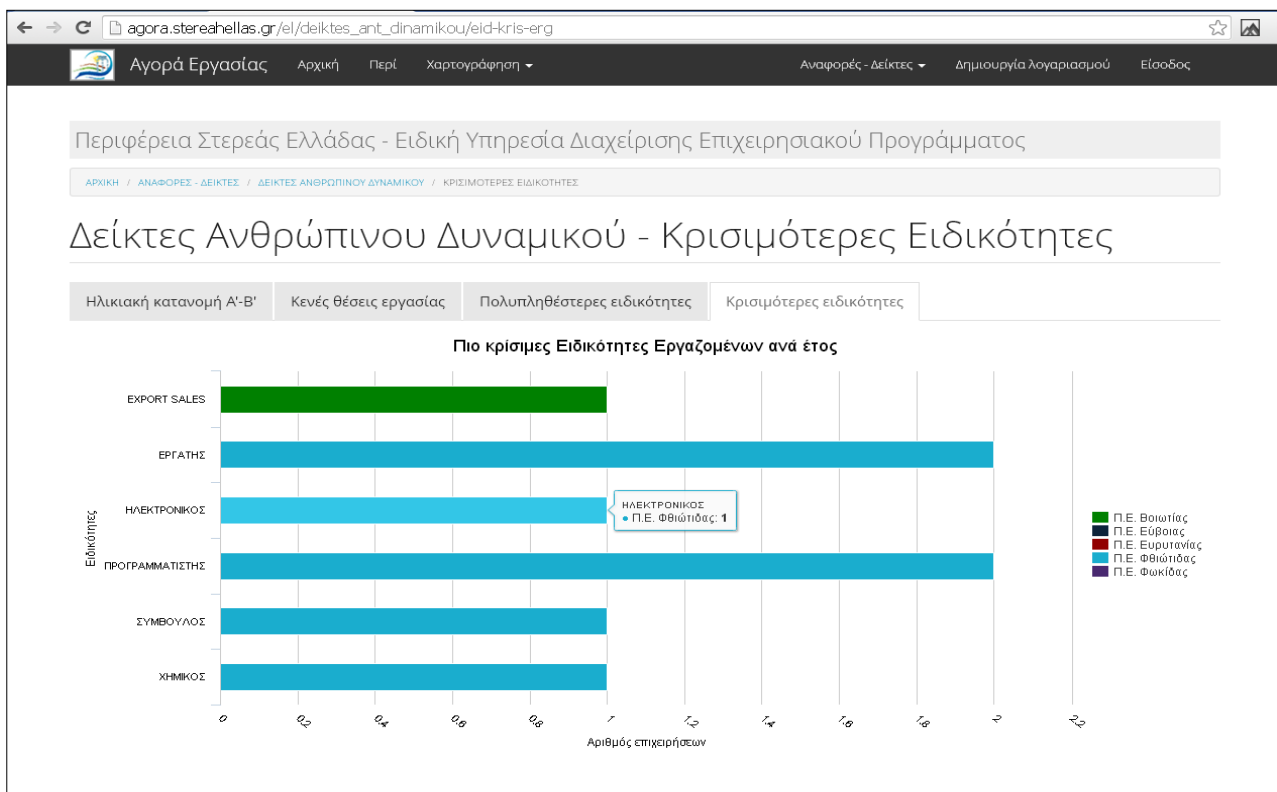
Μελέτη για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

Στις αναφορές των εικόνων 8 & 9 παρουσιάζονται οι πολυπληθέστερες αλλά και οι κρισιμότερες ειδικότητες για τις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις ανα Περιφερειακή Ενότητα. Πολυπληθέστερη ειδικότητα θεωρείται αυτή των εργατών και κρισιμότερες ειδικότητες αυτές των εργατών και των προγραμματιστών

Εικόνα 8

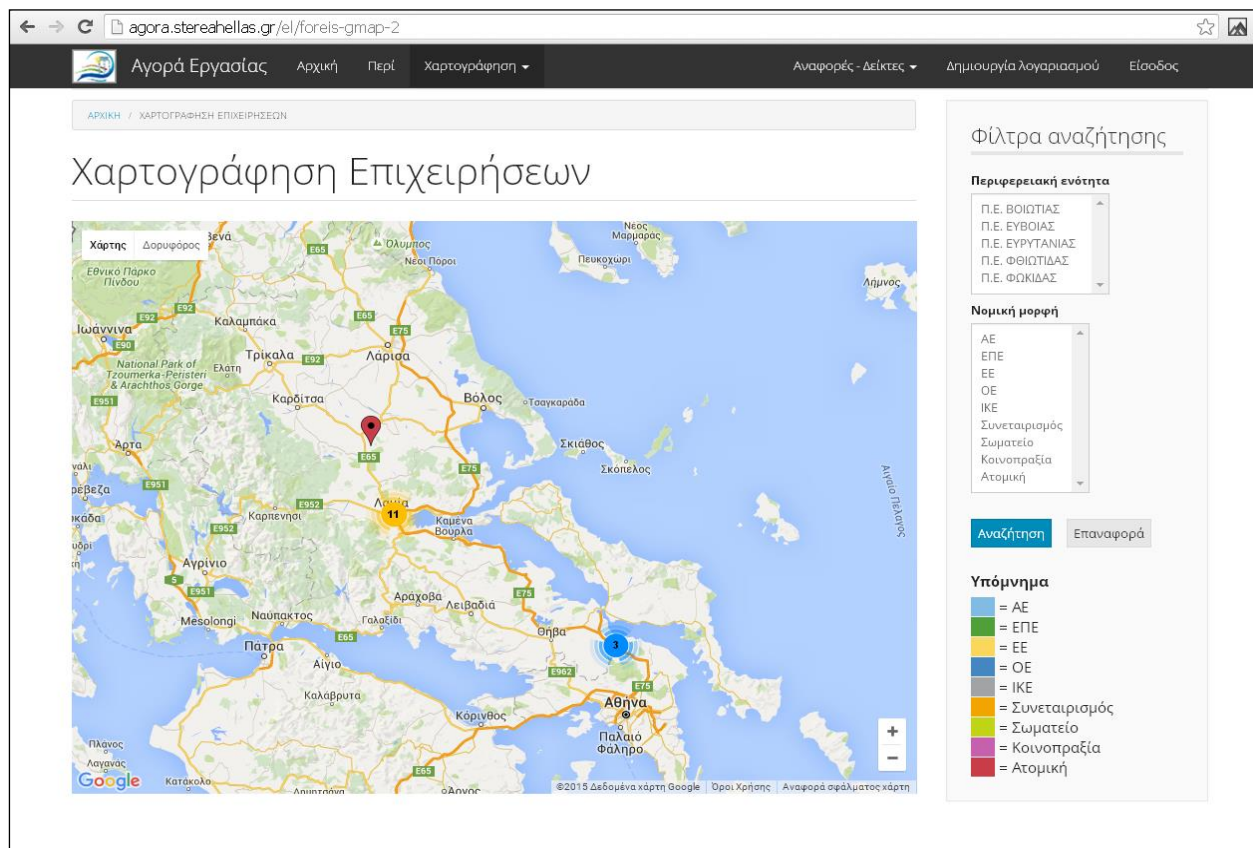
Εικόνα 9

Χαρτογράφηση Επιχειρήσεων

Στην εικό των 10 παρουσιάζεται η χαρτογράφηση των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Επιλέγοντας τα αντίστοιχα Φίλτρα Αναζήτησης, δίνεται η δυνατότητα να αποτυπωθούν στο χάρτη οι επιχειρήσεις ανά Περιφερειακή Ενότητα, είδος και Νομική μορφή.

Εικόνα 10

8.3 ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Ο μελέτη για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και ο μηχανισμός υποστήριξης που προτείνεται συνδέεται άμεσα με κεντρικές παρεμβάσεις ενεργητικών πολιτικών για την απασχόληση στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης αλλά και τις προτεραιότητες του ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας και των Επενδυτικών Νόμων. Ενδεικτικές Δράσεις:

- «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση σε μακροχρόνια άνεργους και λοιπές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες», όπου περιλαμβάνονται στοχευμένα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών - ενίσχυσης της απασχόλησης.
- «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», που υλοποιεί το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μέσω του ΕΦΔ ΕΕΤΑΑ Α.Ε., συνολικού ύψους 280 εκατομμυρίων ευρώ μέχρι και το 2015. Αντικείμενο της πράξης αποτελεί η παροχή σε γυναίκες ωφελούμενες θέσεις φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και εφήβων σε αντίστοιχες δομές.
- «Παρεμβάσεις ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης που προωθεί ο Ο.Α.Ε.Δ.», ως φορέας υλοποίησης δράσεων υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού στην Ελλάδα και ο οποίος έχει αναλάβει την υλοποίηση σημαντικού αριθμού δράσεων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης μέσω του Ε.Π. Ανθρώπινου Δυναμικού.
- «Τοπικές Δράσεις Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες (Τοπ/ΕΚΟ)», με στόχο να συμβάλουν στην ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας ανέργων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, μέσα από ένα ευρύ πλέγμα δράσεων που καλύπτουν συμπληρωματικά διαφορετικές ανάγκες των ωφελουμένων. Οι Δράσεις αυτές αποσκοπούν στην κινητοποίηση των τοπικών φορέων για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ταυτόχρονα στην πολύπλευρη ουσιαστική προετοιμασία τους ώστε να τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων, να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους, να αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα και να αποκτήσουν δεξιότητες που θα καλύψουν τις πραγματικές και διαπιστωμένες ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων που θα τους προσλάβουν.
- «Εθνικό Δίκτυο άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας», με στόχο τη παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε αστέγους και άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας ή απειλούνται από φτώχεια. Οι υπηρεσίες αυτές θα παρέχονται από Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας, όπως τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, τα Κοινωνικά Φαρμακεία, τα Ανοιχτά κέντρα ημερήσιας υποδοχής αστέγων, τους Δημοτικούς Λαχανόκηπους, τις Δομές παροχής Συσσιτίων και τα Γραφεία Διαμεσολάβησης που θα υλοποιηθεί από Φορείς Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα οι οποίοι θα συμπράττουν με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου που υλοποιούν δράσεις κοινωφελούς/κοινωνικού χαρακτήρα.

- «Τοπικά Σχέδια για την Απασχόληση (ΤΟΠΣΑ)» με σκοπό τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης για ανέργους, με την ενεργοποίηση και κινητοποίηση των τοπικών φορέων (Αναπτυξιακές Συμπράξεις) σε όλη τη χώρα. Πιο συγκεκριμένα, οι θέσεις προκύπτουν από τη διάγνωση εξειδικευμένων αναγκών των τοπικών κοινωνιών και την ανάδειξη των αναπτυξιακών δυνατοτήτων τους.
- «Δημιουργία και λειτουργία Κεντρικού Μηχανισμού Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας» με στόχο τη στήριξη της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας. Επιπλέον δημιουργία Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα με ρόλο επιστημονικό, συμβουλευτικό και εκπαιδευτικό.
- Τέσσερα προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ με επιδοτήσεις 100% των δαπανών για την έναρξη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας τίθενται σε εφαρμογή που κατά τη διάρκεια συγγραφής του παρόντος βρίσκονται σε προδημοσίευση. Ο συνολικός τους προϋπολογισμός ανέρχεται σε 280 εκατ. ευρώ και αυτά είναι:
 1. Η ενίσχυση τουριστικών επιχειρήσεων κατά 50% για την ανακαίνισή τους.
 2. Η πλήρης κάλυψη των λειτουργικών δαπανών νεοφυών επιχειρήσεων που θα συσταθούν από ανέργους.
 3. Η επιδότηση κατά 100% των εξόδων για την έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας πτυχιούχων ανέργων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
 4. Η χρηματοδότηση ανέργων που έκαναν την περασμένη χρονιά επιχειρήσεις και προσέλαβαν ανέργους.
- Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020 (Horizon 2020)» είναι το χρηματοδοτικό πλαίσιο της ΕΕ για τη Έρευνα και τη Καινοτομία για Κοινωνικές Επιχειρήσεις που θα καλύψει την περίοδο 2014-2020, με προϋπολογισμό περίπου 80 δισ. ευρώ. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" που αναδεικνύει την έρευνα και την καινοτομία ως κεντρικούς μοχλούς για την έξυπνη, βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, στοχεύοντας παράλληλα στην αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων. Ο τρίτος άξονας του προγράμματος αφορά τις «Κοινωνικές Προκλήσεις (Societal Challenges)» για την αντιμετώπιση σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων, όπως η γήρανση του πληθυσμού, η εξάντληση ενεργειακών πόρων, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, κ.α..

Επίσης, συνδέεται άμεσα με το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας 2014 – 2020» και ειδικότερα με το Γενικό Στόχο 1: «Προώθηση της Επιχειρηματικότητας, της Ανταγωνιστικότητας και της Εξωστρέφειας της Περιφερειακής Οικονομίας» (Άξονες Προτεραιότητας 1,2 & 3). Οι άξονες αυτοί αφορούν την ενίσχυση και την αναβάθμιση και αξιοποίηση των περιφερειακών ερευνητικών υποδομών της Π.Σ.Τ.Ε. και τη προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων και με το Γενικό Στόχο 9: «Αναβάθμιση του Ανθρώπινου Δυναμικού – Ενίσχυση της Απασχόλησης και της Κοινωνικής Συνοχής» (Άξονες Προτεραιότητας 8 & 9) που επιδιώκουν την αναβάθμιση και διεύρυνση του δικτύου κοινωνικών υποδομών, και ειδικότερα των υποδομών υγείας, την άμβλυνση των

ανισοτήτων πρόσβασης, την καταπολέμηση του κοινωνικού διαχωρισμού, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της οικονομικής δραστηριότητας. Έμφαση θα δοθεί στην αξιοποίηση εργαλείων όπως οι «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο σχεδίων ΤΑΠΟΚ (CLLD)», του Ειδικού Στόχου 9νι, για την ενίσχυση της ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης.

Επίσης η μελέτη έχει προσαρμοστεί στην «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.)», στο Γενικό Στόχο 4: «Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής» και ειδικότερα στον Άξονα προτεραιότητας 8 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας» που αφορά τις επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας οι οποίες και αποτελούν πλέον ζωτικό τμήμα της οικονομίας και της απασχόλησης, προσφέροντας υπηρεσίες του τρίτου τομέα της οικονομίας, σε πεδία όπως η κοινωνική πρόνοια, το περιβάλλον, η υγεία, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η παραγωγή παραδοσιακών και άλλων προϊόντων. Λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης έχουν δημιουργηθεί σημαντικά κενά στην προσφορά υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης, τα οποία δύναται να καλύψουν οι εν λόγω επιχειρήσεις. Επίσης, η μείωση της ανεργίας μπορεί να επέλθει από τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων μέσω της υποστήριξης της δράσης των κοινωνικών επιχειρήσεων και δεδομένου ότι αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα χρηματοδότησης.

Σύνδεση εντοπίζεται και με την «Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας» με τον Άξονα 1: «Αγροδιατροφή» που έχει σχέση με την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του πρωτογενή τομέα και της σχετιζόμενης μεταποίησης που θα βασιστούν τόσο στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η περιοχή, όπως η φύση, οι πρώτες ύλες και η καλλιεργητική και μεταποιητική παράδοση, όσο και στην αξιοποίηση της γνώσης και της τεχνολογίας. Επίσης με τον Άξονα 2: «Βιομηχανία της Εμπειρίας» που αφορά τη βιώσιμη οικονομική αναβάθμιση του τουρισμού και των συσχετιζόμενων κλάδων, δηλαδή η μετακίνηση των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες και αγορές οι οποίες είναι περισσότερο κερδοφόρες, μεγαλύτερης έντασης δεξιοτήτων και τεχνολογίας και αναπτύσσονται σε αρμονία με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον και τον Άξονα 4: «Πράσινη καινοτομία, εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ» που έχει να κάνει με την ανάπτυξη της βιομηχανίας της εμπειρίας και της αγροδιατροφής που σε μεγάλο βαθμό εξαρτάται από την προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Τέλος υπάρχει σύνδεση με το «Εθνικό Σχέδιο για την Κοινωνική Ένταξη» που επικεντρώνεται σε παρεμβάσεις υπέρ ομάδων του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν καταστάσεις κινδύνου εξαιτίας της αδυναμίας τους να καλύψουν είτε από ίδιους πόρους, είτε μέσω της αγοράς εργασίας, είτε από το δημόσιο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης. Οι παρεμβάσεις της Στρατηγικής δεν καλύπτουν μόνο τις παραδοσιακές ομάδες στόχου των προνοιακών πολιτικών (παιδιά, ανάπηροι, ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους, κ.λπ.), αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, παρά την ικανότητα και τη διαθεσιμότητά τους για απασχόληση (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι). Στόχος της δεν είναι μόνο η κοινωνική αλληλεγγύη και συνοχή, αλλά και η εξασφάλιση των μακροπρόθεσμων οικονομικών ωφελειών ιδίως όσον αφορά τις προοπτικές απασχόλησης των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων. Συγκεκριμένα με τον Πυλώνα 1: «Καταπολέμηση της Φτώχειας», με αντικείμενο τη πρόληψη, την άρση και την άμβλυνση των παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού, όπως η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών διαβίωσης, η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η ενεργειακή φτώχεια, η έλλειψη κατάλληλης στέγασης και γενικά η εξασφάλιση για κάθε άτομο χωρίς επαρκείς πόρους, ενός πλέγματος ανταποδοτικών και μη ανταποδοτικών παροχών που θα συνδυάζονται με κατάλληλες υπηρεσίες φροντίδας και ενεργοποίησης.

8.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συνεκτιμώντας όλα όσα αναφέρθηκαν για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας θα πρέπει να επισημανθεί ότι το γενικό ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παρουσιάσει αυξητικές τάσεις, επηρεαζόμενο αρνητικά και από τις επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η τάση όμως του ποσοστού συμμετοχής και απασχόλησης των γυναικών στην Στερεά Ελλάδα αναμένεται να συνεχίσει να είναι ανοδική, ενώ θα είναι πτωτική για τους άντρες. Για τους «νέους» ανέργους η τάση των ήδη επιβαρυνμένων ποσοστών της ανεργίας προβλέπεται να είναι ανοδική. Επίσης για τους εργαζόμενους στον πρωτογενή τομέα και στο δευτερογενή τομέα, η τάση της ποσοστιαίας κατανομής των απασχολούμενων στην Στερεά Ελλάδα προβλέπεται να συνεχίσει να ακολουθεί πτωτική πορεία και για τα επόμενα έτη ενώ το ποσοστό απασχόλησης στον τριτογενή τομέα εκτιμάται ότι θα συνεχίσει την ανοδική του πορεία. Ανά ηλικιακή κατηγορία, οι ηλικίες 15-19 και 20-24 ετών φαίνεται να είναι σε δυσχερέστερη θέση καθώς θα επηρεαστούν άμεσα τόσο από το γενικό επιχειρηματικό περιβάλλον, όσο και από την υλοποίηση ή όχι προγραμμάτων ΕΚΤ (κατάρτισης, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας κ.λπ.) και κυρίως από τη μη «παραγωγή» νέων θέσεων εργασίας. Επομένως, αναμένεται να αυξηθεί το ποσοστό ανεργίας τους κατά τα επόμενα έτη. Στην κατηγορία 25- 29 ετών η οποία επίσης επηρεάζεται άμεσα από την ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αναμένεται αύξηση της ανεργίας. Ευνοϊότερη φαίνεται να είναι η κατάσταση στις ηλικιακές κατηγορίες 30-44 και 45-65 όπου η ανεργία θα παρουσιάσει και αυτή αυξητική τάση. Ως προς το δυναμισμό των επαγγελματιών και την εύρεση κενών θέσεων κρίνεται απαραίτητη η λειτουργία του μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Επίσης στον τομέα της απασχόλησης, σε θέματα κάλυψης θέσεων εργασίας, δεν εντοπίζεται ουσιαστικό θεσμικό κενό. Προβλήματα προκύπτουν περισσότερο από το κανονιστικό και διαχειριστικό πλαίσιο συμμετοχής ανέργων και επιχειρήσεων σε δράσεις προώθησης στην απασχόληση, ως προς την εφαρμογή διαδικασιών οι οποίες, κατά περίπτωση, κρίνονται αρκετά γραφειοκρατικές. Είναι αναγκαίο η θέσπιση ενός πλαισίου κινήτρων προς τις επιχειρήσεις για απασχόληση όπως η ευελιξία στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων και διαχείρισης εκ μέρους των επιχειρήσεων και τη μοριοδότηση και ποιοτική αξιολόγηση της επιχείρησης, με απλό σύστημα, για συμμετοχή και σε άλλες παρεμβάσεις. Κενό εντοπίζεται στο θεσμικό πλαίσιο και το μηχανισμό για την πιστοποίηση της εργασιακής εμπειρίας και της τηλε-εργασίας γενικότερα. Υπό το πρίσμα αυτό, η ανάπτυξη και θεσμοθέτηση συστήματος πιστοποίησης της εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις, της άτυπης μάθησης, κ.λπ. είναι σημαντική.

Επιπρόσθετα πρωταρχικό ρόλο θα πρέπει να αναλαμβάνουν τα Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση, με αναβαθμισμένες one-stop-shop υπηρεσίες, τόσο σε επίπεδο δομών και δικτύωσης όσο και σε επίπεδο Συμβούλου Απασχόλησης. Ειδικότερα, η ανάδειξη σωστών υπαλλήλων και επαγγελματιών managers αποτελούν στόχους, στο πλαίσιο αναβάθμισης ανθρώπινου δυναμικού των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης, αλλά και ποιοτικής αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών στον πολίτη. Σε πολλές περιπτώσεις, πέραν της τυπικής επιμόρφωσης ή εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων, παραγόντων των οποίων η ποιότητα δεν ανιχνεύεται εύκολα

παρά τη λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ), σημασία έχει και η αναδιάρθρωση των υπηρεσιών με δημιουργία θέσεων καριέρας. Σε αρκετές χώρες τέτοιες πρωτοβουλίες πολιτικής συνδέονται με την παράταση του επαγγελματικού βίου, και όχι άδικα. Επιπρόσθετα, υφίσταται ανάγκη αναβάθμισης του συστήματος (αρχές, μέθοδοι, εργαλεία) προσέγγισης των επιχειρήσεων (ένα αντίστοιχο της «εξατομικευμένης προσέγγισης» του ανέργου/ης) και του «επιχειρηματικού προσανατολισμού» των οικονομικών μονάδων αντίστοιχο με αυτό του επαγγελματικού προσανατολισμού των ανέργων, στο πλαίσιο παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών.

Ειδικότερα, απαιτείται αναβάθμιση της ολιστικής προσέγγισης της εξατομικευμένης συμβουλευτικής και mentoring (total counseling) μέσω ΚΠΑ (δημιουργία προσωπικού επαγγελματικού πλάνου), του συστήματος παροχής υπηρεσιών ενιαίας στάσης, του επαγγελματικού περιγράμματος του Συμβούλου Απασχόλησης και των δυνατοτήτων επαγγελματικής εξέλιξης, του βαθμού διείσδυσης στην τοπική αγορά εργασίας. Επιπλέον διασύνδεση των αναγκών επιχειρήσεων σε ειδικότητες με τις ανάγκες των ανέργων και των άλλων χρηστών των υπηρεσιών συμβουλευτικής και υποστήριξης για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και την κοινωνική ένταξη.

Επίσης ορισμένα σημαντικά θέματα στρατηγικής, συντονισμού και εφαρμογής των πολιτικών δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα, είτε δε ρυθμίζονται επαρκώς, είτε δε θίγονται καθόλου (π.χ. περίγραμμα και βασικοί στόχοι μίας εθνικής στρατηγικής δια βίου εκπαίδευσης, θέματα αποτελεσματικού συντονισμού των φορέων, θέματα εκπαιδευτικής μεθοδολογίας, θέματα προϋποθέσεων σχεδιασμού προγραμμάτων κ.λπ.). Σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης σημειώνεται η ανάγκη για ανάπτυξη μηχανισμών ανανέωσης και εκσυγχρονισμού των ειδικοτήτων και του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων της επαγγελματικής κατάρτισης με τη συμμετοχή των κοινωνικών συνομιλητών και τη συστηματική υποστήριξη που θα πρέπει να παρέχουν εξειδικευμένες επιστημονικά δομές. Επίσης σε βάθος διερεύνηση των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά εργασίας και την ουσιαστική σύνδεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με τους στόχους και τις προτεραιότητες της Περιφερειακής πολιτικής. Επιπλέον και ειδικότερα:

- Σε βάθος διερεύνηση των αναγκών που επικρατούν στην τοπική αγορά εργασίας και την ουσιαστική σύνδεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με την ανάπτυξη και υποστήριξη των δεξιοτήτων που ζητούνται,
- Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης της εξέλιξης των επαγγελματιών, ανανέωσης και εμπλουτισμού των επαγγελματικών προφίλ και αντίστοιχης αναμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων με συστηματικό τρόπο,
- Σχεδιασμό των προγραμμάτων στη βάση ολοκληρωμένης προσέγγισης της διαδικασίας εκπαίδευσης / κατάρτισης για την πλήρη κάλυψη των κενών και την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων.

Τέλος οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποτελούν πρόσφορες πολιτικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανεργίας αυτές στην πράξη λειτουργούν περισσότερο ως μέτρο ενίσχυσης των αποθεμάτων εργασίας, επιδεινώνοντας τις συνθήκες απασχόλησης των εργαζομένων και λειτουργώντας επικουρικά προς την ενίσχυση της χαμηλά αμειβόμενης και ευέλικτης απασχόλησης. Στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποδίδεται κυρίως ο ρόλος της διευκόλυνσης των ανέργων για την άμεση επιστροφή τους στην εργασία, καθώς και της δημιουργίας των κατάλληλων συνθηκών για τα ανενεργά άτομα ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Ταυτόχρονα όμως, τους αποδίδεται και ο ρόλος της αντιμετώπισης των προβλημάτων απασχόλησης που έχουν οι μειονεκτούντες εργαζόμενοι. Τα βασικά μέτρα που περιλαμβάνει η υποστήριξη αυτής της πολιτικής είναι τέσσερα: η υποστήριξη της αναζήτησης απασχόλησης, η κατάρτιση, οι επιδοτήσεις της απασχόλησης και η άμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο δημόσιο ή το μη κερδοσκοπικό τομέα της οικονομίας:

Η υποστήριξη της αναζήτησης απασχόλησης περιλαμβάνει ένα φάσμα διαφορετικών δράσεων, όπως είναι ο συνδυασμός της ευελιξίας με την ασφάλεια (flexicurity) και η

συμβουλευτική, αν και σε αρκετές περιπτώσεις τέτοιου είδους υπηρεσίες συνδέονται με την εντατικότερη παρακολούθηση των απαιτήσεων για την αναζήτηση εργασίας όταν ο άνεργος λαμβάνει επιδόματα ανεργίας. Βασικό μέτρο ενεργητικής πολιτικής είναι, επίσης, η κατάρτιση η οποία αντιπροσωπεύει μία μεγάλη αναλογία στο συνολικό κόστος των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης σε πολλές χώρες. Ο στόχος της κατάρτισης είναι να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει τις δεξιότητες των αναζητούντων εργασία ώστε αυτές να ανταποκρίνονται με μεγαλύτερη προσέγγιση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και συνεπώς να συμβάλλουν, είτε στην εξεύρεση απασχόλησης, είτε στη βελτίωση του εισοδήματος των ανέργων. Ωστόσο, οι διαθέσιμες επισκοπήσεις αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κατάρτισης με βάση μικρό-οικονομικές αξιολογήσεις, έδειξαν χαμηλά επίπεδα επίτευξης, είτε απασχόλησης για τους ανέργους είτε βελτίωσης του εισοδήματος για τους εργαζομένους. Ένα τρίτο μέτρο πολιτικής είναι η επιδότηση της απασχόλησης. Εδώ αναφέρονται κυρίως μέτρα επιδότησης ενός μέρους του κόστους εργασίας με τη μορφή απαλλαγής των εργοδοτών από την καταβολή εισφορών ή με τη μορφή άμεσης χρηματικής καταβολής ενός μέρους της αμοιβής της εργασίας από το κράτος προς τις επιχειρήσεις. Τέλος, ως σημαντικό μέτρο ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης αναφέρεται η άμεση δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο δημόσιο ή το μη-κερδοσκοπικό τομέα της οικονομίας. Αυτό το μέτρο πολιτικής εφαρμόστηκε κυρίως κατά την περίοδο της ενοποίησης της Γερμανίας και θεωρείται ως ένα μέτρο το οποίο ενδέχεται, εφόσον η διάρκειά του είναι περιορισμένη, να συμβάλει στην ένταξη των ωφελουμένων που δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στην «ανοιχτή» αγορά εργασίας.

9 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1 Υπουργείο Οικονομικών, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2015.
- 2 Βουλή των Ελλήνων, Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους, Απρίλιος – Ιούνιος 2015.
- 3 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, Η Ελληνική Οικονομία, Τριμηνιαία Έκθεση, Ιούλιος 2015.
- 4 OECD, Οδηγός Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού, Κατευθυντήριες, Έκδοση 2.0, 2014.
- 5 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, Αποτελέσματα Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας, Ιούλιος 2015.
- 6 OECD, Οδηγός Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού, Αρχές, Έκδοση 2.0, 2014.
- 7 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, Η Ελληνική Οικονομία, Τριμηνιαία Έκθεση, Ιούλιος 2015.
- 8 International Labour Organization, Μελέτες για την Οικονομική Ανάπτυξη και τη Δικαιοσύνη, Παραγωγικές Θέσεις Εργασίας για την Ελλάδα, 2014.
- 9 Υπουργείο Οικονομικών, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, 2015.
- 10 Περιφέρεια Στερεάς, Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή, Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, RIS3, Ιούνιος 2014.
- 11 Ελληνική Στατιστική Αρχή, Απογραφή Πληθυσμού 2011.
- 12 Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του Διοικητή, 2014.
- 13 ΣΕΒ, Μηνιαίο Δελτίο Οικονομικής Δραστηριότητας, 31 Ιουλίου 2015.
- 14 Eurostat, Προσωρινά στοιχεία 2011 & 2012 (<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tgs00003>).
- 15 Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2014.
- 16 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.), 2014.
- 17 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Επιχειρησιακό Σχέδιο «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», Δεκέμβριος 2011.
- 18 Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Κλαδική Εξειδίκευση της Ελληνικής Οικονομίας και των Περιφερειών, 2011.
- 19 Δ. Καρίκης, Χρ. Τσαμαντάνης, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τουριστικό προϊόν: Μελέτη προσέγγισης της επιρροής του Αρχαιολογικού Χώρου των Δελφών και του Μουσείου στην Π.Ε. Φωκίδας, 2013.

10 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

10.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το ακόλουθο ερωτηματολόγιο, αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για την αποτύπωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Στόχος, είναι η αναλυτική καταγραφή στοιχείων απασχόλησης από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Οι πληροφορίες είναι αυστηρά εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων της μελέτης.

Ερωτηματολόγιο

**για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας**

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Α. Στοιχεία Συμπλήρωσης του Ερωτηματολογίου

Επωνυμία Φορέα:

Στοιχεία Επικοινωνίας (Συμπληρώστε τα στοιχεία της διεύθυνσής σας, Περιοχή, Ταχ. Διεύθυνση, Τηλ. Fax, Email):

Έδρα:

Ονοματεπώνυμο :

ΑΦΜ :

Υποκαταστήματα:

Έτος Ίδρυσης:

Νομική μορφή

ΑΕ

☐

ΕΠΕ

☐

ΕΕ

☐

ΟΕ

☐

ΙΚΕ

☐

Συνεταιρισμός

☐

Κοινοπραξία

☐

Ατομική

☐

Άλλο

☐
☐

Τομέας Παραγωγής

Πρωτογενής

☐

Δευτερογενής

☐

Τριτογενής

☐

Η επιχείρησή σας ανήκει στον ευρύτερο τομέα:

Εμπόριο

☐

Βιομηχανία

☐

Οικοδομικές επιχειρήσεις/ κατασκευές

☐

Μεταφορές/ επικοινωνίες

☐

Τράπεζες

☐

Ασφάλειες

☐

Τουρισμός

☐

Υπηρεσίες

☐
☐

Αγροτικές καλλιέργειες

Κτηνοτροφία

Κλάδος (διψήφιος κωδικός ΣΤΑΚΟΔ-ΚΑΔ)

Γεωγραφική κάλυψη επιχειρηματικής δραστηριότητας

Διεθνής αγορά

☐

Ε.Ε.

☐

Χώρα

☐

Περιφέρεια

☐

Περιφερειακή Ενότητα

☐

Δήμος/οι

☐

Β. Στοιχεία για την εξέλιξη της επιχείρησης

Οικονομικά Στοιχεία (ΕΦΟΣΟΝ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ Γ'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΒΙΒΛΙΑ)

	2012	2013	2014
Κύκλος εργασιών			
Κερδοφορία * (μικτό κέρδος / κύκλο εργασιών)			
Ποσοστό εξαγωγών			
Ποσοστό δαπανών Ε&Τ (έρευνα και τεχνολογία)			

Οικονομικά Στοιχεία (ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΒΙΒΛΙΑ Β'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ)

	2012	2013	2014
Κύκλος εργασιών			
Κερδοφορία (μικτό κέρδος / κύκλο εργασιών)			

Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης τους επόμενους δώδεκα μήνες θα:

αυξηθεί ☐
 παραμένει ίδιος ☐
 μειωθεί ☐

Το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης τους επόμενους δώδεκα μήνες θα

αυξηθεί ☐
 παραμένει ίδιος ☐
 μειωθεί ☐

Σε σχέση με πέρυσι ο κύκλος εργασιών του Κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείστε έχει:

αυξηθεί ☐
 παραμένει ίδιος ☐
 μειωθεί ☐

Η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων/υπηρεσιών βασίζεται κυρίως:

στην τιμή ☐
 στο brand name ☐

στην ποιότητα ☐
 στην καινοτομία/υψηλή τεχνολογία ☐

Ο κύκλος εργασιών του Κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείστε έχει τους επόμενους δώδεκα μήνες θα:

αυξηθεί ☐
 παραμένει ίδιος ☐
 μειωθεί ☐

Το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης την τελευταία τριετία:

☐

αυξήθηκε αισθητά

☐

παρέμεινε το ίδιο

☐

μειώθηκε αισθητά

Αριθμός νέων προϊόντων/υπηρεσιών που εισήγαγε η επιχείρηση την τελευταία τριετία:

Προτίθεστε να δραστηριοποιηθείτε σε άλλους κλάδους την επόμενη τριετία και εάν ναι σε ποιους:

Προτίθεστε να παρέχετε νέα προϊόντα / υπηρεσίες την επόμενη τριετία και εάν ναι ποια;

Γ. Αποτύπωση στοιχείων του ανθρώπινου δυναμικού

Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα στο τοπικό κατάστημα της επιχείρησής σας;

Πόσα άτομα απασχολούνται σήμερα σε όλα τα καταστήματα της επιχείρησής σας ;

Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) είναι άνω των 50 ετών;

Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) είναι κάτω των 30 ετών;

Σε σχέση με έξι μήνες πριν, οι θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα),

αυξηθεί

παραμένει ίδιες

μειωθεί

Υπάρχουν αυτή τη στιγμή κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα);

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΞ/ΔΑ

Αν υπάρχουν κενές θέσεις, σε ποιες επαγγελματικές ειδικότητες υπάρχουν κενές θέσεις και ποιο είναι το εκπαιδευτικό επίπεδο που απαιτείται για τις θέσεις αυτές;

Κενές θέσεις που υπάρχουν στην επιχείρηση		
Αριθμός	Επαγγελματική Ειδικότητα	Εκπαιδευτικό επίπεδο

Πρόκειται να δημιουργηθούν κενές θέσεις στην επιχείρησή σας (τοπικό κατάστημα) στους επόμενους τρεις μήνες;

ΝΑΙ

☐

ΟΧΙ

☐

ΔΞ/ΔΑ

☐

Αν πρόκειται να δημιουργηθούν κενές θέσεις, σε ποιες επαγγελματικές ειδικότητες θα δημιουργηθούν κενές θέσεις (τοπικό κατάστημα) και ποιο είναι το εκπαιδευτικό επίπεδο που απαιτείται για τις θέσεις αυτές;

Κενές θέσεις που θα δημιουργηθούν στην επιχείρηση		
Αριθμός	Επαγγελματική Ειδικότητα	Εκπαιδευτικό επίπεδο

Ποια είναι η επαγγελματική ειδικότητα με τους περισσότερους εργαζόμενους στην επιχείρησή σας;

Ποια είναι η πιο κρίσιμη (για την ανταγωνιστικότητα) επαγγελματική ειδικότητα στην επιχείρησή σας;

Πιστεύετε ότι οι θέσεις εργασίας στον κλάδο σας θα αυξηθούν στο επόμενο τρίμηνο

ΝΑΙ

☐

ΟΧΙ

☐

ΔΞ/ΔΑ

☐

Για την πολυπληθέστερη επαγγελματική ειδικότητα της επιχείρησής σας παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1-5 την επάρκεια των εργαζομένων στις παρακάτω δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις (1=ανεπάρκεια, 5=επάρκεια). Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα δεν αφορά καθόλου τη συγκεκριμένη επαγγελματική ειδικότητα, παρακαλούμε να σημειώσετε 0.

<i>Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις</i>	<i>Βαθμολογία</i>
Καλή γνώση και χρήση της ελληνικής γλώσσας	1 2 3 4 5 -- 0
Γνώση ξένων γλωσσών	
Αριθμητική ικανότητα	
Βασικές ψηφιακές ικανότητες	
Εξειδικευμένες ψηφιακές ικανότητες	
Ικανότητα διά βίου μάθησης	
Ευελιξία-προσαρμοστικότητα	
Διαπροσωπικές και επικοινωνιακές δεξιότητες	
Επίλυση προβλημάτων	
Δημιουργικότητα	
Εργασία σε ομάδα	
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	
Οργανωτικές ικανότητες	
Επαγγελματικές δεξιότητες (δεξιότητες που σχετίζονται με την τεχνική κατάρτιση του εργαζόμενου)	
Άλλες δεξιότητες: παρακαλώ σημειώστε:	

Για την κρισιμότερη επαγγελματική ειδικότητα της επιχείρησής σας (παρακαλούμε βαθμολογήστε από 1-5 την επάρκεια των εργαζομένων στις παρακάτω δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις (1=ανεπάρκεια, 5=επάρκεια). Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα δεν αφορά καθόλου τη συγκεκριμένη επαγγελματική ειδικότητα, παρακαλούμε να σημειώσετε 0.

Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις	Βαθμολογία
Καλή γνώση και χρήση της ελληνικής γλώσσας	1 2 3 4 5 -- 0
Γνώση ξένων γλωσσών	
Αριθμητική ικανότητα	
Βασικές ψηφιακές ικανότητες	
Εξειδικευμένες ψηφιακές ικανότητες	
Ικανότητα διά βίου μάθησης	
Ευελιξία-προσαρμοστικότητα	
Διαπροσωπικές και επικοινωνιακές δεξιότητες	
Επίλυση προβλημάτων	
Δημιουργικότητα	
Εργασία σε ομάδα	
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	
Οργανωτικές ικανότητες	
Επαγγελματικές δεξιότητες (δεξιότητες που σχετίζονται με την τεχνική κατάρτιση του εργαζόμενου)	
Άλλες δεξιότητες: παρακαλώ σημειώστε:	

Κατά τη τελευταία διετία (2014-2015) η επιχείρησή σας δημιούργησε κάποια νέα, ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα ή υπηρεσίες; **(ΕΞΑΙΡΕΙΤΑΙ Η ΑΠΛΗ ΜΕΤΑΠΩΛΗΣΗ ΝΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΜΟΝΟ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)**

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕ/ΔΑ

☐
☐
☐

Τα νέα ή σημαντικά βελτιωμένα προϊόντα/υπηρεσίες που δημιούργησε η επιχείρησή σας ήταν: **(ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΥΝΑΤΕΣ)**

Νέα για την επιχείρησή σας; ☐

Νέα για την ελληνική αγορά; ☐

Νέα για την παγκόσμια αγορά; ☐

Κατά την τελευταία διετία (2014-2015), η επιχείρησή σας έχει εισάγει κάποιες καινοτομίες που αφορούν παραγωγικές διαδικασίες, ή διεργασίες;

ΝΑΙ ☐

ΟΧΙ ☐

ΔΕ/ΔΑ ☐

Συγκεκριμένα, τι αφορά η καινοτομία που εισήγαγε η επιχείρησή σας: **(ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΥΝΑΤΕΣ)**

Μεθόδους παραγωγής προϊόντων/υπηρεσιών ☐

Πρακτικές εφοδιαστικής αλυσίδας της επιχείρησης (logistics) ☐

Τρόπους χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών ☐

Δ. Κοινωνική Ευθύνη

Η επιχείρηση διαθέτει πιστοποίηση

κατά ISO 9001 ☐

κατά EN 14000 ☐

κατά EMAS ☐

κατά HACCP ☐

άλλο ☐

Υλοποιείτε δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και εάν ναι ποιες;

Ε. Προβλήματα

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι τα παρακάτω αποτελούν προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιχείρηση;

	ΝΑΙ		ΟΧΙ	
	1	2	3	4
Στελέχωση				
Ρευστότητα				
Έλλειψη εξοπλισμού				
Γραφειοκρατία				
Μειωμένη πελατεία				
Ανταγωνισμός				
Προβολή				
Νομικά/φοροτεχνικά				
Μικρή αγορά				
Προμηθευτές				
Έλλειψη γνώσεων				
Οργάνωση/Διοίκηση				
Κανένα πρόβλημα				
Άλλο				

Με ποιες από τις παρακάτω προσεγγίσεις προτίθεστε να αντιμετωπίσετε τα προβλήματα της επιχείρησής σας;

Αλλαγή οργανωτικής δομής
 Εισαγωγή συστημάτων μέτρησης/παρακολούθησης
 Μηχανοργάνωση
 Αγορά τεχνογνωσίας
 Εκπαίδευση υπάρχοντος προσωπικού
 Πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού
 Αλλαγή κουλτούρας/νοοτροπίας της επιχείρησης

ΣΤ. Επιχειρηματικότητα

Δηλώστε την άποψή σας σχετικά με τις παρακάτω προτάσεις

	διαφωνώ απόλυτα	1	2	3	4	5	συμφωνώ απόλυτα	ΔΓ/ΔΑ
Είναι δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος μία δική του επιχείρηση, λόγω της ελλιπούς οικονομικής στήριξης	☐		☐		☐		☐	☐
Είναι δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος μία δική του επιχείρηση, λόγω των περίπλοκων διαδικασιών	☐		☐		☐		☐	☐
Είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί να ξεκινήσει μια επιχείρηση	☐		☐		☐		☐	☐
Το τρέχον οικονομικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για τους ανθρώπους που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση	☐		☐		☐		☐	☐

10.2 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ
4365**

ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Υψηλάντη 12, Λαμία

Τ.Κωδ : 35100

Τηλ.: 2231350900

Fax: 2231052864

E-mail : stereaellada@mou.gr

Λαμία, 07/09/2015

Αριθμ. Πρωτ.

Προς: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Αξιότιμοι κκ

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Στερεάς Ελλάδας διενεργεί έρευνα και μελέτη για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί ο εντοπισμός δυναμικών κλάδων, επαγγελματιών (στοιχεία ζήτησης) και χαρακτηριστικών των ανέργων (στοιχεία προσφοράς). Τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός μόνιμου περιφερειακού μηχανισμού διάγνωσης των σχετικών αναγκών, προσαρμοσμένος στις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα της Περιφέρειας.

Στην κατεύθυνση αυτή, διαμορφώθηκε **ειδικό διαδικτυακό ερωτηματολόγιο** με σκοπό να προσδιοριστούν όλα τα κρίσιμα θέματα της έρευνας. Το ερωτηματολόγιο εμπεριέχει στοιχεία που σχετίζονται άμεσα με την οικονομική εξέλιξη, την κοινωνική ευθύνη και τα προβλήματα των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια. Η συλλογή των στοιχείων θα συνδράμει στην ολιστική προσέγγιση του ζητήματος των αναγκών της αγοράς, σε σχέση με τις θέσεις εργασίας και τις τάσεις των παραγωγικών τομέων της Περιφέρειας.

Οι βασικές ενότητες της έρευνας πεδίου είναι, οι κενές θέσεις εργασίας, ο δυναμισμός των επιχειρήσεων και των κλάδων και οι (οριζόντιες) δεξιότητες. Η έρευνα στοχεύει στην κάλυψη των επιχειρήσεων όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, ενώ η δειγματοληψία θα γίνει στη βάση τριών κριτηρίων: κλάδος, μέγεθος επιχείρησης και Περιφερειακή Ενότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρήσεις ή/και οι οργανώσεις των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, καλούνται να συμβάλλουν στην προσπάθεια συλλογής ποιοτικών πληροφοριών της αγοράς εργασίας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση agora.stereahellas.gr. Για την παροχή διευκρινίσεων επικοινωνήστε με e-mail στη διεύθυνση agora@stereahellas.gr.

Για να είναι δυνατή η αξιοποίηση των στοιχείων στην τρέχουσα φάση της μελέτης, παρακαλείστε θερμά για τη συμμετοχή σας έως την 30^η Σεπτεμβρίου 2015.

Με εκτίμηση

Ο Προϊστάμενος ΕΥΔΕΠ

Λέμας Κωνσταντίνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΝΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΙ ΣΤΑ ΜΕΛΗ ΣΑΣ)

1. ΕΜΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
Όθωνος 3, Λαμία, Τ.Κ. 35100
info@fthiotidoscc.gr
2. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΒΟΙΑΣ
Ελ. Βενιζέλου 12, Χαλκίδα, Τ.Κ. 34100
epimevia@hol.gr
3. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
Λ. Κουτσοπετάλου 1, Λιβαδειά, Τ.Κ. 32100
epimviot@otenet.gr
4. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
Ν. Τσιαμπούλα 5, Εργατικό Κέντρο Καρπενησίου, Τ.Κ. 36100
info@epimelitirio-evrytania.gr
5. ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ
Γιδογιάννου 7, Άμφισσα, Τ.Κ. 33100
info@epimelitiriofokidas.gr
6. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
53 χλμ Οδού Αθηνών – Λαμίας, Οινόφυτα Βοιωτίας, Τ.Κ. 32011
sbste@yahoo.gr